

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 19 december 2022 16:44
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: FW (URGENT) : Letter from Commissioner Sinkevicius to Minister Adema

Hi!

Volgens mij past onderstaande redelijk goed bij de conceptbrief die we nu hebben liggen. Eerste paar bullits zouden nog iets uitgebreider in de brief kunnen. Punt over RENURE zou eerst een inhoudelijke keuze vergen (minister gaf aan daar eerst politiek gesprek over te willen voeren, dus of dat voor einde week haalbaar is weet ik niet). Morgen even bespreken.

En goed om ook 5.1.2.e op de brief mee te laten kijken als we een slag verder zijn.

H gr 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: maandag 19 december 2022 16:00
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: FW (URGENT) : Letter from Commissioner Sinkevicius to Minister Adema

Dag 5.1 tweede lid e

Ik heb zojuist met onze juridisch adviseur (5.1 tweede lid e) gesproken, en zij bevestigde wat we vanmiddag telefonisch al besproken:

- Nog deze week een brief uit van de minister aan C SSR Sinkevicius, waarin hij aangeeft dat:
  - o dit gegeven de gehele voorgeschiedenis van de beschikking een hoogst ongelukkige zaak is en niet bijdraagt aan het wederzijds vertrouwen.
  - o het zeker niet de intentie is om onder de voorwaarden van de derogatie uit te komen, is ook niet in het belang van de transitie waarvoor de Nederlandse landbouwsector zich gesteld ziet
  - o we doen er alles aan om z.s.m. NL wet- en regelgeving in lijn te brengen met de voorwaarden uit de derogatie
  - o zoals afgesproken tijdens technisch overleg op ... december, zullen we in het volgende technisch overleg medio januari met aanvullende informatie komen.
  - o hij het verzoek voor een RENURE-derogatie intrekt
  - o 5.1.2.e kijkt graag mee op de inhoud van de brief!!!
- intussen zoekt 5.1 tweede lid e uit wat de derogatie zegt over intrekken derogatie/infractie
- vervolgoverleg vooralsnog inderdaad op technisch niveau houden
- we zorgen er wel voor dat 5.1.2.e geïnformeerd wordt, zodat hij 5.1.2.e informeel kan informeren als hij haar tegenkomt.
- Vooralsnog escalatie niet nodig, eerst technisch overleg in januari afwachten. Daar moeten we wel met een goed, sluitend verhaal/deadlines komen.

Volgens 5.1 tweede lid e zou het onder normale omstandigheden mogelijk moeten zijn om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Gezien de verhoudingen op dit moment is het lastig. We hebben alle schijn tegen.

Groet,

5.1 tweede lid

From: 5.1 tweede lid e
Sent: maandag 19 december 2022 12:42
To: '5.1 tweede lid e' <[redacted]@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e <[redacted]@minlnv.nl>
Cc: '5.1 tweede lid e' <[redacted]@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e <[redacted]@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e <[redacted]>
<[redacted]@minlnv.nl>; BRE-LNV ([redacted]@minbuza.nl) <[redacted]@minbuza.nl>
Subject: FW (URGENT) : Letter from Commissioner Sinkevicius to Minister Adema

Beste [redacted] en [redacted]

Hierbij een brief van Commissaris Sinkevičius aangaande de implementatie van de nitraatderogatie.

"I would therefore be grateful if you could reassure us that the Netherlands will fully and timely implement the 2022 Derogation Decision, the Dutch 7th Nitrates Action Programme and its addendum".

Ik heb vanmiddag overleg met onze juridisch adviseur van de PV.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

From: 5.1 tweede lid e <[redacted]@ec.europa.eu>
Sent: maandag 19 december 2022 11:42
To: BRE-GM [redacted] <[redacted]@minbuza.nl>
Cc: BRE-LNV [redacted] <[redacted]@minbuza.nl>
Subject: Letter from Commissioner Sinkevicius to Minister Adema

Your Excellency,

Please find attached a letter from [redacted] 5.1.2.e, for your attention and letter from Commissioner Sinkevicius for onward transmission.

Kind regards,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Cabinet of Virginijus Sinkevičius
Environment, Oceans and Fisheries

European Commission

BERL – Rue de la Loi 200
Office 08/170
1000 Brussels,
Belgium
Tel: +32 2 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @eu.europa.eu

Please consider the environment before deciding to print this e-mail.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 22 december 2022 13:50
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: nota derogatiebeschikking/NV-gebieden & bufferstroken
Bijlagen: DOMUS-22583355-v24-
Nota_Vervolg_uitwerking_derogatiebeschikking_voor_bufferstroke
n_en_NV-gebieden.docx

Ha 5.1 tweede lid 5.1 tweede lid 5.1 tweede lid e

Ik heb ook nog even met 5.1 tweede lid e gesproken over het uitwerken van de consequenties (inhoudelijk/praktisch, juridisch) van de (politieke) keuzes. Zie in de nota, hierin heeft 5.1 tweede lid e opgenomen:

- "Bovenstaande gaat uit van de bestaande inzet gericht op het behoud van de derogatiebeschikking. De keuzes voor de reactie richting EC midden januari hebben potentieel (grote) gevolgen voor de sector en de politieke discussie met de Tweede Kamer. Gezien de grote impact is overleg met het kabinet, de politiek en de sector over een bredere strategische afweging tussen de gevolgen van bovenstaande keuzes enerzijds en de gevolgen van een eventuele intrekking van de derogatie anderzijds, raadzaam. Dit zou in de eerste helft van januari plaats moeten vinden, voorafgaand aan verzending van de informatie aan de Commissie. De eerste ministerraad staat gepland op 13 januari a.s."

Als er verder niks anders gebeurt, is het handig als we voorafgaand aan politieke keuzes in kaart brengen (opschrijven):

- De consequenties van het intrekken van de derogatiebeschikking (inhoudelijk/praktisch en juridisch);
- De consequenties als de derogatiebeschikking niet wordt ingetrokken en de voorwaarden verder worden ingevuld;
- De consequenties van een infractieprocedure op de Nitraatrichtlijn. (zijn dit de vragen?)

We moeten dan begin januari (9 januari) zo spoedig mogelijk zo iets op een rij zetten. Ik denk voor nu zou iemand die tijd heeft alvast wat bullets onder elkaar zetten (geef aan als je begint), maar hoeft in principe niet. En anders maken we dit 9 januari af. Ik plug iig alvast maar wat in met jullie op 9 januari, okay?

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 22 december 2022 13:32
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e -
5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e
<5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
(5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e r.
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
<5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Onderwerp: nota derogatiebeschikking/NV-gebieden & bufferstroken

Hoi allen,

Voor jullie informatie nu de nota waaraan een deel van het team heeft meegewerkt. Deze nota is nu aan de minister meegegeven, we gaan nu afwachten wat zijn reactie wordt. Dit zal kort na het kerstreces tot nieuwe ontwikkelingen/acties leiden. Voor nu kun je deze rustig in je mailbox bewaren (niet verder doorzetten aan anderen svp).

Groeten,

5.1 tweede

TER ONDERTEKENING/ADVISERING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit**Auteur**

5.1 tweede lid e

T 070 378 5.1 twee
5.1 tweede @minlnv.nl**Datum**

19 december 2022

Kenmerk

DGA-PAV / 22583355

BHM 22588822**Kopie aan****Bijlage(n)**

1. Brief Sinkevicius
2. Reactiebrief aan EC
3. Urm (evt. ter ondertekening)
4. Concept CDM-advies

nota

Keuzes uitwerking derogatiebeschikking in navolging van
brief Eurocommissaris Sinkevicius**Parafenroute**

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e.

5.1 tweede lid e

BPZ

5.1 tweede lid e

Aanleiding

Op 14 december jl. is ambtelijk overlegd met 5.1.2.e de Europese Commissie (EC) over de implementatie en fasering van de derogatiebeschikking betreffende de bufferstroken en de nutriënten verontreinigde gebieden (verder NV-gebieden), DG Envi was in dat overleg zeer kritisch over de voortgang en uitwerking, naar aanleiding van de Kamerbrief diverse onderwerpen mestbeleid (Het verslag hiervan is vrijdag 15 december jl. aan u verstrekt). Op 19 december jl. heeft Eurocommissaris Sinkevicius u een brief gestuurd waarin deze zorgen zijn herhaald (zie bijlage 1, deze heeft u op 20 december jl. ontvangen). Tijdens het ambtelijk overleg op 14 december is afgesproken dat 5.1.2.e medio januari schriftelijk wordt geïnformeerd over met name de voortgang van de implementatie van de wetgeving voor wat betreft de bufferstroken en de aanwijzing van de NV-gebieden, op basis waarvan een gesprek met de Commissie gevoerd kan worden. In het Tweeminutendebat over landbouw, klimaat en voedsel op 20 december jl. heeft het Kamerlid de Groot (D66) gevraagd in hoeverre de Europese Commissie voornemens is de derogatiebeschikking van Nederland in te trekken.

In deze nota treft u een conceptreactie aan Eurocommissaris Sinkevicius en worden u enkele keuzes en voorstellen voor de reactie aan de Commissie half januari voorgelegd, die we graag met u bespreken.

AdviesAdvies I:

We adviseren u om zo spoedig mogelijk richting de EC te reageren. Daartoe treft u bijgaand een procesmatige reactie aan (zie bijlage 2). U kunt deze ondertekenen en deze week nog versturen aan de Eurocommissaris.

Ontvangen BPZ

Advies II:

Daarnaast vragen wij uw zienswijze te geven op een mogelijke andere omgang met een aantal onderwerpen als gevolg van de recente houding van de Europese Commissie (ten aanzien van bufferstroken, NV-gebieden en de pilot mineralenconcentraat). Het gaat steeds om onderwerpen waarover eerder al is gecommuniceerd aan de Tweede Kamer. Op basis van uw keuzes wordt de verdere uitwerking van de maatregelen opgepakt om de reactie richting de EC voor te bereiden.

U wordt gevraagd op korte termijn uw zienswijze te geven op onderstaande keuzes, zodat de schriftelijke informatie naar de EC (half januari) langs de gekozen lijn kan worden voorbereid.

Bufferstroken:

1. vast te houden aan het eerder aan de Tweede Kamer gecommuniceerde tijdpad om de geharmoniseerde regelgeving betreffende bufferstroken op te nemen in het Activiteitenbesluit Milieubeheer óf
2. als noodmaatregel uitsluitend de bepalingen over bufferstroken uit de derogatiebeschikking vervroegd in werking te laten treden via een ministeriële regeling.

NV-gebieden:

- 1a. in te zetten op het one-in all-in principe (zowel stikstof als fosfaat verontreinigd) bij de aanwijzing van NV-gebieden voor 2023. Dit betekent een relatief beperkt aantal gebieden wordt aangewezen en komt overeen met de huidige one-in all-in aanwijzing van KRW waterlichamen óf
  - 1b. in te zetten op het one-out all-out principe (minimaal één van de nutriënten stikstof en/of fosfaat verontreinigd) waarmee een groter aantal gebieden in 2023 wordt aangewezen, mogelijk komt dit meer tegemoet aan de wensen van de EC.

  - 2a. in te zetten op het in 2023 meenemen van de belasting vanuit de landbouw, waarbij dit binnen afzienbare tijd alleen op waterschapsniveau kan óf
  - 2b. belasting vanuit de landbouw niet meenemen in 2023, maar pas voor de aanwijzing voor 2024 mee te nemen waarbij iets meer tijd is voor een gedetailleerdere aanwijzing.

  - 3a. in te zetten op aanwijzing van hele waterschappen als toestroomgebied via een snelle aanwijzing (per maart) óf
  - 3b. bij de aanwijzing de waterschappen te betrekken om te komen tot toestroomgebieden per KRW-waterlichaam, welke meer tijd vergt (april/mei) in het aanwijzen van de NV-gebieden.
- ➔ hierbij kunt u kiezen voor een combinatie van de opties 1a + 2a in 2023 en 1b + 2b voor 2024 en de volledige aanpak voor de aanwijzing van NV-gebieden voor zowel 2023 als 2024 begin 2023 aan de EC en Tweede Kamer te communiceren.

Pilot mineralenconcentraat:

1. vast te houden aan de eerder aan de Tweede Kamer gecommuniceerde verlenging van de pilot mineralenconcentraat met twee jaar óf
2. alsnog de pilot (nu) niet te verlengen.

Eerder heeft u een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet ondertekend waar zowel de pilot mineralenconcentraat als de gelijkstelling van excretieforfaits in de biologische en reguliere veehouderij worden geregeld. Deze is nog niet gepubliceerd. Opdat de regeling voor het onderdeel 'gelijkstelling excretieforfaits in de biologische en reguliere veehouderij' per 01-01-23 gepubliceerd kan worden is de regeling opgeknipt, en vragen wij u in elk geval voor 28 december aanstaande bijgaande regeling te ondertekenen die alleen deze gelijkschakeling regelt. Daarmee hoeft u niet nog voor die datum te beslissen over de pilot mineralenconcentraat. Als u bijgevoegde wijzigingsregeling tekent, vervangt deze de eerder ondertekende regeling.

NB:

- Bij alle bovenstaande keuzes wordt niet voldaan aan de in de derogatiebeschikking gestelde tijdpaden (op zijn vroegst is publicatie van regelgeving 1 maart haalbaar, waar de derogatiebeschikking 1 januari vereist). Het opschuiven in de door de EC gewenste richting kan wel getoond worden, door een versnelling op bufferstroken en de keuzes in de nadere uitwerking van de NV-gebieden. Het blijft echter onzeker of genoemde keuzes de EC voldoende comfort en vertrouwen bieden voor behoud van de derogatie.
- Bovenstaande gaat uit van de bestaande inzet gericht op het behoud van de derogatiebeschikking. De keuzes voor de reactie richting EC midden januari hebben potentieel (grote) gevolgen voor de sector en de politieke discussie met de Tweede Kamer. Gezien de grote impact is overleg met het kabinet, de politiek en de sector over een bredere strategische afweging tussen de gevolgen van bovenstaande keuzes enerzijds en de gevolgen van een eventuele intrekking van de derogatie anderzijds, raadzaam. Dit zou in de eerste helft van januari plaats moeten vinden, voorafgaand aan verzending van de informatie aan de Commissie. De eerste ministerraad staat gepland op 13 januari a.s.

Kernpunten

Brief Eurocommissaris Sinkevicius en ambtelijk overleg **5.1.2.e**

- **5.1.2.e** heeft kennis genomen van uw Kamerbrief van 2 december jl. (Kamerstukken II 2022/23, 33037, nr. 481) over de voortgang van een aantal maatregelen vanuit de derogatiebeschikking (en het 7^e AP). Vervolgens heeft **5.1.2.e** in het ambtelijk overleg van 14-12 laten weten dat de maatregelen uit de derogatiebeschikking tijdig moeten worden geïmplementeerd. De indruk wordt gewekt dat Nederland de derogatiebeschikking ten aanzien van met name de NV-gebieden en bufferstroken niet tijdig uitvoert. Mondeling heeft **5.1.2.e** aangegeven de consequenties van het niet voldoen aan de voorwaarden van de beschikking te onderzoeken.
- In de brief van 19-12 jl. heeft Eurocommissaris Sinkevicius dit bevestigd en daaraan toegevoegd zijn zorgen over de implementatie van de belangrijke maatregelen vanuit het 7^e AP (impliciet wordt hier waarschijnlijk gerefereerd

aan uw besluit de vanggewassen maatregel uit te stellen om deze maatregel in samenhang met de per 01-01-25 vereiste 20% korting op de gebruiksnormen uit te voeren) en de pilot mineralenconcentraat.

- Als op 1 januari 2023 Nederland niet voldoet aan de voorwaarden van de derogatiebeschikking zou de EC twee juridische stappen kunnen zetten. De EC zou een infractieprocedure kunnen starten wegens schending van het EU-recht of zij zou kunnen besluiten de derogatiebeschikking in te trekken. De inschatting is dat dit tot gevolg heeft dat over de hele periode 2022-2025 de beschikking niet van toepassing is. De EC impliceert dat het niet voldoen aan de voorwaarden van de derogatiebeschikking van rechtswege tot gevolg heeft dat de beschikking niet van toepassing is. Onze inschatting is dat dit niet kan kloppen, omdat dit niet in de beschikking zelf staat (en eerdere derogaties waarvan voorwaarden later zijn uitgevoerd, zouden dan ook niet toepassing zijn geweest terwijl de EC dat niet heeft aangegeven), en dat de EC dus een actief besluit moet nemen om de beschikking in te trekken.
- Een infractieprocedure kent een langer tijdspad van maximaal twee jaar, dit kan ook sneller zijn. In die twee jaar kan de EC Nederland al wel dwingen om bepaalde maatregelen te treffen in het licht van de verplichtingen vanuit de Nitraatrichtlijn, bijvoorbeeld zou dit kunnen door te dreigen met korting op het GLB. Dit kan ook al voorafgaand aan daadwerkelijke veroordeling van Nederland door het Europese Hof in de infractieprocedure, voor schending van het EU-recht. Een besluit van de EC tot intrekking van de derogatiebeschikking kent een korter tijdspad en zal naar verwachting een maand in beslag nemen. Daarna kan de EC ook nog een infractieprocedure starten.
- Een ander, nationaal risico is dat vanaf 1 januari 2023 de Staat voor de rechter kan worden gedaagd door bijvoorbeeld een milieuorganisatie voor het niet voldoen aan de voorwaarden van de derogatiebeschikking.
- Een brief is bijgevoegd als reactie op de brief van de Eurocommissaris waarin de afspraken van het ambtelijk overleg van 14-12 jl. worden herhaald, namelijk dat we half januari komen met een nadere uitwerking en planning van de implementatie van bufferstroken en NV-gebieden.
- Het intrekken van de derogatiebeschikking zou betekenen dat met ingang van 1 januari 2023 de gebruiksnorm voor dierlijke mest ook voor de bedrijven die nu in aanmerking komen voor derogatie terugvalt naar 170 kg N/ha. Dit heeft grote consequenties voor de melkveesector en varkenssector door hogere mestafzetkosten. Aan de andere kant betekent dit dat de maatregelen uit de beschikking nu niet hoeven te worden ingevoerd, die voor een deel andere sectoren raken zoals de akkerbouw. Er moet echter wel rekening gehouden worden met een spoedige infractieprocedure voor het niet kunnen halen van de doelen van de Nitraatrichtlijn, waarbij vervolgens de EC alsnog van Nederland maatregelen kan eisen.

Bufferstroken

- In de derogatiebeschikking zijn regels opgenomen betreffende het aanhouden van bufferstroken, die per 1 januari 2023 van toepassing moeten zijn.
- In de voornoemde Kamerbrief heeft u aangegeven dat het Activiteitenbesluit milieubeheer zal worden aangepast ten behoeve van derogatievoorwaarde over bufferstroken. Hiermee zou de regelgeving over bufferstroken (mest)

tegelijkertijd worden geharmoniseerd met de regels over teeltvrije zones die niet alleen zien op mest, maar ook betrekking hebben op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en met de regelgeving over bufferstroken in het GLB.

- De wijziging van het Activiteitenbesluit kent een tijdpad van ongeveer tien maanden, wat inmiddels betekent dat naar verwachting rondom de zomer van 2023 de regelgeving kan worden voorgehangen. Daarna moet advisering door de Raad van State (3 maanden), nader rapport (1 maand), publicatie, nahang (1 maand) en inwerkingtreding plaatsvinden. Inwerkingtreding van deze regelgeving was vanwege het voornoemde wetgevingstraject voorzien voor 1 januari 2024, zodat agrariërs niet gedurende het groeiseizoen rekening hoeven te houden met bredere bufferstroken (in lijn met de motie Grinwis c.s. (Kamerstukken II 2022/23, 33037, nr. 473)).
- Naar aanleiding van de brief van Eurocommissaris Sinkevicius zou u kunnen overwegen om als noodmaatregel uitsluitend de benodigde regelgeving ter implementatie van de maatregel over bufferstroken uit de derogatiebeschikking via een ministeriële regeling toch eerder in werking te laten treden. De voor mest vereiste bufferstroken zijn dan in elk geval geregeld (ook al kunnen die dan afwijken van de voor gewasbeschermingsmiddelen geldende zones). Deze ministeriële regeling kent een korter tijdpad dan een wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer (Algemene Maatregel van Bestuur). Ten opzichte van een regulier wijzigingstraject is deze ministeriële regeling anders, omdat hierbij ook een voorhang van vier weken van toepassing is. Dit betekent dat deze regelgeving naar verwachting op 1 maart 2023 in werking kan treden.
- De regels met betrekking tot bufferstroken zijn inmiddels al wel in de uitvoeringsregeling GLB opgenomen die vanaf 1 januari a.s. inwerking treedt. Dit betekent dat de verplichting tot het aanhouden van bufferstroken vanaf 1 januari al geldt voor landbouwers die vrijwillig deelnemen aan GLB. Tussen 01-03-23 en 15-05-23 kunnen aanvragen voor deelname aan GLB ingediend worden en dan is bekend hoeveel boeren deelnemen.
- Met het besluit om de regels voor bufferstroken eerder inwerking te laten treden, gaat u afwijken van de Kamerbrief van 2 december jl. Dit betekent bovendien dat – in tegenstelling tot hetgeen aan de Tweede Kamer is gecommuniceerd, pas op een later moment tot harmonisatie van de regels over teeltvrije zones met het oog op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen wordt overgegaan.
- Door de vervroegde inwerkingtreding zullen direct na inwerkingtreding een aantal knelpunten ontstaan in de uitvoering en handhaving, bijvoorbeeld bij al ingezaaide percelen voor komend groeiseizoen en bij fruitbomen waar het vervangingsritme laag is en een mogelijke herinrichting van percelen bij nieuwe aanplant zou moeten plaatsvinden. Daarnaast gelden voor mest, gewasbescherming en GLB in 2023 niet volledig dezelfde regels voor bufferstroken. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de containerteelt met emissieschermen waarvoor nu binnen het GLB een uitzondering is geboden voor een versmalling van de bufferstroken. Het Activiteitenbesluit milieubeheer geeft aan dat bij het gebruik van emissieschermen geen teeltvrije zone aangehouden hoeft te worden.

- Een vervroegde inwerkingtreding zal naar verwachting tot veel verwarring en frustratie leiden waardoor sterk ingezet zal moeten worden op communicatie richting agrarisch ondernemers, waterschappen en andere betrokkenen.

NV-gebieden (polluted areas)

- De aanwijzing van het Zand '230' en het Lössgebied als NV-gebied is in 2022 gerealiseerd conform de derogatiebeschikking.
- Voor de aanwijzing van de NV-gebieden per 2023 heeft u tot dusver ingezet op een zorgvuldig, maar wel voortvarend proces waarin met goede onderbouwing en afstemming met alle belanghebbenden tot aanwijzing van NV-gebieden gekomen kan worden voor eutrofiëring in oppervlaktewater. Hiervoor heeft de Commissie van Deskundigen Meststoffen (hierna: CDM) een brede commissie met experts opgericht. Het definitieve advies over de aanwijzing van NV-gebieden per 2023 wordt momenteel afgerond, afgelopen donderdag hebben wij een concept ontvangen (bijlage 3).
- DG Envi geeft aan dat Nederland deze NV-gebieden op grond van de derogatiebeschikking per 1 januari 2023 moet aanwijzen. Dit is eerder dan het tijdschema geschetst in Kamerbrief van 2 december jl.. In de praktijk maakt een latere implementatie dan 01-01-23 geen verschil omdat deze aanwijzing meeloopt in de derogatieregeling voor 2023 en daarmee effectief wordt op het moment dat door de bedrijven kan worden ingeschreven voor de derogatie voor 2023.
- Het is op welke wijze dan ook niet mogelijk om de aanwijzing op 01-01-23 rond te hebben. In het snelste scenario zouden per 01-03-23 de NV-gebieden kunnen worden aangewezen voor heel 2023. Het betreft een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Een regulier tijdschema tot wijziging van een ministeriële regeling beslaat zo'n drie maanden. De EC geeft aan dat dan niet wordt voldaan aan de derogatiebeschikking.
- Het opnemen van een verplichting tot aanwijzen van NV-gebieden is een zwaar onderhandelpunt geweest, tot niveau van de minister-president en de voorzitter van de EC. Het is voor de EC een zwaar aangelegen punt.
- Door in de informatie aan de EC half januari zo concreet mogelijk te zijn over tijdschema en inhoud van de aanwijzing voor 2023 (en mogelijk al 2024) kan mogelijk een deel van de onzekerheid weggenomen worden.
- In de Kamerbrief van 2 december jl. is aangegeven dat de uitwerking van de vanggewasmaatregel wordt meegenomen in de uitwerking van de korting op de gebruiksnormen voor NV-gebieden. In de brief van Eurocommissaris Sinkevicius wordt eraan gerefereerd dat Nederland niet alle maatregelen uit het 7^e AP tijdig implementeert (waarmee mogelijk op de vanggewasmaatregel wordt gedoeld). Uitwerking van deze maatregel is voorzien voor de eerste helft 2023.

Keuzes naar aanleiding van het concept CDM advies:

Op basis van het CDM-advies moeten keuzes worden gemaakt over de wijze waarop nutriëntenverontreiniging wordt bepaald, de vaststelling van de bijdrage van de landbouw, de schaalgrootte van aan te wijzen gebieden en de te gebruiken data. Hieronder worden de afwegingen hiervoor aangegeven. Op basis hiervan kunt u kiezen voor een aanpak.

1. Wijze waarop nutriëntenverontreiniging te bepalen in oppervlaktewater

- Een mogelijke aanpak zou kunnen zijn om voor 2023 te kiezen voor one-in all-in principe (als voor fosfor of stikstof wordt voldaan is een gebied niet met nutriënten verontreinigd) en voor een gefaseerde aanpak voor 2024 te bekijken of en hoe het one-out all-out principe toegepast kan gaan worden (als voor één van de twee nutriënten de toestand niet voldoende is, is het gebied met nutriënten verontreinigd).
- De CDM adviseert met het oog op de waterkwaliteit dat naar beide nutriënten moet worden gekeken volgens het one-out all-out principe. Dat zou betekenen dat in totaal circa 80% van Nederland als verontreinigd wordt aangemerkt (de huidige NV-gebieden centraal en zuidelijke zandgronden en lössgronden beslaan nu ongeveer 45% van de Nederlandse landbouwgrond). Door uit te gaan van het one-in all-in principe alleen indien beide nutriënten niet goed zijn de biologie negatief wordt belast, kan een substantieel kleiner aantal gebieden worden aangewezen (in totaal circa 55% van Nederland). Hiermee zou worden afgeweken van het CDM-advies. Dit sluit wel aan bij de aanpak zoals nu gebruikt wordt door I&W om aan de EC te rapporteren over de Kaderrichtlijn water.
- Het ministerie van IenW hanteert voor de Kaderrichtlijn water het principe one-in-all-in, om de volgende redenen:
  - om het goede ecologisch potentieel te bereiken volstaat het als één van de nutriënten limiterend is. In de praktijk geldt in Nederland vaak dat stikstof limiterend is voor stromende wateren en fosfor voor stilstaande wateren. De KRW geeft dan ook deze ruimte: wanneer parameters karakteriserend zijn voor hetzelfde probleem, hoeven deze niet one-out-all-out gehanteerd te worden.
  - een keuze voor one-out-all-out in deze fase is riskant omdat het de kans vergroot dat gebieden ten onrechte als geëutrofeerd worden gekenmerkt.
- In 2023 zal I&W zorgvuldig kijken naar de gebieden waar een one-out-all-out benadering terecht is en welke bronnen verantwoordelijk zijn voor de eutrofiëring in een bepaald gebied.
- DG Envi kan het inzetten op one-in all-in zien als manier waarop Nederland de probeert de aanwijzing van NV-gebieden te beperken vanuit landbouwbelangen, want NL wijst daarmee minder NV-gebieden aan, en er een bevestiging in zien dat NL de waterkwaliteit niet voorop stelt.
- Een andere aanpak voor de aanwijzing van NV-gebieden voor 2023 is dat Nederland inzet op one-out all-out. Dit zal bij DG Envi waarschijnlijk geen vragen opwekken en bijdragen aan het vertrouwen dat Nederland dit serieus neemt. Wel heeft dit als consequentie dat een groot deel van Nederland moet worden aangewezen als NV-gebied. Hier zal dan met ingang van 2023 een lagere derogatie gebruiksnorm gaan gelden, waardoor de gebieden buiten de huidige aangewezen NV-gebieden Zand '230' en het lössgebied 30 kg N/ha terugvallen in plaats van 10 kg N/ha in 2023 (afbouwpad derogatie). Dit zal tot felle reacties leiden in de sector en in de politiek. Dat zal er ook toe leiden dat de gebruikte gegevens voor het bepalen van de waterkwaliteit in twijfel worden getrokken.
- Een mogelijke aanpak voor een gefaseerde aanwijzing van NV-gebieden kan zijn om te stellen dat om tot een goede waterkwaliteit te komen, op termijn

wordt overgegaan naar de one-out all-out aanpak. Op korte termijn worden de hotspot situaties aangepakt via de one-in all-in aanpak.

- Voor 2024 wordt nog een tweede CDM-advies gevraagd voor de definitieve aanwijzing, ook onder andere om te adviseren over hoe om te gaan met (verslechterende) trends van de waterkwaliteit. Dit is een voorwaarde in de derogatiebeschikking voor de aanwijzing van 2024. Om voor 2024 over te kunnen gaan tot het one-out-all-out principe is ook afstemming nodig met I&W omdat zij het one-in-all-in principe hanteren om op dit moment te rapporteren over de KRW.

2. De bijdrage van de landbouw

- In de beschikking staat dat in ieder geval voor 2024 bij de definitieve aanwijzing de bijdrage van de landbouw als factor kan worden meegewogen als die bijdrage meer dan 19% is aan nutriëntenverontreiniging. Indien in gebieden die bijdrage minder is dan 19% aan de totale nutriëntenbelasting volgt uit de beschikking dat die gebieden niet als NV-gebied hoeven te worden aangewezen. In de beschikking is opgenomen dat de gebieden die in 2023 worden aangewezen, ook in 2024 aangewezen blijven. Om nu te voorkomen dat teveel gebieden worden aangewezen in 2023, is het een optie het criterium >19% belasting vanuit de landbouw (in de beschikking voor 2024 benoemd) ook al in 2023 mee te nemen voor de aanwijzing.
- De bepaling van de belasting vanuit de landbouw is lastig en wordt met name modelmatig berekend. De moeilijkheid zit ook in het Nederlandse watersysteem waarbij water verschillende kanten op gepompt wordt (inlaat water in de zomer, afvoer in de winter).
- Een aantal waterschappen heeft recent een uitgebreide bronanalyse laten doen, maar niet alle waterschappen. Dit betekent dat niet voor alle waterschappen er voldoende informatie is om op detailniveau van toestroomgebieden de belasting vanuit de landbouw met voldoende zekerheid te kunnen bepalen. Op landelijke schaal kan dit alleen op waterschapsniveau of niveau van de zes deelstroomgebieden vanuit de Kaderrichtlijn water. Tevens zijn alleen data uit 2010-2013 beschikbaar. De verwachting is dat hiervoor in ieder geval heel 2023 nodig is.
- Indien in 2023 niet gekeken wordt naar belasting uit de landbouw (conform derogatiebeschikking) dan zullen er ook gebieden worden aangewezen waar de belasting vanuit de landbouw laag is, maar de waterkwaliteit nog niet op orde. Die zouden dan in 2023 worden aangewezen en daarmee aangewezen blijven voor 2024 en 2025.

3. De schaalgrootte van de NV-gebieden

- De toestand van oppervlaktewater wordt bepaald op het niveau van 741 KRW-waterlichamen. Volgens de beschikking moeten de toestroomgebieden naar deze waterlichamen als NV-gebied worden aangemerkt. Voor ieder waterlichaam is modelmatig een toestroomgebied bepaald (ongeveer 630), echter deze is nog niet afgebakend op perceelniveau en is nog niet vastgelegd in regelgeving. Op perceelniveau moet bepaald kunnen worden welke gebruiksnorm van toepassing is.
- Een controleslag door de waterschappen is hier op zijn plaats om onzekerheden te verminderen. Met de waterschappen wordt ook uitgezocht

welke termijn nodig is om op lager detailniveau de benodigde gebiedsafbakening te maken. De verwachting nu is echter dat dit niet zal lukken binnen een kort tijdsbestek van enkele weken/maanden.

- Als het kortere tijdspad wordt aangehouden zoals door de EC voorgeschreven, kunnen de gebieden alleen op waterschapsniveau worden bepaald, wat minder recht doet aan variatie van de toestand van het oppervlaktewater in een gebied.

Pilot mineralenconcentraat

Tenslotte geeft de EC in haar brief aan dat men gezien heeft dat Nederland de pilot mineralenconcentraat mogelijk verlengt. De EC geeft aan dat geëvalueerd zou moeten worden of een mogelijk vervolg van de pilot mineraalconcentraat onder een derogatie zou vallen onder de Nitraatrichtlijn, omdat de huidige omvang van de pilot en de implementatie van de pilot - meer dan tien jaar - niet langer een onderzoeksproject zou kunnen zijn.

De opties ten aanzien van de pilot mineralenconcentraat zijn:

1. De pilot mineralenconcentraat verlengen. De pilot wordt niet vergroot, en de activiteiten blijven gelijk aan afgelopen jaren. Onderzoek geeft aan dat de bemestingsproducten, die worden gemaakt qua water, klimaat en stikstof passen in een toekomstige landbouw, die gebruik maakt van lokaal beschikbare grondstoffen, zoals dierlijke mest. Komende twee jaar worden gebruikt om een kwaliteitsborgingsysteem te ontwikkelen, zoals is opgenomen in 7^e AP, eventueel aangevuld met onderzoek naar gasvormige verliezen (ammoniak en lachgas).
Er is een risico dat de EC de pilot ziet als een afwijking van de Nitraatrichtlijn en een infractieprocedure start.
2. De pilot mineralenconcentraat nu niet verlengen en eerst meer duidelijkheid krijgen van de EC. In dat geval wordt u geadviseerd de wijziging van de Uitvoeringsregeling waarin de verlenging niet is opgenomen, te ondertekenen zodat deze wijziging de eerder door u getekende wijzigingsregeling vervangt. Risico ligt dan nationaal. In de Kamerbrief van 2 december heeft u reeds gecommuniceerd naar het bedrijfsleven dat de pilots worden verlengd en mestverwerkers hebben ook al een ontheffingsbrief van RVO ontvangen. Het nu niet verlengen van de vrijstelling zal slecht vallen in de sector.

Ter achtergrond:

In het 7^e AP (in paragraaf 5.4.1.2) heeft Nederland aangegeven te streven naar het optimaal gebruik van lokaal beschikbare grondstoffen. Het streven om fossiel geproduceerde kunstmest te vervangen door producten uit mestverwerking helpt om de Nederlandse landbouw minder afhankelijk te maken van externe inputs en te streven naar een generieke mogelijkheid voor Renure-producten. Daarnaast is aangegeven dat Nederland in 2022 de pilot Mineralenconcentraat door zal zetten, zonder deze pilots te vergroten.

De EC heeft het besluit over de derogatie 2022-2025 altijd apart gezien van het Renure-traject. Er staan in de beschikking geen voorwaarden die betrekking hebben op deze pilots, dan wel Renure producten in het algemeen. De EC heeft tot op heden geen duidelijkheid gegeven over Renure, ondanks herhaaldelijke verzoeken daartoe. Men heeft alleen aangekondigd dat men dit wil bediscussiëren

in het licht van het Actieplan Nutriëntenbeheer, dat de EC heeft doorgeschoven naar 2023.

U hebt reeds de wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, waarin onder meer de verlenging van de pilot mineralenconcentraat wordt geregeld, getekend. Een ander onderdeel van die regeling, de gelijkstelling van excretieforfaits in de biologische en reguliere veehouderij, moet per 1-1-2023 van kracht worden en daarvoor uiterlijk 28 december a.s. door u ondertekend zijn. Daarom wordt u verzocht bijgevoegde uitvoeringsregeling Meststoffenwet opnieuw te ondertekenen waarin de passages over verlenging van de pilot mineralenconcentraat zijn weggehaald. In dat geval vervalt de eerder door u ondertekende regeling. U heeft daarmee de tijd om te beslissen over hoe verder te gaan met de pilot mineralenconcentraat zonder dat dit tot vertraging leidt voor de gelijkstelling van de excretieforfaits.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 23 december 2022 17:23
Aan: 5.1 tweede lid e
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
CC: 5.1 tweede lid e ,
5.1 tweede lid e ; 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Bespreking nota derogatie met minister

Ha allen,

Wij hebben vanochtend de nota over derogatie met de minister besproken. Hij gaf allereerst complimenten voor de nota. Ondanks de complexe materie was hij onder de indruk van hetgeen we in deze paar dagen hebben opgeleverd en hij was dankbaar voor al het werk dat jullie verzet hebben!

We hebben het volgende besproken:

- Minister ziet dat er een aantal dilemma's in de te maken keuzes zitten, die deels ook een bredere afweging vergen. En hij is zich bewust van hoe ingrijpend bepaalde keuzes kunnen zijn.
- Minister heeft in MR aangeven dat hij brief heeft ontvangen en dat we half januari richting EC inhoudelijk zullen reageren.
- Hij is akkoord met het versturen van de brief aan de EC, deze is net door hem ondertekend. Deze gaat via 5.1.2.e naar de EC.
- Hij heeft gekozen om inderdaad nu de regeling 'gelijkschakeling biologisch' te knippen van de pilot mineralenconcentraat. De geknipte regeling heeft hij ondertekend, BPZ heeft dit als het goed is met WJZ geregeld. Hij heeft daarbij nog geen keuze gemaakt t.a.v. het al dan niet door laten gaan van de pilot.
- We zijn niet in detail op de te maken keuzes ingegaan omdat hij daar graag eerst inhoudelijk diepgaander over wil worden geïnformeerd en daar nu niet de tijd voor was. Omdat we in januari al redelijk snel moeten acteren, hebben we afgesproken deze inhoudelijke uitleg te plannen in de eerste week van januari, zodat we daar in relatieve rust over kunnen praten voordat we een en ander in de week van 9 januari uitwerken. Exacte moment wordt nog gepland, wordt waarschijnlijk of 2 januari of 5 januari, ik heb nog even contact 1-op-1 met een aantal van jullie om te bespreken wie daarbij zal zijn.

Het lijkt erop dat dit het is voor nu, ik wens jullie allemaal hele fijne feestdagen toe!

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid e

[redacted]
[redacted]

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minlnv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: vrijdag 23 december 2022 17:51
Aan: 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Letter from Minister Adema (NL) to Commissioner Sinkevicius
Bijlagen: Transmission Letter.pdf; Letter minister Adema 23 December.pdf

Allen,

De brief is uit.

Voor nu hele fijne feestdagen toegewenst en tot in het nieuwe jaar!

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid e

From: 5.1 tweede lid e
Sent: vrijdag 23 december 2022 17:47
To: 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu' 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>
Cc: 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu' 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>; 5.1 tweede lid e-
5.1 tweede lid e @ec.europa.eu; 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu' 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minbuza.nl>; 5.1 tweede lid e minbuza.nl) 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Subject: Letter from Minister Adema (NL) to Commissioner Sinkevicius

Dear 5.1.2.e

Please find attached a letter for your attention and a letter from Minister Piet Adema to Commissioner Virginijus Sinkevicius for onward transmission.

Kind regards,

5.1 tweede lid e

.....
Permanent Representation of
the Kingdom of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium
.....

M +32 5.1 tweede lid e
E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl
Twitter: @5.1 tweede lid e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

European Commission
Cabinet of Commissioner Virginijus Sinkevičius
Attn.: 5.1.2.e
Head of Cabinet
1049 Brussels

**Agriculture, Nature and Food
Quality**

Kortenberglaan 4-10
1040 Brussel
Belgie
www.minbuza.nl

T 02 679 5.1 tweede
F 02 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e@minbuza.nl

Referentie: BRE-LNV-22-30

Date 23 December 2022
Re Letter to Commissioner Sinkevičius

Bijlage(n): 1

Dear 5.1.2.e ,

On behalf of 5.1.2.e , the Permanent Representative of the Netherlands to the European Union, I would like to ask you to transmit the enclosed letter of Mr Piet Adema, Minister of Agriculture, Nature, and Food Quality, to Mr Virginijus Sinkevičius European Commissioner for Environment, Oceans and Fisheries.

Yours sincerely,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: zondag 8 januari 2023 15:14
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: brieven aan Kamer en CIE
Bijlagen: Nota maandag versie 8 januari.docx; 08 01 2022 Reactie aan CIE derogatie en 7e AP.docx; 08 01 2022 eerste concept procesbrief kamer.docx

Ha 5.1 tweede lid e (en 5.1 tweede lid e

@5.1 tweede lid e Je komt lekker terug zo morgen 😊...we kunnen aan de bak met een paar brieven (aan CIE en aan de Kamer).

5.1 tweede lid e had al een aanzetje voor de Kamerbrief gemaakt en ik heb iets gedaan als begin voor reactie naar CIE. Deze stukken moeten we voor woensdag gereed hebben voor de MR van as vrijdag. Ik ga er vanuit morgen einde dag/dinsdagochtend een versie naar de minister (die kan het dan dinsdag zien), woensdag klaar voor de MR. We moeten morgen deze stukken ook ergens met 5.1 tweede lid e delen en suggesties van 5.1.2.e krijgen.

Ik deel het nu nog niet met de rest van onderstaand clubje...kan als we samen een betere versie hebben in de loop van morgen.

Tot morgen,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: zondag 8 januari 2023 12:54
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Factsheet NVG, bufferstroken en vanggewassen en Nota

Hi all,

Ik heb in bijgaand versie van de nota de wijzigingen van iedereen verwerkt en dat is dan nu volgens mij de meest up-to-date versie. Ik heb daar nog een paar vragen en opmerkingen bij, hebben we nog een paar inhoudelijke afwegingen en daarnaast zitten er voor NV-gebieden nog een aantal PM's in in afwachting van CDM-advies. Ik stel voor dat we vanaf nu in deze nota werken, met de factsheet daarin geïntegreerd, zodat we niet in 2 documenten zitten. Verder stel ik voor dat we morgenochtend om 9 uur een overleg inplannen. Dan kunnen we de laatste punten uit de nota bespreken en even taken verdelen. Laten we fysiek op kantoor doen voor diegenen die er zijn, en de anderen kunnen dan inbellen.

5.1 tweede lid e kijkt vanmiddag even mee op deze versie van de nota, mocht hij opmerkingen hebben zal ik die vanavond nog even rondmailen zodat we die morgenochtend gelijk mee kunnen nemen. Laten we tot die tijd even geen wijzigingen in het document doen, om te voorkomen dat er verschillende versies ontstaan.

Voor nu: allemaal een fijne zondagmiddag en op naar een spannende week!

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

Verzonden: zondag 8 januari 2023 12:14

Aan: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   )

5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

CC: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e [@minezk.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

Onderwerp: RE: Factsheet NVG, bufferstroken en vanggewassen en Nota

Ha,

5.1 tweede lid e hadden het hier eergisteren ook over. We kwamen toen uit op het meenemen van landbouwbijdrage (meer dan 25%?). Maar we moeten idd nog goed kijken morgen of nu wel of geen bijdrage landbouw meegenomen wordt.

In mijn aantekeningen heb ik staan dat we het zodanig gaan doen dat Amstel, Gooi en Vecht eruit valt. Maar is me nu niet meer duidelijk of dit is op basis van het percentage waterlichamen dat niet voldoet (meer dan 50%) of dat hier ook nog het meenemen van de landbouwbijdrage voor nodig is. Wel hebben we ook gezegd dat we bij de keuze op waterschapsniveau vaststellen gebieden, voor ieder waterschap een gelijke aanpak in 2023 moeten kiezen. Als niet alle waterschappen een landbouwbijdrage kunnen vaststellen, betekent dit dat je dit in 2023 nog niet kunt doen.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

Verzonden: zondag 8 januari 2023 11:42

Aan: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

CC: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   )

5.1 tweede lid e [@minezk.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>;

5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

Onderwerp: RE: Factsheet NVG, bufferstroken en vanggewassen en Nota

Hi 5.1 tweede lid e

Begrijp ik het goed dat jij dus zegt: aanwijzen op waterschapsniveau zonder rekening te houden met de landbouwbijdrage (dus dan zou op basis van huidige conceptCDM advies Amstel gooi wel worden aangewezen)?

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

Verzonden: zaterdag 7 januari 2023 10:09

Aan: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

CC: 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   )

5.1 tweede lid e [@minezk.nl](#)>; 5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>;

5.1 tweede lid e   [@minlnv.nl](#)>

Onderwerp: RE: Factsheet NVG, bufferstroken en vanggewassen en Nota

Goedemorgen,

Als ook gemaild naar iedereen maar niet naar jou ^{5.1 tweede lid} is het naar mijn mening te adviseren om te stellen dat een snelle aanwijzing alleen kan op de schaalniveau van het waterschap (wat ook zo is) en niet om dit niveau te gebruiken vanwege de landbouwbijdrage, omdat dan gesteld kan worden neem de landbouwbijdrage dan maar niet mee (als iemand zou kunnen halen uit de beschikking), dat maakt het ook logischer om komend jaar met de waterschappen te werken aan een afbakening van toestroomgebieden aansluitend bij de krw-waterlichamen op een lager schaalniveau.

Groeten,

^{5.1 tweede lid e}

Van: ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Datum: 6 januari 2023 om 17:02:03 CET

Aan: ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

CC: ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>, ^{5.1 tweede lid e}

^{5.1 tweede lid e} [@minezk.nl](mailto:5.1@minezk.nl)>, ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>,

^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>, ^{5.1 tweede lid e}

<^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Onderwerp: RE: Factsheet NVG, bufferstroken en vanggewassen en Nota

Veel dank allen voor het werk de afgelopen twee dagen, we hebben weer een mooie slag gemaakt zo!

Maandag einde middag (16.45) staat er weer een overleg gepland met de minister. Idee is om daar deze nota te bespreken en door te lopen. Volgens mij hebben we alle elementen er nu instaan, ik kijk er dit weekend nog een keer naar, en dan kunnen we maandagochtend weer verder met laatste puntjes op de i en afstemming met anderen.

Hartelijke groet,

^{5.1 tweede lid}

Van: ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Verzonden: vrijdag 6 januari 2023 15:46

Aan: ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

CC: ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>; ^{5.1 tweede lid e})

<^{5.1 tweede lid e} [@minezk.nl](mailto:5.1@minezk.nl)>; ^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>;

^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>; ^{5.1 tweede lid e})

^{5.1 tweede lid e} [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Onderwerp: Factsheet NVG, bufferstroken en vanggewassen en Nota

Hoi ^{5.1 tweede lid e}

Hierbij de laatste versie van de factsheet waar de input van iedereen in verwerkt is. Het bovenste stuk heb ik in track changes gewerkt. In het stuk NVG heb ik de track changes verwerkt.

En een iets aangevulde nota op basis van jouw begin en de wijzigingen van ^{5.1.2.e}

Groeten van ^{5.1 tweed}

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 9 januari 2023 13:58
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Update nota
Bijlagen: Nota maandag versie 9 januari definitief.docx

Hoi 5.1 tweede

Bijgaand de nota, zoals je deze nu in Siris kunt plaatsen.
Heel veel succes! 😊

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 9 januari 2023 11:34
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minezk.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; Stoelhorst,5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Update nota
Urgentie: Hoog

He hoi,

5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e willen jullie jullie stuk nog doornemen in de nota? Ik heb tekstvoorstellen gedaan met track changes.
En 5.1 tweede lid e ook voor jou een aangepaste tekst.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Team Mest
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
M:+31 5.1 tweede lid e
BGG: 5.1.2.e

E: 5.1 tweede lid e @minInv.nl

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 9 januari 2023 14:43
Aan: 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: Nota voor vanmiddag
Bijlagen: Nota afwegingen maatregelen bufferstroken, vanggewassen en NV-gebieden - 09_01_2023.docx

Hoi allen,

Hierbij de nota zoals die de alternatieve lijn in gaat.

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 9 januari 2023 14:42
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Nota voor vanmiddag

Hoi 5.1 tweede lid e

Hierbij een iets aangepaste versie.

Ik ga proberen Siris in functie te krijgen, maar heb er een hard hoofd in dat dat lukt voor 16:45 vanmiddag...

Dus kan jij deze nota na goedkeuring per mail naar 5.1 tweede lid e sturen, met verzoek aan haar het door te zetten naar 5.1 tweede lid e en daarna naar BPZ?

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 9 januari 2023 14:02
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Nota voor vanmiddag

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik stuur je hierbij de nota met daarin de bijlage (de factsheet).
Ik ga het nu ook via Siris proberen, maar voor de tussentijd heb je hierbij alvast de tekst en de goedkeuringslijn.

.....
5.1 tweede lid e   5.1 tweede lid e   5.1 tweede lid e .
.....
5.1 tweede lid e
.....

BPZ

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Team Mest
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
M:+31 (06) 5.1 tweede lid e
BGG: 070 379 5.1 tweede lid e

E: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1 tweede lid e@minlnv.nl)

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 9 januari 2023 16:11
Aan: 5.1 tweede lid e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Onderwerp: FW: aangepaste versie nota
Bijlagen: Nota afwegingen maatregelen bufferstroken vanggewassen en NV-gebieden - 09_01_2023_v1.docx

Hoi allen,

Deze versie gaat nu naar 5.1 tweede lid e (buiten Siris om...)
(de helpdesk was ook niet bereikbaar – ik heb de voicemail maar ingesproken)

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 9 januari 2023 16:09
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: aangepaste versie nota

Hallo 5.1 tweede lid e

Hierbij de aangepaste versie met input van 5.1 tweede lid e verwerkt.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Team Mest
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
M: +31 (06) 5.1 tweede lid e
BGG: 070 379 5.1 tweede lid

E: 5.1 tweede lid e @minInv.nl

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 9 januari 2023 16:14
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Onderwerp: Nota derogatie
Bijlagen: Nota afwegingen maatregelen bufferstroken vanggewassen en NV-gebieden - 09_01_2023_v1.docx

Hi [Redacted]

Hierbij de nota over derogatie waarin de donderdag gemaakte keuzes nader zijn uitgewerkt en daarin in de bijlage een factsheet.

We kunnen de minister er zo meteen doorheen nemen tijdens de bespreking, en dan zou het gelet op korte termijnen voor alles fijn zijn als we uiterlijk morgenochtend zijn formele reactie zouden kunnen krijgen zodat we de Kamerbrief en reactie aan EC definitief kunnen afronden.

H gr [Redacted]

TER AKKOORD

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Auteur

5.1 tweede lid e

T 070 378 5.1 twee
5.1 tweede @minInv.nl**Datum**

9 januari 2023

Kenmerk

DGA / 25695647

nota

Nota afwegingen maatregelen bufferstroken,
vanggewassen en NV-gebieden irt derogatiebeschikking
en kamerbrief 2/12/22

Kopie aan**Bijlage(n)****Parafenroute**

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

BPZ

Aanleiding

Naar aanleiding van de Kamerbrief van 2 december jl. (Kamerstuk 33037, nr. 481) waarin de voortgang van de uitwerking van diverse maatregelen vanuit het 7^e AP en derogatiebeschikking is toegelicht, heeft 5.1.2.e aangegeven zorgen te hebben over de tijdigheid van de invulling van de verplichtingen vanuit de derogatiebeschikking van 30 september 2022 en refereert zij ook aan de voortgang van het 7^e AP. Op 19 december 2022 heeft Eurocommissaris Sinkevicius de Minister van LNV schriftelijk laten weten dat Nederland bij het niet naleven van de verplichtingen vanuit de derogatiebeschikking (inclusief de vastgestelde tijdspaden) niet langer kan vertrouwen op de derogatie, die uitzondering biedt op de dierlijke mestgift van 170 kg/ha op graslandbedrijven vanuit de Nitraatrichtlijn. Daarnaast wordt gemeld dat de CIE signaleert dat bepaalde maatregelen vanuit het 7^e AP vertraagd zijn (vermoedelijk wordt gedoeld op de maatregel over vanggewassen) en dat een evaluatie van de uitvoering van de pilot mineralenconcentraat gedaan zou worden, gezien de lange duur van deze pilot waarmee het mogelijk niet langer als een onderzoeksproject gerechtvaardigd is.

Op 5 januari 2023 is met u gesproken over de nota 'Keuzes uitwerking derogatiebeschikking in navolging van brief Eurocommissaris Sinkevicius, in vervolg op een eerdere bespreking op 23 december 2022. Daarin heeft u een aantal keuzes gemaakt, die verder zijn uitgewerkt in deze nota en de factsheet in de bijlage. Daarnaast worden in deze nota de processtappen verder toegelicht.

Maandag 16.45 staat een bespreking gepland waarin we graag onderstaande punten met u doorlopen.

Ontvangen BPZ

Advies

Wij vragen uw akkoord op:

- Het versneld, met ingang van uiterlijk 1 maart, invoeren van regelgeving voor de verplichting vanuit de derogatiebeschikking om bredere bufferstroken voor mest aan te leggen. Daarnaast wordt de aanpak voor harmonisatie van de bufferstrokenverplichting vanuit het GLB, gewasbeschermingsmiddelenbeleid en mestbeleid gecontinueerd, welke later dit jaar geëffectueerd zal worden.
- Uitwerking van een invulling van de stimuleringsmaatregel vanuit het 7^e AP voor het telen van vanggewassen (moet uiterlijk per oktober aanstaande ingaan).
- De aanpak voor de aanwijzing van NV-gebieden in 2023 (als eerder gecommuniceerd), welke inhoudt dat zo spoedig mogelijk wordt toegewerkt naar een aanwijzing van aanvullende NV-gebieden op waterschapsniveau. Dit betekent een uitbreiding van het aantal NV-gebieden in Nederland van zo'n 45% van het landbouwareaal naar zo'n 55%. Dit kan tevens voor 1 maart geëffectueerd worden. Voor 2024 wordt toegewerkt naar een definitieve, meer specifieke aanwijzing van NV-gebieden. Of nadere specificering van al aangewezen waterschapsgebieden mogelijk is (dus verkleining van een in 2023 aangewezen waterschapsgebied) hangt af van de welwillendheid van de EC.
- Voortzetting van de pilot mineralenconcentraat, de regeling hiertoe zal aan u worden voorgelegd.
- De richting van de schriftelijke reactie naar de EC.

Als u akkoord gaat wordt voorgesteld de aanpakken voor de vaststelling van de bufferstroken, de aanwijzing van NV-gebieden en de invulling van de maatregel van de vanggewassen deze week nog te bespreken met de coalitie en relevante sectorpartijen (zie bijlage voor factsheet). Tevens volgt uitwerking van een procesbrief aan de Tweede Kamer en het antwoord aan de Europese Commissie.

Kernpunten

1. Bufferstroken

- Vanwege de geuite zorgen door de Europese Commissie t.a.v. het verlaat invoeren van bufferstroken is het noodzakelijk een noodmaatregel toe te passen en de bepaling over bufferstroken uit de derogatiebeschikking vervroegd in werking te laten treden via een ministeriële regeling. Dit betekent dat er geen internetconsultatie of agrarische praktijktoets wordt toegepast, die met het oog op 1-op-1 implementatie van de Europese derogatiebeschikking niet nodig zijn, omdat de Europese verplichtingen uitgevoerd moeten worden. Dit betekent dat indien alles op alles wordt gezet (voorhang bij kamers is wel nodig), voor 1 maart de regeling kan worden vastgesteld en ondernemers op de hoogte worden gesteld van de verplichtingen voor 2023. Hierbij zal de bufferstrook vanuit de beschikking alleen gaan gelden voor mest.
- Het proces om tot harmonisatie van regelgeving te komen wordt voortgezet en zal eind dit jaar afgerond worden. Harmonisatie is zeer wenselijk, omdat de situatie omtrent bufferstroken in 2023 complex zal zijn voor de uitvoering en handhaving. Dit komt door verschillen tussen:

- a. het Activiteitenbesluit Milieubeheer (teeltvrije zones voor gewasbescherming en mest, die voor alle ondernemers blijven gelden m.u.v. alle percelen langs droge sloten en biologische telers met neerwaarts bespoten gewassen die zich niet langs ecologische kwetsbare waterlopen bevinden),
- b. het GLB (bufferstroken, gelden alleen voor GLB-deelnemers) en
- c. de derogatiebeschikking (bufferstroken die gaan gelden voor iedereen met landbouwgrond langs waterlopen).

Dit leidt tot verschillen in de toe te passen breedtes van bufferstroken waarop geen mest of gewasbeschermingsmiddelen gebruikt mogen worden en in de omgang met hoofdteelt in de bufferstrook.

2. Vanggewassen

- In het overleg is aangegeven dat wij nog bij u terug zouden komen met een advies over hoe om te gaan met de maatregelen vanggewassen uit het 7^e AP, omdat de Commissaris in de brief aan u ook aangeeft dat de maatregelen uit het 7^e AP volgens het daarin benoemde tijdspad moeten worden ingevoerd.
- Het advies is om de maatregel vanggewassen zo snel als mogelijk uit te werken en deze voor 1 oktober 2023 in te laten gaan omdat dan de maatregel materieel het eerste effect gaat krijgen. Overigens kan deze versnelling mogelijk in de praktijk tot lastige situaties leiden, aangezien ondernemers te maken kunnen hebben met al lopende contractuele verplichtingen.
- Aan de Commissie kan dan nu aangegeven worden dat we hier een versnelling doen t.o.v. de Kamerbrief. Er zijn nog wel inhoudelijke keuzes te maken op welke wijze de maatregel wordt uitgewerkt naar aanleiding van de consultatie van de lijsten met gewassen en ten aanzien van de korting op de stikstofgebruiksnorm. Ook in het licht van de benodigde verbetering van de waterkwaliteit en de druk vanuit de sector voor meer ruimte. Dit zullen we zo snel mogelijk aan u voorleggen. Voor nu kan aan de Europese Commissie aangegeven worden dat deze maatregel per 1 oktober 2023 zal ingaan.

3. NV-gebieden

- U heeft tijdens het overleg van 5 januari 2023 aangegeven bij de aanwijzing van NV-gebieden in 2023 uit te willen gaan van het one-in-all-in principe en de aanwijzing op waterschapsniveau te willen doen, omdat er op dit moment onvoldoende gespecificeerde gegevens beschikbaar zijn om per waterlichaam de toestroomgebieden te bepalen en om de vervuiling door de landbouw te specificeren.
- Wij hebben vandaag het definitieve conceptadvies van de CDM ontvangen. Daarin zijn ook cijfers opgenomen per waterschap hoeveel KRW-waterlichamen volgens het one-in-all-in principe vervuild zijn.
- Voorgesteld wordt om voor 2023 als criterium te hanteren dat wanneer de meerderheid (meer dan 50%) van de waterlichamen in een waterschap verontreinigd oftewel 'rood' is (alles wat als niet-goed geclassificeerd is in de KRW-systematiek wordt in het CDM-advies als 'rood' geclassificeerd), het hele gebied van dat waterschap als NV-gebied wordt aangewezen. Dat komt neer op aanwijzing van de waterschappen Hollands Noorderkwartier

(alles boven het IJ, groot deel van provincie Noord-Holland), Delfland (Den Haag en Delft en omstreken) en Brabantse Delta (West-Brabant) in 2023. Voor deze waterschappen is de landbouwbijdrage van één of beide nutriënten meer dan 25% op basis van het CDM-advies en om die reden hoeft de landbouwbijdrage voor 2023 niet worden meegenomen in de afweging.

- Daarmee zal in 2023 circa 55% van het landbouwareaal in Nederland als NV-gebied zijn aangewezen. Dit zijn de reeds aangewezen 230-gebieden (45%) vermeerderd met de per 2023 aangewezen waterschappen.
- In voorbereiding op de aanwijzing van de gebieden per 1-1-2024 zal zowel voor de toestroomgebieden als voor de belasting door de landbouw samen met de Waterschappen gewerkt worden aan het verkrijgen van meer gedetailleerde gegevens. Daarmee kunnen dan in de waterschappen die nog niet als NV-gebied zijn aangewezen in 2023 de toestroomgebieden van de waterlichamen die 'rood' zijn per 1-1-2024 als NV-gebied worden aangewezen. Er zit veel tijdsdruk op dit proces in verband met de haalbaarheid om de benodigde gegevens beschikbaar te krijgen.
- Zoals met u besproken zal richting de definitieve aanwijzing van 1-1-2024 bekeken worden met de EC of er ruimte is om de aanwijzing van toestroomgebieden in de nu aangewezen waterschappen te specificeren op basis van de gedetailleerde informatie en mogelijk toestroomgebieden niet meer als NV-gebied aan te wijzen. Dit zal bij voorkeur ook gelden voor de aanwijzing van de Zand 230 en lössgebied voor grondwater.

4. Pilot Mineralenconcentraat:

- De pilot mineralenconcentraat wordt verlengd, om een juridische borging voor deze pilot te hebben voordat het bemestingsseizoen 2023 op 1 februari start.
- De pilot heeft de afgelopen 10 jaar met een onderzoeksontheffing in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet gefunctioneerd. De pilot is niet uitgebreid en wordt momenteel gebruikt voor de ontwikkeling van een certificeringssysteem om de kwaliteit te borgen. Langer wachten met het verlengen zal er voor zorgen dat mestverwerkingsbedrijven stil komen te vallen. Mestverwerkingsbedrijven hebben de afgelopen maanden al dierlijke mest verwerkt, en zullen mogelijk hun schade verhalen op de overheid, die in Kamerbrieven en individuele ontheffingsbrieven heeft aangegeven dat de pilot voor twee jaar wordt verlengd.
- Door de pilot te verlengen kan ervaring over de ontwikkeling van RENURE doorgaan, een ontwikkeling die ook door de EU als positief wordt gezien in de mededeling over Meststoffen. We zullen verdere voorstellen van de Europese Commissie in 2023 hiertoe met interesse afwachten.

5. *Schriftelijke reactie aan Europese Commissie*

- Voorgesteld wordt om bijgaande keuzes aan de EC mede te delen in de in uw brief aan Commissaris Sinkevicius toezegde schriftelijke reactie.
- In die reactie zal allereerst aangegeven worden welke onderdelen van 7^e AP (incl. addendum) en derogatiebeschikking al zijn geïmplementeerd.

- Vervolgens wordt aangegeven dat de bufferstroken via een noodmaatregel zo snel als mogelijk, naar verwachting per 1-3-2023 zullen worden ingevoerd.
  - Ten aanzien van de vanggewassen zal aangegeven worden dat de regelgeving versneld zal worden ingevoerd t.o.v. de Kamerbrief en dat deze in ieder geval vóór 1 oktober 2023 in zal gaan.
  - Toegelicht zal worden dat de aanwijzing van NV-gebieden in 2023, vooruitlopend op de definitieve aanwijzing per 1-1-2024, zo snel als mogelijk zal plaatsvinden en zal worden aangegeven om welke gebieden (waterschappen) het zal gaan. Daarnaast zal aangegeven worden dat conform de beschikking in 2024 een aanvullende aanwijzing zal plaatsvinden voor 2024 en volgende op basis van meer gepreciseerde gegevens (zodat niet steeds hele waterschappen hoeven te worden aangewezen).
  - In de schriftelijke reactie zal aangegeven worden dat wij graag op zo kort mogelijke termijn met **5.1.2.e** dit zouden bespreken (op ambtelijk niveau), zodat we de inhoud daarna zo snel als mogelijk aan het parlement kunnen communiceren en alles in gang kunnen zetten. Mochten er dan nog openstaande punten zijn, zouden de gesprekken naar een hoger niveau kunnen worden geëscaleerd.
  - De schriftelijke reactie wordt op dit moment uitgewerkt langs bovenstaande lijnen, in samenwerking met de Permanente Vertegenwoordiging. In de loop van deze week, na politieke sondering, zal **5.1.2.e** proberen informeel te polsen hoe een dergelijke reactie zal vallen bij de Commissie.
5. Proces richting nationale politiek en sector
- Voorgesteld wordt om de reactie aan de EC en de brief aan de TK in de MR van 13 januari a.s. te agenderen (via de woensdagagenda). De stukken moeten uiterlijk woensdagochtend worden aangeleverd bij AZ. Dit wordt afgestemd met I&W. Naar verwachting zal de bewindspersoon van I&W medeparaaf willen geven. Deze stukken ontvangt u morgen (dinsdag).
  - Vooruitlopend daarop kan politieke sondering en sondering met de sector plaatsvinden, daarvoor is onderstaand factsheet opgesteld waarin de keuzes nader zijn toegelicht. Gelet op de grote impact wordt geadviseerd het contact met de sector op uw niveau te doen, woensdagmiddag of donderdag.
  - Zoals besproken wordt er voorgesteld vrijdag 13 januari (na de MR) een korte brief aan de Tweede Kamer te sturen waarin u aangeeft dat de Europese Commissie vragen heeft gesteld over de timing van de implementatie van de derogatiebeschikking, mede n.a.v. uw brief van begin december 2022, en dat u naar aanleiding daarvan met de EC in gesprek bent. Daarin geeft u aan dat dit mogelijk gevolgen heeft voor het in de brief van december geschetste tijdsplan van invoering van de maatregelen (m.n. bufferstroken en vanggewassen), en dat u de uitkomsten van die gesprekken zo snel als mogelijk aan de Kamer zult mededelen. U geeft verder aan dat u in die latere brief ook meer duidelijkheid zult geven over de aanwijzing van de NV-gebieden in 2023.

Directoraat-generaal Agro

Kenmerk

DGA / 25695647

BIJLAGE: factsheet

Hieronder een factsheet, die benut kan worden bij besprekingen met sectorpartijen en bij eventuele politieke sondering.

Bufferstroken

Omschrijving

- Het aanbrengen van integrale bredere bufferstroken (voorheen teeltvrije zones genoemd) is opgenomen in het 7^e AP. Hierin was opgenomen dat de bufferstrook 5 meter zou zijn bij KRW-wateren en ecologisch kwetsbare waterlopen en 2 meter bij overige watervoerende wateren, met een maximum van 5% van het areaal. Ook zou een leidraad worden opgesteld, aan de hand waarvan smallere bufferstroken aangewezen zouden kunnen worden waar deze niet effectief zouden zijn.
- De derogatiebeschikking bevat ook een verplichting tot het aanhouden van bufferstroken (5m langs KRW-wateren en ecologische kwetsbare waterlopen, 3m langs overige waterlopen), waarbij een kleinere bufferstrook kan worden aangehouden indien het een groter areaal beslaat dan 4% van het areaal (m.u.v. de percelen langs ecologisch kwetsbare waterlopen). Deze verplichting uit de derogatiebeschikking wordt uitgevoerd en zal voor alle agrariërs gaan gelden. Aanvullend wordt een deel van maatregelen uit het 7^e AP over bufferstroken, zoals het harmoniseren van de teeltvrije zones en bufferstroken ook uitgevoerd.
- Begin december 2022 is de TK geïnformeerd dat de regelgeving voor bufferstroken vanuit mest, het GLB en gewasbeschermingsmiddelen worden geharmoniseerd en dat de hiertoe benodigde aanpassing van het Activiteitenbesluit milieubeheer een tijdpad kent van ongeveer 10 maanden vanwege een aantal te doorlopen procedurestappen voordat de regelgeving kan worden vastgesteld.
- Omdat de regelgeving op z'n vroegst gedurende de zomer van 2023 kan worden gepubliceerd is aangegeven hierbij rekening te houden met de landbouwpraktijk (conform de motie Grinwis c.s. (33037, nr. 473) en de verplichting tot de aanleg van bufferstroken vanaf 1 januari 2024 daadwerkelijk van kracht te laten worden.
- Vanuit het GLB gaan de maatregelen over bufferstroken, die vrijwel gelijk zijn aan de inhoud van de derogatiebeschikking op dit punt, al wel in per 1 januari 2023 als basisvoorwaarde voor deelname (GLMC 4). De enige afwijking betreft het gebruik van emissieschermen waar een bufferstrook van 50 cm is toegestaan in enkele regio's i.p.v. de te gebruiken systematiek volgens de beschikking.

Aanpassing uitwerking bufferstroken

- Vanwege de geuite zorgen door de Europese Commissie en de brief die Eurocommissaris Sinkevicius heeft opgestuurd (19 december jl.) t.a.v. het verlaat invoeren van bufferstroken is het noodzakelijk voor behoud van derogatie een noodmaatregel toe te passen en de bepaling over bufferstroken uit de derogatiebeschikking vervroegd in werking te laten treden via een ministeriële regeling. Dit betekent dat er geen internetconsultatie of agrarische praktijktoets wordt toegepast, dat met het oog op 1-op-1 implementatie van de Europese derogatiebeschikking

niet nodig is, omdat de Europese verplichtingen uitgevoerd moeten worden. Dit betekent dat indien alles op alles wordt gezet, voor 1 maart de regeling kan worden vastgesteld en ondernemers op de hoogte worden gesteld van de verplichtingen voor 2023.

- Het Activiteitenbesluit milieubeheer zal blijven gelden. Dit betekent dat ook in 2023 teeltvrije zones gelden voor gewasbeschermingsmiddelen en mest conform de eerder bestaande regels, waarbij alleen een andere teelt dan de hoofdteelt is toegestaan behalve grasland. Deze gelden voor alle ondernemers, behalve biologische telers en voor percelen die langs een droge sloot liggen, en verschillen in breedte per teelt, spuittechniek en type waterloop waarlangs het perceel ligt. Per 1 januari 2023 zijn voor het GLB bufferstroken opgenomen in de conditionaliteit. Deze sluiten bijna geheel aan bij de bufferstroken zoals opgenomen in de derogatiebeschikking, maar gelden voor zowel gewasbeschermingsmiddelen als mest. Deze gelden alleen voor GLB-deelnemers.
- De bufferstroken uit de derogatiebeschikking zullen per 1 maart 2023 worden ingevoerd en gelden alleen voor mest. Als de bufferstrook vanuit de derogatiebeschikking breder is dan de teeltvrije zone van het Activiteitenbesluit, mag in deze zone alleen geen mest worden toegepast op het gedeelte waar de bufferstrook breder is dan de teeltvrije zone (de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op het gedeelte dat breder is, is wel toegestaan evenals de hoofdteelt). Dit zal voor alle ondernemers gaan gelden.
- Het proces om tot harmonisatie van regelgeving te komen wordt voortgezet en zal eind dit jaar afgerond worden, zodat dit per 1 januari 2024 geëffectueerd kan worden. Harmonisatie is zeer wenselijk omdat de situatie omtrent bufferstroken in 2023 complex zal zijn voor zowel praktijk als uitvoering en handhaving, door verschillen tussen het Activiteitenbesluit Milieubeheer (teeltvrije zones voor gewasbescherming en mest, welke blijven gelden), het GLB (bufferstroken gelden alleen voor GLB-deelnemers) en de derogatiebeschikking (bufferstroken die gaan gelden voor iedereen). Dit leidt tot verschillen in breedtes voor het toepassen van mest en gewasbeschermingsmiddelen en omgang met de hoofdteelt in de zone.

Aanpassing t.o.v. Kamerbrief d.d. 2 december 2022

- In de Kamerbrief van 2 december is aangegeven dat het gewenst is te komen tot één integraal systeem waarbij de regels voor bufferstroken vanuit mest, GLB en gewasbeschermingsmiddelen geharmoniseerd worden. Deze aanpak wordt gecontinueerd.
- Echter, met het oog op de verplichting vanuit de derogatiebeschikking wordt als tussenstap nu op korte termijn ter uitvoering van de derogatiebeschikking een regeling opgesteld, waarbij alles in het werk gesteld zal worden om voor 1 maart de verplichting voor het aanleggen van bredere bufferstroken voor mest in werking te laten gaan.

Praktische consequenties aanpassing beleid

- Zo'n 90% van de agrariërs nam de afgelopen jaren deel aan het GLB. Daarom valt te verwachten dat een groot deel van de agrariërs in de praktijk bufferstroken zal aanleggen conform het GLB en hiermee ook de derogatiebeschikking.
- In 2023 blijven de teeltvrije zones van kracht wat betreft mestplaatsing behalve daar waar de bufferstroken breder moeten zijn vanuit de derogatiebeschikking. Op deze bredere gedeeltes mag dan tevens geen mest worden geplaatst.

Knelpunten door vervroegde inwerkingtreding

- Door de vervroegde inwerkingtreding zullen direct hierna een aantal knelpunten ontstaan in de uitvoering en handhaving, bijvoorbeeld bij al ingezaaide percelen voor komend groeiseizoen en bij fruitbomen waar het vervangingsritme laag is en een mogelijke herinrichting van percelen bij nieuwe aanplant zou moeten plaatsvinden. De regels over teeltvrije zones in het Activiteitenbesluit milieubeheer zijn echter nog steeds van kracht waardoor er zowel bufferstroken als teeltvrije zones aangehouden moeten worden, de breedte hiervan is echter niet gelijk.
- In 2023 valt bovengenoemd knelpunt deels te mitigeren door in de communicatie aan te geven dat de hoofdteelt nog wel toegestaan is op het gedeelte waar de bufferstrook breder is dan de teeltvrije zone. Er mag dan echter geen mest toegepast worden waardoor de praktijk te maken kan krijgen met dalende opbrengsten in de strook en het risico ontstaat op verhoogde ziektedruk.

Vanggewassen

Omschrijving

- Eén van de maatregelen in het 7e AP is een maatregel om het gebruik van vanggewassen op zand en löss te stimuleren, dit aanvullend op een al bestaande plicht voor het telen van een vanggewas na het telen van mais. Een tijdig ingezaaid vanggewas is een effectieve maatregel om de uitspoeling naar het grondwater te verminderen. De werking is als volgt:
  - Inzaaien vanggewas voor 1 oktober in jaar X;
  - Zo niet: korting stikstofgebruiksnorm jaar X+1; en
  - Winterteelten zijn uitgezonderd van de maatregel.
- Er ontstaat in de NV-gebieden een stapeling van kortingen als de maatregelen uit het 7^e AP en de voorwaarden uit de derogatiebeschikking ongewijzigd worden ingevoerd doordat de voorwaarden voor de NV-gebieden uit de derogatiebeschikking een daling van de stikstofgebruiksnorm bevat, oplopend tot 20% per 2025.
- Verlaging van de stikstofgebruiksnormen kan grote impact hebben voor bedrijven, met name in Zand Zuid en Löss waar in 2015 al een korting op de N-gebruiksnorm is toegepast voor uitspoelingsgevoelige teelten. Omdat de gewasopbrengst lager wordt. Teelten kunnen door de lagere bemesting minder optimaal groeien en hebben mogelijk meer gewasbeschermingsmiddelen nodig om gezond te blijven.
- Op 9 mei 2022 en 30 september 2022 zijn CDM-adviezen ontvangen over gewassen die op de lijsten voor vanggewassen en winterteelten kunnen staan,

en een mogelijke hoogte van de korting op de stikstofgebruiksnorm bij niet tijdig (voor 1 oktober) inzaaien van een vanggewas.

- De lijsten met concept vanggewassen en winterteelten zijn opengesteld voor internetconsultatie van 21 oktober 2022 tot en met 18 november 2022. Dit leidde tot meer dan 800 reacties via de internetconsultatie, en meerdere overleggen o.a. door MLNV met de sectorpartijen.
- Op 2 december 2022 is de TK geïnformeerd dat de maatregel vanggewas nog niet in 2023 zou worden ingevoerd zoals opgenomen in het 7^e AP, maar in 2024 (Kamerstukken II, 2022/23, 33037, nr. 481). Dit biedt de tijd om vast te stellen hoe een stapeling van kortingen op de stikstofgebruiksnorm kan worden voorkomen en deze maatregel kan worden afgestemd met de kortingsmaatregel voor de NV-gebieden per 2025. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de grote zorgen van de sector en de Tweede Kamer. Zie ook de (door MLNV ontraden) motie Grinwis c.s. (Kamerstukken II 2022/23, 33037 nr. 473) om bij de uitwerking van het 7^e AP rekening te houden met de bedrijfspraktijk.
- Uit de brief van Eurocommissaris Sinkevicius blijkt dat de Europese Commissie hecht aan het tijdig uitvoeren van de maatregelen uit het 7^e AP conform planning om de waterkwaliteitsdoelen te kunnen behalen.

Voorstel aanpak & inzet naar EC

- Voor 1 oktober 2023 de stimuleringsmaatregel vanggewas invoeren conform het 7^e AP. Hiermee wordt met het oog op de verbetering van de waterkwaliteit hetzelfde effect bereikt als wanneer de stimuleringsmaatregel per 1-1-2023 zou zijn ingevoerd. Wel zijn er inmiddels minder mogelijkheden voor de agrariërs om bij het opstellen van de bouwplannen voor 2023 rekening te houden met deze stimuleringsmaatregel omdat de contracten voor komend jaar al zijn afgesloten. Dit zal voor onrust zorgen.
- Om de maatregel vanggewas verder uit te werken moeten een aantal politieke keuzes worden gemaakt met betrekking tot de hoogte van de korting, de data (kalenderlandbouw) en de samenstelling van de lijsten. Dit ook in het licht van de benodigde verbetering van de waterkwaliteit. Dit wordt zo snel als mogelijk verder uitgewerkt. Naar de Europese Commissie zou nu volstaan kunnen worden met de mededeling dat de maatregel toch per 1 oktober 2023 zal gaan gelden.

Aanpassing t.o.v. Kamerbrief

Het conform 7^e AP uitvoeren van de stimuleringsmaatregel vanggewas betekent dat niet langer bij de uitvoering de kortingen vanuit de aanwijzing van NV-gebieden en de korting bij het niet tijdig inzaaien van een vanggewas op elkaar worden afgestemd. Wel wordt moet nog gekeken worden naar een praktisch haalbare invulling van de vanggewasverplichting, met daarbij tegelijkertijd oog voor de doelstelling om hiermee bij te dragen aan de verbetering van de waterkwaliteit.

Nutriënten verontreinigde gebieden

Korte omschrijving

In de derogatiebeschikking is opgenomen dat Nederland nutriënten verontreinigde gebieden (verder NV-gebieden) per 1 januari 2024 moet aanwijzen. Om op 1

januari 2024 zo ver te komen, bevat de beschikking een overgangsmaatregel voor de aanwijzing in de jaren 2022 en 2023. De aanwijzing van NV-gebieden is onder te verdelen in drie fasen:

- Voor 2022 zijn de gebieden die al een lager derogatieregime hebben (zuidelijk en centraal gelegen zandgronden, en lössgronden) aangewezen als NV-gebied. Voor de derogatiebedrijven in deze gebieden verandert er voor 2022 en 2023 feitelijk niets ten opzichte van 2021.
- Voor 2023 dient aanvullend een aanwijzing als NV-gebied te worden gedaan voor toestroomgebieden van regionale waterlichamen die in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL 2020) als niet-goed scoren voor nutriënten op de oppervlaktewaterkwaliteit. Voor de gebieden die hiermee aangewezen worden is voor 2023 het gevolg dat het lagere derogatieregime gaat gelden.
- Per 1 januari 2024 moet de definitieve aanwijzing van NV-gebieden voltooid zijn. Hierbij wordt aanvullend op de aanwijzing in 2023 gekeken naar die gebieden waarin er sprake is van verontreiniging door nitraten en fosfor uit agrarische bronnen. Die gebieden omvatten alle stroomgebieden waar de waterkwaliteit gemiddeld of incidenteel niet voldoen of het risico lopen te worden verontreinigd te worden. Dit geldt zowel voor grondwater als voor oppervlaktewater.
Daarnaast is voor de NV-gebieden als maatregel in de derogatiebeschikking opgenomen om de gebruiksnormen voor totaal stikstof te verlagen met 20% in 2025 en dit gradueel te laten ingroeien - defacto in 2024 beginnen met de afbouw.

Voorstel aanpak & inzet naar EC

Zorgvuldigheid is van belang, omdat alle gebieden die voor 2023 worden aangewezen ook in 2024 aangewezen blijven. Tegelijk is een snelle aanwijzing van groot belang om de EC voldoende vertrouwen te geven dat NL de beschikking volledig en tijdig uitvoert. De aanwijzing van de NV-gebieden per 2023 vindt dan plaats in de derogatieregeling 2023.

Voor 2023 wordt ingezet op de volgende aanwijzing:

- 1) Conform de aanpak zoals gevolgd voor de KRW-rapportage wordt gebruik gemaakt van de one-in all-in aanpak voor de toestand bepaling, waarbij gebieden alleen worden aangewezen als zowel stikstof als fosfor als niet-goed worden geclassificeerd op basis van de gegevens van de Nationale analyse waterkwaliteit aangevuld met recente gegevens van de waterschappen (totaal periode 2015-2020). Hierbij wordt gekeken naar de toestand gemiddeld over deze periode.
- 2) Het is op basis van de beschikbare gegevens per waterschap en de gegeven tijd onmogelijk om de toestroomgebieden van een KRW-waterlichaam exacte te bepalen. Daarom wordt ervoor gekozen om in 2023 te kiezen voor aanwijzing van NV-gebieden op waterschapsniveau. Hierbij zal op waterschapsniveau worden gekeken naar in welke waterschappen gemiddeld de waterlichamen niet voldoen (minimaal 50% van waterlichamen in een waterschap voldoet niet).
- 3) In de waterschappen die volgens bovenstaande systematiek niet voldoen is de landbouwbijdrage volgens het advies van de CDM meer dan 25% (en daarmee

ook meer dan 19%) en daarmee hoeft dit voor 2023 niet meegenomen te worden in de besluitvorming. Voor de definitieve aanwijzing voor 2024 zal gekeken worden hoe mogelijk op een lager schaalniveau (toestroomgebieden) de landbouwbijdrage betrokken kan worden in de besluitvorming.

- 4) Praktisch betekent dit dat uiterlijk per 1 maart enkele waterschappen aanvullend op de NV-gebieden van 2022 moeten worden aangewezen als NV-gebied. Dit zal in ieder geval vóór de openstelling van de aanvraag voor derogatie voor 2023 zijn. Voor de ondernemers in deze gebieden gaat dan het lagere derogatieregime gelden. Naar verwachting betreft dit Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta. Daarmee zal in 2023 circa 55% van het landbouwareaal in Nederland als NV-gebied zijn aangewezen. Dit zijn de reeds aangewezen 230-gebieden (40%) vermeerderd met de per 2023 aangewezen waterschappen).

Voor 2024 wordt ingezet op de volgende aanwijzing:

- 1) Voor 2024 worden aanvullend NV-gebieden aangewezen. De insteek is dat dan op basis van een volgend CDM-advies en meer data van waterschappen over de bijdrage van de landbouw en vaststelling van stroomgebieden een meer specifiek beeld wordt verkregen over de mate van verontreiniging van de gebieden (toestand) en de trends daarin voor zowel het oppervlaktewater als het grondwater.
- 2) In contact met EC zal ingezet worden op de mogelijkheid om de aanwijzing gedaan in 2023 voor oppervlaktewater te verfijnen. In de derogatiebeschikking is niet helder of deze aanpak is toegelaten. Inhoudelijk is het zinvol, omdat hiermee veel beter kan worden ingezoomd op de toestand in afzonderlijke, kleine gebieden. Als er ruimte is voor verfijning zal aan de waterschappen gevraagd worden op kleiner schaalniveau gegevens aan te leveren van zowel waterkwaliteit als belasting vanuit de landbouw. Dit betekent mogelijk wel dat wordt afgeweken van de beschikking in de zin dat er ook mogelijkheid geboden wordt om al aangewezen gebieden niet meer aan te wijzen.

Afwijkingen t.o.v. Tweede Kamer brief 2/12/2022

- Niet van toepassing voor de aanwijzing van NV-gebieden. In de Kamerbrief is immers opgenomen dat deze worden aangewezen voor het kalenderjaar 2023. De facto betekent dit dat de verplichting om de NV-gebieden per 1-1-2023 aan te wijzen, in de praktijk wordt nageleefd.
- Tevens is in eerdere Kamerbrieven aangegeven dat de Commissie Deskundige Meststoffenwet zou worden gevraagd advies te geven en de sector hierbij te betrekken. Dit vindt beide plaats.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 9 januari 2023 21:45
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: factsheet tbv MR-stukken
Bijlagen: factsheet MR schoon.docx; factsheet MR.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik heb in de Kamerbrieven van 5/9 en 28/9 gekeken passages die toegevoegd kunnen worden aan de factsheet.

Bijgevoegd gedaan, ook nog wat zitten schuiven in met name het bufferstroken stuk..
Eerste attachment is de 'schone' versie.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 9 januari 2023 22:39
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: aanbiedingsformulier MR
Bijlagen: aanbiedingsformulier-ministerraad rev1.pdf

Ha,

En hier een poging om het aanbiedingsformulier in te vullen.
Morgen ook verder 😊

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:05
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: 10 01 2023 Kamerbrief implementatie derogatie
Bijlagen: 10 01 2023 Kamerbrief implementatie derogatie.docx

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:40
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Onderwerp: FW: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR
Bijlagen: 10 01 2023 Nota_MR_derogatiebeschikking 230113 versie 14.00 uur.docx; aanbiedingsformulier-ministerraad derogatiebeschikking def.pdf; 10 01 2023 notitie MR versie 14.00 uur.docx; 10 01 2023 Kamerbrief implementatie derogatie.docx; 10 01 2023 Reactie aan CIE derogatie en 7e AP versie 14.00 uur.docx; Csr Sinkevicius-letter P. Adema.pdf

Urgentie: Hoog

Hi 5.1 tweede

Vanwege de Siris-problemen hierbij per mail de stukken voor de minister. 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid zijn akkoord.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:13
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR
Urgentie: Hoog

Hallo 5.1 tweede lid e

Bijgaand de opbrengst van onze teameffort, stukken voor de minister/MR over de implementatie derogatiebeschikking.

Kan jij hier naar kijken, zodat we deze daarna naar BPZ/minister kunnen sturen?

Alvast veel dank!

Groeten,

5.1 tweede

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Auteur

5.1 tweede lid e

T 070 378 5.1 twee

5.1 tweede @minInv.nl

Datum

10 januari 2023

Kenmerk

DGA / 25710670

nota

Aanbieding documenten implementatie
derogatiebeschikking tbv MR 13/1**Kopie aan****Bijlage(n)****Parafenroute**

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e.

5.1 tweede lid e

BPZ

Aanleiding

In de Ministerraad van 13 januari aanstaande brengt u drie stukken over de implementatie van de derogatiebeschikking van mest. De stukken gaan over een reactie naar de Europese Commissie en het informeren van de Tweede Kamer over de voortgang van de implementatie van de derogatie.

U brengt deze stukken in mede namens de bewindspersonen van I&W, vanwege de verantwoordelijkheid van I&W voor de Kaderrichtlijn water.

Advies

U kunt het aanbiedingsformulier ondertekenen, zodat deze stukken met de woensdagagenda van 11 januari kunnen worden geagendeerd bij de MR.

Kernpunten

U legt aan de MR drie stukken voor:

- 1) Een schriftelijke reactie (bijlage 1) zoals u voornemens bent aan Eurocommissaris Sinkevičius te sturen in reactie op zijn schrijven van 19 december jl. Als bijlage stuurt u tevens de brief van Sinkevičius mee (bijlage 2).
- 2) Een Tweede Kamerbrief die zich richt op het proces en die u voornemens bent om op maandag 16 januari te versturen (bijlage 3).
- 3) Een notitie met een inhoudelijke toelichting en duiding van het proces vanaf ontvangst derogatie (30 september 2022) en een uitleg over welke aspecten spelen bij de implementatie van de bufferstroken, de vanggewassen en de nutriënten verontreinigde gebieden (bijlage 4).

Ontvangen BPZ

Proces:

De stukken moeten uiterlijk woensdagochtend aan AZ verstuurd worden ter agendering in de MR van vrijdag a.s. In verband met het korte tijdpad zullen de

stukken parallel worden voorgelegd aan verschillende partijen. Mochten hier wijzigingen uit voortkomen, zullen we deze aan u voorleggen:

- Alle documenten worden ter informatie aan MNenS aangeboden.
- Alle documenten worden ter afstemming ambtelijk voorgelegd aan I&W, waarbij afstemming met MI&W en StasI&W wordt gezocht. Dit vanwege de medeverantwoordelijkheid van I&W voor de Kaderrichtlijn water.
- Alle documenten worden met ambtelijk AZ afgestemd.
- De reactie aan Eurocommissaris Sinkevicius wordt door de Landbou wattaché voorgelegd aan de Permanent Vertegenwoordiger bij de Europese Unie (EU). Daar wordt ook een advies gevraagd op welk niveau de reactie aan de Commissie het beste kan worden ondertekend. Vooralnog is deze vanuit uw naam opgesteld.

Donderdag ontvangt u een spreeklijn voor de MR en een aantal mogelijke Q&A's.

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 15:02
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Laatste versie brief

Dank.Doe ik. Niveau minister.

5.1 tweede lid e

.....
Permanent Representation of the Kingdom
of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands
in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium
.....

M +32 5.1 tweede lid e
E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl
Twitter: @5.1 tweede lid e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Datum: dinsdag 10 jan. 2023 2:58 PM
Aan: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Kopie: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>, 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Laatste versie brief

Dag 5.1 tweede lid e

Hierbij de laatste versie van de brief aan de EC zoals we die nu aan de minister hebben voorgelegd. Zou jij deze parallel aan 5.1 tweede lid e kunnen voorleggen? En denk je dat het lukt voor morgenochtend 10 uur reactie te hebben?

Hebben jullie daarnaast nog nagedacht over op welk niveau deze brief het best verstuurd kan worden?

Alvast dank weer!
Met vriendelijke groet,
5.1 tweede lid e

.....
Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +315.1 tweede lid e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 16:28
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:56
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR

Dag 5.1 tweede lid e

Bedankt voor de stukken. Willen jullie donderdag naast het aanleveren van de Q&A's en de spreeklijn ook een beslisnota aanleveren voor de Kamerbrief. De tas sluit dan al om 11:00 uur.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:40
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>;
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e)
<5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e rin)
5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e ldhuis@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minezk.nl>
Onderwerp: FW: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR
Urgentie: Hoog

Hi 5.1 tweede

Vanwege de Siris-problemen hierbij per mail de stukken voor de minister. 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid zijn akkoord.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:13
Aan: 5.1 tweede lid e ldhuis@minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e r.
5.1 tweede lid e s@minlnv.nl>
Onderwerp: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR
Urgentie: Hoog

Hallo 5.1 tweede lid e

Bijgaand de opbrengst van onze teameffort, stukken voor de minister/MR over de implementatie derogatiebeschikking.

Kan jij hier naar kijken, zodat we deze daarna naar BPZ/minister kunnen sturen?

Alvast veel dank!

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 09:06
Aan: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Laatste versies zonder opmerkingen

He hoi,

Interessante info: I&W spreekt op DG niveau met 5.1.2.e op 27/1.

Ik kan me voorstellen dat we I&W sowieso ambtelijk ook meenemen als we naar Brussel gaan voor vervolg overleg? Dat lijkt me wel handig ivm verdediging one in all-in.

5.1.2.i

Zal ik 5.1 tweede lid e teruggeven dat we ze erbij willen betrekken? En we graag meedenken bij de annotatie voor de KRW meeting?

Groeten van 5.1 twee

Van: 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 09:02
Aan: 5.1 tweede lid e minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Laatste versies zonder opmerkingen

Dank.

Blijft lastig voor jullie, want TK kan gemakkelijk volhouden dat urgentie bij Lnv ontbrak. Ook al is het druk genoeg geweest 😞

MR notitie vond ik bij 2e lezing erg rommelig, met name bij NV gebied. Die 20 irt afbouwpad snapte ik al niet.

5.1.2.i

Weet dat wij 27 jan op DG niveau met 5.1.2.e spreken (krw 2027). Hebben jullie nog rol lenW in gedachte bij bespreking met Com?

Gr 5.1 tweede lid e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: dinsdag 10 jan. 2023 20:15
Aan: 5.1 tweede lid e) - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Kopie: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Laatste versies zonder opmerkingen

Hallo 5.1 tweede lid e

Dank!

Ik vroeg me even wat af (we verwerken het morgenochtend vroeg). Ik zag jouw opmerking / vraag of de gebruikte gegevens gelijk zijn aan wat gerapporteerd is in de 3^e stroomgebiedsbeheerplannen. Ik weet het niet zeker. Ik lees het ook niet zo uit het CDM advies. Ze hebben gebruik gemaakt van de gegevens van 2015-2020 – 6 jarig gemiddelde. En van de normen zoals aangeleverd aan de EC met de 3^e SGBP-en.

Is dit dezelfde periode?

Het hele traject is uit de tijd gelopen (o.a. door late bekendwording beschikking en GLB/NSP). Door het late tijdstip dat wetgeving pas geconsulteerd werd en zou worden vastgesteld, kon de landbouwsector niet meer anticiperen op wetgeving voor bufferstroken en vanggewassen. Er worden in het najaar al allerlei contracten voor het gehele groeiseizoen van het komende jaar afgesloten. En toen was die regelgeving er nog niet. Dat heeft veel druk vanuit de sector opgeleverd, en dus die motie.

Ik stuur het CDM-advies nog even mee die we vandaag binnenkregen (eind concept). Die willen we met een volgende, inhoudelijke, kamerbrief openbaar maken. Dat zal eind deze maand zijn naar verwachting. Het advies blijft zich richten op one-out all-out.

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 16:08

Aan: 5.1 tweede lid e Buis@minInv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Laatste versies zonder opmerkingen

En de derde

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:10

Aan: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>; 5.1 tweede lid e

DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Onderwerp: Laatste versies zonder opmerkingen

Beste 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid

Hierbij de versie van de stukken zonder track changes (op 1 opmerking na).

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Team Mest

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +31 (0)6 5.1 tweede lid e

BGG: 070 379 5.1 tweede lid

E: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1tweede.lid.e@minlnv.nl)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 12:03
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Samenvatting t.b.v. informele sondering

Hi 5.1 tweede lid e

Onderstaand de aanpassingen samengevat, in het Engels, t.b.v. informele sondering bij de Cie.

H gr 5.1 tweede lid

Proposed adjustments:

- We will accelerate the implementation of the provision on bufferstrips as laid down in the derogation decision to the shortest possible timeframe. The aim of the Netherlands was to harmonize the regulations for bufferstrips between fertilizer, pesticides and the CAP regulations. This would mean changing the *Activiteitenbesluit milieubeheer*, a Royal Decree which would take about 10-11 months. Now, we will implement the prohibition on the use of fertilizers on bufferstrips on the level of a ministerial regulation, which is the fastest way to change regulation. This can be done for direct implementation of EU-regulation (in this case the derogation decision), the scope of this regulation will therefore be limited to the use of fertilizers on the buffer strips as described in the derogation decision and will not comprise the planned harmonization. This can be achieved on the first of March. As from that date, all farmers will be prohibited to use fertilizers on bufferstrips as described in the derogation decision. The planned harmonization of the regulation on bufferstrips will be done as of 1st of January 2024, and will of course be in line with the derogation decision as well. For farmers using the CAP the obligation for bufferstrips has already entered into force on the 1st of January 2023. In 2022, more than 80% of the agricultural land fell under CAP-regulation. Almost all derogation farmers made use of the CAP in 2022.
- The nutrient polluted areas for 2023 will be appointed and communicated in January. As planned, they will have effect for farmers applying for a derogation in 2023. The areas will encompass the waterbodies of Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland (region The Hague) and Brabantse Delta (west Brabant), on top of the southern and central sandy soils and loess soils areas as determined in 2022. This would amount to a ca. 30% increase in polluted areas in 2023 compared to 2022, from 30% to 42% of Dutch agricultural land. During 2023 the final designation will be worked out, taking into account the provisions of the derogation decision, so that this can be finalized before the 1st of January 2024.
- The measure related to catch crops will be implemented in 2023, instead of 2024, so it will be effective on the 1st of October 2023. In this way, it will materially have the intended effect of the 7th action programme.

With regards the pilot mineral concentrates, the pilot will be prolonged for two years, maintain its research character, will not be expanded and will be used solely for the development of a certification system for recycled fertilizer products.

We will send the Commission a letter where the abovementioned will be worked out in more detail as agreed before the Christmas holidays. After which we intend to inform the Dutch parliament as soon as possible, preferably before the end of January, on the adjustments and the appointment of the polluted areas.

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 12:15
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Graag even contact
Urgentie: Hoog

5.1 tweede lid e

Ter info. Mail verzonden. Keep our fingers crossed!

Groet,

5.1 tweede lid e

From: 5.1 tweede lid e
Sent: woensdag 11 januari 2023 12:12
To: 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>
Subject: RE: Graag even contact
Importance: High

Dear 5.1 tweede lid e

Please find below for your informal reflection the actions the Netherlands is considering to take in response to the concerns expressed by the Commission.

- We will accelerate the implementation of the provision on **bufferstrips** as laid down in the derogation decision to the shortest possible timeframe. The aim of the Netherlands was to harmonize the regulations for bufferstrips between fertilizer, pesticides and the CAP regulations. This would mean changing the Activiteitenbesluit milieubeheer, a Royal Decree which would take about 10-11 months. Now, we will implement the prohibition on the use of fertilizers on bufferstrips on the level of a ministerial regulation, which is the fastest way to change regulation. This can be done for direct implementation of EU-regulation (in this case the derogation decision), the scope of this regulation will therefore be limited to the use of fertilizers on the buffer strips as described in the derogation decision and will not comprise the planned harmonization. This can be achieved on the first of March. As from that date, all farmers will be prohibited to use fertilizers on bufferstrips as described in the derogation decision. The planned harmonization of the regulation on bufferstrips will be done as of 1st of January 2024, and will of course be in line with the derogation decision as well. For farmers using the CAP the obligation for bufferstrips has already entered into force on the 1st of January 2023. In 2022, more than 80% of the agricultural land fell under CAP-regulation. Almost all derogation farmers made use of the CAP in 2022.
- The **nutrient polluted areas for 2023** will be **designated and communicated in January**. As planned, they will have effect for farmers applying for a derogation in 2023. The areas will include the waterbodies of Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland (region The Hague) and

Brabantse Delta (west Brabant), on top of the southern and central sandy soils and loess soils areas as determined in 2022. This would amount to a ca. 30% increase in polluted areas in 2023 compared to 2022, from 30% to 42% of Dutch agricultural land. During 2023 the final designation will be worked out, taking into account the provisions of the derogation decision, so that this can be finalized before the 1st of January 2024.

- The measure related to **catch crops** will be implemented in 2023, instead of 2024, so it will be effective on the 1st of October 2023. In this way, it will materially have the intended effect of the 7th action programme.

With regards the pilot mineral concentrates, the pilot will be prolonged for two years, maintain its research character, will not be expanded and will be used solely for the development of a certification system for recycled fertilizer products.

We will send the Commission a letter where the abovementioned will be worked out in more detail as agreed before the Christmas holidays. After which we intend to inform the Dutch parliament as soon as possible, preferably before the end of January, on the adjustments and the appointment of the polluted areas.

We would appreciate hearing your views on the above before taking any further steps. Should you have any questions, please give me a call, as the above is only an English summary of the concept letter.

Best regards,

5.1 tweede lid

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 15:27
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Graag even contact

En hierbij de reactie.

From: 5.1 tweede lid e ec.europa.eu>
Sent: woensdag 11 januari 2023 15:10
To: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Subject: RE: Graag even contact

Dear 5.1 tweede lid e

Thanks a lot.

A quick informal reaction from our side:

- 5.1.2.a
- For the buffer strips, the 2-step approach, with a Ministerial Decree on 1 March could allow to satisfy the conditions of the derogations in early 2023, rather than 2024. It remains crucial that farmers and stakeholders are correctly informed as early as possible so that farmers can plan and fully implement the conditions for the 2023 season.
- For the polluted areas, designation and communication in January gives clarity early, allowing 5.1.2.a
- It is positive that the catch crops measure of the 7th NAP will be implemented in 2023 as planned.
- 5.1.2.a

Please call if something is unclear.

Kind regards,

5.1 tweede lid e

From: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Sent: Wednesday, January 11, 2023 12:12 PM
To: 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>
Subject: RE: Graag even contact
Importance: High

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 16:58
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: alinea pilot mineralenconcentraat.

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik heb aangehaakt op het stuk dat reeds in ons zevende AP staat. Onderzoek is tweeledig, aan de ene kant hebben we een project gestart om een conformiteitsbeoordelingsstructuur op te zetten. Daarnaast doen we onderzoek naar de gasvormige verliezen uit meerdere meststoffen, waaronder mineralenconcentraat en spuiwaters. Ik zie dat het aardig lang is, in korten kan (in de eerste alinea) en in de eventuele laatste alinea, de tweede is het essentieelst.

Groet,

5.1 tweede lid

++++
 +++++
 Zoals Nederland in de Nitraat Expertgroep van juni 2022 gepresenteerd heeft, streeft Nederland vanuit de visie op kringlooplandbouw naar het optimaal gebruik van lokaal beschikbare grondstoffen. Het streven om fossiel geproduceerde kunstmest te vervangen door producten uit mestverwerking helpt om de Nederlandse landbouw minder afhankelijk te maken van externe inputs. Nederland heeft in Europa een vooruitstrevende positie in de verwerking van dierlijke mest en andere organische reststromen. In het 5e en 6e Nitraatactieprogramma is, in pilot-vorm (paragraaf 5.4.1.2), ervaring opgedaan met de productie, handel en gebruik van bemestingsproducten uit dierlijke mest. Daarmee is veel input geleverd voor het proces voor de ontwikkeling van criteria voor het veilig gebruik van herwonnen stikstofmeststoffen uit dierlijke mest (Renure), dat door uw diensten is uitgevoerd in de periode 2018-2020. Het JRC concludeert dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij de ontwikkeling van technologieën die uitspoeling bij verwerkte mest verminderen. Het Joint Research Centre heeft in september 2020 concept-criteria aan de Commissie opgeleverd. Met dergelijke criteria wordt geborgd dat deze producten boven de gebruiksnorm voor dierlijke mest kunnen worden ingezet in stikstofgevoelige zones vanuit de Nitraatrichtlijn, zonder dat dit extra milieurisico's voor bodem, water en lucht oplevert. In de Commissie mededeling over Meststoffen van november 2022 geeft u aan dit traject te willen oppakken in de aangekondigde Actieplan Nutriënten beheer, dat is aangekondigd voor Q1 van 2023.

Nederland is voornemens om de pilot mineralenconcentraat voor de komende twee jaar te verlengen, zonder deze pilot te vergroten in het aantal productielocaties. Deze twee jaar zal gebruikt worden om met de meststoffenproducenten een conformiteitsbeoordelingsstructuur op te zetten om de kwaliteit van dergelijke Renure-producten te borgen. Waarbij onderzoek gedaan wordt naar de kwaliteit van het product en een certificeringssysteem zal worden opgezet dat de kwaliteit van het product borgt. Dit systeem sluit aan bij de structuur zoals momenteel in de Europese meststoffenverordening voor alle EU-bemestingsproducten gangbaar is. Deze structuur kan in latere jaren gebruikt worden door nieuwe producenten om te bewijzen dat ze producten produceren die conform de Renure-criteria zijn. Er is reeds een projectsubsidie verleent aan het Nederlands Centrum voor Mestverwaarding, welke dit publiek-privaat onderzoeksproject begeleidt. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de gasvormige verliezen (ammoniak en lachgas) die kunnen optreden tijdens de toepassing van dergelijke bemestingsproducten in vergelijking met onbewerkte mest en reguliere kunstmest. Dit wordt gedaan met herwonnen bemestingsproducten, die produceert zijn bij een aantal pilot deelnemers, en uitgevoerd op proefvelden van de Wageningen Universiteit, aangezien metingen van gasvormige verliezen op praktijkbedrijven moeilijk is. Dit onderzoek is in 2022 gestart en zal in de komende twee groeiseizoenen (2023 en 2024) metingen doen. De uitkomsten zullen worden gebruikt in het nationale emissie model (NEMA). Het onderzoek zal in 2025 worden afgerond.

Eventueel toevoegen

Nederland is van mening dat dit onderzoeksproject volledig conform de beleidslijn is zoals gepresenteerd in de Green Deal en Mededeling Meststoffen en bijdraagt aan de doel van de

Nitraatrichtlijn, het verminderen van de waterverontreiniging die wordt veroorzaakt of teweeggebracht door nitraten uit agrarische bronnen. Aangezien het bemestingsseizoen binnen drie weken wordt opengesteld (1 februari 2023), de bemestingsplannen voor 2023 door primaire ondernemers reeds gemaakt zijn en mestverwerkingsbedrijven reeds sinds september 2022 mineralenconcentraat voor het komende groeiseizoen produceren. Vragen we u om op zo'n kort mogelijke termijn reactie te geven over welke route u op wilt met RENURE.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 17:04
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Graag even contact

Hoi 5.1 tweede lid e

Even een update over de ontwikkelingen van vandaag.
Gisteren/vandaag heeft AZ gevraagd dat we nog nader informeel contact gingen zoeken met Brussel.
Zie hieronder, dat is gebeurd.

Je ziet ook dat we voor polluted areas aangeven dat dit per eind januari bekend wordt gemaakt (we bedoelen hiermee nog niet de regeling). Was een suggestie vanuit PV Brussel.

Deze reactie leidt tot schuiven van panelen. Geen stukken voor de MR van deze week, maar mogelijk gaan we voor een Kamerbrief met al de inhoud komende week (volgende MR).
We houden jullie op de hoogte. En 5.1 tweede kan lekker verder op de cursus (ik app 5.1 tweede ook nog wel ff).

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 16:53
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl
Onderwerp: FW: Graag even contact

Ha 5.1 tweede

Even een update voor nu en voor ons morgenochtend.
We gaan nu voor niet agenderen van de stukken bij de MR van aanstaande vrijdag. Daar kunnen we vanuit.

Wel nu wat andere acties, waar we mee aan de gang moeten:

1. Er wordt nog in het nadere contact geprobeerd de Commissie nog wat meer duidelijkheid te geven over de implementatie van een paar van onderstaande punten. Commissie vraagt om een nadere duiding van hoe we de verontreinigde gebieden gaan aanwijzen. Dit kan morgenochtend. Maar kan jij even kijken wat we hierover kunnen aangeven. Dus een stukje in het Engels?
2. We verwachten ook morgen/overmorgen met een Kamerbrief bezig te gaan, die mogelijk komende week (na volgende MR mogelijk) naar de Kamer gaat. Dit is dan de brief die we eerst als tweede brief hadden bedacht, dus de brief met invulling van alle maatregelen.

Dit even voor nu, morgenochtend gaan we verder.

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl
Verzonden: woensdag 11 januari 2023 15:27
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minlnv.nl; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl; 5.1 tweede lid e

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 09:25
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Graag even contact

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Datum: 11 januari 2023 om 17:14:12 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Graag even contact

5.1 tweede lid e

.....
Permanent Representation of the Kingdom
of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands
in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium
.....

M +32 5.1 tweede lid e
E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl
Twitter: @5.1 tweede lid e

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>
Datum: woensdag 11 jan. 2023 4:54 PM
Aan: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Onderwerp: RE: Graag even contact

Dear 5.1 tweede lid e

I can't after 17h45 today. sorry

5.1.2.a

I cannot tell you more, because it does not depend on us only, on how the Commission will analyse legally and what will be the political response.

However the steps you present, if taken within this timeframe, certainly will help in the process.

I hope it clarifies,

5.1 tweede lid e

From: 5.1 tweede lid e [redacted]@minbuza.nl>
Sent: Wednesday, January 11, 2023 3:43 PM
To: 5.1 tweede lid e [redacted]@ec.europa.eu>
Subject: RE: Graag even contact

Thanks 5.1 tweede lid e [redacted] for your quick response.

It's good to note that we are going in the right direction. I'll see if I can elaborate further on some of your remarks. I'll be on the move shortly myself, so won't be able to give you a call now.

One question however, 5.1.2.a [redacted]

[redacted]
[redacted] I could give you a call, but only after 17h45.

Best,

5.1 tweede lid e [redacted]

From: 5.1 tweede lid e [redacted]@ec.europa.eu>
Sent: woensdag 11 januari 2023 15:10
To: 5.1 tweede lid e [redacted]@minbuza.nl>
Subject: RE: Graag even contact

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 10:43
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: reactie voor Envi
Bijlagen: Further questions ENVI Polluted areas.docx

He hoi,

Hebben jullie aanvullingen?

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)
Team Mest
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
M:+31 (06) 5.1 tweede lid e
BGG: 070 379 5.1 tweede lid

E: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1tweede@minlnv.nl)

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 13:40
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Nadere info over aanwijzing NV-gebieden tbv informele sondering
Bijlagen: Further questions ENVI Polluted areas.docx

En dan nu met bijlage

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 13:39
Aan: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e minInv.nl>
Onderwerp: Nadere info over aanwijzing NV-gebieden tbv informele sondering

Hi 5.1 tweede lid e

Hierbij de aanvullende info over aanwijzing NV-gebieden, t.b.v. informele sondering met EC

H gr 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minInv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Further questions ENVI Polluted areas

12-01-2023

Details on the designation of polluted areas.

The derogation decision states that the Netherlands must designate areas contaminated with nutrients (further NV areas) as of 1 January 2024. In order to be able to arrive at a final designation of the NV areas on 1 January 2024, the decision consists of a transitional measure for the designation in the years 2022 and 2023. The designation in 2022 took place in the 2022 derogation scheme. This means that 30% of the Dutch agricultural areas already is designated. This includes the Sand 230-areas (Sand South and Sand Central) and the Loess region.

The communication about the designation of NV areas in 2023 will take place as soon as possible and ultimately end of January 2023 with the Dutch parliament and the sector. This will be followed by the implementation itself in a Ministerial Decree for the designation of the areas. The effect of the announcement in January of the NV areas in 2023 will be that farmers in these areas are informed on their obligations compliant to the Derogation decision. In the ministerial decree the derogation scheme 2023 will also be implemented. The opening period and authorizations for derogation will take place afterwards, i.e. after the designation of the polluted areas in the ministerial decree has taken place. Farmers in these areas will only be able to apply for the lower derogation regime of 220 kg of nitrogen per hectare.

For the designation the data of the National Analyses Water Quality (PBL, 2020) supplemented with recent data is used on water board level (waterschap). In this short timeframe it is not possible to designate the areas more in detail towards an individual WFD-waterbody and its influx, as the corresponding catchment areas are not yet defined for all waterboards. Therefore the choice is made to designate the total waterboard areas (waterschap).

In accordance with the assessment of the quality element nutrients for the Water Framework Directive reporting, the status determination is used, in which areas are designated if both nitrogen and phosphorus are classified as not good on the basis of the data from the National Water Quality Analysis (2020, PBL), supplemented with recent data from the water boards (total period 2015-2020). The situation is averaged over this period. At water board level, it will be examined in which water boards on average the water bodies do not comply (at least 50% of water bodies in a water board have a status of poor, inadequate or moderate).

This results in designation of three additional waterboard areas in 2023. The areas will include the waterbodies of Noord-Hollands Noorderkwartier (north of Amsterdam), Delfland (region The Hague) and Brabantse Delta (west Brabant). This would amount for approximately 30% increase in polluted areas in 2023 compared to 2022, from 30% to 42% of Dutch agricultural areas. As planned, the designation of these areas will have effect for farmers applying for a derogation in 2023, as they will have to use the lower derogation and have to apply additional measures for using a catch crop after maize and have additional conditions for ploughing up grassland. As you already noticed, indeed the regulation for derogation in 2023 will not be published before the designation of the nutrient polluted areas.

In accordance with the decision, an additional, more specific, area-oriented designation will take place in 2024 based on more precise data, whereby at catchment level for the WFD-waterbodies a designation will be done where possible for both water quality (on average and incidental) and contribution from agriculture for the nutrients in surface water. Additionally there will be an assessment of the surface waterbodies at risk of pollution. Also for groundwater quality a similar analyses will be done. Overall, this designation in 2024 will result in a further increase in the size of the NV-areas compared to 2022 and 2023. With this approach, this obligation is fulfilled within the timeframe set in the derogating decision. All the provisions on measures in the polluted areas for 2024 onwards will be implemented according to the derogation decisions.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 14:16
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Vragen minister Nens nav informerende nota

Hi 5.1 tweede

Zie onderstaand de antwoorden op de vragen van minister N&S, afgestemd met DG LG&S. Punten van de minister N&S die je vanmiddag mailde, nemen we mee met uitwerking stukken aan RFL, die minister N&S ter info ook zal krijgen.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

- **Is Harbers hier goed in meegenomen?**

Afstemming met I&W is er continu, ook vanwege de verantwoordelijkheid voor de Kaderrichtlijn Water. Harbers heeft dinsdag kennisgenomen van de afwegingen rondom bufferstroken, vanggewassen en NV-gebieden door middel van een inhoudelijke nota en ondersteunt de inhoudelijke lijn.

- **Is inzicht in de effecten gebiedsprocessen / NPLG ? Ik zal dit binnen DG stikstof ook bespreken in het stafoverleg.**

Het aanwijzen van drie waterschappen als NV zal in deze regio's forse impact hebben, in overleg met RTLK zal worden gekeken wat dit betekent voor de gebiedsprocessen hier. Deze maatregelen zijn onderdeel van de derogatiebeschikking (NV-gebieden en bufferstroken) en van het 7^e Actieprogramma nitraatrichtlijn, en waren daarmee al bekend. Het gaat nu t.a.v. bufferstroken en de vanggewassen met name over de timing van de maatregelen, waarbij een vervroeging van de maatregelen zal zorgen dat er eerder effecten optreden. Voor boeren wiens grond in NV gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is. Tevens zal dit extra druk zetten op het vormgeven van alternatieve verdienmodellen in deze gebieden, onder meer het extensiveringsbeleid.

Mestgebruik heeft invloed op de te bereiken resultaten in de gebiedsprocessen/NPLG. Verminderde mestplaatsing (door afbouw derogatie), aanleg bufferstroken en verminderde stikstofgebruiksruimte hebben effect op de waterkwaliteit en stikstofemissies. Er is overleg met WUR om de stikstofeffecten van de maatregelen uit de derogatiebeschikking ook kwantitatief door te rekenen. De inschatting van de betrokken onderzoekers is dat dit relatief gemakkelijk is door te rekenen met de bestaande modellen.

- **Wat is het risico dat deze inzet onvoldoende is, en de CIE gewoon een besluit neemt?**

Er is afgesproken dat midden-januari een update zal worden gestuurd aan de EC naar aanleiding van de zorgen van de EC. Formeel zijn we in overtreding per 1 januari 2023 als het gaat om een aantal deadlines (met name bufferstroken en vanggewassen). De Commissie zou op basis daarvan een besluit kunnen nemen om de beschikking in te trekken, maar het vervroegen van maatregelen en het geven van duidelijkheid over de invulling van maatregelen die in 2023 moeten worden uitgevoerd is bedoeld om de zorgen bij de EC weg te nemen. Er wordt op dit moment (in overleg met AZ) door de PV informeel gesondeerd of de voorgenomen vervroeging van maatregelen en de voorgenomen invulling van de NV-gebieden de zorgen van de commissie zullen wegnemen. Omdat de sondering nog niet is afgerond, is aanleveren voor de MR van aanstaande vrijdag niet meer haalbaar. Ook de CIE zal overigens inhoudelijk gezien nadeel ondervinden van het intrekken van de derogatie. Zo zal het voor Nederland bij intrekken niet langer verplicht zijn om de in de beschikking opgenomen maatregelen te nemen, zoals de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden met bijbehorende korting op de totale gebruiksnorm voor stikstof bemestingsnorm, of het verlagen van de mestproductieplafonds. De

CIE kan deze maatregelen mogelijk afdwingen via infractie, maar dit zal een langer tijdpad in beslag nemen wat nadelig is gezien de KRW-deadline van 2027.

- **Hebben we hiervoor een plan B?**

Indien de derogatie zou worden ingetrokken, ontstaat een nieuwe situatie. Dit betekent dat de bemestingsnorm voor dierlijke mest derogatie voor landbouwbedrijven met een derogatie per direct terugvalt naar het uiteindelijke niveau van 170 kg N/ha. Er zal dan een groot mestoverschot ontstaan. Dit betekent dan echter ook dat de aanvullende voorwaarden die gesteld zijn in de derogatiebeschikking (die bijdragen aan verbetering van de waterkwaliteit en vermindering mestgebruik), niet langer met het in de beschikking vastgestelde tijdpad hoeven te worden ingevuld. Intrekking van de derogatie heeft dus consequenties voor de uitwerking van maatregelen met het oog op de te bereiken doelen voor de waterkwaliteit en indirect ook de emissies van stikstof.

- **Is het voldoende om kamer alleen op proces te informeren vrijdag? Ik zou noodmaatregelen denk ik wel benoemen.**

Op dit moment loopt informele sondering met de EC, waardoor de MR van aanstaande vrijdag en verzenden van een Kamerbrief niet meer haalbaar is. Een brief aan de Kamer zal dus later verzonden worden, waarin hopelijk zo veel mogelijk inhoudelijk informatie kan worden gegeven.

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 09:36

Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Onderwerp: Vragen minister Nens nav informerende nota

Beste 5.1 tweede lid e

De minister van Nens heeft naar aanleiding van de informerende nota van gisteren nog enkele vragen. Het lijkt mij goed om deze voor de MR van aankomende vrijdag te beantwoorden. Wil jij de beantwoording van deze vragen uiterlijk donderdag 12:00 uur aanleveren? Alvast bedankt!

De minister van Nens heeft de volgende vragen:

- Is Harbers hier goed in meegenomen?
- Is inzicht in de effecten gebiedsprocessen / NPLG ? Ik zal dit binnen DG stikstof ook bespreken in het stafoverleg.
- Wat is het risico dat deze inzet onvoldoende is, en de CIE gewoon een besluit neemt?
- Hebben we hiervoor een plan B?
- Is het voldoende om kamer alleen op proces te informeren vrijdag? Ik zou noodmaatregelen denk ik wel benoemen.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 14:28
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Kamerbrief voor RFL
Bijlagen: Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn - 5.1 tweede lid e - 12_01_2023_5.1.23.docx

En hierbij mijn suggesties (helaas niet in het zelfde document)

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 14:24
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
<5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Kamerbrief voor RFL

En mijn suggesties... 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 14:16
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Kamerbrief voor RFL

Hallo 5.1 tweede lid e
Hierbij mijn suggesties.
Vriendelijke groeten,
5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 12:05
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Kamerbrief voor RFL

Ha allen,

Hierbij een eerste versie voor de uitgebreidere Kamerbrief die in de RFL moet belanden. Scherpe blik welkom 😊

Na jullie input zal ik 'm doorzetten naar WJZ en IenW. DC ook nog meenemen is misschien ook een goed idee? En misschien handigst als jij 'm doorzet naar AZ 5.1 tweede lid e

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:59
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Spreeklijn MR morgen
Bijlagen: Spreeklijn MR 130123 derogatie.docx

Hi 5.1 tweede

Bijgaand de spreeklijn voor de MR van morgen.

H gr 5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:) Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 16:47
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Spreeklijn MR morgen

Bedankt 5.1 tweede lid e

Dit is inmiddels bij de minister.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:59
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Spreeklijn MR morgen

Hi 5.1 tweede

Bijgaand de spreeklijn voor de MR van morgen.

H gr 5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e [@minInv.nl](mailto:5.1tweede@minInv.nl) Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 17:49
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: stukken derogatiebeschikking voor minister/RFL/MR

Urgentie: Hoog

Hoi 5.1 tweede lid e

We zijn nu met de interne afstemming over een nieuwe Kamerbrief voor komende week bezig. Moet morgen worden verzonden naar de RFL.

Heb jij tijd om morgenochtend mee te kijken op stukken vanaf ongeveer 10 uur en dit ook met 5.1 tweede lid e af te stemmen?

Wij willen het rond 12 uur afronden voor de minister.

Ik hoop dat het lukt, alvast veel dank!

Groeten,

5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)

Verzonden: donderdag 12 januari 2023 17:47

Aan: 5.1 tweede lid e @minaz.nl>; 5.1 tweede lid e @minaz.nl>;

5.1 tweede lid e @minaz.nl! 5.1 tweede lid e @minaz.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Onderwerp: stukken derogatiebeschikking voor minister/RFL/MR

Ha 5.1 tweede lid e ,

Wij zijn druk bezig met de stukken over de implementatie derogatiebeschikking mest voor de RFL van dinsdag. Die moeten morgen afgemaakt worden.

Graag willen we jullie morgenochtend de Kamerbrief en aanvullende stukken voorleggen.

Onze vraag of jullie in de ochtend (we verwachten vanaf 10 uur) tijd hebben om mee te lezen? Daarna zouden we de stukken willen afmaken voor onze minister vanaf ongeveer 12.00 uur, zodat minister LNV deze kort daarna kan bekijken en einde middag de stukken doorkunnen naar de RFL.

Zou dit lukken? Alvast veel dank voor jullie medewerking.

Groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minaz.nl>

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 16:51

Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minaz.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Onderwerp: RE: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR

Ha,

Ik probeer zo/vanavond de stukken te lezen; als het lukt reageer ik nog. Eén opmerking bij het aanbiedingsformulier: graag weghalen dat overeenstemming is bereikt met AZ. We proberen zo goed mogelijk mee te denken in dit (krappe) proces, en waar mogelijk ook nog inhoudelijk te reageren (maar weet niet zeker of dit lukt); maar op basis daarvan aangeven dat er overeenstemming is bereikt gaat me echt iets te snel 😊

Dus graag het aanbiedingsformulier daarop aanpassen.

Vwb de interdepartementale afstemming zou eigenlijk juist met andere departementen (via bv. een DG-overleg) afstemming moeten hebben plaats gevonden.

Groet, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e) [mailto:5.1 tweede lid e@minlnv.nl]

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 15:46

Aan: 5.1 tweede lid e

CC: 5.1 tweede lid e

Onderwerp: FW: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR

Urgentie: Hoog

Beste 5.1 tweede lid e ,

Zoals net telefonisch afgesproken met 5.1 tweede lid e stuur ik jullie bijgaand de conceptstukken voor de ministerraad van aanstaande vrijdag.

Deze hebben we nu aan onze minister voorgelegd en ambtelijk het wordt getoetst door I&W.

Wij horen graag ook wat jullie vinden van deze stukken en of dit op deze wijze naar de MR zou kunnen? Mochten jullie nog suggesties hebben, dan horen we dit graag.

Ik weet niet precies de uiterste deadline voor aanleveren voor de MR, maar is jullie vast bekend. Alvast heel veel dank voor het meekijken!

Vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

06-5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e <minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:40

Aan: 5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>;

5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e <@minezk.nl>; 5.1 tweede lid e <@minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e <@minezk.nl>

Onderwerp: FW: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR

Urgentie: Hoog

Hi 5.1 tweede

Vanwege de Siris-problemen hierbij per mail de stukken voor de minister. 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e zijn akkoord.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: dinsdag 10 januari 2023 14:13

Aan: 5.1 tweede lid e veldhuis@minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: stukken derogatiebeschikking voor minister/MR

Urgentie: Hoog

Hallo 5.1 tweede lid e

Bijgaand de opbrengst van onze teameffort, stukken voor de minister/MR over de implementatie derogatiebeschikking.

Kan jij hier naar kijken, zodat we deze daarna naar BPZ/minister kunnen sturen?

Alvast veel dank!

Groeten,

5.1 tweede

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 20:28
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: aanbiedingsformulier RFL
Bijlagen: aanbiedingsformulier-RFL.pdf

Ha 5.1 tweede

Dank ook!

Even voor mij de vraag of de RFL omschrijving en besluiten ook openbaar worden? Ik weet dat eigenlijk niet zo.

En is het dan niet "RFL besluit" in dit formulier (ipv kabinet besluit).

En dan zoiets?

RFL gaat akkoord met de voorgestelde aanpak voor de implementatie van maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7e AP. De minister van LNV zal de Europese Commissie informeren en de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer doorgeleiden naar de Ministerraad van 20 januari aanstaande.

In plaats van:

Het kabinet gaat akkoord met de voorgestelde aanpak voor de implementatie van maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7e AP. De minister van LNV zal de Europese Commissie en de Tweede Kamer nader informeren conform bijlagen.

Is lang geleden dat ik dit gedaan heb, dus mogelijk weten jullie dit beter.

Gr. 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:46
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: aanbiedingsformulier RFL

Hierbij het aanbiedingsformulier voor zover ik kon invullen nu.

Ik weet niet wat de deadline voor aanleveren is en het nummer heb ik ook nog niet.

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:31
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: ter invulling

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 22:53
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: stukken derogatiebeschikking voor minister/RFL/MR

Beste 5.1 tweede lid e

Ik zal zelf tijd vrijmaken als ik een seintje krijg dat jullie me de brief gestuurd hebben. Ik weet niet of het 5.1 tweede lid e gaat lukken. Die heeft meestal een volle agenda.

Op basis van het laatste concept gaf hij mij wel het volgende mee: Tweede vraag is of we in de brief niet toch wat tekst toevoegen om uit te leggen waarom we de polluted areas niet voor elkaar krijgen (data probleem) en dat we ondertussen wel hard doorwerken zodat we per 1-1-24 wèl voldoen. Dus kleine tekstuële aanpassingen.

Groet,

5.1 tweede lid e

From: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Sent: donderdag 12 januari 2023 17:49
To: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Cc: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Subject: stukken derogatiebeschikking voor minister/RFL/MR
Importance: High

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 09:02
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: aanbiedingsformulier RFL
Bijlagen: aanbiedingsformulier-RFL_v1.pdf

Nieuwe versie RFL

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 20:28
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: FW: aanbiedingsformulier RFL

Ha 5.1 tweede

Dank ook!

Even voor mij de vraag of de RFL omschrijving en besluiten ook openbaar worden? Ik weet dat eigenlijk niet zo.

En is het dan niet "RFL besluit" in dit formulier (ipv kabinet besluit).

En dan zoiets?

RFL gaat akkoord met de voorgestelde aanpak voor de implementatie van maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7e AP. De minister van LNV zal de Europese Commissie informeren en de bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer doorgeleiden naar de Ministerraad van 20 januari aanstaande.

In plaats van:

Het kabinet gaat akkoord met de voorgestelde aanpak voor de implementatie van maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7e AP. De minister van LNV zal de Europese Commissie en de Tweede Kamer nader informeren conform bijlagen.

Is lang geleden dat ik dit gedaan heb, dus mogelijk weten jullie dit beter.

Gr. 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:46
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e en) 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: aanbiedingsformulier RFL

Hierbij het aanbiedingsformulier voor zover ik kon invullen nu.

Ik weet niet wat de deadline voor aanleveren is en het nummer heb ik ook nog niet.

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:31
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: ter invulling

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 11:43
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: stukken derogatiebeschikking voor minister/RFL/MR
Bijlagen: 13 01 2023 Reactie aan CIE derogatie en 7e AP versie 12.00 uur.docx; Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn versie 11.30 uur.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Het is later geworden dan gehoopt, maar bijgaand de versies van Kamerbrief en brief aan de EC, zoals we deze dadelijk aan de minister willen voorleggen.

Kun jij nog heel even kijken?

En de vraag of we de brief aan de CIE nog steeds door de minister moeten laten ondertekenen of dat dit 'lager' kan? Dit omdat we nu ook al ambtelijk, informeel sonderen.

Wij horen graag van je,

Dank!

5.1 tweede en 5.1 tweede lid e

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 17:49
Aan: 5.1.2.e @minbuza.nl>
CC: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Onderwerp: stukken derogatiebeschikking voor minister/RFL/MR
Urgentie: Hoog

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 13:40
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: Spreeklijn RFL derogatie
Bijlagen: Spreeklijn RFL derogatie.docx

Vergeten trackies aan te zetten, sorry!

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 13:44
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: spreeklijn voor RFL
Bijlagen: Spreeklijn RFL derogatie.docx

Dank, dit wordt hem....gaat zo mee naar de mnister.

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 13:38
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: spreeklijn voor RFL

Twee kleine tekstuele dingen.

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 13:17
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: spreeklijn voor RFL
Urgentie: Hoog

Ha,

Hier een spreeklijntje voor RFL, graag jullie blik hierop.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 13:53
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: aanbiedingsformulier RFL
Bijlagen: aanbiedingsformulier-RFL_v1 (003).pdf

aanbiedingsformulier

Nr.71

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:35
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: nota RFL
Bijlagen: nota RFL.docx

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

TER INFORMATIE

Aan de Minister van Natuur en Stikstof

nota

Aanbiedingsformulier RFL 17 januari 2023 betreffende
implementatie derogatiebeschikking

Directoraat-generaal Agro

Auteur

5.1 tweede lid e

T 070 378 5.1 twee

5.1 tweede @minInv.nl

Datum

12 januari 2023

Kenmerk

DGA / 25785906

Kopie aan**Bijlage(n)****Parafenroute**

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e.

5.1 tweede lid e

BPZ

Aanleiding

In de Raad voor Fysieke Leefomgeving (RFL) van 17 januari aanstaande brengt u drie documenten over de implementatie van de derogatiebeschikking van mest ter sprake. De stukken gaan over een reactie naar de Europese Commissie en het informeren van de Tweede Kamer over de voortgang van de implementatie van de derogatie en de gekozen aanpak om te voldoen aan de voorwaarden van de Europese Commissie.

Advies

U kunt het aanbiedingsformulier ondertekenen (bijlage 1), zodat deze documenten op 17 januari besproken kunnen worden in de RFL.

Kernpunten

U legt aan de RFL drie stukken voor:

- 1) Een schriftelijke reactie (bijlage 2) zoals u voornemens bent kort na bespreking in de RFL aan Eurocommissaris Sinkevičius te sturen in reactie op zijn schrijven van 19 december jl. Als bijlage stuurt u tevens de brief van Sinkevičius mee (bijlage 3).
- 2) Een Tweede Kamerbrief die zich richt op hoe u voornemens bent te voldoen aan de voorwaarden van de Europese Commissie met als doel het behoud van derogatie. Deze brief bent u voornemens om op maandag 23 januari te versturen (bijlage 4). Hierbij stuurt u tevens het advies van de Commissie Deskundigen Meststoffenwet mee welke wordt gebruikt bij de aanwijzing van de aanwijzing van de nutriënten verontreinigde gebieden (bijlage 5).
- 3) Een notitie met uitleg over aspecten die spelen bij de implementatie van de bufferstroken, de vanggewassen en de nutriënten verontreinigde gebieden. (bijlage 6).

Ontvangen BPZ

Het voornemen is dat na bespreking in de RFL de Kamerbrief met de begeleidende notitie (2. en 3.) worden doorgeleid naar de MR van 20 januari aanstaande. Ook zal na de RFL de reactie aan de EC verstuurd worden. Eventuele reacties van de EC zouden vooraf aan de MR verwerkt kunnen worden.

Aanvullend ontvangt u een annotatie ten behoeve van de RFL bijeenkomst op 17 januari (bijlage 7).

Proces:

- Alle documenten worden ter informatie aan MNenS aangeboden.
- ~~Alle documenten worden ter afstemming ambtelijk voorgelegd aan I&W, waarbij afstemming met MI&W en StasI&W wordt gezocht. Dit vanwege de medeverantwoordelijkheid van I&W voor de Kaderrichtlijn water. De documenten zijn ambtelijk met DG L&S, I&W en de PV afgestemd. Het proces is met AZ afgestemd.~~
- ~~Alle documenten worden met ambtelijk AZ afgestemd.~~
- ~~De reactie aan Eurocommissaris Sinkevičius is door de Landbouwwattaché voorgelegd aan de Permanent Vertegenwoordiger bij de Europese Unie (EU). Op advies van de PV zal de reactie aan de EC na de RFL ambtelijk worden aangeboden.~~
- Informeel Ambtelijke sondering van de voorstellen ~~voor de aanwijzing van de Nutriënten verontreinigde gebieden~~ bij de Europese Commissie loopt. De eerste reacties zijn gematigd positief. Ambtelijke sondering voor de bufferstroken en vanggewassenmaatregel is uitgevoerd. De onderbouwing van de NV-gebieden wordt momenteel nog nader gesondeerd bij de EC.

Toelichting

Bijlagen:

1. Aanbiedingsformulier RFL.
2. Schriftelijke reactie aan Eurocommissaris Sinkevičius – tevens te versturen aan de RFL.
3. De brief van Eurocommissaris Sinkevičius – tevens te versturen aan de RFL en bij te voegen bij de Kamerbrief.
4. Kamerbrief – tevens te versturen aan de RFL.
5. Definitief concept CDM-advies – tevens te versturen aan de RFL en bij te voegen bij de Kamerbrief (definitieve versie maandag 16 januari verwacht).
6. Notitie met duiding van de nu spelende problematiek – ten behoeve van de RFL.
7. Annotatie RFL.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:36
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: deze is het..
Bijlagen: 13 01 2023 notitie MR versie 12.00 uur.docx

Nr.75

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 15:07
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: annotatie N&S
Bijlagen: Annotatie N&S.docx

Zoiets??

Gr. 5.1 tweede

Annotatie RFL – minister N&S

- In de MR van 23 december jl. heeft de minister van LNV aangegeven dat een brief van de Eurocommissaris is ontvangen met zorgen van de Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking, mede n.a.v. een Kamerbrief van de minister van LNV van 2 december 2022.
- De Europese Commissie heeft in haar brief van eind december laten weten dat bij niet-tijdige implementatie niet op de derogatiebeschikking kan worden vertrouwd.
- In deze RFL legt de minister van LNV twee stukken voor: 1. de reactie aan de EC en 2. Kamerbrief.
- U kunt akkoord gaan met deze twee brieven.

Inhoud:

- De minister van LNV zal aangeven dat het tijdpad van een aantal maatregelen in de Kamerbrief van 2 december jl. niet volledig in overeenstemming is met de deadlines in de derogatiebeschikking en het zevende actieprogramma.
- Dit omdat de minister de maatregelen, in lijn met eerdere brieven over de derogatiebeschikking, zorgvuldig en geharmoniseerd wilde uitwerken en ook door de Kamer in een (door mij ontraden) motie is opgeroepen rekening te houden met de agrarische praktijk.
- Voor behoud van de derogatie moet de planning van de invoering van twee maatregelen worden versneld: de invoering van bufferstroken en de maatregel om vanggewassen in te zaaien voor 1 oktober. Daarnaast moet snel duidelijkheid worden gegeven over de aanwijzing van de nutriënt verontreinigde gebieden in 2023.
- Hiervoor wordt gekozen omdat het behoud van de derogatiebeschikking zwaar weegt.
- Deze maatregelen zijn onderdeel van de derogatiebeschikking (NV-gebieden en bufferstroken) en van het 7^e Actieprogramma nitraatrichtlijn, en waren daarmee al bij de sectoren bekend. Het gaat nu t.a.v. bufferstroken en de vanggewassen met name over de timing van de maatregelen, waarbij een vervroeging van de maatregelen zal zorgen dat er eerder effecten optreden. Voor boeren wiens grond in NV-gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is.
- Het aanwijzen van drie waterschappen als nutriënt verontreinigd gebied zal een impact hebben. In overleg met RTLG zal gekeken worden wat dit betekent voor de gebiedsprocessen.
- Mestgebruik heeft invloed op de te bereiken resultaten in de gebiedsprocessen/NPLG. Verminderde mestplaatsing (door afbouw derogatie), aanleg bufferstroken en verminderde stikstofgebruiksruimte hebben effect op de waterkwaliteit en stikstofemissies. Er is overleg met WUR om de stikstofeffecten van de maatregelen uit de derogatiebeschikking ook kwantitatief door te rekenen. De inschatting van de betrokken onderzoekers is dat dit relatief gemakkelijk is door te rekenen met de bestaande modellen.

Gevolgen versnelling maatregelen derogatie en 7^e AP

- Het is ook in het belang van de stikstofaanpak van belang dat ingezet wordt op behoud van derogatie.
- De wijziging in aanpak zal ook al tot onrust in de agrarische sector leiden, omdat wordt aangekondigd dat enkele maatregelen toch sneller dan verwacht worden ingevoerd (bufferstroken en vanggewassen).
- Praktisch gezien betekent het niet dat ondernemers met andere maatregelen worden geconfronteerd, het is vooral dat de maatregelen eerder in werking gaan.
- Voor de aanwijzing van de NV-gebieden geldt dat al bekend was dat in 2023 gebieden zouden worden aangewezen en wat de consequentie daarvan zou zijn. Nu zal bekend worden om welke gebieden dit gaat. In 2023 is de belangrijkste consequentie dat er 220 ipv 240 kg N/ha aan dierlijke mest mag worden uitgereden.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:15
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief implementatie derogatie + 7e AP

Dag 5.1 tweede lid e,

Terecht punt dat we de waterschappen en provincies moeten contacteren voordat die brief uitgaat. Ik ben dan ook op zoek naar namen en telefoonnummers zodat we dat kunnen doen.

Heb jij of jouw collega's de namen van de contactpersonen die we zouden moeten contacteren hierover? Ik had voor de waterschappen al de namen gevonden van de dossierhouders in het dagelijks bestuur (helaas nog geen telefoonnummers in de meeste gevallen). Voor de provincies heb ik nog helemaal geen namen.

- Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier – 5.1 tweede lid e
- Hoogheemraadschap Delfland – 5.1 tweede lid e 5.1.2.e
- Waterschap Brabantse Delta – 5.1 tweede lid e

Qua provincies gaat het om:

- Noord Holland
- Zuid Holland
- Brabant

Kan jij aanvullen?

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 17:18
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e - DGWB'
<5.1 tweede lid e @minienw.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e) 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minezk.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief implementatie derogatie + 7e AP

Dag 5.1 tweede lid e a.a.,

Op welke termijn wordt deze brief verstuurd?

En is er vooraf afstemming geweest met betreffende waterschappen en de provincies (inclusief de trekkers van gebiedsprogramma's) waarbinnen deze waterschappen liggen en/of is daar nog ruimte voor, voordat de brief wordt verstuurd?

De aanwijzing zal worden ervaren als een verzwaring van de (NPLG-)opgave waaraan in de gebiedsprogramma's invulling moet worden gegeven.
Mijn collega's van de landsdelenteams (en dat ben ik van harte met ze eens) benadrukken dat dit aan de voorkant afstemming vraagt met de betreffende provincies/waterschappen want anders overvallen we ze ermee en ondermijnt dat naar verwachting de voortgang van gebiedsprocessen en de bereidwilligheid om tijdig gebiedsprogramma's op te stellen.

Graag jouw reactie.
Bij voorbaat dank!

Groeten,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....
Regieorganisatie Transitie Landelijk Gebied (RTLG)

Bezuidenhoutseweg 73, 2500 EK, Den Haag

M 06 5.1 tweede lid e 6

5.1 tweede lid e @minlnv.nl

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 12 januari 2023 17:00

Aan: 5.1 tweede lid e - DGWB' 5.1 tweede lid e minienw.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief implementatie derogatie + 7e AP

Ha 5.1 tweede lid e, ea,

Hierbij ook nog enkele vragen / aanvullingen bij de brief.

Groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 12 januari 2023 16:13

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>;

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief implementatie derogatie + 7e AP

En enkele aanvullingen

Groet, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:54

Aan: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]) - DGWB

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

CC: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief implementatie derogatie + 7e AP

Ha 5.1 tweede lid e [redacted] ea,

Hierbij alvast reactie op de notitie. In de kantlijn enkele aandachtspunten en vragen, hieronder ook een paar algemene punten:

- Notitie maakt nog niet helder (1) welke beslissing precies gevraagd wordt van de MR; (2) of er op beslispunten nog ruimte zit voor alternatieve maatregel; (3) wat zijn de consequenties als de Commissie doorzet.
- Daarnaast mis ik een duiding op de impact van deze maatregelen op de (1) doelen (mn water/stikstof); (2) de bestuurlijke verhoudingen (waterschappen en provincies); (3) de individuele ondernemer
- Blijkt uit deze notitie voor de ministers nu voldoende hoe fors de impact is van wat hier voor ligt?

Daarnaast haak ik 5.1 tweede lid e [redacted] (RTLG) ook aan vanwege mogelijke consequenties voor gebiedsprocessen.

Groet,

5.1 tweede lid e [redacted]

Van: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Verzonden: donderdag 12 januari 2023 15:12

Aan: 5.1 tweede lid e [redacted] - DGWB 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minienw.nl](mailto:[redacted]@minienw.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)>

CC: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: Nieuwe versie Kamerbrief implementatie derogatie + 7e AP

Hoi allen,

Bijgevoegd vinden jullie een nieuwe versie van de Kamerbrief over het tijdspad van implementatie van maatregelen uit de derogatie en het 7^e AP. Ook is een notitie voor de RFL van volgende week dinsdag en MR volgende week toegevoegd.

Lukt het jullie hier vanmiddag nog naar te kijken? Dit i.v.m. verdere afstemming en het feit dat MLNV er morgen na de MR nog naar moet kijken. De notitie is niet voor iedereen even relevant denk ik maar input is altijd welkom.

Dank!

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:20
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Annotatie RFL

Ha 5.1 tweede lid e

Hieronder een annotatie voor minister N&S voor de RFL.
Kunnen jullie zsm reageren? 5.1 tweed vraagt binnen een uur (liefst sneller).

Alvast veel dank!

5.1 tweede

MN&S

Advies:
Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgericht aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking). De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden.

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 15:33
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e
<5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Annotatie RFL

Beste 5.1 tweede lid en 5.1 tweede lid

Willen jullie een aangepaste annotatie leveren voor de RFL? Ik heb hieronder een voorbeeld gezet zoals het er ongeveer uit moet zien. Alvast bedankt.

3. Strategisch vastgoedplan defensie

Advies
Instemmen.

Toelichting

- Eerder heeft u beiden een BWO met de staatssecretaris van Defensie en de minister voor VRO gehad over dit vastgoedplan, met name ten aanzien van de locatie van de nieuwe kazerne
- In paragraaf 4.1 van de bijlage zijn de conclusies van dit BWO gevolgd: Flevoland en Gelderland vragen in het kader van de NOVEX-puzzel of zij een nieuwe kazerne kunnen inpassen, waarbij het kabinet nu aangeeft dat het zelf de locatie bij de brug bij Nijkerk in de gemeente Zeewolde als voorlopige voorkeurslocatie heeft aangemerkt.
- Verder wordt in de brief benoemd dat bij de af te stoten locaties gekeken wordt of zij ingezet kunnen worden voor ander opgaben, waaronder natuur en landbouw.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:21
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: Annotatie RFL

Ha 5.1 tweede

Hieronder ook annotatie voor minister LNV. Die kun je alvast invoegen N&S heb ik ze net gemaïld zoals je zag.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:10
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Annotatie RFL

Hi!

MLNV

Advies:

Toelichten, het is een door u ingebracht punt.

Toelichting:

- Eerder bent u in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- U heeft een spreeklijn om het agendapunt toe te lichten.

MN&S

Advies:

Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgericht aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking). De nu

voorgestelde versnelling zal mogelijk wel zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.

- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden.

Van: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:00

Aan: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

CC: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: FW: Annotatie RFL

Zoiets?

Advies:

Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt voor: een reactiebrief aan de Europese Commissie en een brief aan de Tweede Kamer.

Van: 5.1 tweede lid e [redacted])

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 15:55

Aan: 5.1 tweede lid e [redacted] <[\[redacted\]@minlnv.nl](mailto:[redacted]@minlnv.nl)>

Onderwerp: FW: Annotatie RFL

Zoiets?

Advies:

Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.

Van: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 15:33

Aan: 5.1.2.e <[redacted]@minlnv.nl>; 5.1.2.e <[redacted]>

<[redacted]@minlnv.nl>

Onderwerp: Annotatie RFL

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 17:14
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: stukken
Bijlagen: aanbiedingsformulier-RFL_v1 (003).pdf; 13 01 2023 Reactie aan CIE derogatie en 7e AP versie 16.43.docx; 13 01 2023 notitie MR versie 16.43 uur.docx; Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn versie 16.43.docx

Hi 5.1 tweede

Bijgaand de set stukken die naar de RFL kunnen, licht aangepast in overleg met de minister.

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 14:38
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: stukken

Dit is nu het hele pakket

Aanbiedingsformulier, nota en notitie zijn nieuw

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 17:23
Aan: 5.1 tweede lid e
_____
_____
_____
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Stukken over derogatie voor RFL
Bijlagen: aanbiedingsformulier-RFL_v1 (003).pdf; 13 01 2023 Reactie aan CIE derogatie en 7e AP versie 16.43.docx; 13 01 2023 notitie MR versie 16.43 uur.docx; Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn versie 16.43.docx

Hoi allen,

Jullie hebben afgelopen dagen meegeschreven aan bijgaande stukken voor de RFL. Vandaag hebben we nog behoorlijk wat zitten schaven. De stukken zijn nu gereed en worden naar de RFL (onderraad) van dinsdag aanstaande.
Bijgaand ook voor jullie informatie, zodat je kunt zien waar we nu staan.

Voor nu een fijn weekend!

Groeten,
5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 17:14
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>;
5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: stukken

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Handtekening bewindspersoon

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Rijksoverheid

Aanbiedingsformulier voor RFL

Aanbieding

Van 1 *

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Type voorstel *

Brief aan de Tweede Kamer

Titel en inhoud

Titel *

Implementatie derogatiebeschikking mest

Inhoud en doelstelling van het voorstel *

Op 30 september 2022 heeft de Europese Commissie de derogatiebeschikking van de Nitraatrichtlijn gepubliceerd, waarin aan Nederland voor de jaren 2022 tot en met 2025 een derogatie voor het uitrijden van dierlijke mest wordt verleend, met een afbouwpad. In die beschikking, en in het eerder vastgestelde 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn, is een aantal voorwaarden en maatregelen opgenomen die door Nederland geïmplementeerd moeten worden.

Voorgesteld besluit *

Anders nl.

Eigen formulering

RFL gaat akkoord met de voorgestelde aanpak voor de implementatie van maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7e AP. De minister van LNV zal via bijgevoegde brief de Europese Commissie informeren na de RFL en de bijgevoegde Kamerbrief aan de Tweede Kamer doorgeleiden naar de Ministerraad van 20 januari aanstaande.

Behandeltraject

Datum aanbieding *

13-01-2023

Kenmerk *

0000012952

Hamerstuk *

 Ja Nee

Voorgaande behandeling *

 Ja Nee

Gevolgen en juridisch kader

- Gevolgen rijksbegroting * Ja Nee
- Gevolgen apparaatsuitgaven * Ja Nee
- Gevolgen voor gelddruk * Ja Nee
- Overeenstemming met JenV inzake wetgevingstoets en effectenanalyse * Ja Nee, met bijlage Nee, zonder bijlage N.v.t.
- Overeenstemming met JenV inzake fouten- en misbruiksignalering * Ja Nee, met bijlage Nee, zonder bijlage N.v.t.
- Aan EU Notificatie voldaan * Ja Nee N.v.t.
- Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving * Ja Nee
- Naam verdrag *

Interdepartementale afstemming

- Overeenstemming BZK inzake beoordelingskader financiële/ bestuurlijke consequenties decentrale overheden en/of Caribisch Nederland * Ja Nee N.v.t.
- Overeenstemming Aruba, Curaçao en Sint Maarten * Ja Nee N.v.t.
- Ambtelijk afgestemd * Ja Nee N.v.t.
- Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau * Ja Nee N.v.t.
- Overeenstemming bereikt met AZ BZK EZK I&W SZW VWS LNV
 BZ Def Fin OCW JenV BH&OS
- Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *	5.1 tweede lid e	5.1 tweede lid e
Afdeling *	Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit	Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Telefoonnummer *	06-5.1 tweede lid e	06-5.1 tweede lid e
E-mailadres *	5.1 tweede lid e@minlnv.nl	5.1 tweede lid e@minlnv.nl

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 17:40
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Annotatie RFL

Ha 5.1 tweede lid

We hebben jullie voorstellen bekeken. Hieronder verdere invulling en aanpassing. Dit zinnetje halen we eruit, klopt namelijk niet, is geen versnelling en ook niet grovemaziger dan eerder voorzien....ook eerder hadden we dit zo moeten doen: **Wel is met de nu voorgestelde versnelling voor het aanwijzen van NV gebieden de aanwijzing grofmaziger (op waterschapsniveau) dan eerst werd voorzien.**

Even vwb afstemming 5.1.2.e : deze annotaties worden nooit aan 5.1.2.e voorgelegd. Daarmee zullen we dit niet doen.

Dan wordt het wat ons betreft:

MN&S

Advies:

Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u 23 december 2022 en op 13 januari jl. in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgerichte aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen, zoals het aanwijzen van Nutriënten Verontreinigde gebieden, al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking).
- De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel kunnen zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
  - Het aanwijzen van drie waterschappen als NV-gebied zal in deze regio's forse impact hebben worden ervaren als een verzwaring van de opgave waaraan in o.a. de (NPLG-) gebiedsprogramma's invulling moet worden gegeven.
  - Voor boeren wiens grond in NV gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is.
- Met het oog op de betekenis voor de gebiedsprocessen, is het advies om betrokken partijen hierover van tevoren te informeren zodat zij niet overvallen worden.
- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden in de tweede helft van komende week (na de RFL).

MLNV

Advies:

Toelichten, het is een door u ingebracht punt.

Toelichting:

- U heeft een spreeklijn om het agendapunt toe te lichten.
- Eerder heeft u op 23 december 2022 en 13 januari jl. in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgerichte aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen, zoals het aanwijzen van Nutriënten Verontreinigde gebieden, al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking).
- De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel kunnen zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
  - Het aanwijzen van drie waterschappen als NV-gebied zal in deze regio's forse impact hebben worden ervaren als een verzwaring van de opgave waaraan in o.a. de (NPLG-) gebiedsprogramma's invulling moet worden gegeven.
  - Voor boeren wiens grond in NV gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is.
- Met het oog op de betekenis voor de gebiedsprocessen, is het advies om betrokken partijen hierover van tevoren te informeren zodat zij niet overvallen worden.
- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden in de helft van komende week (na de RFL).

Voor nu een fijn weekend!

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:59

Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e

<5.1 tweede lid e @minInv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

Onderwerp: RE: Annotatie RFL

Ha 5.1 tweede en 5.1 tweede lid e

Hierbij voor zowel annotatie MNenS en MLNV de aanvullingen, ook namens 5.1 tweede lid e

Willen jullie 5.1.2.e en 5.1.2.e in de lijn meenemen? Belangrijk dat zij ook meelesen op alles.

Verder hopelijk dadelijk een prettig weekend (hoop dat jullie niet te lang door moeten nog)

MN&S

Advies:

Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u op [PM datum] in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgericht aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen, zoals het aanwijzen van Nutriënten Verontreinigde gebieden, al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking). Wel is met de nu voorgestelde versnelling voor het aanwijzen van NV gebieden de aanwijzing grofmaziger (op waterschapsniveau) dan eerst werd voorzien.
- De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel kunnen zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
  - Het aanwijzen van drie waterschappen als NV zal in deze regio's forse impact hebben worden ervaren als een verzwaring van de opgave waaraan in o.a. de (NPLG-) gebiedsprogramma's invulling moet worden gegeven.
  - Voor boeren wiens grond in NV gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is.
- Met het oog op de betekenis voor de gebiedsprocessen, is het advies om betrokken partijen hierover van tevoren te informeren zodat zij niet overvallen worden.
- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden op [PM datum].

MLNV

Advies:

Toelichten, het is een door u ingebracht punt.

Toelichting:

- U heeft een spreeklijn om het agendapunt toe te lichten.
- Eerder bent u op [PM datum] in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgericht aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen, zoals het aanwijzen van Nutriënten Verontreinigde gebieden, al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking).
- De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel kunnen zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
  - Het aanwijzen van drie waterschappen als NV zal in deze regio's forse impact hebben worden ervaren als een verzwaring van de opgave waaraan in o.a. de (NPLG-) gebiedsprogramma's invulling moet worden gegeven.
  - Voor boeren wiens grond in NV gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is.
- Met het oog op de betekenis voor de gebiedsprocessen, is het advies om betrokken partijen hierover van tevoren te informeren zodat zij niet overvallen worden.

- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden op [PM datum].

Mvg,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:20

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: FW: Annotatie RFL

Ha 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e

Hieronder een annotatie voor minister N&S voor de RFL.
Kunnen jullie zsm reageren? 5.1 tweed vraagt binnen een uur (liefst sneller).

Alvast veel dank!

5.1 tweede

MN&S

Advies:

Instemmen

Toelichting:

- Eerder bent u in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgericht aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking). De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden.

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 15:33

Aan: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e

@minlnv.nl>

Onderwerp: Annotatie RFL

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 21:16
Aan: 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
Onderwerp: FLITS (Informeel) overleg met DG ENV over nitraatderogatie

Beste Collega's,

Ik heb vanmiddag een informeel, constructief, prettig en open gesprek gehad met DG ENV (5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e).

Kernpunten uit het gesprek:

- CIE gaat de voorgenomen aanpak niet formeel accorderen, dat is niet gebruikelijk als het gaat om de implementatie van besluiten. In principe reageert de Commissie alleen als lidstaten in gebreke zijn 5.1.2.a
  - 5.1.2.a
  - 5.1.2.a
  - Over bufferstroken en vanggewassen had Commissie geen aanvullende vragen. Zoals was te verwachten over de **aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden** wel 5.1.2.a
  - 5.1.2.a
- ACTIE Verzoek van Commissie of we op een kaart inzichtelijk kunnen maken welke gebieden aangewezen gaan worden.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

.....
Permanent Representation of
the Kingdom of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium
.....

M +32 5.1 tweede lid e

E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl

Twitter: @5.1 tweede lid e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 16 januari 2023 12:16
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: RFL Implementatie Derogatiebeschikking

Ha 5.1 tweede lid e ,

Ik heb 5.1 tweede lid e van SZW even gebeld of zij ambtelijk plannen hebben voor vragen in de RFL. Hij gaf dat de wens om aan te sluiten van de minister kwam (van Gennip). Zij hebben ambtelijk nu geen vragen. Mocht dit zo zijn, dan word ik nog benaderd.

Blijft nog wel even staan om de vraag vwb aansprakelijkheid/gevolgen ondernemers uit te werken...

Gr. 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 10:01
Aan: 5.1 tweede lid e @minszw.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: RFL Implementatie Derogatiebeschikking

Dag 5.1 tweede lid e

Zie bijgaand de stukken die vrijdag in de samenwerkingsruimte voor de RFL zijn geplaatst. Bij vragen, kun je contact opnemen met 5.1 tweede lid e (in cc).

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minInv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minszw.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 08:09
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RFL Implementatie Derogatiebeschikking

Beste 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Eind vorige week is een agendapunt aan de RFL agenda toegevoegd over de implementatie van de derogatiebeschikking. Naar aanleiding van een toelichting in de MR heeft onze minister aangegeven hiervoor bij de RFL te willen aansluiten. Hebben jullie al een eerste stuk dat gedeeld kan worden? SZW is

niet vertegenwoordigd bij DO's of DGO's waar dit mogelijk voorbereid is, dus ik ben even zoekende naar context.

Alvast dank!

5.1 tweede lid e

.....
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Directie Arbeidsmarkt en Sociaal-Economische Aangelegenheden (ASEA)

Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag | Helicon: D-13

.....
M 065.1 tweede lid e | E5.1 tweede lid e [minszw.nl](https://www.minszw.nl)

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 16 januari 2023 13:04
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e'
Onderwerp: RE: Stukken over derogatie voor RFL

Prima aanvulling, ik heb net even contact gehad met AZ en goed als de minister dit mondeling even noemt morgen in de RFL (dat dit wordt aangevuld richting de MR van vrijdag). Zouden jullie dit daarom in de annotatie voor hem mee willen nemen?

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 12:38
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Onderwerp: FW: Stukken over derogatie voor RFL

Ha 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e

Deze aanvulling lijkt mij prima. 5.1 tweede lid ook?
Dan moeten we dit even goed onthouden voordat we stukken naar de MR sturen.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 11:25
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e d)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minezk.5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Stukken over derogatie voor RFL

Dag 5.1 tweede en 5.1 tweede lid

Zoals eerder gemeld, hecht 5.1 tweede lid e eraan dat er in de Kamerbrief ergens vermeld wordt dat we voortdurend in contact staan met de CIE over de uitvoering.

Mijn tekstvoorstel (p.2, 2^e alinea):

Het belang van de derogatiebeschikking voor de agrarische sector is ook in de huidige vorm – dus met het afbouwpad van de gebruiksnorm voor dierlijke mest tot en met 2025 - zeer groot. Voor het kabinet weegt het behoud van de mogelijkheid om gebruik te maken van de derogatiebeschikking in 2023, 2024 en 2025 door derogatiebedrijven dan ook zwaar. Ik heb de Europese Commissie daarom laten weten haar zorgen serieus te nemen, en ben en blijf in nauw overleg met de Europese Commissie over de implementatie van de nitraatderogatie (conform de gestelde voorwaarden). Naar aanleiding van de gesprekken die inmiddels met de Europese Commissie zijn gevoerd zie ik geen andere mogelijkheid dan

vast te houden aan de oorspronkelijk voorgestelde tijdpaden.. Dan gaat het specifiek over de invoering van de maatregel over vanggewassen, de bufferstroken voor mest en het aanwijzen van door nutriënten verontreinigde gebieden.

Bij nader inzien lijkt het me niet nodig onder 'Vervolg' op de laatste blz. nog iets toe te voegen over het proces n.a.v. mijn gesprek met ^{5.1 tweede lid e} dat zal alleen maar tot verwarring leiden.

Groet,

5.1 tweede lid

From: 5.1.2.e @minlnv.nl>
Sent: vrijdag 13 januari 2023 17:23
To: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minezk.nl>; 5.1.2.e @minezk.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minbuza.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>
Cc: 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>
Subject: Stukken over derogatie voor RFL

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:23
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: Aanvulling op annotatie bij Stukken over derogatie voor RFL van morgen (

Hallo 5.1 tweede lid e

Ik begrijp dat jij vandaag aanwezig bent, en dat je ook dingen voor 5.1 tweede lid e kunt waarnemen (hij is vandaag vrij, begrijpen wij).

We hebben een verzoekje dat jullie de annotatie voor de minister LNV voor de RFL van morgen nog met één zinnetje aanvullen. Gaat over het onderwerp implementatie derogatiebeschikking.

Ik mail je hierbij de huidige annotatie, met toe te voegen zin in **rood**:
Lukt dit op deze wijze? Ik probeer je ook nog wel even te bellen.

Alvast veel dank!

Vr. groet,

5.1 tweede lid e

MLNV

Advies:

Toelichten, het is een door u ingebracht punt.

Toelichting:

- U heeft een spreeklijn om het agendapunt toe te lichten.
- Eerder heeft u op 23 december 2022 en 13 januari jl. in de MR geïnformeerd over de zorgen van de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking mest en het 7^e AP.
- De Europese Commissie geeft aan dat een aantal maatregelen niet tijdig wordt geïmplementeerd.
- Met het oog op het behoud van de derogatie wordt nu gewerkt aan versnelling van invoering van twee maatregelen (bufferstroken en vanggewassen) en wordt invulling gegeven aan de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden in 2023.
- In de RFL ligt een brief aan de Tweede Kamer voor ter doorgeleiding aan de MR en wordt de RFL geïnformeerd over de reactie aan de EC.
- **Voor de brief aan de Tweede Kamer daarbij mijn verzoek om in een korte zinsnede mee te nemen dat ik in nauw overleg ben en blijf met de Europese Commissie over de implementatie van de derogatiebeschikking en de gestelde voorwaarden. Dit omdat we bij de te zetten stappen voortdurend de afstemming zoeken met de Europese Commissie.**
- De maatregelen hebben gevolgen voor de gebiedsgerichte aanpak. Inhoudelijk waren de maatregelen, zoals het aanwijzen van Nutriënten Verontreinigde gebieden, al grotendeels bekend (vanuit het 7^e AP en de derogatiebeschikking).
- De nu voorgestelde versnelling zal mogelijk wel kunnen zorgen voor onrust in de sector en bij decentrale overheden.
  - Het aanwijzen van drie waterschappen als NV-gebied zal in deze regio's forse impact hebben worden ervaren als een verzwarende van de opgave waaraan in o.a. de (NPLG-) gebiedsprogramma's invulling moet worden gegeven.
  - Voor boeren wiens grond in NV gebieden zal vallen, betekent dit dat er inzicht komt in het feit dat zij in 2023 minder dierlijke mest zullen kunnen afzetten. In de gebiedsprocessen zal hiermee rekening moeten worden gehouden, waarbij onder meer de samenhang met de totale NPLG-opgave van belang is.
- Met het oog op de betekenis voor de gebiedsprocessen, is het advies om betrokken partijen hierover van tevoren te informeren zodat zij niet overvallen worden.
- Afstemming met sector en decentrale overheden zal plaatsvinden in de helft van komende week (na de RFL).

Van: [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minbuza.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 11:25

Aan: [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]
[redacted]@minInv.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>;
[redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]
[redacted]@minezk.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minezk.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]
[redacted]@minInv.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>;
[redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>

CC: [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>; [redacted] 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>

Onderwerp: RE: Stukken over derogatie voor RFL

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:51
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Reactie minister NenS derogatie

Ik heb deze niet bewust meegenomen voor de Kamerbrief en notitie MR.

Voor de volledigheid zou MNenS toevoegen dat de commissaris ook aangeeft dat hij graag een reactie/bevestiging wil dat de derogatiebeschikking volledig en tijdig wordt uitgevoerd.

- ➔ In de kamerbrief staat: de zorgen zien op de in deze brief genoemde timing etc...
- ➔ En nog een zin..De Europese Commissie geeft aan....

Ik zeg dat we dit zo wel invullen..

Reden van afwijking van de brief van 2/12:

We hebben wel in de brief motie grinwis en doorlooptijden van regelgeving genoemd.

Anders wachten we ff af wat RFL zegt..

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:31
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Reactie minister NenS derogatie

Hebben we dit eigenlijk nog meegenomen...?

Groet,

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 12 januari 2023 12:40
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Reactie minister NenS derogatie

Dag 5.1 tweede lid e ,

De minister NenS heeft een suggesties voor de kamerbrief en memo MR willen jullie dit meenemen?

Voor de volledigheid zou MNenS toevoegen dat de commissaris ook aangeeft dat hij graag een reactie/bevestiging wil dat de derogatiebeschikking volledig en tijdig wordt uitgevoerd. Als de brief van Sinckevicius openbaar wordt, is dit namelijk zichtbaar. Daarnaast wil de MNenS de overweging meegeven om de reden aan te geven waarom is afgeweken van de beschikkingsvoorwaarden in de brief van 2/11. Zoals zij begrijpt vanwege de optelsom van stikstofwaarden?

Misschien is het handig om de laatste vraag ook even mee te nemen in de beantwoording van haar vragen?

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 16 januari 2023 19:12
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Informeren UvW, losse waterschappen en provincies
Bijlagen: Spreeklijn voor informeren UvW Prov en WS_v2.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Hierbij een document tbv het informeren van de Unie van Waterschappen en de losse waterschappen. Van de waterschappen heb ik geen telefoonnummers ontvangen van de bestuurders (op 1 na – die stond op internet). Voor de andere twee kan je misschien 5.1 tweede lid e vragen hoe hen te informeren.

Voor de provincies ben ik ook nog niet compleet qua namen. RL TG heeft graag dat we de betreffende provincies ook informeren, maar heeft nog geen namen geleverd. Alleen van Zuid-Holland heb ik namen – ik weet alleen nog niet of dit bestuurders zijn of ambtenaren. Wil je deze partijen ook informeren? Dan zal ik even wat harder achter de namen aangaan.

Groeten van 5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:23
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e <5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Informeren UvW, losse waterschappen en provincies

Dit was de spreeklijn van vorige week, zouden jullie hier nog even naar willen kijken en deze waar nodig updaten?

Tnx!

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:21
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Informeren UvW, losse waterschappen en provincies

Hi,

Ik denk dat we voor de minister even een geüpdatete spreeklijn moeten maken als hij de sector gaat bellen na morgen. Die kunnen we dan ook voor waterschappen en provincies gebruiken.

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 13 januari 2023 16:40
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Onderwerp: Informeren UvW, losse waterschappen en provincies

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik ben bezig met het opstellen van een document voor jou (en/of 5.1 tweede lid e ten behoeve van het informeren van de Unie van Waterschappen en de drie losse waterschappen en provincies.

Wil jij hier ook een spreeklijn in hebben of is een overzicht van wat besproken moet worden voldoende?

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directie Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit (PAV)

Team Mest

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M:+31 (06) 5.1 tweede lid e

BGG: 070 5.1 tweede lid e

E: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)

Spreeklijn voor informeren Unie van Waterschappen, Waterschappen en Provincies

16-01-2023

Unie van Waterschappen:

Te bellen: 5.1.2.e

Doel gesprek:

1. De UvW meenemen in de wijzigingen qua bufferstroken.
2. De UvW meenemen in de aanwijzing voor NV-gebieden per 2023. De betreffende WS laten informeren over de keuze. Vraag is of UvW dit doet of LNV.
3. De Waterschappen in beweging krijgen om de aanwijzing per 2024 gedifferentieerder te kunnen doen. Hierbij hebben we de Waterschappen nodig.

Algemeen:

- Eind vorig jaar heeft de Europese Commissie een brief gestuurd (19 december jl.), waarin zorgen zijn geuit over de invoering van een aantal maatregelen vanuit de derogatiebeschikking (bufferstroken, aanwijzing NV-gebieden) en het 7e AP (vanggewassen).
- De zorgen waren n.a.v. een brief aan de Tweede Kamer, waaruit blijkt dat de vanggewassen en bufferstroken niet tijdig worden ingevoerd (per 1-1-2023) en aanwijzing NV-gebieden.
- Er is een eerder overleg geweest met de waterschappen over het aanvankelijke proces om te komen tot de aanwijzing van NV-gebieden. Dwz de waterschappen zijn op de hoogte dat in 2023 sprake is van een overgangsjaar en dat er gebieden worden aangewezen op basis van oppervlaktewaterkwaliteit.
- Om de derogatie te kunnen behouden moet Nederland nu een versnelling aanbrenen. Op twee punten wil ik de waterschappen bijpraten, te weten bufferstroken en NV-gebieden.
- Derogatie betekent voor de betrokken agrariërs in de algemene zin dat in de komende jaren wordt toegewerkt naar een afbouw van de gift van dierlijke mest, afbouw loopt tot en met 2025.

Betreffende punt 1 - bufferstroken:

- Vanwege de geuite zorgen door de Europese Commissie en de brief die Eurocommissaris Sinkevičius heeft opgestuurd (19 december jl.) t.a.v. het later invoeren van bufferstroken is het noodzakelijk voor behoud van derogatie om deze maatregel toch te versnellen via een ministeriële regeling. Indien alles op alles wordt gezet, kan voor 1 maart de regeling die alleen voor mest gaat gelden (implementatie derogatiebeschikking) worden vastgesteld en ondernemers op de hoogte worden gesteld van de verplichtingen voor 2023. Voor landbouwers betekent dit dat in 2023 verschillende kaders voor het aanhouden van bufferstroken van toepassing zijn.
- In 2023 blijven de teeltvrije zones uit het Activiteitenbesluit van kracht behalve daar waar voor mest de bufferstroken breder moeten zijn vanuit de derogatiebeschikking. Als de bufferstrook vanuit de derogatiebeschikking breder is dan de teeltvrije zone van het Activiteitenbesluit, mag in deze zone alleen geen mest worden toegepast op het gedeelte waar de bufferstrook breder is dan de teeltvrije zone. Dit zal voor alle ondernemers gaan gelden.
- Per 1 januari 2023 zijn voor het GLB bufferstroken opgenomen als conditionaliteit. Deze sluiten bijna geheel aan bij de bufferstroken zoals opgenomen in de derogatiebeschikking, maar gelden voor zowel gewasbeschermingsmiddelen als mest. Deze gelden alleen voor GLB-deelnemers.
- Het proces om tot harmonisatie van regelgeving te komen wordt wel voortgezet (aanpassing Activiteitenbesluit) en zal eind dit jaar worden afgerond, zodat dit per 1 januari 2024 geëffectueerd kan worden.

- Waterschappen (WS) hebben een grote rol in de handhaving van de bufferstroken. Zij zijn tot nu toe geïnformeerd via RVO over de invulling van de bufferstroken. De WS hebben nog veel vragen over de verschillen tussen teeltvrije zones, bufferstroken in GLB en bufferstroken in de derogatiebeschikking. En verder over omgang natuurvriendelijke oevers en flauwe taluds.
- De versnelde implementatie van de bufferstroken geeft hier een nieuw beeld, waarbij het geheel nog complexer zal worden.

Betreffende punt 2 – NV-gebieden 2023:

- Voor de aanwijzing van 2023 wordt gekeken naar de waterschappen waar 50% of meer van de KRW-waterlichamen als matig, onvoldoende of slecht beoordeeld zijn voor stikstof of fosfor volgens de KRW-systematiek van one-in all-in. Hierbij is gekeken naar de data van de periode 2015-2020 (Nationale Analyse Waterkwaliteit aangevuld met nieuwe data). Voor de normafleiding is gekeken naar de recente normen.
- Het is op basis van de beschikbare gegevens per waterschap en de gegeven tijd niet mogelijk om landelijk de analyse uit te voeren op toestroomgebiedenniveau van KRW-waterlichamen. Daarom wordt ervoor gekozen om in 2023 NV-gebieden op waterschapsniveau aan te wijzen.
- Praktisch betekent dit dat uiterlijk per 1 maart 3 waterschappen aanvullend op de NV-gebieden van 2022 (de 230 gebieden (zuidelijke en centrale zandbodems, en lössbodems)) moeten worden aangewezen als NV-gebied. Dat wordt gedaan in de derogatieregeling van dit jaar. Voor de ondernemers met derogatie in deze gebieden gaat dan het lagere derogatieregime gelden, aangevuld met enkele maatregelen over teelt van een vanggewas na mais en voorwaarden voor graslandscheuren.
- Naar verwachting betreft dit Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta. Vooral in Noord-Hollands Noorderkwartier zal dit derogatiebedrijven raken. Daarmee zal in 2023 circa 42% van het landbouwareaal in Nederland als NV-gebied zijn aangewezen. Dit zijn de reeds aangewezen 230-gebieden (30%) vermeerderd met de per 2023 aangewezen waterschappen).
- De aanwijzing van de NV-gebieden zal bij de boeren in de waterschappen veel stof doen opwaaien over het bepalen van de KRW-normen en belasting vanuit de landbouw en andere bronnen.
- WS kunnen aangeven dat ze het wenselijk vinden om andere maatregelen toe te gaan passen, met name in gebieden waar ook fosfor een probleem is. Vanuit mogelijke koppeling met NPLG, en wens om waterkwaliteit te verbeteren, is inzet op andere maatregelen wenselijk. Of de EC hier ruimte voor gaat bieden, is nog de vraag.
- *Vraag voor 5.1.2.e hoe gaan we de communicatie hierover doen? Voorkeur van LNV heeft het om de betreffende bestuurders zelf te contacten – kan 5.1.2.e de contactgegevens verzorgen of een overleg regelen op zeer korte termijn?*

Betreffende punt 3 – NV-gebieden 2024:

- Per 1 januari 2024 moet de definitieve aanwijzing van NV-gebieden voltooid zijn. Hierbij wordt aanvullend op de aanwijzing in 2023 gekeken naar die gebieden waarin er sprake is van verontreiniging of het risico op verontreiniging door nitraten en fosfor uit agrarische bronnen. Hierbij wordt zowel naar oppervlaktewater als grondwater gekeken.
- De insteek is dat dan op basis van een deskundigen advies en meer data van waterschappen: 1. Vaststelling van toestroomgebieden bij KRW-waterlichamen en 2. Bijdrage van de landbouw in die gebieden een meer specifiek beeld wordt verkregen.
- In contact met de EC zal ingezet worden op de mogelijkheid om de aanwijzing gedaan in 2023 voor oppervlaktewater te verfijnen. Inhoudelijk is het zinvol, omdat hiermee veel beter kan worden ingezoomd op de toestand in afzonderlijke, kleine gebieden. Als er ruimte is voor verfijning zal ook aan de waterschappen in al aangewezen gebieden gevraagd worden op kleiner schaalniveau gebieden af te bakenen en belasting van de landbouw te bepalen. Dit betekent wel dat wordt afgeweken van de beschikking in de zin dat er ook mogelijkheid geboden wordt om al aangewezen gebieden in 2024 niet meer aan te wijzen. Hiervoor is Nederland afhankelijk van de welwillendheid van de EC.

- In deze gebieden gaat voor derogatiebedrijven het lagere afbouwpad gelden, aangevuld met maatregelen over vanggewas na mais en voorwaarden voor scheuren grasland. Daarnaast is voor de NV-gebieden als maatregel in de derogatiebeschikking opgenomen dat de gebruiksnormen voor totaal stikstof verlaagd moeten worden met 20% in 2025 en dit gradueel te laten ingroeien – defacto in 2024 beginnen met de afbouw. Dit betreft een samenloop met de maatregel uit het 7^e AP over vanggewassen.

Rol waterschappen hierin:

- In ieder geval de waterschappen die nog niet zijn aangewezen wordt gevraagd data over waterkwaliteit en belasting vanuit de landbouw op stroomgebiedsniveau beschikbaar te stellen dan wel te zorgen dat deze beschikbaar komen (-> let op: hiermee worden waterschappen op kosten gejaagd en dit vergt wel inzet vanuit de waterschappen!). Mogelijk kan dit ook bij de al aangewezen waterschappen spelen voor toekomstige aanpassingen.
- Welke rol kan UvW spelen in communicatie hierover naar waterschappen en afstemming tussen waterschappen? Is zeer wenselijk als waterschappen onderling dezelfde aanpak hanteren en wel verschillen over waterschapsgrenzen voorkomen / beperken.
- Voorstel dat gedaan kan worden: Mijn medewerkers zullen op korte termijn met uw collega **5.1.2.e** contact opnemen om een vervolg overleg in te plannen over de NV-gebieden voor het traject 2023 en het traject 2024.

Informerende waterschappen

Doel gesprek: waterschap voorafgaand aan brief informeren over aanwijzing en waarom ze aangewezen zijn. Tevens nazorg optie bieden voor ambtelijk vervolg overleg, ook voor nadere specificering in 2024 en de (on)mogelijkheden daarvoor.

- Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier – **5.1 tweede lid e** **5.1 tweede lid e** [@hnhk.nl](mailto: @hnhk.nl)). Algemeen nummer waterschap 072-**5.1 tweede lid e**
- Hoogheemraadschap Delfland – **5.1 tweede lid e** **065.1 tweede lid e**
- Waterschap Brabantse Delta – **5.1 tweede lid e** **5.1.2.e** Algemeen nummer waterschap 076-**5.1 tweede lid e**

- In de beschikking is opgenomen dat Nederland NV-gebieden dient aan te wijzen. Dat is voor 2022 al gebeurd met de aanwijzing van Zand centraal en zuid en het lössgebied.
- Voor de aanwijzing van de NV-gebieden geldt dat al bekend was dat in 2023 gebieden zouden worden aangewezen en wat de consequentie daarvan zou zijn. Nu zal bekend worden om welke gebieden dit gaat. In 2023 is de belangrijkste consequentie dat er 220 ipv 240 kg N/ha aan dierlijke mest mag worden uitgereden en aanvullende eisen krijgen voor het telen van een vanggewas na mais en voorwaarden voor het scheuren van grasland. Daarbij geldt dat zij daardoor in aanmerking zullen komen voor een hoger bedrag vanuit de in september aangekondigde transitietegemoetkomingsregeling.
- Vanaf 2024 zal de totale stikstofgebruiksnorm voor agrariërs verlaagd moeten worden op zo'n manier dat per 2025 een 20% op de gebruiksnorm gegeven wordt.
- Het waterschap is aangewezen op basis van de data van de Nationale Analyse Waterkwaliteit aangevuld met recente data zoals opgenomen in het Informatiehuis Water. Hierbij is gebruik gemaakt van de normen die gehanteerd zijn voor de 3^e stroomgebiedsbeheerplannen.
- Er is gekeken naar one-in all-in conform de KRW-aanpak zoals Nederland hanteert. Hierbij is een waterschap alleen aangewezen als voor zowel stikstof als fosfor meer dan 50% van de KRW-waterlichamen in het waterschap niet voldoet aan de gestelde normen. Dit zijn de normen die lokaal gelden. Een waterlichaam voldoet niet als het als matig, onvoldoende of slecht is geclassificeerd.
- Ook heeft de CDM aangegeven dat in deze waterschappen de belasting vanuit de landbouw voor nutriënten hoger is dan 25%.
- Het CDM advies kan worden gedeeld.

Informereren betreffende provincies conform bovenstaande spreeklijn (waterschapslijn)

Doel gesprek: provincie voorafgaand aan brief informeren over aanwijzing waterschap in hun gebied en waarom het gebied aangewezen is. Tevens nazorg optie bieden voor ambtelijk vervolg overleg, ook voor nadere specificering in 2024 en de (on)mogelijkheden daarvoor.

- Noord-Holland – nog niet ontvangen
- Zuid-Holland 5.1 tweede lid e 06-5.1 tweede lid e (5.1.2.e),5.1 tweede lid e 06-5.1 tweede lid e (5.1.2.e)
- Noord-Brabant – nog niet ontvangen

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 09:36
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: Doorst: spreeklijn tbv vraag vwb schadevergoeding en tegemoetkomingsregeling

Zie hieronder.
Mogelijk tbv beantwoording kamervragen...

Tot vanmiddag! (ben nu in Utrecht)..

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: 16 januari 2023 om 23:02:22 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl, 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: spreeklijn tbv vraag vwb schadevergoeding en tegemoetkomingsregeling

Prima! 5.1. tweede lid 5.1 tweede lid e' 5.1. tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: 16 januari 2023 om 19:36:11 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl, 5.1 tweede lid e)
<5.1 tweede lid e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: spreeklijn tbv vraag vwb schadevergoeding en tegemoetkomingsregeling

Wat mij betreft okay, heb een paar hele kleine dingen gedaan.

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 18:54
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl, 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minezk.nl>
Onderwerp: RE: spreeklijn tbv vraag vwb schadevergoeding en tegemoetkomingsregeling

Veel dank!

Mag ik jullie nog even vragen te checken of onderstaande aanvullingen kloppen?

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 16 januari 2023 18:32
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e

@minInv.nl>5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minezk.nl>

Onderwerp: spreeklijn tbv vraag vwb schadevergoeding en tegemoetkomingsregeling

Hoi 5.1 tweede lid e

Hieronder een voorstel voor een spreeklijn voor minister, voor antwoord op mogelijke vragen t.a.v. schadevergoeding en tegemoetkoming. Deze is opgesteld ism 5.1 tweede en 5.1 tweede lid e
Kun je hier wat mee?

1. Kunnen agrariërs nu hun schade gaan verhalen bij de overheid, nu zij eerder dan verwacht maatregelen moeten invoeren?

Antwoord:

- Allereerst is het van belang om onderscheid te maken tussen de aanwijzing van de NV-gebieden enerzijds en de maatregelen over bufferstroken en vanggewassen anderzijds.
  - Voor de NV-gebieden geldt dat de aanwijzing ook volgens de Kamerbrief van 2 december geheel in 2023 effect zou hebben, het enige verschil is dat de duidelijkheid nu in januari i.p.v. iets later dit voorjaar wordt gegeven.
  - Daarbij is het zo dat deze aanwijzing in 2023 alleen als effect heeft dat derogatiedeelnemers in de aan te wijzen NV-gebieden in een sneller afbouwschema terechtkomen, en 220 ipv 240 kg N/ha mogen plaatsen. De transitietegemoetkomingsregeling die in september is aangekondigd houdt rekening met de hoeveelheid verloren mestplaatsingsruimte, waardoor deze bedrijven in aanmerking komen voor een hoger bedrag aan tegemoetkoming (vanwege de hogere afbouw van toegelaten stikstofplaatsing in de NV-gebieden).
  - Onze inschatting is dat sommige agrariërs schade kunnen ondervinden door de versnelde invoering van bufferstroken die nu anders wordt als gecommuniceerd in de Kamerbrief van 2 december, maar dat het gaat om een beperkte schade. Voor vanggewassen hangt mogelijke schade af van de nadere invulling van deze maatregel. ~~De invoering van NV-gebieden is zoals eerder voorzien, voor dit jaar een overgangsmaatregel die al was aangekondigd.~~
  - De mogelijke schade voor de agrariër zal afhangen of een agrariër verplichtingen is aangegaan (voor afzet gewassen, of aankoop van bepaalde producten), en zullen verschillen per gewas.
  - Door deze verschillen ligt een algemene schaderegeling niet voor de hand. Ook een andersoortige regeling dan een schadevergoedingsregeling (om toch wat te doen voor wellicht getroffen landbouwers) kent bezwaren. Dan kom je al snel in de staatssteunhoek terecht en het geven van subsidie voor activiteiten om (alsnog) te voldoen aan een wettelijke verplichting niet mogelijk.
2. Aansprakelijkheid, kunnen agrariërs via een rechter een beroep doen op schadevergoeding?
    - Door het handelen in strijd met verplichtingen vanuit de derogatiebeschikking kan een agrariër naar verwachting niet succesvol beroep doen op een schadevergoeding. Hij voldoet immers niet aan de verplichting vanuit de derogatiebeschikking, ook als de Kamerbrief van 2 december daaraan niet voldoet.
    - Bovendien is berichtgeving via een Kamerbrief naar verwachting te algemeen (richt zich niet aan één persoon/specifieke groep), is gedaan in een politieke contact. Dit is in ieder geval niet het geval in een recente uitspraak over radiofrequenties, waarin de minister ook schriftelijk en mondeling toezeggingen aan de Kamer heeft en hierop moest terugkomen.
    - Stel dat er wel sprake is van een toezegging in de Kamerbrief, dan zal het voor de hand liggen om te komen tot een schadevergoeding. Hierbij is het relevant dat het tijdsframe waarin de schadeveroorzakende handeling is verricht kort is, namelijk van 2 dec jl tot het moment van uitgaan van de aanstaande Kamerbrief. Ook zal de eventuele schade van geval tot geval verschillen met het oog op de afspraken die een agrariër gemaakt heeft en bijvoorbeeld om welke gewassen het gaat.

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minezk.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 16:04

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minezk.nl>

Onderwerp: RE: tekst vertrouwensbeginsel

Ha 5.1 tweede lid e

Het komt nogal nauw, dus ik hecht aan mijn eigen tekst. De geel gearceerde zinnen kun je weglaten.

Op een paar punten ingekort en verduidelijkt:

- Een beroep op het vertrouwensbeginsel kan niet gehonoreerd worden als het gewekte vertrouwen leidt tot handelingen strijdig met het unierecht. Dit betekent dat het iemand niet is toegestaan om met een beroep op het vertrouwensbeginsel in strijd te handelen met het unierecht. Dus als i.c. de kamerbrief van de minister van LNV van 2 dec leidt tot het niet voldoen aan bepalingen over bijv bufferstroken uit de derogatiebeschikking, is dat in strijd met het Europees recht en kan niemand daar een succesvol beroep op doen om die gedraging voort te zetten. **Zie hiervoor ook C-36/21 (Sense-uitspraak). Dit is ook logisch vanuit het idee van de supranationale rechtsorde van de unie.**
- Los daarvan kan betwijfeld worden of een beroep op het vertrouwensbeginsel als alleen gekeken zou kunnen worden naar nationaal recht, volgens dat nationale recht wel succesvol zou kunnen zijn. In algemene zin wordt in de rechtspraak aangenomen dat hiervoor gerichte info van een daartoe bevoegd bestuursorgaan/ambtenaar gegeven moet worden over hoe een bevoegdheid in een concreet geval zal worden toegepast. Een toezegging in een kamerbrief is daarvoor te algemeen (niet gericht aan een specifiek persoon/specifieke groep) en is gedaan in een politieke context. Het is de vraag of de toezegging in de kamerbrief zich kwalificeert als toezegging aan (individuele) agrariërs. **Zie hiervoor ook ECLI:NL:RVS:2019:1694 (Amsterdamse dakkapel).** Dit is in ieder geval niet het geval in een recente uitspraak over radiofrequenties waarin de minister schriftelijk en mondeling toezeggingen aan de Kamer heeft gedaan (ECLI:NL:CBB:2022:821).
- Stel dat er wel sprake is van een toezegging, dan zal het ic voor de hand liggen om te komen tot een schadevergoeding. Hierbij is het relevant dat het tijdsframe waarin de schadeveroorzakende handeling is verricht kort is nl van 2 dec jl-moment van uitgaan inhoudelijk kamerbrief. Ook zal de eventuele schade van geval tot geval verschillen met het oog op de afspraken die een agrariër gemaakt heeft en bijvoorbeeld om welke gewassen het gaat.

Groet, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:50

Aan: 5.1 tweede lid e @minezk.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: tekst vertrouwensbeginsel

Hallo 5.1 tweede lid e

Wat toegevoegd en vrij vertaald jouw tekst:

- Onze inschatting is dat sommige ondernemers schade kunnen ondervinden door de versnelde invoering van met name bufferstroken anders als gecommuniceerd in de Kamerbrief van 2 december, maar dat het gaat om beperkte schade. (Voor vanggewassen hangt mogelijke schade af van de nadere invulling van deze maatregel. De invoering van nv-gebieden is zoals eerder voorzien. dit af van de nadere invulling.) Deze mogelijke schade tussen de brief van 2 december en heden zal afhangen of een agrariër verplichtingen is aangegaan (voor afzet gewassen, of aankoop van bepaalde producten), en verschillen per gewas.
- In algemene zin is het zeer lastig om een soort van generiek regeling waarmee een vergoeding gegeven kan worden voor de geleden schade omdat de omstandigheden zeer specifiek zijn (afgesloten contracten door een ondernemer).
- Daarnaast is het zeer de vraag of deze schade verhaald kan worden op de overheid omdat deze maatregel genomen moet worden omwille van verplichtingen vanuit de Europese Unie en omdat een Kamerbrief te algemeen is voor een specifieke agrariër of groep van agrariërs om zich hierop te kunnen beroepen.

Van: 5.1 tweede lid e [redacted] @minezk.nl>

Verzonden: maandag 16 januari 2023 15:02

Aan: 5.1 tweede lid e [redacted] @minlnv.nl> 5.1 tweede lid e [redacted]

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: FW: tekst vertrouwensbeginsel

Hoi 5.1 tweede lid e [redacted] en 5.1 tweede lid [redacted]

Onder voorbehoud van akkoord 5.1 tweede lid e [redacted] hierbij alvast een stukje tekst zoals afgestemd met een collega van mij.

Ik laat het jullie weten als Karin akkoord is.

Groet, 5.1 tweede [redacted]

Van: 5.1 tweede lid e [redacted]

Verzonden: maandag 16 januari 2023 14:29

Aan: 5.1 tweede lid e [redacted] @minezk.nl>

Onderwerp: tekst vertrouwensbeginsel

- Een beroep op het vertrouwensbeginsel kan niet gehonoreerd worden als het gewekte vertrouwen leidt tot handelingen strijdig met het unierecht. Dit betekent dat het iemand niet is toegestaan om met een beroep op het vertrouwensbeginsel in strijd te handelen met het unierecht. Dus i.c. de kamerbrief van 2 december leidt tot het niet voldoen aan bepalingen over bijv bufferstroken uit de derogatiebeschikking. Dat is in strijd met het Europees recht en niemand kan daar een succesvol beroep op doen om die gedraging voort te zetten. Zie hiervoor ook C-36/21 (Sense-uitspraak). Dit is ook logisch vanuit het idee van de supranationale rechtsorde van de unie.
- Daarnaast is het de vraag of een beroep op het vertrouwensbeginsel naar nationaal recht succesvol kan zijn, omdat in algemene zin in de rechtspraak is aangenomen dat hiervoor gerichte info van een daartoe bevoegd bestuursorgaan/ambtenaar gegeven moet worden over hoe een bevoegdheid in een concreet geval zal worden toegepast. Een toezegging in een kamerbrief is daarvoor te algemeen (niet gericht aan een specifiek persoon/specifieke groep) en is gedaan in een politieke context. Het is de vraag of de toezegging in de kamerbrief zich kwalificeert als toezegging aan (individuele) agrariërs. Zie hiervoor ook ECLI:NL:RVS:2019:1694 (Amsterdamse dakkapel). Dit is in ieder geval niet het geval in een recente uitspraak over radiofrequenties waarin de minister schriftelijk en mondeling toezeggingen aan de Kamer heeft gedaan (ECLI:NL:CBB:2022:821).
- Als er sprake is van een toezegging dan is het de vraag of de toezegging aan de minister van LNV kan worden toegerekend. Dan moet beantwoord worden of aan het bestuursorgaan (min

LNv) toe te rekenen concrete, ondubbelzinnige toezeggingen zijn gedaan door een daartoe bevoegd persoon waaraan rechtens te honoreren verwachten kunnen worden ontleend. Ook dat is de vraag, aangezien de toezegging in de kamerbrief ziet op handelen dat in strijd met het EU-recht. En dat is niet toegestaan.

- Stel de toezegging kan ook worden toegerekend, dan zal het ic voor de hand liggen om te komen tot een schadevergoeding. Hierbij is het relevant dat het tijdsframe waarin de schadeveroorzakende handeling is verricht kort is nl van 2 dec jl-moment van uitgaan inhoudelijk kamerbrief. Ook zal de eventuele schade van geval tot geval verschillen met het oog op de afspraken die een agrariër gemaakt heeft en bijvoorbeeld om welke gewassen het gaat.
- Gezien het bovenstaande en dat het hier mogelijk gaat om een schadevergoeding uit onrechtmatige (overheids)daad ligt het voor de hand dat eventuele getroffen en via de rechter een beroep op schadevergoeding doen.
- In algemene zin is het lastig om een soort van generiek regeling waarmee geld gegeven kan worden op te zetten. Subsidiering voor het voldoen aan een wettelijke verplichting is niet mogelijk en je komt ook al snel in de staatssteunhoek terecht.

5.1 tweede lid e

.....
directie Wetgeving en Juridische Zaken
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat/
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
T:070--1 tweede

5.1 tweede lid e [@minezk.nl](mailto:minezk.nl)

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 14:44
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: stukken
Bijlagen: Informatie Pilot Mineralenconcentraat.docx; 10 01 2023 Reactie aan CIE derogatie en 7e AP versie 14.00 uur IS.docx; Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn versie 11.30 uur ^{5.1.2}.docx

Kun je kijken of het zo goed gaat?

1. Stukje voor vanmiddag
2. Brief EC
3. Brief Kamer

Allemaal aangevuld met pilot mineralenconcentraat..

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 17:44
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: laatste versie over nv gebieden
Bijlagen: CDM advies Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden.pdf; 17 01 2023 Nadere toelichting NV-gebieden en mineralenconcentraat.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Hierbij denk ik de stukken zoals ze naar 5.1 tweede lid kunnen.

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 17:39
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: laatste versie over nv gebieden

Hallo 5.1 tweede lid
Hierbij laatste versie.
Groeten,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 20:31
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Nadere informatie t.b.v. informele sondering ENVI
Bijlagen: CDM advies Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden.pdf; 17 01 2023 Nadere toelichting NV-gebieden en mineralenconcentraat.docx

Hi 5.1 tweede lid e

Hierbij de nadere informatie t.b.v. de nadere informele sondering bij de commissie, over NV-gebieden en over de pilot mineralenconcentraat. Daarbij ook het CDM-advies, met zoals besproken het verzoek de vertrouwelijkheid daarvan te benadrukken bij de EC.

H gr 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:) Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 10:10
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: nota voor bij de stukken..
Bijlagen: nota aan minister LNV en N&S.docx

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 21:23
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: brief aan EC

Hoi 5.1 tweede lid e ,

Ik heb met de notitie, in de brief aan de EC wijzigingen aangebracht.
Kijken jullie ook nog even heel goed. Dat stuk over de NV moest ik wel driedubbel lezen, voordat ik er iets korters van kon maken. Daarom graag check 😊

Groeten,

5.1 tweede

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Aan de Minister van Natuur en Stikstof

Directoraat-generaal Agro

Auteur

T 070 378 5.1 twee
5.1 twee @minInv.nl

Datum

10 januari 2023

Kenmerk

DGA / 25710670

nota

Aanbieding documenten implementatie
derogatiebeschikking tbv MR 13/1

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e.

5.1 tweede lid e

BPZ

Aanleiding

In de Ministerraad van 20 januari aanstaande brengt de minister van LNV drie stukken over de implementatie van de derogatiebeschikking van mest. De stukken gaan over een reactie naar de Europese Commissie en het informeren van de Tweede Kamer over de voortgang van de implementatie van de derogatie. De minister van LNV brengt deze stukken in mede namens de bewindspersoon van I&W, vanwege de verantwoordelijkheid van I&W voor de Kaderrichtlijn water.

Advies

Naar aanleiding van de bespreking in de RFL op 17 januari zijn enkele aanpassingen in de stukken aangebracht. Deze leggen wij ter goedkeuring aan u voor. Bij akkoord kunt u het aanbiedingsformulier ondertekenen en kunnen de stukken worden geagendeerd bij de MR.

Kernpunten

Aanpassingen naar aanleiding van de RFL van 17 januari:

- In de Kamerbrief zijn op verzoek van de minister van OCW enkele passages opgenomen, waarmee begrip wordt getoond voor de vervelende situatie die de wijzigingen teweegbrengen bij de agrariërs.
- In de Kamerbrief en in de brief aan de Europese Commissie is nadere informatie opgenomen over de omvang van de pilot mineralenconcentraat en het onderzoek dat nog gebeurt in deze pilot. Dit is op verzoek van de minister van I&W, die om meer argumentatie voor een vervolg van de pilot verzocht.
- Op verzoek van de minister van I&W is in de brief aan de Europese Commissie een nadere onderbouwing opgenomen voor het aanwijzen van de NV-gebieden. In deze brief wordt nu met meer onderbouwing toegelicht dat Nederland voor 2023 ervoor kiest om aan te sluiten bij de

Ontvangen BPZ

systematiek van de Kaderrichtlijn Water en zal het advies over de one-out all-out systematiek van de CDM bij de aanwijzing van de gebieden voor 2024 worden betrokken. Deze methodiek sluit aan bij de voor 2024 in de derogatiebeschikking opgenomen voorwaarde om ook te kijken naar het risico op eutrofiering, omdat indien één van de twee nutriënten als 'niet-goed' scoort een indicatie is van het risico op eutrofiëring (=one out, all out).

U legt aan de MR drie stukken voor:

- 1) Een schriftelijke reactie (bijlage 1) zoals u voornemens bent aan de Europese Commissie te sturen in reactie op zijn schrijven van 19 december jl. Als bijlage stuurt u tevens de brief van Sinkevičius mee (bijlage 2).
- 2) Een Tweede Kamerbrief die zich richt op het proces en die u voornemens bent om op dinsdag 24 januari te versturen (bijlage 3).
- 3) Een notitie met een inhoudelijke toelichting over welke aspecten spelen bij de implementatie van de bufferstroken, de vanggewassen en de nutriënten verontreinigde gebieden en een duiding van de communicatie sinds ontvangst derogatie (30 september 2022) (bijlage 4).

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 11:47
Aan: 5.1 tweede lid e'
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Stukekn voor informele sondergin
Bijlagen: 17 01 2023 Nadere toelichting NV-gebieden en mineralenconcentraat.docx; CDM advies Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden.pdf

Hi 5.1 tweede lid e

Zoals besproken hierbij de stukken voor de informele sondering, iets aangepast.

H gr 5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minlnv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 13:15
Aan: 5.1 tweede lid e) - DGWB
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Kamerbrief + EC brief

Ha 5.1 tweede lid e

Mijn telefoon deed het even niet. Ik zit nu in de trein op WiFi.

Maar mogelijk is het nu handig als 5.1 tweede lid e (in cc) belt.
Dat stuk waar jullie gisteren mee bezig waren is informeel vanochtend naar Brussel gestuurd.

Groeten

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e) - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Datum: 18 januari 2023 om 12:27:50 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Kamerbrief + EC brief
Prioriteit: Hoog

Dag 5.1 tweede

Ik kan je telefonisch niet bereiken, je nummer is niet in gebruik?

Ik wil best de stukken met revisie nu in de lijn brengen. Echter, in de RFL is toegezegd de inhoudelijke argumenten te benutten om niet one-out-all-out toe te passen voor N en P. Ik heb daartoe tekst geleverd en met 5.1 tweede lid e afgestemd. Die zie ik nu niet terug.

Graag even mij bellen hoe ik dit aan mijn minister moet uitleggen

Gr 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e | Directoraat-Generaal Water & Bodem | Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat |
Rijnstraat 8 | Postbus 20904 | 2500 EX Den Haag | 5.1 tweede lid e @minienw.nl | tel +31 6 5.1 tweede lid e

---

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 12:16
Aan: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Kamerbrief + EC brief

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik stuur je bijgaand de stukken zover we ze nu hebben. Er moet nog worden gekeken her en der hier, maar als je haast hebt kun dit alvast doorzetten.

Ook een aanzetje van onze nota.

Verder contact vanmiddag kun je met 5.1 tweede lid doen. Ik moet nu ook wat anders doen.

Groeten,

5.1 tweede lid en 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Verzonden: woensdag 18 januari 2023 12:13

Aan: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>

Onderwerp: Kamerbrief + EC brief

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

.....
Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
M: +3165.1 tweede lid e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 13:17
Aan: 5.1 tweede lid e) - DGWB
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Doorst: Stukekn voor informele sondergin
Bijlagen: 17 01 2023 Nadere toelichting NV-gebieden en mineralenconcentraat.docx; CDM advies Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden.pdf

Ha 5.1 tweede lid e

Zie hierbij de informatie tbv informele sondering. Ligt nu bij onze PV in Brussel.

De informatie in de officiële brief is ervan afgeleid.

Voor afstemming nu, bel je 5.1 tweede lid e

Groeten,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: 18 januari 2023 om 11:47:21 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Stukekn voor informele sondergin

Hi 5.1 tweede lid e

Zoals besproken hierbij de stukken voor de informele sondering, iets aangepast.

H gr 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minInv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 14:08
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: NL - Nitrates derogation (additional information on polluted areas)
Bijlagen: 17 01 2023 Nadere toelichting NV-gebieden en mineralenconcentraat.pdf; CDM advies Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden.pdf

Dear 5.1 tweede lid e

As follow-up to our meeting last Friday, the following:

- The letter which we were planning to send the Commission yesterday, will be send on Friday. This because it was decided on political level that both the letter and the letter to Parliament have to go through the weekly meeting of our Council of Ministers on Friday. The content of the measures haven't changed from what we have discussed Friday, however.
- I have attached for your further information the 2 following documents (unfortunately in Dutch only):
  1. As requested, further explanation on the designation of the nutrient polluted areas (incl. some maps) as well as the pilot on mineral concentrates
  2. The urgent advice of the Commission of Experts Manure Law, underpinning the designation of the nutrient polluted areas. Please be aware that this advice is still confidential and not shared with the Dutch Parliament yet.

Our experts in The Hague stand ready to answer any questions you may have about the additional information and available for a (short) digital meeting should you wish so.

I hope you will be available for a short call on Thursday to hear your initial views on the designation of the nutrient polluted areas, so I can inform my minister ahead of his meeting on Friday.

Best regards,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....
Permanent Representation of
the Kingdom of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium
.....

M +32 5.1 tweede lid e

E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl

Twitter: @5.1 tweede lid e

Netherlands
Agricultural
Network

Informatie EC:

1. Nadere toelichting aanpak NV-gebieden + advies Commissie Deskundigen Meststoffenwet
2. Toelichting Pilot Mineralenconcentraat

1. Nadere toelichting aanwijzing NV Gebieden

In 2023 worden de waterschappen Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta in hun geheel aangewezen in aanvulling op de gebieden die in 2022 zijn aangewezen.

Beoordeling toestand

In deze waterschappen worden de normen voor het kwaliteitselement nutriënten gemiddeld nog niet gehaald in de Kaderrichtlijn Water (KRW)-waterlichamen voor stikstof en fosfor (op basis van de data van de Nationale Analyse waterkwaliteit aangevuld met recente data). De Commissie van Deskundigen Meststoffenwet (CDM) heeft in een advies in kaart gebracht om welke waterlichamen dit gaat (dit advies is bijgevoegd). Hierbij wordt voor het bepalen van de toestand voor nutriënten gekeken naar waar zowel stikstof als fosfor niet voldoen, conform de wijze waarop Nederland in het kader van de KRW rapporteert en hetgeen is opgenomen in derogatiebeschikking voor 2023 (De Nationale Analyse Waterkwaliteit).

De CDM adviseert voorts om voor het kwaliteitselement nutriënten gebruik te gaan maken van een systematiek waarbij als ofwel fosfor ofwel stikstof niet op orde is een waterlichaam niet voldoet. Dit sluit niet aan bij de KRW- beoordeling die Nederland hanteert bij rapportage aan de Europese Commissie en bij de Nationale Analyse Waterkwaliteit en zal niet voor 2023 worden gehanteerd. Deze systematiek, als beschreven in het advies van de CDM, zal wel betrokken worden bij de meer gedetailleerde aanwijzing van de gebieden per 2024. Deze methodiek sluit aan bij het voor 2024 in de derogatiebeschikking opgenomen voorwaarde om ook te kijken naar risico op eutrofiëring, omdat indien één van de twee nutriënten als 'niet-goed' scoort een indicatie is van het risico op eutrofiëring.

Toelichting nutriënten parameters in de KRW- beoordelingssystematiek

Nederland hanteert in het kader van de KRW de volgende benadering voor Algemeen Fysisch-chemische parameters, die ondersteunend zijn voor de beoordeling van de Biologie (zie verder hieronder). Voor nutriënten onderscheid Nederland totaal-fosfor en totaal-stikstof (met uitzondering van kustwateren) als parameters. Conform de 'wet van Liebig' geldt dat indien er één parameter limiterend is voor de groei van algen en waterplanten, die groei ook daadwerkelijk wordt gelimiteerd. Daarom is bepaald dat het kwaliteitselement als 'goed' wordt beoordeeld als één van beide parameters beneden de norm blijft. De norm is daarbij strikt geformuleerd en leidt tot een kans van 90% dat wordt voldaan aan de eisen van de biologische parameter.

In de stroomgebiedbeheerplannen worden totaal-fosfor en totaal-stikstof apart weergegeven. Dit heeft een aantal redenen. Een belangrijke is dat normoverschrijding kan leiden tot problemen benedenstroms. Om te voorkomen dat er afwenteling optreedt, worden beide parameters gemonitord.

Achtergrond van de KRW-beoordelingssystematiek

In de KRW worden doelen gesteld voor de ecologische toestand. Het oordeel voor de ecologische toestand komt tot stand door middel van een beoordeling van de onderliggende oordelen voor Biologie, Algemeen Fysisch-chemische parameters, Overige Verontreinigende Stoffen en Hydromorfologie. Het kwaliteitselement nutriënten is onderdeel van de Algemeen Fysisch-chemische parameters. Binnen de beoordeling van de Ecologische Toestand is de Biologie leidend en zijn de Algemeen Fysisch-chemische parameters (AFCP) ondersteunend. De Biologische toestand wordt bepaald aan de hand van drie of vier kwaliteitselementen (waterflora en waterfauna), die allen 'goed' moeten scoren om te komen tot het oordeel 'goed' voor Biologie. Indien Biologie niet goed scoort is dat het eindoordeel voor de Ecologische toestand. Het oordeel voor AFCP is van invloed op de beoordeling van de ecologische toestand, indien de biologische kwaliteitselementen allen goed zijn.

"Biologie is leidend" betekent ook dat als de Biologie niet op orde is, de oorzaken daarvan moeten worden aangepakt, ongeacht wat het oordeel voor AFCP is. En dan kan er een opgave zijn voor één van beide nutriënten, ondanks dat het kwaliteitselement nutriënten goed scoort. Indien de Biologie niet op orde is, dan is de beoordeling van AFCP weliswaar niet van invloed op het eindoordeel voor de Ecologische Toestand, maar kunnen de scores voor deze parameters wel inzicht bieden in de oorzaken voor het niet halen van de goede toestand. Om die reden worden N en P steeds afzonderlijk in beeld gebracht.

Bepaling toestroomgebieden

Het is voor de aanwijzing van 2023 niet mogelijk om op detailniveau te bepalen wat het toestroomgebied van ieder waterlichaam is, omdat daarvoor onvoldoende gegevens voorhanden zijn bij de waterschappen. Daarom is voor 2023 gekozen voor een aanwijzing op waterschapsniveau, waarbij een waterschap waar de meerderheid van de waterlichamen als niet-goed kwalificeert voor zowel stikstof als fosfor als NV-gebied wordt aangewezen (zie tabel in bijlage 3 bij CDM-rapport). Per 2024 zal een meer gedetailleerde aanwijzing plaatsvinden waarbij op het meer gedetailleerde niveau van waterlichaam en toestroomgebied zal worden aangewezen, ook in de waterschappen waar de meerderheid van de waterlichamen als goed kwalificeert. Gedurende 2023 zullen de meer gedetailleerde gegevens die hiervoor nodig zijn worden gegenereerd. Er zal dan per KRW-waterlichaam gekeken worden welke KRW-waterlichamen met bijbehorende toestroomgebieden niet voldoen en deze worden aangewezen per 2024. Dit zal dus op een lager schaalniveau en hoger detailniveau worden gedaan. De criteria zoals genoemd in de derogatiebeschikking voor de aanwijzing in 2024, zoals belasting door de landbouw, zullen daarbij uiteraard worden meegenomen. Ook voor de belasting door de landbouw zullen in 2023 nadere gegevens worden verzameld ten behoeve van de aanwijzing per 2024. Tevens wordt gekeken naar waar er risico op eutrofiëring waar een verontreiniging met nutriënten (N of P) een indicatie van is (als ook voorgeschreven door de derogatiebeschikking voor 2024 en in lijn met het CDM-advies).

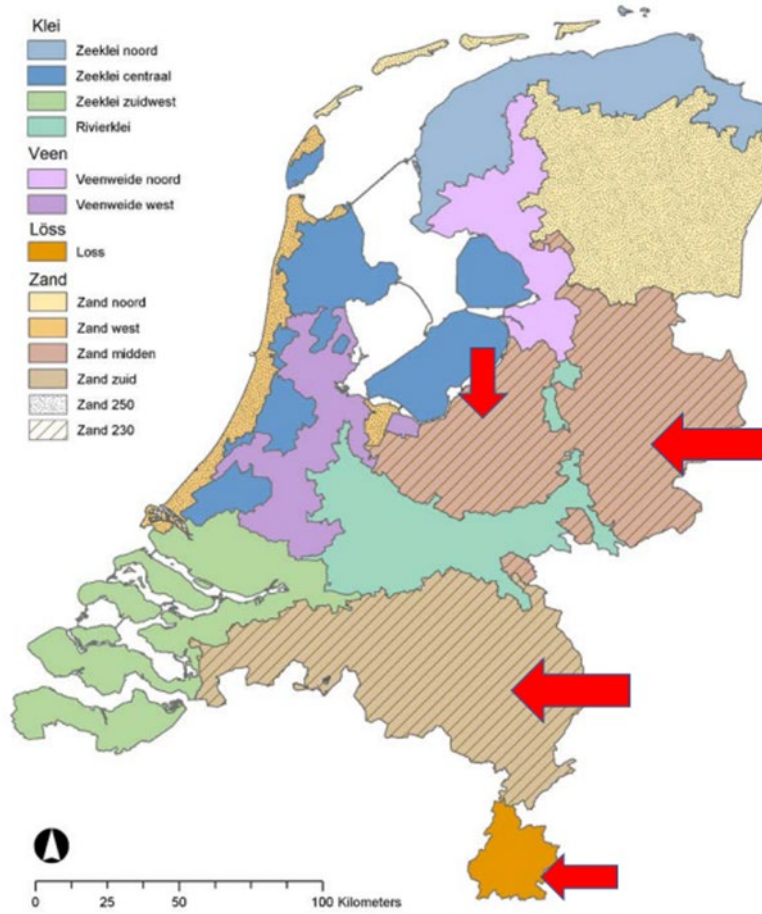
Noord-Nederland

Friesland en Groningen (waterschap Fryslân en Noorderzijlvest), worden in 2023 niet aangewezen, omdat ondanks dat sommige waterlichamen 'niet-goed' scoren op stikstof en/of fosfor, een meerderheid van de KRW-waterlichamen in dat waterschap wel als 'goed' scoren voor zowel stikstof en fosfor. Bij de nadere aanwijzing in 2024 zullen de waterlichamen in Friesland en Groningen die als 'niet-goed' scoren, en de daarbij behorende toestroomgebieden, in beeld komen.

Kaarten

Onderstaand een overzicht op twee kaarten: kaart 1 met NV-gebieden 2022 (centrale en zuidelijke zandgronden en lössgronden) en kaart 2 met de voorziene uitbreiding in 2023.

LMM-beleidsgebiedenindeling

Figuur B1.1 Grondsoortregio's en hun beleidsgebieden in het LMM.

WATERBEHEER 21 Waterschappen

2013

- 1 Noorderzijlvest
- 2 Fryslân
- 3 Hunze en Aa's
- 4 Drents Overijsselse Delta
- 5 Vechtstromen
- 6 Vallei en Veluwe
- 7 Rijn en IJssel
- 8 De Stichtse Rijnlanden
- 9 Amstel, Gooi en Vecht
- 10 Hollands Noorderkwartier
- 11 Rijnland
- 12 Deffland
- 13 Schieland & Krimpenerwaard
- 14 Rivierenland
- 15 Hollandse Delta
- 16 Scheldestromen
- 17 Brabantse Delta
- 18 De Dommel
- 19 Aa en Maas
- 20 Limburg
- 21 Zuiderzeeland

Kaart 2

2. Informatie Pilot Mineralenconcentraat t.b.v. gesprek met EC

- Momenteel wordt de pilot gebruikt voor de ontwikkeling van een certificeringssysteem om de kwaliteit van de mestproducten te borgen. Door de pilot te verlengen kan het onderzoek en de ontwikkeling van de kwaliteitsparameters voor RENURE doorgaan.
- De pilot mineralenconcentraat past in het Nederlandse beleid voor Kringlooplandbouw. Er wordt gestreefd naar de vervanging van dierlijke mest door producten van dierlijke mest. Hiermee wordt immers dierlijke mest hergebruikt in de Nederlandse keten. Tenslotte past dit bij de Mededeling van de Europese Commissie over Meststoffen een "Waarborgen van de beschikbaarheid en betaalbaarheid van meststoffen (p. 13, COM (2022) 590)"¹. Nederland wacht de verdere invulling van RENURE door de Commissie af. EC heeft aangegeven in het voorjaar in dit kader te komen met het Actieplan Nutriëntenbeheer.
- Het aantal deelnemende bedrijven blijft gelijk, er zal daarmee geen sprake zijn van een bredere uitrol op basis van deze pilot.
- De omvang van de pilot ten opzichte van de totale mestproductie in Nederland is gering. Via de pilot mineralenconcentraat is in 2022 3 miljoen kilogram stikstof op de markt gebracht. Ten opzichte van de totale mestproductie (471 miljoen kilogram stikstof) is dit marginaal. (bron: Nederlands Centrum voor mestverwaarding).
- De pilot heeft de afgelopen 10 jaar met een onderzoeksontheffing in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet gefunctioneerd.
- Het voornemen is de pilot gedurende twee jaar te verlengen.

---

¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022DC0590\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52022DC0590(01))

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 15:38
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Kamerbrief + brief EC n.a.v. derogatie

Ha 5.1 tweede lid e

Dank voor de aangepaste stukken. Vanuit ons geen opmerkingen bij de hierbij (met daarbij wel de kanttekening dat ik niet precies weet wat er in de RFL is gewisseld).

Groet

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 14:16
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Kamerbrief + brief EC n.a.v. derogatie
Urgentie: Hoog

Ha 5.1 tweede lid e

n.a.v. de RFL van gisteren zijn er nog wat aanpassingen gedaan in de Kamerbrief en brief aan de EC over de derogatievoorwaarden/7^e AP.

Rond 4 uur verwachten wij inbreng van minister LNV, lukt het jou of een van je collega's er voor die tijd ook even naar te kijken? Dan kan ie daarna vanavond parallel nog eens naar MLNV, MNenS en MIenW en morgen aan AZ aangeleverd worden voor de MR vrijdag.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 09:03
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Vragen MNenS nav derogatiebrieven

Urgentie: Hoog

Beste 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Gisteren heeft de MNenS de stukken over de derogatie ontvangen. Zoals bekend is de minister zeer bezorgd over het proces over de keuze die op 2 december is gemaakt. Ze heeft hierover zoals bekend opmerkingen gemaakt in de onderraad. Voor nu is de minister heeft de minister nog enkele vragen, namelijk:

- Is de huidige lijn voldoende gecheckt met de PV?
- Is de coalitie voldoende geïnformeerd?
- Is er een goede afstemming met de sector?
- Tot slot de suggestie om te kijken of volgende week via publiekscommunicatie, bijvoorbeeld bij Nieuwe Oogst in een vraaggesprek, meer wordt toegelicht wat dit voor bedrijven betekend zodat onduidelijkheden zoveel mogelijk kunnen worden weggenomen.

Graag ontvang ik de beantwoording van deze vragen uiterlijk **vandaag 16:00 uur**, zodat dit mee kan in een dagmail richting de minister. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e) - DGWB
5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 10:03
Aan: Vos, C.P.T. de (Coen)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Nieuwe versie Kamerbrief + EC brief

Ha 5.1 tweede lid e

5.1. tweede lid . Ik heb de stukken vervangen, dank voor de update. Ik zie dat de nota nog bij 5.1 twee hangt. Maar ik had DBO meegenomen, dus misschien is het direct doorgegaan. Voordat ik daar achteraan ga graag even de stand van zake van jullie.

- Is de brief al naar de Europese Commissie of wachten jullie op ons akkoord?
- Op welke termijn verwachten jullie reactie van de EC en klopt het dat de brief alleen door gaat naar de MR als de EC eerst groen licht geeft?

Groet, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: woensdag 18 januari 2023 18:09
Aan: 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Nieuwe versie Kamerbrief + EC brief

Ha 5.1 tweede lid e

n.a.v. opmerkingen van MLNV zijn de Kamerbrief en brief aan EC nog op enkele (kleine) punten aangepast, zie bijlages. Kun je zorgen dat deze stukken in de lijn worden vervangen?

Dank!

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 13:04
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: Communicatie implementatie derogatiebeschikking
Bijlagen: Communicatie implementatie derogatiebeschikking.docx

Urgentie: Hoog

Ha 5.1 tweede lid e

Ik heb niet zorgvuldig genoeg gelezen. 5.1 tweede lid e wil vanmiddag deze teksten voorleggen aan de minister. Dat zal ze zelf doen.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

.....
Directie Communicatie
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-zuid 2
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
M 06 - 5.1 tweede lid e

T 070 - 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl
www.rijksoverheid.nl/lnv

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 18 januari 2023 21:03

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Urgentie: Hoog

Hallo 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Bijgevoegd communicatiepakket zou ik donderdag einde van de dag de minister willen voorleggen. Willen jullie meelesen en waar nodig aanpassen/aanvullen? Is dit een beetje de lijn die we kunnen aanhouden? Als er twijfels zijn, hoor ik het graag!
Graag collega's in de CC meenemen in reactie, want ik ben zelf de komende dagen iets minder goed bereikbaar.

Groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:01
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: notitie MR
Bijlagen: 19 01 2023 notitie MR.docx

Ha 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e

Bijgaand de notitie MR bijgewerkt met oplegstukje met aanpassingen.
Vwb de notitie zelf. Er zit nog een bijlage in met informele reactie EC, die moeten we nog even bekijken/aanpassen nav nader contact.
En er staat nog een passage over contact met sector en waterschappen, ook even kijken wat we daar nu zeggen.

Opmerkingen welkom!

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:26
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Vragen MNenS nav derogatiebrieven

Hi 5.1 tweede

Onderstaand een antwoord. Zou je even met 5.1 tweede willen schakelen om zowel antwoord over sondering coalitie aan te vullen als antwoord op afstemming sector te checken voordat het naar minister N&S gaat, omdat deze vragen meer over politieke processen gaan.

- Is de huidige lijn voldoende gecheckt met de PV?
De sondering loopt op dit moment, er is nadere informatie gestuurd om de voorgenomen onderbouwing van de aanwijzing van de nutriënt-verontreinigde gebieden in 2023 te sonderen. De verwachting is dat we daar vandaag een reactie op krijgen.
- Is de coalitie voldoende geïnformeerd?
Deze vraag ziet op de politieke sondering, daarom de vraag aan 5.1 tweede om dit te beantwoorden.
- Is er een goede afstemming met de sector?
Voorafgaand aan verzending van de brief zal contact zijn met de sector door minister LNV. PM: check 5.1 tweede
- Tot slot de suggestie om te kijken of volgende week via publiekscommunicatie, bijvoorbeeld bij Nieuwe Oogst in een vraaggesprek, meer wordt toegelicht wat dit voor bedrijven betekend zodat onduidelijkheden zoveel mogelijk kunnen worden weggenomen.
Dit zal meegegeven worden aan woordvoering.

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 09:03
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Vragen MNenS nav derogatiebrieven
Urgentie: Hoog

Beste 5.1 tweede lid e 5.1 tweede en 5.1 tweede lid e

Gisteren heeft de MNenS de stukken over de derogatie ontvangen. Zoals bekend is de minister zeer bezorgd over het proces over de keuze die op 2 december is gemaakt. Ze heeft hierover zoals bekend opmerkingen gemaakt in de onderraad. Voor nu is de minister heeft de minister nog enkele vragen, namelijk:

- Is de huidige lijn voldoende gecheckt met de PV?
- Is de coalitie voldoende geïnformeerd?
- Is er een goede afstemming met de sector?
- Tot slot de suggestie om te kijken of volgende week via publiekscommunicatie, bijvoorbeeld bij Nieuwe Oogst in een vraaggesprek, meer wordt toegelicht wat dit voor bedrijven betekend zodat onduidelijkheden zoveel mogelijk kunnen worden weggenomen.

Graag ontvang ik de beantwoording van deze vragen uiterlijk **vandaag 16:00 uur**, zodat dit mee kan in een dagmail richting de minister. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:36
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: voor bij de stukken voor MR
Bijlagen: 13 01 2023 notitie MR versie 16.43 uur.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik heb het stukje even aangepast, pas maar aan als je nog iets ziet.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:42
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: 19 02 2023 Notitie MR aanpassingen nav RFL
Bijlagen: 19 02 2023 Notitie MR aanpassingen nav RFL.docx

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:49
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Vragen MNenS nav derogatiebrieven

Beste 5.1 tweede lid e

Bedankt. Ik ga het nog even voorleggen aan 5.1 tweede lid e Ik hou je op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:26
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Vragen MNenS nav derogatiebrieven

Hi 5.1 tweede lid e

Onderstaand een antwoord. Zou je even met 5.1 tweede lid e willen schakelen om zowel antwoord over sondering coalitie aan te vullen als antwoord op afstemming sector te checken voordat het naar minister N&S gaat, omdat deze vragen meer over politieke processen gaan.

- Is de huidige lijn voldoende gecheckt met de PV?
De sondering loopt op dit moment, er is nadere informatie gestuurd om de voorgenomen onderbouwing van de aanwijzing van de nutriënt-verontreinigde gebieden in 2023 te sonderen. De verwachting is dat we daar vandaag een reactie op krijgen.
- Is de coalitie voldoende geïnformeerd?
Deze vraag ziet op de politieke sondering, daarom de vraag aan 5.1 tweede lid e om dit te beantwoorden.
- Is er een goede afstemming met de sector?
Voorafgaand aan verzending van de brief zal contact zijn met de sector door minister LNV. PM: check 5.1 tweede lid e
- Tot slot de suggestie om te kijken of volgende week via publiekscommunicatie, bijvoorbeeld bij Nieuwe Oogst in een vraaggesprek, meer wordt toegelicht wat dit voor bedrijven betekent zodat onduidelijkheden zoveel mogelijk kunnen worden weggenomen.
Dit zal meegegeven worden aan woordvoering.

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 09:03
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Vragen MNenS nav derogatiebrieven
Urgentie: Hoog

Beste 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Gisteren heeft de MNenS de stukken over de derogatie ontvangen. Zoals bekend is de minister zeer bezorgd over het proces over de keuze die op 2 december is gemaakt. Ze heeft hierover zoals bekend

opmerkingen gemaakt in de onderraad. Voor nu is de minister heeft de minister nog enkele vragen, namelijk:

- Is de huidige lijn voldoende gecheckt met de PV?
- Is de coalitie voldoende geïnformeerd?
- Is er een goede afstemming met de sector?
- Tot slot de suggestie om te kijken of volgende week via publiekscommunicatie, bijvoorbeeld bij Nieuwe Oogst in een vraaggesprek, meer wordt toegelicht wat dit voor bedrijven betekend zodat onduidelijkheden zoveel mogelijk kunnen worden weggenomen.

Graag ontvang ik de beantwoording van deze vragen uiterlijk **vandaag 16:00 uur**, zodat dit mee kan in een dagmail richting de minister. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:57
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Komt goed, zit volgens mij nu in de optie om een webinar te organiseren (dat zou ook in samenwerking met Ito/nieuwe oogst kunnen).

Zie jij verder nog zaken die anders moeten in dit pakketje? Dan maak ik het in orde voor de minister.

Groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: 19 januari 2023 om 14:54:35 WET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Hi all,

Minister N&S heeft het volgende aangegeven:

‘Tot slot de suggestie om te kijken of volgende week via publiekscommunicatie, bijvoorbeeld bij Nieuwe Oogst in een vraaggesprek, meer wordt toegelicht wat dit voor bedrijven betekend zodat onduidelijkheden zoveel mogelijk kunnen worden weggenomen.’

Ik heb aangegeven dat we dat mee zullen nemen, mag ik jullie (met name de communicatiecollega's) vragen hiernaar te kijken?

Dank, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 15:49
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Bedankt voor jullie opmerkingen.

Ik wilde de q&a's niet teveel dubbelen met de andere set die we eerder doorstuurde. Daar staan vooral de technische vragen in.

Groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Datum: 19 januari 2023 om 12:46:46 WET

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>, 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>, 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>, 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Ha 5.1 tweede lid e

Ik vind het ook al een heel mooi werkje.

Bij de QA zijn geen vragen over de specifieke maatregelen genoemd (bufferstroken, NV-gebieden, vanggewassen). Lijkt me ook wel te technisch, maar vraag mezelf even af hoe dit bijvoorbeeld met gesprekken met vakbladen dan gaat (Nieuwe Oogst, Boerderij).

Groeten,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: donderdag 19 januari 2023 11:17

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>, 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Ha 5.1 tweede lid e e.a.,

Mooie aanzet al, hierbij nog enkele suggesties.

Groeten,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 18 januari 2023 21:03

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>, 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: Communicatie implementatie derogatiebeschikking

Urgentie: Hoog

Hallo 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Bijgevoegd communicatiepakket zou ik donderdag einde van de dag de minister willen voorleggen. Willen jullie meelesen en waar nodig aanpassen/aanvullen? Is dit een beetje de lijn die we kunnen aanhouden? Als er twijfels zijn, hoor ik het graag!

Graag collega's in de CC meenemen in reactie, want ik ben zelf de komende dagen iets minder goed bereikbaar.

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 16:32
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Pakketje voor evt MR

Hi,

Even een paar aanvullingen:

- Graag voor MR ook brief TK en reactie EC in track changes t.o.v. RFL-versie aanleveren (dus zowel schone als versie met trackies)
- In nota aan RFL onderbouwing NV gebieden eerst noemen en dan pilot mineralen. En daar even noemen dat er ook versie met trakc changens bij zit.

Verder ok zo, veel dank!

5.1

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 16:01
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Pakketje voor evt MR

Ha 5.1 tweede lid e

Hierbij alvast het pakketje voor de MR. De nieuwe notitie heeft dus nog een blik. Ik heb in de Kamerbrief nog wat opgenomen om RVO te ontzien. Ik probeer 5.1 tweede lid e nog te pakken te krijgen of zij uit de voeten kunnen met iets opnemen in de Kamerbrief als dat ze vanaf maandag a.s. bereikbaar zijn. Is nu nog niet gelukt.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 20:08
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Doorst: Betrekken Unie van Waterschappen

FYI, zie hieronder.

Als ik het zo lees, weten waterschappen ondertussen al wel dat er ook vwb bufferstroken iets aankomt.

Is het contact met Unie van Waterschappen directeur/bestuurder er al geweest 5.1 tweede lid e

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 19:56
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Doorst: Betrekken Unie van Waterschappen

Ter info

Van: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Datum: 19 januari 2023 om 19:34:51 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>, 5.1 tweede lid e - DGWB
5.1 tweede lid e @minienw 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>, 5.1 tweede lid e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Betrekken Unie van Waterschappen

Dag 5.1 tweede lid e 5.1 tweede

Ik was vanwege het afscheid van 5.1 tweede lid e heden ochtend bij de Themagroep Landbouw Emissie, waarin binnen de Unie van Waterschappen beleidsmedewerkers van waterschappen, die landbouw in het werkpakket hebben, kennis en ervaring uitwisselen.

Gezien de zorgen over de bufferstroken werd het door de werkgroep zeer betreurd dat LNV zich ter elfder uren had teruggetrokken en geen toelichting over het vaststellen van deze bufferstroken en de bijbehorende regeling wilde verzorgen. De website over de bufferstroken van RVO is bekend en wordt door waterschappen ook gebruikt evenals de BGT viewer. Voor die viewer zijn de waterschappen ook bronhouder en mede daarom willen ze betrokken worden.

Qua gevolgen zijn er vragen over topografische of kadastrale percelen, de wijze waarop droge sloten worden meegenomen, verschillen t.o.v. van het GLB, overlap/verschil met de teeltvrije zones die voor gewasbeschermingsmiddelen gelden en of voor bufferstroken en teelt/mestvrije zones de zelfde definitie en de zelfde wijze van vaststellen van deze zone wordt gehanteerd als in het Activiteitenbesluit.

Bovenal wil de Unie en willen de waterschappen als medeoverheid serieus genomen worden omdat ze als waterbeheerders in de praktijk met de gevolgen van de regeling geconfronteerd zullen worden. Er

komt spoedig een verzoek van de Unie voor overleg. Gezien alle terechte aandacht voor de uitvoering van beleid, uitspraken van de laatste president van de ARK en de voorzitter van de SER, raad

---

Van: 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Verzonden: donderdag 19 januari 2023 09:53

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>; 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>; 5.1 tweede lid e - DGWB <5.1 tweede lid e @minienw.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Betrekken Unie van Waterschappen

Beste 5.1 tweede lid e

Zojuist even de nota van 5.1 tweede lid e bekeken. Er wordt gevraagd in te stemmen met de brief aan de TK over 7^e AP en derogatie en ook akkoord te gaan met de brief aan de EC. In principe is de maatregel bufferstroken "gewoon" derogatiebeschikking en hebben we daar naar te handelen. Ik ben er nog niet achter of onze minister zelf al akkoord is maar zie niet direct problemen, zeker gezien zijn inbreng in RFL.

Groet, 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e) - DGWB

Verzonden: donderdag 19 januari 2023 08:55

Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minlnv.nl>

CC: 5.1 tweede lid e - DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>; 5.1 tweede lid e DGWB 5.1 tweede lid e @minienw.nl>

Onderwerp: Betrekken Unie van Waterschappen

Beste 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Zojuist even het onderwerp bufferstroken met 5.1 tweede lid e besproken. We vinden het heel belangrijk dat de Unie zo snel mogelijk wordt ingeschakeld, omdat alleen zij kunnen inschatten wat de regelgeving gaat betekenen voor de waterschappen. We verwachten dat de Unie vertrouwelijk met de materie om kan gaan. Het risico van de Unie niet inschakelen is naar onze inschatting veel te groot.

Groet, 5.1 tweede

5.1 tweede lid e

.....
Directoraat Generaal Water en Bodem
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Rijnstraat 8 | Den Haag
Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag
.....

M 06 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minienw.nl

.....
Vrijdag is mijn vaste vrije dag

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 21:00
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e

Onderwerp: Stukken MR
Bijlagen: aanbiedingsformulier-ministerraad 20-01-2023.pdf; CDM advies Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden.pdf; Kamerbrief Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn.docx; Notitie voorgelegd in RFL 17-01-2023.docx; Oplegnotitie MR over aanpassingen nav RFL.docx; Reactie aan CIE derogatie en 7e AP.docx; Track changes t.o.v. RFL Kamerbrief Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn.docx; Track changes t.o.v. RFL Reactie aan CIE derogatie en 7e AP.docx

Hi 5.1 tweede

Bijgaand de stukken voor de MR.

H gr 5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:) Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

CONCEPT

Rijksoverheid

Aanbiedingsformulier

VOOR

Aanbiedingsformulier voor *	☒ (rijks)Ministerraad ☐ Ministerraad ☐ Rijksministerraad ☐ Onderraden ☐ Ministeriële Commissies ☐ Ambtelijke voorportalen
Van 1 *	Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Van 2	N.v.t.
Mede namens 1	Selecteer
Mede namens 2	N.v.t.
Mede namens 3	N.v.t.
Type voorstel *	Brief aan de Tweede Kamer

Aanbieding

Titel en inhoud

Titel *	Tijdspad implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn
Inhoud en doelstelling van het voorstel *	Op 30 september 2022 heeft de Europese Commissie de derogatiebeschikking van de Nitraatrichtlijn gepubliceerd, waarin aan Nederland voor de jaren 2022 tot en met 2025 een derogatie voor het uitrijden van dierlijke mest wordt verleend, met een afbouwpad. In die beschikking, en in het eerder vastgestelde 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (7e AP), is een aantal voorwaarden en maatregelen opgenomen die door Nederland geïmplementeerd moeten worden.
Voorgesteld besluit *	Het voorstel te aanvaarden en vervolgens aan de Tweede Kamer te zenden.

CONCEPT

2 van 2
Aanbiedingsformulier voor

Behandeltraject

Datum aanbieding * 19-jan-2023

Kenmerk * 0000012952

Hamerstuk * Ja Nee

Voorgaande behandeling * Ja Nee

Behandeld door * Raad voor de Fysieke Leefomgeving (RFL)

Datum voorgaande behandeling * 17-jan-2023

Gevolgen en juridisch kader

Gevolgen rijksbegroting * Ja Nee

Gevolgen apparaatsuitgaven * Ja Nee

Gevolgen voor regeldruk * Ja Nee

Overeenstemming met JenV inzake wetgevingstoets en effectenanalyse * Ja Nee, met bijlage Nee, zonder bijlage N.v.t.

Overeenstemming met JenV inzake fouten- en misbruiksignalering * Ja Nee, met bijlage Nee, zonder bijlage N.v.t.

Aan EU Notificatie voldaan * Ja Nee N.v.t.

Verplichting int. verdragen en/of Europese regelgeving * Ja Nee

Naam verdrag * Nitraatrichtlijn

Interdepartementale afstemming

Overeenstemming BZK inzake beoordelingskader financiële/ bestuurlijke consequenties decentrale overheden en/of Caribisch Nederland * Ja Nee N.v.t.

Overeenstemming Aruba, Curaçao en Sint Maarten * Ja Nee N.v.t.

Ambtelijk afgestemd * Ja Nee N.v.t.

Overeenstemming bereikt op ambtelijk niveau * Ja Nee N.v.t.

Overeenstemming bereikt met AZ BZK EZK I&W SZW VWS LNV
 BZ Def Fin OCW JenV BH&OS

Omschrijving geschilpunten

Contactpersonen

	Contactpersoon 1	Contactpersoon 2
Naam *	5.1 tweede lid e	5.1 tweede lid e
Afdeling *	Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit	Plantaardige Agroketens en Voedselkwaliteit
Telefoonnummer *	06-5.1 tweede lid e	06-5.1 tweede lid e
E-mailadres *	5.1 tweede lid e@minInv.nl	5.1 tweede lid e@minInv.nl

Notitie t.b.v. RFL over implementatie derogatie

Algemeen

Op 30 september 2022 heeft de Europese Commissie de derogatiebeschikking van de Nitraatrichtlijn gepubliceerd, waarin aan Nederland voor de jaren 2022 tot en met 2025 een derogatie voor het uitrijden van dierlijke mest wordt verleend. Diverse keren is de Kamer geïnformeerd over de derogatie en het 7^e AP (zie bijlage 1). In een Kamerbrief van 28 september 2022 is het voornemen aangegeven om de bufferstroken geharmoniseerd met het GLB en gewasbeschermingsmiddelenbeleid in te voeren en te bezien hoe rekening kan worden gehouden met reeds ingezaaide gewassen (Kamerstukken II, 2022/2023, 33037, nr. 480). Op 6 oktober is een (door minister LNV ontraden) motie Grinwis c.s. aangenomen, waarin de regering is verzocht zowel de uitwerking van de maatregelen uit het 7^e AP die zien op het inzaaien van gewassen als bij de uitwerking van de bufferstroken uit de derogatiebeschikking rekening te houden met de agrarische bedrijfspraktijk met name met inzaai en aangegane verplichtingen van de betreffende bedrijven voor 2023.. In mijn brief van 2 december 2022 heb ik uiteen gezet hoe ik hieraan uitvoering wil geven. In die brief is aan de Kamer gecommuniceerd dat de hierboven genoemde maatregelen later in werking treden dan genoemd in het 7^e AP of is opgenomen in de derogatiebeschikking.

Op 19 december 2022 heeft Eurocommissaris Sinkevičius de minister van LNV schriftelijk laten weten dat Nederland bij het niet naleven van de verplichtingen uit de derogatiebeschikking (inclusief de vastgestelde tijdspaden) niet langer kan vertrouwen op de derogatie, die uitzondering biedt op de dierlijke mestgift van 170 kg stikstof/ha op graslandbedrijven vanuit de Nitraatrichtlijn. Ook wordt in deze brief de vanggewasmaatregel uit het 7^e AP genoemd. Tenslotte geeft de Commissie aan dat een evaluatie van de uitvoering van de pilot mineralenconcentraat gedaan zou moeten worden omdat de pilot door de omvang en duur mogelijk niet langer als een onderzoeksproject beschouwd kan worden. Aan de Europese Commissie is op 23 december 2022 aangegeven dat Nederland de zorgen serieus neemt en is afgesproken dat midden januari een update zal worden gegeven over de voortgang van de implementatie van de maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7^e AP.

In deze notitie volgt de uitwerking van de wijziging in aanpak van de vier onderwerpen waarover de Europese Commissie specifiek haar zorgen heeft geuit. In lijn daarmee treft u bijgevoegd twee stukken;

1. De reactie aan de Europese Commissie (te versturen naar de Europese Commissie na de RFL);
2. Een voorstel voor een brief aan de Tweede Kamer om hen te informeren over de huidige ontwikkelingen en de gekozen wijzigingen in de aanpak, ter doorgeleiding naar de MR van vrijdag aanstaande. Daarbij wordt mandaat gevraagd voor de minister van LNV om de Kamerbrief, indien nodig, aan te passen naar aanleiding van gesprekken met de Europese Commissie. Indien de reactie tot substantiële wijzigingen leidt, zal de brief als apart agendapunt in de MR worden geagendeerd en niet onder de conclusies van de RFL.

Consequenties wijziging afbouw derogatie

Vervallen van de derogatie zou er voor zorgen dat op korte termijn een zeer groot mestoverschot zou ontstaan. De kosten voor mestafzet zouden sterk stijgen waardoor veel ondernemers in de financiële problemen zouden kunnen komen. De fraudedruk zou hiermee toenemen. Daarnaast zouden veel melkveehouders kiezen voor het intensiveren van hun bedrijfsvoering en meer snijmaïs ten koste van grasland gaan telen. Dit zal de waterkwaliteit op korte termijn verslechteren, omdat maatregelen om te voorkomen dat grasland wordt omgezet naar maisteelt niet op deze korte termijn kunnen worden genomen. Daarom is het van groot belang om deze derogatie, met afbouwpad, in stand te houden. Hiertoe is het noodzakelijk de maatregelen zo snel als mogelijk toch in te voeren.

De wijziging in aanpak zal tot onrust in de agrarische sector leiden, omdat wordt aangekondigd dat enkele maatregelen toch sneller dan verwacht worden ingevoerd (bufferstroken en vanggewassen). Praktisch gezien betekent het niet dat ondernemers met andere maatregelen worden geconfronteerd, het is vooral dat de maatregelen eerder in werking gaan. Voor de aanwijzing van de NV-gebieden geldt dat al bekend was dat in 2023 gebieden zouden worden aangewezen en wat de consequentie daarvan zou zijn. Nu zal bekend worden om welke gebieden dit gaat. In 2023 is de belangrijkste consequentie dat er 220 ipv 240 kg N/ha aan dierlijke mest mag worden uitgereden. Daarbij geldt dat zij daardoor in aanmerking zullen komen voor een hoger bedrag vanuit de in september aangekondigde transitietegemoetkomingsregeling. De agrarische sector zal worden geïnformeerd door de minister van LNV en technisch worden bijgepraat op ambtelijk niveau. Ook worden waterschappen geïnformeerd over de aanwijzing van nutriënt verontreinigde gebieden en worden afgestemd over hun rol daarbij.

Wijzigingen aanpak ten opzichte van eerdere correspondentie naar Kamer en sector

Naar aanleiding van de zorgen van de Europese Commissie wordt een aantal wijzigingen ten opzichte van wat eerder is gecommuniceerd voorgesteld (voor verdere duiding, zie bijlage 2). Deze lijn is informeel gepolst bij de Europese Commissie en heeft tot dusver tot voorzichtig positieve reacties geleid (zie bijlage 3).

Bufferstroken:

1. Voor behoud van derogatie wordt nu als tussenstap een noodmaatregel toegepast en zal de bepaling over bufferstroken uit de derogatiebeschikking vervroegd in werking treden via een ministeriële regeling.
2. In de Kamerbrief van 2 december is aangegeven dat het gewenst is te komen tot één integrale inhoudelijke systematiek waarbij de regels voor bufferstroken vanuit mest, GLB en gewasbeschermingsmiddelen geharmoniseerd worden (inhoudelijk op elkaar aansluiten). Deze aanpak wordt ook gecontinueerd via de eerder voorgenomen wijziging van de bufferstroken in het Activiteitenbesluit milieubeheer (die een langere doorlooptijd heeft dan de noodmaatregel in een ministeriële regeling) en zal vanaf 2024 gelden.

Vanggewassen:

1. Vanggewassen is een maatregel vanuit het 7^e AP. Om de planning in het 7^e AP te halen, wordt voor 1 oktober 2023 de stimuleringsmaatregel vanggewas ingevoerd conform het 7^e AP. Dit wijkt af van de datum van 1 januari 2024, die is gemeld in de Kamerbrief van 2 december 2022.

Aanwijzing nutriënten verontreinigde gebieden:

1. De aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden is een voorwaarde vanuit de derogatiebeschikking. De Europese Commissie vindt dat deze aanwijzing voor het jaar 2023 al bekendgemaakt had moeten zijn. Het gaat bij deze voorwaarde dus om het zo snel mogelijk alsnog bekendmaken van die aanwijzing, die geldt voor het gehele kalenderjaar 2023.
2. Voor de overgangsmaatregel wordt voorgesteld de aanwijzing van de NV-gebieden voor 2023 als volgt te doen:
  - Conform de aanpak zoals gevolgd voor de Kader Richtlijn Water-rapportage wordt uiterlijk eind januari gecommuniceerd welke gebieden aanvullend op de gebieden van 2022 worden aangewezen. Dit betekent in deze gebieden voor ondernemers met een derogatie dat het lagere derogatieregime gaat gelden, aangevuld met verplichting tot teelt vanggewassen na mais en voorwaarden voor scheuren grasland.
  - Naar verwachting betreft dit de waterschappen Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta. Dit komt voor ondernemers onverwacht en leidt mogelijk dit tot onrust.

Pilot mineralenconcentraat:

1. Alhoewel de Europese Commissie aangeeft dat de pilot moet worden geëvalueerd en dat moet worden bepaald of deze nog langer gezien kan worden als een onderzoeksproject, wordt voorgesteld de pilot mineralenconcentraat te verlengen met twee jaar. Aan de Europese Commissie wordt meegedeeld dat de pilot niet uitbreidt en het onderzoeksmatige karakter behoudt.

BIJLAGE 1

Correspondentie aan Tweede Kamer

De maatregelen uit het 7^e AP en de derogatiebeschikking hebben grote impact op de sector, wat tot zorgen in zowel de sector als Tweede Kamer heeft geleid. Dit blijkt ook uit de op 6 oktober jl. door de Tweede Kamer aangenomen (en door de Minister van LNV ontraden) motie Grinwis c.s. (Boswijk, van Campen), waarin de regering is verzocht zowel de uitwerking van de maatregelen uit het 7^e AP die zien op het inzaaien van gewassen als bij de uitwerking van de bufferstroken uit de derogatiebeschikking rekening te houden met de agrarische bedrijfspraktijk, met name met inzaai en aangegane verplichtingen van de betreffende bedrijven voor 2023. In diverse Kamerbrieven is de Kamer geïnformeerd over dit traject.

In de Kamerbrief van 5 september 2022 (Kamerstuk 33037, nr. 450) is aangegeven dat het kabinet beseft dat de derogatiebeschikking een bredere uitwerking heeft, o.a. door bufferstroken en nutriënten verontreinigde gebieden en effecten heeft op de mestmarkt, en niet alleen impact heeft voor de derogatiedeelnemers. In de Kamerbrief over de concept derogatiebeschikking van 28 september jl. (Kamerstuk 33037, nr. 480) is deze boodschap nogmaals herhaald.

Op 2 december is een brief aan de Kamer (Kamerstuk 33037, nr. 481) gestuurd over diverse onderwerpen op het gebied van mest, waarin ook op de implementatie van een deel van de maatregelen uit de derogatiebeschikking en het 7^e AP is ingegaan. In deze brief is over de implementatie van de bufferstrokenverplichting uit de derogatiebeschikking aangegeven dat daarbij wordt toegewerkt naar harmonisatie met andere bufferstrookmaatregelen, namelijk die uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), het 7^e AP en het huidige Activiteitenbesluit milieubeheer en dat rekening wordt gehouden met de agrarische bedrijfspraktijk. Conform de aangenomen Motie Grinwis c.s. is gezocht naar manieren om rekening te houden met de agrarische bedrijfspraktijk met name in verband met gedane inzaai en aangegane verplichtingen van de betreffende bedrijven voor 2023. Daarbij is gekozen om de bufferstroken-maatregel uit de derogatie en de vanggewassen-maatregel uit het 7^e AP per 2024 te laten ingaan. Zoals toegelicht in de Ministerraad van 23 december is hierover een kritische brief van de Europees Commissaris ontvangen, waarin hij aangeeft zorgen te hebben over de tijdige implementatie van een aantal onderdelen van de derogatieschikking en het 7^e AP.

BIJLAGE 2

Op 30 september 2022 heeft de Europese Commissie de derogatiebeschikking van de Nitraatrichtlijn gepubliceerd, waarin aan Nederland voor de jaren 2022 tot en met 2025 een derogatie voor het uitrijden van dierlijke mest wordt verleend. Conform de derogatiebeschikking krijgen landbouwers met een derogatievergunning tot en met 2025 de mogelijkheid om meer dan 170 kg N/ha uit dierlijke mest uit te rijden. Omdat derogatiebedrijven verplicht zijn 80% grasland aan te houden, leidt de derogatie tot een groot areaal grasland en dat heeft positieve effecten voor de waterkwaliteit. De hoogte van de derogatie neemt de komende jaren geleidelijk af, te beginnen in 2023.

Aan de derogatie is voor Nederland een aantal voorwaarden verbonden. De voorwaarden omvatten onder andere maatregelen die per 1-1-2023 ingevoerd moeten worden. Het gaat nu om de verplichte invoering van de bufferstroken en de aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden.

Daarnaast werkt Nederland aan de uitvoering van maatregelen uit het 7^e actieprogramma Nitraatrichtlijn (verder 7e AP) en het bijbehorende addendum. Lidstaten zijn verplicht elke vier jaar een actieprogramma met maatregelen op te stellen met het doel om waterverontreiniging uit agrarische bronnen te verminderen en te voorkomen en dus de waterkwaliteit te verbeteren. Eén van de maatregelen is het inzaaien van vanggewassen. Dit is een effectieve maatregel om de waterkwaliteit, bodemkwaliteit en biodiversiteit te verbeteren, doordat een vanggewas de in de bodem achtergebleven meststoffen benut zodat deze niet of in mindere mate uitspoelen naar grond- en oppervlaktewater.

Op 2 december is aan de Kamer gecommuniceerd dat de hierboven genoemde maatregelen later in werking treden dan genoemd in het 7^e AP of opgenomen is in de derogatiebeschikking. Dit vanwege de wens om geharmoniseerde regelgeving voor de bufferstroken op te stellen voor zowel gewasbeschermingsmiddelenbeleid, Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) en mestbeleid. Dit komt de kwaliteit van de regelgeving en de uitvoerbaarheid ten goede. De vanggewas-maatregel is uitgesteld omdat mogelijk stapeling met de maatregelen uit de derogatiebeschikking zou optreden, waardoor ondernemers onevenredig geraakt zouden worden. Een veelgehoorde klacht uit de sector was ook dat met het tijdpad zoals eerder gepland ondernemers geen rekening meer konden houden met de maatregelen, vanwege reeds aangegane contracten en ingezaaide gewassen. Hiertoe heeft de Kamer in een aangenomen motie opgeroepen bij de implementatie rekeningen te houden met de agrarische praktijk, welke overigens destijds is ontraden.

Bufferstroken

Omschrijving en voorgeschiedenis

- Het aanbrengen van integrale bredere bufferstroken (voorheen teeltvrije zones genoemd) is opgenomen in het 7^e AP. Hierin was opgenomen dat de bufferstrook 5 meter moet zijn bij KRW-wateren en ecologisch kwetsbare waterlopen en 2 meter bij overige watervoerende wateren, met een maximum van 5% van het areaal. Daarbij was ook ruimte voor het toepassen van een leidraad, waarmee kleinere stroken mogelijk waren waar een bredere strook niet nodig of effectief was.
- De derogatiebeschikking bevat voor mest ook een verplichting tot het aanhouden van bufferstroken (5m langs KRW-wateren en ecologische kwetsbare waterlopen, 3m langs overige waterlopen), waarbij een kleinere bufferstrook kan worden aangehouden indien het een groter areaal beslaat dan 4% van het areaal (m.u.v. de percelen langs ecologisch kwetsbare waterlopen). Deze verplichting uit de derogatiebeschikking wordt uitgevoerd en zal voor alle agrariërs gaan gelden.
- Vanuit het GLB gaan voor zowel mest als gewasbeschermingsmiddelen de maatregelen over bufferstroken, die vrijwel gelijk zijn aan de inhoud van de derogatiebeschikking op dit punt, al wel in per 1 januari 2023 als basisvoorwaarde voor deelname ('conditionaliteit').
- In de Kamerbrief van 28 september jl. over de concept derogatiebeschikking is aangegeven dat het streven is de bufferstrook maatregel inhoudelijk geharmoniseerd in te voeren,

waarbij dezelfde breedte van toepassing is voor mest, gewasbescherming en GLB, zodat de teeltvrije zones in de praktijk beter uitvoerbaar zijn voor boeren en uitvoerbaar en handhaafbaar voor de overheid. Ook is in deze brief aangegeven dat ondernemers mogelijk al gewassen ingezaaid hebben in de strook die nu ook bufferstrook zal worden. Er is toegezegd dat in de uitwerking wordt bezien op welke wijze hier rekening mee gehouden kan worden. Dit geeft de mogelijkheid inhoudelijke verschillen te voorkomen in de toe te passen breedtes van bufferstroken waarop geen mest of gewasbeschermingsmiddelen gebruikt mogen worden en in de omgang met hoofddeelt in de bufferstrook.

- Op 2 december 2022 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat de regelgeving voor bufferstroken vanuit mest, het GLB en gewasbeschermingsmiddelen wordt geharmoniseerd (en daarmee de beschikking geïmplementeerd) en dat de hiertoe benodigde aanpassing van het Activiteitenbesluit milieubeheer een tijdpad kent van ongeveer 11 maanden vanwege een aantal te doorlopen proceduristappen (zowel voorhang als nahang) voordat de regelgeving kan worden vastgesteld.
- Omdat de regelgeving daarmee op z'n vroegst gedurende de zomer van 2023 zou kunnen worden gepubliceerd is aangegeven hierbij rekening te houden met de landbouwpraktijk (conform de ontraden motie Grinwis c.s. (33037, nr. 473) welke op 6 oktober jl. is aangenomen) en de verplichting tot de aanleg van bufferstroken vanaf 1 januari 2024 daadwerkelijk van kracht te laten worden.

Aanpassing uitwerking bufferstroken.

- Vanwege de geuite zorgen door de Europese Commissie en de brief die Eurocommissaris Sinkevičius heeft gestuurd (19 december jl.) is het noodzakelijk voor behoud van derogatie een noodmaatregel toe te passen en de bepaling over bufferstroken uit de derogatiebeschikking eerder te implementeren, namelijk via een ministeriële regeling. Indien alles op alles wordt gezet, kan voor 1 maart de regeling die alleen voor mest gaat gelden (implementatie derogatiebeschikking) worden vastgesteld en gepubliceerd. Ondernemers kunnen eind januari reeds op de hoogte worden gesteld van deze verplichtingen voor 2023. Voor landbouwers betekent dit dat in 2023 verschillende kaders voor het aanhouden van bufferstroken van toepassing zijn. Dit maakt het ook voor RVO lastiger om de uitvoering te doen. Ook zal dit betekenen dat een deel van de mest al wordt uitgereden voor de aanvraag wordt gedaan, maar dit is in eerdere jaren ook zonder problemen voorgekomen.
- In 2023 blijven de teeltvrije zones uit het Activiteitenbesluit van kracht behalve daar waar voor mest de bufferstroken breder moeten zijn vanuit de derogatiebeschikking. Als de bufferstrook vanuit de derogatiebeschikking breder is dan de teeltvrije zone van het Activiteitenbesluit, mag geen mest worden toegepast op het bredere gedeelte (wel gewasbeschermingsmiddelen). Dit zal voor alle ondernemers gaan gelden.
- Per 1 januari 2023 zijn voor het GLB bufferstroken opgenomen als conditionaliteit. Deze sluiten bijna geheel aan bij de bufferstroken zoals opgenomen in de derogatiebeschikking, maar gelden voor zowel gewasbeschermingsmiddelen als mest. Deze gelden alleen voor GLB-deelnemers. Eerdere jaren nam meer dan 80% van alle bedrijven met landbouwgrond deel aan het GLB, daarbij bijna 100% van de melkveehouders. Daarom valt te verwachten dat een groot deel van de agrariërs in de praktijk voor mest en gewasbeschermingsmiddelen al bufferstroken zal aanleggen conform het GLB en Nederland materieel al in belangrijke mate voldoet aan de derogatiebeschikking.
- Het proces om tot inhoudelijke harmonisatie van bufferstroken te komen wordt wel voortgezet (aanpassing Activiteitenbesluit) en zal eind dit jaar worden afgerond, zodat dit per 1 januari 2024 geëffectueerd kan worden.
- In de Kamerbrief van 2 december is aangegeven dat het gewenst is te komen tot één integraal systeem waarbij de regels voor bufferstroken vanuit mest, GLB en gewasbeschermingsmiddelen geharmoniseerd worden. Deze aanpak wordt gecontinueerd.

- Echter, met het oog op implementatie van de verplichting uit de derogatiebeschikking wordt als tussenstap nu gekozen voor een ministeriële regeling, waarbij alles in het werk gesteld zal worden om deze regeling uiterlijk 1 maart in werking te laten treden.

Vanggewassen

Omschrijving

- Eén van de maatregelen in het 7e AP is een maatregel om het gebruik van vanggewassen op zand en löss te stimuleren, dit aanvullend op een al bestaande plicht voor het telen van een vanggewas na het telen van mais. Het inzaaien van vanggewassen is een effectieve maatregel om de waterkwaliteit, bodemkwaliteit en biodiversiteit te verbeteren. De werking is als volgt:
  - Indien een vanggewas later dan 1 oktober van jaar X wordt ingezaaid of helemaal niet wordt ingezaaid in jaar X: dan volgt een korting op de stikstofgebruiksnorm in jaar X+1;
  - Winterteelten zijn uitgezonderd van de maatregel.
- Er ontstaat in de NV-gebieden een stapeling van kortingen als deze maatregelen uit het 7^e AP en de voorwaarden uit de derogatiebeschikking ongewijzigd worden ingevoerd doordat de derogatiebeschikking voor NV-gebieden ook een daling van de stikstofgebruiksnormen voorschrijft, oplopend tot 20% per 2025.
- Verlaging van de stikstofgebruiksnormen kan een grote impact hebben voor bedrijven, met name in de gebieden Zand Zuid en Löss waar in 2015 al een korting op de N-gebruiksnorm is toegepast voor uitspoelingsgevoelige teelten. Teelten kunnen door de lagere bemesting minder optimaal groeien en hebben mogelijk meer gewasbeschermingsmiddelen nodig om gezond te blijven. Dit heeft geleid tot veel bezorgde reacties uit de sector.
- Op 2 december 2022 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat de maatregel vanggewas nog niet in 2023 zou worden ingevoerd zoals opgenomen in het 7^e AP, maar in 2024 (Kamerstukken II, 2022/23, 33037, nr. 481). Dit biedt de tijd om vast te stellen hoe een stapeling van kortingen op de stikstofgebruiksnorm kan worden voorkomen en hoe deze maatregel kan worden afgestemd op de kortingsmaatregel voor de NV-gebieden per 2025. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan grote zorgen van de sector en de Tweede Kamer.
- Uit de brief van Eurocommissaris Sinkevičius blijkt dat de Europese Commissie hecht aan het uitvoeren van de maatregel uit het 7^e AP conform planning, om de waterkwaliteitsdoelen te kunnen behalen.

Aanpassing uitwerking vanggewassen

- Om voor deze maatregel de planning in het 7^e AP te halen, wordt de maatregel toch voor 1 oktober 2023 ingevoerd conform het 7^e AP. Hiermee wordt met het oog op de verbetering van de waterkwaliteit hetzelfde effect bereikt als wanneer de stimuleringsmaatregel per 1-1-2023 zou zijn ingevoerd. Wel zijn er steeds minder mogelijkheden voor de agrariërs om bij het opstellen van de bouwplannen voor 2023 rekening te houden met deze stimuleringsmaatregel omdat de contracten voor komend jaar al zijn afgesloten. Dit zal voor onrust zorgen.
- Om de maatregel vanggewas verder uit te werken moet een aantal keuzes worden gemaakt in lijn met het 7^e AP met betrekking tot de korting op de stikstofgebruiksnormen. Dit met het oog op de benodigde verbetering van de waterkwaliteit. Dit wordt zo snel als mogelijk verder uitgewerkt, ook met het oog op de door de derogatiebeschikking voor de NV-gebieden voorgeschreven verlaging van de stikstofgebruiksnormen per 2025. Naar de Europese Commissie toe wordt nu volstaan met de mededeling dat de maatregel toch per 1 oktober 2023 zal gaan gelden.

Nutriënten verontreinigde gebieden

Omschrijving

In de derogatiebeschikking is opgenomen dat Nederland nutriënten verontreinigde gebieden (verder NV-gebieden) per 1 januari 2024 moet aanwijzen. Voor de agrariërs met een derogatie in deze gebieden betekent dit dat de stikstofgebruiksnorm voor dierlijke mest in de komende jaren steeds 20 kg/ha stikstof lager is (tot en met 2025) dan in niet met nutriënten verontreinigde gebieden. In de komende jaren is de (aflopende) hoogte de gebruiksnorm dierlijke mest in NV-gebieden de als volgt:

2023: 220 kg N/ha in NV-gebied

2024: 210 kg N/ha in NV-gebied

2025: 190 kg N/ha in NV-gebied

Vanaf 2026 geldt voor heel Nederland een stikstofgebruiksnorm van 170 kg N/ha.

Daarbij zullen de derogatiebedrijven in NV-gebieden wel in aanmerking komen voor een hogere transitievergoeding dan bedrijven buiten die gebieden, omdat deze gerelateerd is aan de hoeveelheid plaatsingsruimte die verloren gaat.

Aanpak

Om op 1 januari 2024 tot definitieve aanwijzing van NV-gebieden te komen, bevat de beschikking een overgangsmaatregel voor de aanwijzing in de jaren 2022 en 2023. In de Kamerbrief over de concept derogatie van 28 september is bovengenoemde aanpak gecommuniceerd. Daarbij is aangegeven dat wat de beschikking voorschrijft over met nutriënten verontreinigde gebieden een nieuwe bepaling is die zorgvuldig moet worden uitgewerkt, omdat de gevolgen voor individuele bedrijven groot kunnen zijn.

De aanwijzing van NV-gebieden is conform de derogatiebeschikking onder te verdelen in drie fasen:

- Voor 2022 zijn de gebieden die al een lager derogatieregime hadden in 2021 (zuidelijk en centraal gelegen zandgronden, en lössgronden, zo'n 30% van het landbouwareaal) aangewezen als NV-gebied. Voor de derogatiebedrijven in deze gebieden verandert er voor 2022 en 2023 feitelijk niets ten opzichte van 2021 (behalve dan dat zij moeten voldoen aan derogatievoorwaarden waar alle landbouwers mee te maken krijgen, niet alleen derogatiebedrijven, zoals de bufferstrookverplichting).
- Voor 2023 dient aanvullend een aanwijzing als NV-gebied te worden gedaan voor toestroomgebieden van regionale waterlichamen die in de Nationale Analyse Waterkwaliteit (PBL 2020) als niet-goed scoren voor nutriënten (stikstof en fosfor) op de oppervlaktewaterkwaliteit.
- Conform de aanpak zoals gevolgd voor de KRW-rapportage wordt gebruik gemaakt van de toestand bepaling, waarbij gebieden alleen worden aangewezen als zowel stikstof als fosfor als niet-goed worden geclassificeerd op basis van de gegevens van de Nationale analyse waterkwaliteit aangevuld met recente gegevens van de waterschappen (totaal periode 2015-2020).
- Het is op basis van de beschikbare gegevens per waterschap en de gegeven tijd niet mogelijk om landelijk de analyse uit te voeren op toestroomgebiedenniveau van KRW-waterlichamen. Daarom wordt ervoor gekozen om in 2023 NV-gebieden op waterschapsniveau aan te wijzen. Hierbij zal worden gekeken in welke waterschappen ten minste 50% van de waterlichamen niet voldoen.
- Praktisch betekent dit dat uiterlijk eind januari bekend wordt gemaakt welke waterschappen aanvullend op de NV-gebieden van 2022 moeten worden aangewezen als NV-gebied. De regelgeving hiertoe zal uiterlijk eind februari gereed moeten zijn. Dit zal in ieder geval vóór de openstelling van de aanvraagperiode voor derogatievergunningen voor 2023 zijn. Voor de ondernemers met derogatie in deze gebieden gaat dan het lagere derogatieregime gelden, aangevuld met enkele maatregelen over teelt van een vanggewas na mais en voorwaarden voor graslandscheuren.
- Naar verwachting betreft dit Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta. Vooral in Noord-Hollands Noorderkwartier zal dit een groot aandeel derogatiebedrijven raken. Daarmee zal in 2023 circa 42% van het landbouwareaal in Nederland als NV-gebied zijn aangewezen. Dit zijn de reeds aangewezen 230-gebieden (30 %) vermeerderd met de per 2023 aangewezen waterschappen (12%).
- In totaal valt 750.000 hectare onder de derogatie. Daarvan valt 228.000 hectare in de zand-230 en lössgebieden. De uitbreiding in 2023 gaat om 65.000 hectare, waarvan 40.000 hectare in Noord-Hollands Noorderkwartier.

- Per 1 januari 2024 moet de definitieve aanwijzing van NV-gebieden voltooid zijn. Hierbij wordt aanvullend op de aanwijzing voor 2023 gekeken naar die gebieden waarin er sprake is van verontreiniging of het risico op verontreiniging door nitraten en fosfor uit agrarische bronnen. Hierbij wordt zowel naar oppervlaktewater als grondwater gekeken.
- De insteek is dat dan op basis van een deskundigen advies en meer data over de bijdrage van de landbouw en vaststelling van stroomgebieden een meer specifiek beeld wordt verkregen over de mate van verontreiniging van de gebieden (toestand) en de trends daarin voor zowel het oppervlaktewater als het grondwater.
- In contact met de EC zal ingezet worden op de mogelijkheid om de aanwijzing gedaan in 2023 voor oppervlaktewater te verfijnen. Inhoudelijk is dat zinvol, omdat hiermee veel beter kan worden ingezoomd op de toestand in afzonderlijke, kleine gebieden. Als er ruimte is voor verfijning zal ook aan de waterschappen in al aangewezen gebieden gevraagd worden op kleiner schaalniveau gegevens aan te leveren van zowel waterkwaliteit als belasting vanuit de landbouw. Dit betekent wel dat wordt afgeweken van de beschikking in de zin dat er ook mogelijkheid geboden wordt om al aangewezen gebieden in 2024 niet meer aan te wijzen. Hiervoor is Nederland afhankelijk van de welwillendheid van de EC.
- In deze gebieden gaat voor derogatiebedrijven het lagere afbouwpad gelden, aangevuld met maatregelen over vanggewas na mais en voorwaarden voor scheuren grasland. Daarnaast is voor de NV-gebieden als maatregel in de derogatiebeschikking opgenomen dat de gebruiksnormen voor totaal stikstof verlaagd moeten worden met 20% in 2025 en dat dit gradueel moet worden ingevoerd – de facto in 2024 beginnen met de afbouw. Dit raakt daarmee de maatregel uit het 7^e AP over vanggewassen waarbij een korting op de stikstofgebruiksnorm is voorzien bij niet tijdige inzaai van vanggewassen.

Pilot Mineralenconcentraat

- Alhoewel de EC aangeeft dat de pilot moet worden geëvalueerd en dat moet worden bepaald of deze nog langer gezien kan worden als een onderzoeksproject, wordt nu de pilot mineralenconcentraat verlengd.
- De pilot is de afgelopen tien jaar als een vrijstellingsregeling in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet vormgegeven. De pilot is en wordt niet uitgebreid en wordt momenteel gebruikt voor de ontwikkeling van een certificeringssysteem om de kwaliteit te borgen.
- Door de pilot te verlengen kan ook ervaring die met de ontwikkeling van RENURE-producten wordt opgedaan doorgaan, een ontwikkeling die ook door de EU als positief wordt gezien in de Europese mededeling over Meststoffen. We zullen verdere voorstellen van de Europese Commissie in 2023 hiertoe met interesse afwachten.
- Aan de Europese Commissie wordt meegedeeld dat de pilot dus zijn onderzoeksmatige karakter behoudt (zij het dat de onderzoeksvraag in de loop der jaren steeds is bijgesteld).

BIJLAGE 3:

Informele reactie van de Europese Commissie op de hoofdlijn van de aanpak

Tot nu toe is in januari informeel, ambtelijk getoetst of de hoofdlijn van bovengenoemde aanpak wat de Europese Commissie betreft in de goede richting gaat. De reactie van Commissie is tot dusver:

3. De Commissie geeft aan dat de aangepaste implementatieaanpak in de goede richting lijkt te gaan, alhoewel deze nog tekort schiet vwb de wettelijke verplichtingen.
4. De Commissie geeft ambtelijk aan dat de derogatievergunningen voor 2023 niet kunnen worden afgegeven, voordat de derogatieverplichtingen inzake bufferstroken en de aanwijzing van NV-gebieden zijn geïmplementeerd. Voor de bufferstroken kan een ministeriele regeling vroeg in 2023 tegemoetkomen aan de derogatievoorwaarde, in plaats van implementatie met ingang van 2024. Het blijft cruciaal dat boeren en andere betrokkenen zo vroeg mogelijk correct worden geïnformeerd, zodat landbouwers in 2023 aan de verplichting kunnen voldoen.
5. Voor de nutriënt verontreinigde gebieden biedt aanwijzing en communicatie in januari op tijd duidelijkheid. Over de details wil de Commissie nader bezien wat de precieze aanwijzing en onderbouwing daarvan is.
6. De Commissie vindt het positief dat de vanggewassenmaatregel vanuit het 7^e AP, zoals gepland, in 2023 wordt geïmplementeerd.
7. Over de pilot mineralenconcentraat wil de Commissie meer details zien omdat zij nog onvoldoende helder heeft wat de precieze omvang van het project en het onderzoeks karakter daarvan is.

Notitie Ministerraad 20 januari 2023 over implementatie maatregelen derogatie mest

Inleiding

In de Raad voor Fysieke Leefomgeving (RFL) van 17 januari jl. zijn de Kamerbrief en de reactie naar de Europese Commissie besproken over de implementatie van de derogatiebeschikking en het 7^e AP. De stukken gaan over de voortgang van de implementatie van de derogatie en het 7^e AP en de wijzigingen in de aanpak om te voldoen aan de voorwaarden van de Europese Commissie. In de RFL zijn punten opgebracht die leiden tot wijziging van de te versturen Kamerbrief en de reactie naar de Europese Commissie.

Wijzigingen naar aanleiding van de RFL van 17 januari 2023:

Punten naar aanleiding van de RFL van 17 januari 2023:

- Er is verzocht om in de Kamerbrief meer aandacht te geven voor de vervelende situatie die de aanpassingen in de uitwerking van de maatregelen ten opzichte van de brief van 2 december jongstleden met zich meebrengen voor agrariërs. De aanpassingen in de Kamerbrief zijn:
  - o In de brief wordt benadrukt dat de minister van LNV de situatie voor agrariërs erg vervelend vindt;
  - o De minister van LNV wil erg graag het langjarige perspectief bieden voor boeren, in gesprek blijven met de sector en verwijst hierbij tevens naar de gesprekken over het landbouwakkoord;
  - o Voor dit langjarige perspectief is het nu nodig dat de derogatie wordt behouden.

- In de reactie aan de Europese Commissie is een nadere onderbouwing opgenomen voor het aanwijzen van de nutriënten verontreinigde gebieden. In deze brief wordt nu met meer onderbouwing toegelicht dat Nederland voor 2023 ervoor kiest om aan te sluiten bij de systematiek van de Kaderrichtlijn Water en zal het advies over de *one-out all-out* systematiek van de CDM bij de aanwijzing van de gebieden voor 2024 worden betrokken. Deze methodiek sluit aan bij de voor 2024 in de derogatiebeschikking opgenomen voorwaarde om ook te kijken naar het risico op eutrofiering, omdat indien één van de twee nutriënten als 'niet-goed' scoort een indicatie is van het risico op eutrofiëring (= *one out, all out*).

- In de Kamerbrief en in de reactie aan de Europese Commissie is verzocht nadere informatie op te nemen voor argumentatie van het voortzetten van de pilot mineralenconcentraat als onderzoekspilot:
  - o Aangegeven wordt dat de omvang van de pilot gering is ten opzichte van de totale mestproductie in Nederland. Een productie van 3 miljoen kilogram stikstof via de pilot is gering ten opzichte van de hoeveelheid stikstof vanuit de totale mestproductie (471 miljoen kilogram stikstof);
  - o De pilot mineralenconcentraat past in het beleid van het kabinet over kringlooplandbouw. Het kabinet streeft hierbij naar de vervanging van kunstmest door producten uit dierlijke mest.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 21:29
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Morgen MR

Ha,

Minister heeft besloten derogatie morgen definitief in MR te behandelen en er zelf bij te zijn. Dat betekent dat Kamerbrief waarschijnlijk morgen uit zal gaan. Zouden jullie de volgende dingen morgenochtend op willen pakken:

- CDM-advies zal mee moeten met brief TK. Graag even namen (laten) lakken voor zover nodig.
- Jullie hebben een kopie van de mail aan 5.1 tweed met de stukken. Hier en daar nog wat gewijzigd door mij (kleine puntjes). Graag goed deze versies gebruiken vanaf nu.
- Even aan RVO laten weten dat brief waarschijnlijk in de middag uit zal gaan. Is t nog handig ook NVWA te laten weten denken jullie?

En graag jullie blik of er nog iets moet gebeuren, morgen wordt weer een interessante dag...

5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minlnv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 23:19
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Spreeklijn MR
Bijlagen: Spreeklijn MR derogatie 20 januari 2023.docx

Hi,

Bijgaand een spreeklijn/annotatie voor de minister tijdens de MR morgen, met daarin ook enkele q&a's. Kunnen jullie helpen om dit bij hem te krijgen?

Dank!

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minlnv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 23:56
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
(5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Antw: Concept spreeklijnen bij derogatie implementatie
Bijlagen: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon.docx

Ah top dat was enige openstaande puntje denk ik, wordt ie wmb zo in bijlage. Kunnen we dit morgen (vrijdag) aan MLNV voorhouden?

Mvg 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: donderdag 19 januari 2023 23:49
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
<5.1 tweede lid e@minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Antw: Concept spreeklijnen bij derogatie implementatie

Ha,

Alvast 1 punt:

Laatste twee zinnen bij qena tegemoetkoming 'er kan geen tegemoetkomeing zijn (...) want dat is staatssteun.' Moeten er voor nu even uit. Daar zijn we nog over in gesprek met wjz en dat is nog niet zeker.

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: 19 januari 2023 om 23:45:06 CET
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
<5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Concept spreeklijnen bij derogatie implementatie

Dag 5.1 tweede en 5.1 tweede lid

Kunnen jullie nog 1 keer naar deze spreeklijnen kijken die we nodig gaan hebben om pers te woord te staan bij de derogatie ontwikkelingen. Er staat nog 1 wjz punt open geloof ik maar bij wie moeten we dan zijn?

Ik heb een eerdere versie van 5.1 tweede even in blokjes gehakt ook en het format even aangepast naar de stand van zaken nu.

Dank vast! Mvg 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

Directie Communicatie

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B Noord 2

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M +31 6 5.1 tweede lid e

E 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1.tweede.lid.e@minlnv.nl)

W www.rijksoverheid.nl/lnv

Aanwezig: ma, di, wo, vr

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 09:47
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: nota voor de zekerheid
Bijlagen: 20 01 2023 Nota_MR_derogatiebeschikking.docx

Ha 5.1 tweede

Hierbij de korte nota die we gisteren hebben gemaakt, voor de zekerheid dus.

Groeten,

5.1 tweede

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Directoraat-generaal Agro

Auteur

T 06 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl

Datum

10 januari 2023

Kenmerk

DGA / 25710670

nota

Aanbieding documenten implementatie
derogatiebeschikking tbv MR 20/1

Kopie aan

Bijlage(n)

Parafenroute

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e.

BPZ

Aanleiding

In de Ministerraad van 20 januari aanstaande brengt u drie stukken in over de implementatie van de derogatiebeschikking van mest. Het betreft twee brieven met een reactie naar de Europese Commissie en het informeren van de Tweede Kamer over de voortgang van de implementatie van de derogatie.

De stukken zijn op 17 januari jl. besproken in de RFL. De wijzigingen hierop zijn voorgelegd aan de minister voor N&S en de minister van I&W, zij zijn inmiddels akkoord op de brieven.

Advies

Naar aanleiding van de bespreking in de RFL op 17 januari zijn enkele aanpassingen in de stukken aangebracht. Als u akkoord bent, kunt u het aanbiedingsformulier ondertekenen en kunnen de stukken worden geagendeerd bij de MR.

Kernpunten

Aanpassingen naar aanleiding van de RFL van 17 januari:

- In de Kamerbrief zijn is op verzoek van de minister van OCW een passage opgenomen, waarmee begrip wordt getoond voor de vervelende situatie die de wijzigingen teweegbrengen voor de agrariërs.
- In de Kamerbrief en in de brief aan de Europese Commissie is nadere informatie opgenomen over de omvang van de pilot mineralenconcentraat en het onderzoek dat nog gebeurt in deze pilot. Dit is op verzoek van de minister van I&W, die om meer argumentatie voor een vervolg van de pilot verzocht.
- Op verzoek van de minister van I&W is in de brief aan de Europese Commissie een nadere onderbouwing opgenomen voor het aanwijzen van de NV-gebieden. In deze brief wordt nu met meer onderbouwing

Ontvangen BPZ

toegelicht dat Nederland voor 2023 ervoor kiest om aan te sluiten bij de systematiek van de Kaderrichtlijn Water en zal het advies over de *one-out all-out* systematiek van de CDM bij de aanwijzing van de gebieden voor 2024 worden betrokken. Deze methodiek sluit aan bij de voor 2024 in de derogatiebeschikking opgenomen voorwaarde om ook te kijken naar het risico op eutrofiering, omdat indien één van de twee nutriënten als 'niet-goed' scoort een indicatie is van het risico op eutrofiëring (= *one out, all out*).

U legt aan de MR drie stukken voor:

- 1) Een schriftelijke reactie (bijlage 1) zoals u voornemens bent aan de Europese Commissie te sturen in reactie op zijn schrijven van 19 december jl.
- 2) Een Tweede Kamerbrief die u voornemens bent te versturen (bijlage 2).
- 3) Een notitie met de wijzigingen die naar aanleiding van de RFL zijn aangebracht in de Tweede Kamerbrief en de reactie aan de EC (bijlage 3)
- 4) Een notitie met een inhoudelijke toelichting over welke aspecten spelen bij de implementatie van de bufferstroken, de vanggewassen en de nutriënten verontreinigde gebieden en een duiding van de communicatie sinds ontvangst derogatie (30 september 2022) (bijlage 4).
- 5) Tevens stuurt u ter informatie de brief van Sinkevicius van 19 december mee aan de MR (bijlage 5).

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 10:12
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon
Bijlagen: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon.docx

Van mij één dingetje erbij...ik zou het niet over terugdraaien hebben, maar versnellen van maatregelen.

We gaan nu met spreeklijntje aan de gang.

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 10:02
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minezk.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon

Kleine suggesties

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 09:54
Aan: 5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon

Hi,

Zouden jullie dit even willen checken?

Dank, 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 11:07
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: Beslisnota Kamerbrief
Bijlagen: Beslisnota Kamerbrief.docx

Doe maar even zo

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 11:17
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon
Bijlagen: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon.docx;
QA rvo implementatie derogatiebeschikking^{5.12}.docx

Die QA voor RVO...moet DCO niet ook goed kijken naar die algemene en ze wat vertalen naar RVO proof?

Ik heb de gevraagde Qs van antwoord voorzien. Kijk jij nu?

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 10:12
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e -
5.1 tweede lid e @minezk.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon

Van mij één dingetje erbij...ik zou het niet over terugdraaien hebben, maar versnellen van maatregelen.

We gaan nu met spreeklijntje aan de gang.

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 10:02
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minezk.nl>;
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon

Kleine suggesties

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 09:54
Aan: 5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon

Hi,

Zouden jullie dit even willen checken?

Dank, 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 11:28
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon akk PAV
Bijlagen: Communicatie derogatie implementatie 19.01.2023 schoon akk PAV.docx

Ha 5.1 tweede lid e hier de schone versie van de communicatielijn, die we aangepast hebben.
Groetjes, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 12:11
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Opgemaakte brief implementatie derogatiebeschikking
Bijlagen: 25764624.docx
Urgentie: Hoog

Beste allen,

Toegevoegd aan deze mail de opgemaakte versie van de kamerbrief derogatie. Willen jullie eventuele wijzigingen in deze versie verwerken? Dan kunnen we daarna zo spoedig mogelijk verzenden. Alvast bedankt.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 16:57
Aan: 5.1 tweede lid e
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
CC: 5.1 tweede lid e
_____
Onderwerp: FW: Kamerstuk: Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn
Bijlagen: 25764624.docx; 25764624.Bijlage CDM-advies
Spoedadviesaanvraag nutriënten-verontreinigde gebieden [Rapport, 16-1-2023].pdf; 25764624.Beslisnota bij Kamerbrief Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn.pdf

Hallo allen,

Het hoge woord is eruit. Voor jullie informatie treffen jullie de Kamerbrief over de implementatie derogatiebeschikking en 7^e AP aan.
Vandaag zijn ook sectorvertegenwoordigers geïnformeerd en is er contact met de Unie van Waterschappen.
Komende week weer verder.

Voor nu een heel fijn weekend,

5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 16:45
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Kamerstuk: Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn

Beste allen,

De brief is uit! Toegevoegd aan deze mail de stukken die zojuist zijn verzonden.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @koop.overheid.nl 5.1 tweede lid e @koop.overheid.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 16:24
Aan: 5.1 tweede lid e @tweedekamer.nl
CC: 5.1 tweede lid e @eerstekamer.nl; 5.1.2.e @tweedekamer.nl

Onderwerp: Kamerstuk: Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn

Geachte griffie,

In de bijlage ontvangt u het kamerstuk "Implementatie derogatiebeschikking en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn".

Op Rijksoverheid.nl wordt de volgende introductietekst bij het stuk gepubliceerd:

"Minister Adema (LNV) informeert de Tweede Kamer over nieuwe ontwikkelingen omtrent de implementatie van de derogatiebeschikking en het zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn, naar aanleiding van zorgen die zijn geuit door de Europese Commissie ten aanzien van een eerdere Kamerbrief hierover."

Mocht u vragen hebben over het stuk, dan graag contact met mij opnemen:

5:1 tweede lid a @minezk.nl

Met vriendelijke groet,

Team Stukkenstroom
(BBR CS, het team Stukkenstroom werkt voor EZK en LNV)

Deze e-mail is verstuurd vanuit een geautomatiseerd systeem dat geen e-mails kan ontvangen.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 17:06
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: QA's voor RVO
Bijlagen: QA rvo implementatie derogatiebeschikking def.docx

Ha 5.1 tweede lid e

Ik kreeg net ook belletje van 5.1 tweede lid e . RVO wil wel graag alles klaarzetten en aanpassen.
Zie je nog even kans om hier naar te kijken?

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 17:30
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Q&A's RVO over de implementatie voorwaarden derogatiebeschikking
Bijlagen: QA rvo implementatie derogatiebeschikking def.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Bijgaand de beantwoording van QAs voor RVO.

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 17:01
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl> 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl> 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Q&A's RVO over de implementatie voorwaarden derogatiebeschikking

Ha 5.1 tweede lid 5.1 tweede lid e

Samen met RVO hebben we alvast de vragen die we verwachten van ondernemers in kaart gebracht. Het zou fijn zijn als jullie kunnen helpen bij de beantwoording hiervan. RVO maakt zich klaar voor vragen met deze Q&A's en een helpdesk.

Hierbij ook nog een keer de oproep om te overwegen meteen een webinar in te plannen de week na het versturen van de brief. We hebben de vorige keer (derogatiebeschikking) gemerkt dat een webinar een goed middel is om de sector zelf te informeren. Door het direct zelf aan te kondigen, voorkom je ook dat je het daarna reactief moet doen en je kan het ook aanbieden bij de sectorpartijen als middel om hun achterban te informeren. Daarnaast stralen we, wat ons betreft, hiermee ook uit hoe belangrijk wij dit vinden en dat we zelf moeite willen doen eea uit te leggen aan de sector.

We hoeven het niet in de Kamerbrief aan te kondigen (wel netjes, ook naar de TK), maar het zou fijn zijn als we het op de dag van verzending wel meteen bekend kunnen maken. Eventueel kunnen we het webinar ook gebruiken om informatie te geven over de financiële transitietegemoetkomingsregeling.

Groet,

5.1 tweede en 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

M 0 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minInv.nl

Q&A RVO Kamerbrief derogatie

Q. Hoe kan het dat er binnen 1,5 maand na eerdere berichtgeving over coulance in 2023 nu het bericht komt dat een aantal maatregelen wél ingevoerd gaat worden?

De Europese Commissie kijkt streng mee op de wijze waarop Nederland de voorwaarden van de derogatiebeschikking en het 7e AP tijdig en goed uitvoert. De derogatiebeschikking is eind september 2022 gepubliceerd. In de korte tijd erna is gewerkt aan de implementatie van de eerste voorwaarden vanuit de derogatiebeschikking. Bij de uitwerking is ook gekeken naar de agrarische bedrijfspraktijk en geprobeerd hier aan tegemoet te komen.

De Europese Commissie heeft echter aangegeven dat Nederland de voorwaarden niet op tijd invoert. Dit heeft tot gevolg dat enkele voorwaarden nu toch versneld moeten worden ingevoerd. Anders bestaat het risico dat de derogatie wordt ingetrokken. Het gaat nu met name om het versneld invoeren van bufferstroken vanuit de mestwetgeving en voor 1 oktober inzaaien van vanggewassen.

Daarnaast wordt nu bekendgemaakt welke extra NV-gebieden voor 2023 worden aangewezen. Dat betekent voor agrariërs in deze gebieden dat zij onder het lagere derogatieregime vallen (220 kg N/ha ipv 240 kg N/ha) en dat er voorwaarden zijn aan het omploegen van grasland en dat na de maisoogst een vanggewas wordt ingezaaid.

Q. Wat betekenen de maatregelen m.b.t. de Nutriënten Verontreinigde Gebieden voor de agrariërs die binnen deze gebieden hun bedrijf hebben? En wat betekent dat voor de agrariërs in de NV-gebieden die dit jaar bekend gaan worden?

De agrariërs die in een met nutriënten verontreinigd gebied hun bedrijf hebben, zullen minder mest mogen uitrijden op grasland dan de ondernemers die niet in een door nutriënten verontreinigd gebied zitten.

Volgens het afbouwpad van de derogatie betekent dit voor deze bedrijven dat niet meer dan 220 kg N/ha in 2023 mag worden uitgereden.

Q. Wat gebeurt er met bedrijven die voor 2023 geen rekening hebben gehouden met bufferstroken? (omdat ze bij voorbeeld niet aan nGLB meedoen);

Nnb, we verwachten eind komende week de regeling voor bufferstroken bekend te maken (ter controle door de Tweede Kamer). Dan wordt ook meer bekend over de invulling daarvan.

Q. Hoe telt de bufferstrook mee binnen derogatie? Telt de bufferstrook mee voor de eis voor 80% grasland voor een derogatiebedrijf?

Nnb, eind komende week meer informatie.

Q. Heeft de bufferstrook invloed op de plaatsingsruimte?

Nnb, eind komende week meer informatie.

Q. Hoe zit het met grondbemonstering? Tellen de bufferstroken mee in de eis voor de derogatiebedrijven om per 5 hectare een grondmonster te nemen?

Nnb, eind komende week meer informatie.

Q. Welke gewassen mag ik telen in de bufferstroken?

Nnb, eind komende week meer informatie.

Q. Wat gebeurt er met bedrijven die winterteelt hebben ingezaaid voor de winter van 2022/2023?

Nnb, eind komende week meer informatie.

Q. Hoe wordt er gehandhaafd op bufferstroken/vanggewas/NV-gebieden?

Nnb, eind komende week meer informatie.

Q. Welke compensatie/handelingsperspectief kan ik verwachten?

Het minister van LNV blijft in gesprek met de sector de invulling van de maatregelen. Op dit moment is geen compensatie aan de orde.

Vragen (niet voor op de website maar bijvoorbeeld in de kennisbank)

Q. Waarom hoeft het eerst niet en nu toch wel? Wat kan ik doen als ik het daar niet mee eens ben?

Het gaat nu met name om het versneld invoeren van de bufferstroken verplichting vanuit de derogatiebeschikking en het voor 1 oktober invoeren van vanggewassen. Er is nu ook duidelijkheid over de gebieden (waterschappen) die in 2023 aanvullend worden aangewezen als Nutriënt verontreinigd gebied.

Q. Kan ik verwachten dat er weer veranderingen aan deze regelingen komen? Of is het nu definitief?

We hopen dat we hiermee de voorwaarden voor 2023 goed hebben ingevuld. De Europese Commissie kijkt mee op de Nederlandse implementatie, maar we gaan er nu vanuit dat hiermee tegemoet wordt gekomen aan de eisen vanuit Brussel.

Q. Wanneer komt er eindelijk duidelijker beleid?

We streven er altijd naar om zo duidelijk mogelijk beleid te voeren. Daarom wil minister Adema ook een Landbouwakkoord sluiten. Hiermee willen we langjarig perspectief bieden voor de sector. Het behoud van de derogatie is daar ook belangrijk voor.

Q. Waarom duurde het zolang voordat wij het hoorden?

We wilden eerst weten hoe de Europese Commissie onze voorstellen ziet. Dit vergt afstemming en overleg.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 17:32
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Q&A's RVO over de implementatie voorwaarden derogatiebeschikking

Nou 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e jullie hebben wel weer een enorme bak werk verricht afgelopen dagen. Superdank hiervoor!

Morgen krijgen we op mijn verzoek een extra nieuwssignalering van RVO speciaal over deze Kamerbrief. Die zal ik naar jullie doorsturen, 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e. Sturen jullie die door naar de Mest-collega's?

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e

.....
Directie Communicatie
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B-zuid 2
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....
M 06 – 5.1 tweede lid e

T 070 – 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e @minInv.nl
www.rijksoverheid.nl/Inv

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 17:30
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Q&A's RVO over de implementatie voorwaarden derogatiebeschikking

Hoi 5.1 tweede lid e

Bijgaand de beantwoording van QAs voor RVO.

Groeten,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 17 januari 2023 17:01
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
<5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Q&A's RVO over de implementatie voorwaarden derogatiebeschikking

Ha 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e

Samen met RVO hebben we alvast de vragen die we verwachten van ondernemers in kaart gebracht. Het zou fijn zijn als jullie kunnen helpen bij de beantwoording hiervan. RVO maakt zich klaar voor vragen met deze Q&A's en een helpdesk.

Hierbij ook nog een keer de oproep om te overwegen meteen een webinar in te plannen de week na het versturen van de brief. We hebben de vorige keer (derogatiebeschikking) gemerkt dat een webinar een goed middel is om de sector zelf te informeren. Door het direct zelf aan te kondigen, voorkom je ook dat je het daarna reactief moet doen en je kan het ook aanbieden bij de sectorpartijen als middel om hun achterban te informeren. Daarnaast stralen we, wat ons betreft, hiermee ook uit hoe belangrijk wij dit vinden en dat we zelf moeite willen doen eea uit te leggen aan de sector.

We hoeven het niet in de Kamerbrief aan te kondigen (wel netjes, ook naar de TK), maar het zou fijn zijn als we het op de dag van verzending wel meteen bekend kunnen maken. Eventueel kunnen we het webinar ook gebruiken om informatie te geven over de financiële transitietegemoetkomingsregeling.

Groet,

5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

M 06-5.1 tweede lid e

E 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1 tweede lid e@minlnv.nl)

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 18:12
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Information letter on the Nitrate derogation
Bijlagen: Reactie aan Europese Commissie betreffende derogatie en 7e AP.pdf; Kamerbrief.pdf

Verstuurd.

From: 5.1 tweede lid e
Sent: vrijdag 20 januari 2023 18:06
To: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e@ec.europa.eu>
Cc: 5.1 tweede lid e @ec.europa.eu>; 5.1 tweede lid e @minbuza.nl) 5.1 tweede lid-@minbuza.nl>
Subject: Information letter on the Nitrate derogation

Dear 5.1 tweede

With reference to the technical meeting on December 14, 2022 and the letter of Minister Adema to Commissioner Sinkevičius of 23 December 2022, I herewith forward you – as agreed – the letter from the Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality of the Netherlands on the progress and steps the Netherlands is taking in the implementation of the specific obligations.

For your information I have also attached the letter which the Minister will send to Parliament today.

Kind regards,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....
Permanent Representation of
the Kingdom of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium
.....

M +32 5.1 tweede lid e
E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl
Twitter: @5.1 tweede lid e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Geachte heer **5.1. tweede lid e**,

Op 19 december 2022 heeft de Europese Commissie de zorg geuit dat Nederland de verplichtingen vanuit de derogatiebeschikking van 30 september 2022 en het 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn (7^e AP) niet tijdig implementeert. Zij heeft laten weten dat Nederland bij het niet naleven van de verplichtingen vanuit de derogatiebeschikking (inclusief de vastgestelde tijdspaden) niet langer kan vertrouwen op de derogatie die uitzondering biedt op de dierlijke mestgift van 170 kg N/ha op grasland vanuit de Nitraatrichtlijn.

Op 23 december jongstleden heeft de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) toegezegd u nader te informeren over de stappen in en voortgang van de implementatie van de derogatiebeschikking, in het bijzonder de implementatie van de bufferstroken en de aanwijzing van met nutriënten verontreinigde gebieden.

In deze brief licht ik zowel die voortgang toe als de voortgang van de implementatie van het 7^e AP, waarbij naar aanleiding van uw zorgen enkele wijzigingen zijn aangebracht in de planning van de implementatie van de maatregelen.

Ik benadruk uw zorgen zeer serieus te nemen en dat ik alles in het werk stel om alle acties en voorwaarden vanuit de derogatiebeschikking en het 7^e AP zo snel mogelijk te implementeren. De Nederlandse regering onderschrijft het belang van de te nemen maatregelen met het oog op te bereiken doelen voor de waterkwaliteit. Ik onderstreep daarom nogmaals de inzet van Nederland om de maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit zorgvuldig en zo snel mogelijk in te regelen.

Implementatie 7^e AP

Sinds de vaststelling van het 7^e AP (26 november 2021) en het addendum daarbij op 25 februari 2022, werkt Nederland hard aan de implementatie van de maatregelen. Per 1 januari jongstleden is de regelgeving voor het zoveel mogelijk realtime verantwoord van het vervoer van dierlijke meststoffen (rVDM) in werking getreden. Hiermee is een start gemaakt met het vervangen van het papieren verantwoordingsdocument door een volledig digitaal systeem. Met de uitrol van dit systeem wordt ook beter zicht verkregen op de naleving van de mestregelgeving.

Daarnaast is op 27 december jl. (Stb. 2022, 546) de regelgeving gepubliceerd met daarin de wijzigingen van de uitrijdperiodes voor vaste storsrijke mest, drijfmest en zuiveringsslib en de verplichting voor een 1:4 rotatie met rustgewassen. Op 6 januari is deze regelgeving voorgelegd ('nagehangen') bij de Staten-Generaal. De nahangperiode eindigt op 6 februari en wordt gestreefd naar inwerkingtreding vlak daarna en voor het begin van het mestuitrijdseizoen. De maatregelen ten aanzien van het uitrijden van storsrijke mest en de 1:4 rotatie met rustgewassen zal dan met terugwerkende kracht in werking treden vanaf 1 januari 2023. Deze maatregelen dragen bij aan de vermindering van de nitraatuitspoeling, de bodemkwaliteit en de biodiversiteit.

Het 7^e AP bevat ook de maatregel ter stimulering van vanggewassen. Een tijdig ingezaaid vanggewas is een effectieve maatregel om de uitspoeling van nutriënten naar het grondwater te verminderen. Deze maatregel zal in 2023 van kracht worden voorafgaand aan de inzaaidatum van 1 oktober, dus niet zoals eerder aan de Nederlandse sector was gemeld in 2024. De werking van deze maatregel is dat landbouwers worden gestimuleerd om uiterlijk 1 oktober 2023 een vanggewas in te zaaien, bij latere inzaai of geen inzaai van een vanggewas volgt een korting op de stikstofgebruiksnorm in het volgende jaar. Winterteelten zijn uitgezonderd van deze maatregel, conform het 7^e AP.

In het najaar 2022 zijn de lijsten met vanggewassen en winterteelten via internet (publiek) geconsulteerd. Naar aanleiding van de reacties op deze internetconsultatie zal worden bekeken op welke wijze de vanggewassen maatregel voor 1 oktober van dit jaar kan worden ingevoerd. Dan zal ook de systematiek voor de korting op de stikstofgebruiksnormen bij latere inzaai nader ingevuld worden.

Implementatie derogatiebeschikking

Vanaf de vaststelling van de derogatiebeschikking op 30 september 2022 werkt Nederland aan de implementatie van de voorwaarden die gesteld zijn in de derogatiebeschikking. Hieronder licht ik dat toe, waarbij ik aangeef welke aanpassingen ten opzichte van de brief van de minister van LNV van 2 december 2022 aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II 2022/23, 33037, nr. 481) worden beoogd, gegeven de door u geuite zorgen.

1. Derogatieregeling

Op basis van de op 11 november 2022 in werking getreden wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Stcrt. 2022, 30962) kunnen ondernemers voor het jaar 2022 een derogatie aanvragen. Deze derogatie is nog gelijk aan de derogatie in 2021. Wel zijn met deze wijziging de gebieden die eerder een gebruiksnorm dierlijke mest van 230 kg N/ha hadden aangewezen als door nutriënten verontreinigd gebied.

Het afbouwpad voor de derogatie begint in 2023. In de komende maand werkt Nederland voor 2023 opnieuw aan een wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet, zodat ondernemers voor dat jaar een derogatie kunnen aanvragen die lager is dan vorig jaar. De toegestane gebruiksnorm gaat met 10 kg N/ha omlaag zowel in nutriënt vervuilde gebieden (230 -> 220) als daarbuiten (250 -> 240). Deze regeling wordt vóór 1 maart 2023 gepubliceerd en geldt voor heel 2023. De aanwijzing van nutriënt vervuilde gebieden 2023 vindt ook in deze regeling plaats (zie ook hieronder bij 4), alsmede het verplicht stellen van het maken van een bemestingsplan voor alle bedrijven. Daarmee is geborgd dat geen derogatievergunningen voor 2023 worden verleend, voordat de aanwijzing van deze gebieden voor 2023 is vastgelegd in regelgeving. Ook voor de bufferstrokenvoorwaarde uit de derogatiebeschikking wordt dat geborgd (zie hieronder bij 3).

2. Mestproductieplafonds

In de derogatiebeschikking is opgenomen dat de mestproductie op nationaal niveau op of onder het productieniveau van 2020 moet blijven en dat deze productie geleidelijk verder af moet nemen naar 135 miljoen kg fosfaat en 440 miljoen kg stikstof in 2025. Het huidige niveau van mestproductie ligt beneden het productieniveau in 2020.

In de komende tijd zal de Meststoffenwet worden aangepast in verband met deze voorwaarde. De realisatie van de noodzakelijke afname van de mestproductie in 2025 en volgende jaren zal naar verwachting tevens worden beïnvloed door opkoopregelingen in het kader van de integrale gebiedsgerichte aanpak ter bescherming van de Natura 2000-gebieden.

3. Bufferstroken

Om zo spoedig mogelijk te kunnen voldoen aan het tijdig invoeren van bufferstroken zal Nederland de verplichting over bufferstroken uit de derogatiebeschikking al implementeren via een ministeriële regeling. Deze regeling zal bepalen dat het plaatsen van mest op de bufferstroken niet is toegestaan, conform de voorwaarde in de derogatiebeschikking. Daarbij zullen de breedtes gehanteerd worden die zijn opgenomen in de derogatiebeschikking. Als op basis van de huidige regels over teeltvrije zones een bredere zone of bufferstrook aangehouden moet worden dan waartoe de derogatiebeschikking verplicht, dan zal de breedste bufferstrook van toepassing zijn. Deze regeling zal naar verwachting per 1 maart 2023 in werking treden. In de tussentijd zijn de bufferstroken sinds 1 januari 2023 reeds verplicht voor deelnemers aan het GLB. In eerdere jaren nam meer dan 80% van alle bedrijven met landbouwgrond deel aan het GLB en richting de 100% van alle melkveehouders.

De implementatie van de bufferstrokenverplichting uit de derogatiebeschikking via een ministeriële regeling loopt dan vooruit op de uitvoering van het proces om te komen tot inhoudelijke harmonisatie van de regelgeving over bufferstroken vanuit het GLB (van

kracht sinds 1-1-2023), het gewasbeschermingsmiddelenbeleid en het mestbeleid. Dat proces zal Nederland voortzetten en vergt een meer tijdrovende wijziging van het Activiteitenbesluit milieubeheer die naar verwachting per 1 januari 2024 in kan gaan. Een dergelijk inhoudelijk eenduidig systeem is zowel voor de ondernemers als de uitvoerende en handhavende autoriteiten van groot belang.

4. Aanwijzing met nutriënten verontreinigde gebieden

In de derogatiebeschikking is opgenomen dat Nederland met nutriënten verontreinigde gebieden (verder NV-gebieden) per 1 januari 2024 definitief moet aanwijzen. Om op 1 januari 2024 tot een definitieve vaststelling de NV-gebieden te kunnen komen, bevat de beschikking een overgangsmaatregel voor de aanwijzing in de jaren 2022 en 2023. De aanwijzing in 2022 heeft plaatsgevonden in bovengenoemde derogatieregeling 2022. De aanwijzing van NV-gebieden in 2023, vooruitlopend op de definitieve aanwijzing per 1-1-2024, zal zo snel als mogelijk op een meer generiek schaalniveau (waterschappen-niveau) plaatsvinden. Eind januari zal dit worden gedeeld met het parlement en de sector. De aanwijzing zelf wordt opgenomen in de derogatieregeling 2023 die naar verwachting uiterlijk eind februari 2023 zal worden bekendgemaakt.

Conform de beschikking zal voor 2024 een aanvullende, meer gebiedsgerichte, aanwijzing plaatsvinden op basis van precieze gegevens. Deze aanwijzing in 2024 zal in zijn totaliteit naar verwachting een verdere toename van de omvang van de NV-gebieden ten opzichte van 2022 en 2023 betekenen. Met deze aanpak wordt binnen het gestelde tijdpad van de derogatiebeschikking aan deze verplichting voldaan.

Om in 2023 tot invulling van deze gebieden te komen is advies gevraagd aan de Commissie Deskundigen Meststoffen (CDM). Dit advies is bijgevoegd, hiermee komt Nederland tot de volgende aanpak:

Voor 2023 dient Nederland aanvullend vooruitlopend op de definitieve aanwijzing van nutriënten verontreinigde gebieden, gebieden aan te wijzen die met nutriënten verontreinigd zijn. De bepaling in de derogatiebeschikking stelt dat in 2023 toestroomgebieden voor de regionale waterlichamen dienen te worden aangewezen als door nutriënten verontreinigd gebied als zij slecht, ontoereikend of matig scoren voor nutriënten in de Nationale Analyse Waterkwaliteit van 2020. Hierover is advies ingewonnen bij de Commissie van Deskundigen Meststoffenwet.

In het advies van de CDM is aangegeven welke KRW-waterlichamen niet goed scoren op basis van de data van de Nationale Analyse Waterkwaliteit, aangevuld met meer recente data. Echter, er zijn in Nederland tot nog toe geen toestroomgebieden afgebakend die horen bij deze waterlichamen, en de CDM adviseert om een aantal partijen te betrekken om te komen tot een goede afbakening. Ook uit gesprekken met de waterschappen komt naar voren dat de afbakening van toestroomgebieden niet op korte termijn mogelijk is. Om deze reden is ervoor gekozen om de (gehele) beheersgebieden van waterschappen aan te wijzen indien minimaal 50% van de KRW-waterlichamen niet goed scoort voor fosfor en stikstof.

Dit betekent voor 2023 dat het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, hoogheemraadschap van Delfland, en waterschap Brabantse Delta worden aangewezen. Hiermee wordt in 2023 42% van het Nederlands landbouwareaal is aangewezen als verontreinigd gebied.

De CDM adviseert daarnaast om voor de bepaling van de status van een waterlichaam uit te gaan van een *one out, all out* systematiek. Dit betekent dat als één van de concentraties nutriënten (N óf P) te hoog is, een waterlichaam als onvoldoende wordt beoordeeld. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat voor een goede ecologie vaak zowel stikstof als fosfor op orde moet zijn en dat het sturen op beide nutriënten nodig is om het risico op eutrofiëring van waterlopen te beperken.

Dit sluit niet aan bij de KRW- beoordeling die Nederland hanteert bij rapportage aan de Europese Commissie en bij de in de beschikking gestelde voorwaarde dat in 2023 de Nationale Analyse Waterkwaliteit gevolgd zal worden. Nederland kiest er daarom voor om dit advies te betrekken bij de aanwijzing van gebieden in 2024. In de KRW-systematiek worden doelen gesteld voor de ecologische toestand (=beoordeling van de biologie). De beoordeling van deze ecologische toestand komt tot stand door beoordeling van diverse biologische factoren (waterflora en waterfauna). De beoordeling van de nutriënten (stikstof en fosfor) is ondersteunend aan deze beoordeling en heeft invloed op de kwaliteit van de biologische factoren. In deze ondersteunende beoordeling geldt dat wanneer één van de beide parameters stikstof of fosfor limiterend is voor de groei van algen en waterplanten, de groei ook daadwerkelijk gelimiteerd wordt (conform de wet van Liebig). Daarom is bepaald dat dat het kwaliteitselement als 'goed' wordt beoordeeld als één van de nutriënten beneden de norm blijft. De norm is daarbij strikt geformuleerd en leidt tot een kans van 90% dat wordt voldaan aan de eisen van de biologische parameter.

Voor 2024 zal het advies om one-out, all out aan te houden wel overwogen worden, ook omdat de beschikking expliciet stelt dat ook de trofische (en dus ecologische) status een criterium voor de aanwijzing dient te zijn. In 2023 zal met waterschappen worden gewerkt aan een meer gedetailleerde afbakening van toestroomgebieden voor de aanwijzing in 2024. Daarbij zal dan ook de landbouwbijdrage worden betrokken. Omdat er voor 2023 is gekozen om de grenzen van waterschappen te hanteren voor de begrenzing van NV-gebied, zijn er mogelijk ook waterlichamen en daarbij horende toestroomgebieden aangewezen waar in feite geen sprake is van verontreiniging met nutriënten. Over de verdere aanwijzing van toestroomgebieden voor 2024 willen we daarom graag in overleg met de Commissie.

5. Pilot Mineralenconcentraat

Commissaris Sinkevičius heeft in zijn brief zorgen geuit of de pilot Mineralenconcentraat nog als een onderzoekspilot beschouwd kan worden gelet op omvang en duur van de pilot. De pilot is de afgelopen 10 jaar vormgegeven als een onderzoeksvrijstelling in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. De pilot is niet uitgebreid in omvang en wordt momenteel gebruikt voor de ontwikkeling van een certificeringssysteem om de kwaliteit van de mestproducten te borgen. De omvang van de pilot ten opzichte van de totale mestproductie in Nederland is gering. Via de pilot mineralenconcentraat is in 2021 3 miljoen kilogram stikstof op de markt gebracht. Ten opzichte van de totale mestproductie (471 miljoen kilogram stikstof) is dit marginaal.

Door de pilot te verlengen kan de ervaring met de ontwikkeling van RENURE-producten doorgaan, een ontwikkeling die ook door de Commissie als positief wordt gezien in de mededeling over meststoffen "Waarborgen van de beschikbaarheid en betaalbaarheid van meststoffen (p. 13, COM (2022) 590)". Het voornemen is de pilot gedurende twee jaar te verlengen, om de pilot te gebruiken voor de ontwikkeling van een kwaliteitssysteem en om de toepassing van de RENURE-criteria in de praktijk te kunnen blijven testen. Het aantal deelnemende bedrijven blijft gelijk.

Tot slot

Ik hoop u met deze toelichting meer vertrouwen te bieden dat Nederland de implementatie van de voorwaarden van de derogatiebeschikking en het 7^e AP voortvarend oppakt. Zoals eerder aangegeven, licht Nederland de bijgestelde aanpak graag mondeling toe.

Hoogachtend,

5.1.2.i, 5.2.1

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

5.1.2.i, 5.2.1

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

5.1 tweede lid e
[Redacted]

Directie Communicatie

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | B Noord 2

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M +31 6 5.1 tweede lid e

E 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1.tweede.lid.e@minlnv.nl)

W www.rijksoverheid.nl/lnv

Aanwezig: ma, di, wo, vr

Woordvoeringslijn bij kamerbrief derogatie 20.01.2012

- In een Kamerbrief van 2 december heeft MLNV aangegeven hoe hij de derogatiebeschikking van de EC wilde gaan implementeren. Daarbij wilden we aansluiten – op verzoek van de Kamer – op de agrarische bedrijfspraktijk.
- We hebben daarbij een inschatting gemaakt die we nu niet kunnen volhouden.
- De Europese Commissie wil dat we ons houden aan de invoeringsdata voor bufferstroken waarop niet bemest mag worden en het inzaaien van vanggewassen in 2023 ipv 2024 wat in de kamerbrief van 2 dec stond.
- Ook was in de derogatiebeschikking opgenomen dat Nederland zogenaamde met nutriënten verontreinigende gebieden (NV-gebieden) moet aanwijzen voor de afbouw van de derogatie.

Waarom moet u nu versnellen?

- De Europese Commissie heeft zorgen bij onze planning en na gesprekken heb ik de conclusie getrokken dat het te risicovol is de implementatie uit te stellen.
- We lopen kans de volledige derogatiebeschikking te verliezen en dat weegt voor het kabinet en ook voor de sector zwaar.
- De EC wijst ons er nog eens op dat we ons echt moeten houden aan de afspraken om de waterkwaliteit te verbeteren.

Wat gaat er nu gebeuren?

- Vanaf 1 maart mag er op de bufferstroken niet bemest worden. Er hoeven geen gewassen omgeploegd te worden (zouden 1-1-2024)
- De vanggewassenregeling wordt verplicht vanaf 1 oktober 2023 (zou pas in 2024)
- We maken bekend welke extra gebieden in 2023 worden aangewezen (Nutriënten Verontreinigde gebieden – NV-gebieden) die vallen onder het lagere regime (220 kg stikstof per hectare) voor de afbouw van derogatie. *Dit betreft de waterschappen Noord-Hollands Noorderkwartier, Delfland en Brabantse Delta (voor het deel dat nog niet was aangewezen in 2022)*
- Er komt nogal wat op het boeren erf af, die zorgen begrijp ik heel goed.
- Boeren staan op dit moment in een onzekere periode. Zij hebben veel vragen over de toekomst en we maken bekend hoe zij kunnen doorgaan op een duurzame manier.
- Ik wil hen helpen naar die duurzame toekomst, daarom ben ik ook zo blij dat we met elkaar in gesprek zijn voor het Landbouwakkoord.
- Boeren moeten nu rust en duidelijkheid krijgen.
- Samen met de RVO en in gesprek met de sector hoop ik dat we dit op een goede manier kunnen doorvoeren.

Q&A's

Q: U heeft verschillende keren aangegeven dat de EC geen geduld meer met ons heeft (niet voor niets was de derogatiebeschikking al zo ingrijpend). Hoe heeft u kunnen denken dat de EC in zou stemmen met uitstel?

Het is duidelijk dat de EC streng meekijkt op het behalen van de doelen op het gebied van waterkwaliteit. Ik heb mijn best gedaan om regelgeving op het gebied van bufferstroken geharmoniseerd met GLB en het gewasbeschermingsbeleid in te voeren. Zodat het ook past bij de doorlooptijden en aansluit bij de boerenpraktijk. Dat is duidelijk voor de boer en ook beter handhaafbaar voor de overheid. De Europese Commissie geeft die ruimte niet, dus dan moet het anders.

Q: Heeft u de EC dan van tevoren niet geïnformeerd over de timing van de maatregelen?

Wij zijn doorlopend in gesprek met de Europese Commissie over de uitwerking van de derogatiebeschikking. We hebben hierover ook met elkaar gesproken, maar uiteindelijk waren er toch zorgen of we met het tijdpad zoals in december voorgesteld, de doelen op waterkwaliteit wel zouden gaan halen.

Q: Hoe moeten boeren u nog vertrouwen als u de ene maand ruimte geeft, die u een maand later alweer intrekt?

Ik betreur deze gang van zaken en begrijp ook heel goed dat dit onzekerheid geeft bij boeren. Ik heb mijn best gedaan voor de boeren het mogelijk te maken zich aan te kunnen passen op de maatregelen uit de beschikking, met respect voor de agrarische bedrijfspraktijk. En eenduidig, geharmoniseerd met GLB en gwb en teeltvrijezones, waarvoor een langer regelgevingstraject nodig was. De EC heeft daar zorgen over en die snap ik ook. Uiteindelijk vind ik het belangrijk dat de sector de komende jaren (tot en met 2025) kan bouwen op derogatieverlening. En met de zorgen van de EC stond die zekerheid op spanning. Dat risico weegt te zwaar. Daarmee zouden we onszelf in een nog onzekerder situatie brengen.

Q: Hoe groot is de impact van de wijziging van de uitvoering van de maatregelen ten opzichte van de brief van 2 december?

Ik kan niet exact zeggen hoe groot de impact is. Voor een deel overlappen de maatregelen al met de lopende invoering binnen de GLB (voor bufferstroken). GLB deelnemers moeten deze bufferstroken al aanhouden sinds 1 januari 2023. Daarnaast geldt voor veel boeren al langer een verplichting om zogenaamde teeltvrije zones aan te houden. Dit betekent dat veel boeren hier al mee bezig zijn. Maar in de praktijk zullen er door akkerbouwers mogelijk eerder dan verwacht aanpassingen moeten worden gedaan.

Daarbij geldt dat, hoe vervelend ook, de verplichting per 1 maart **niet** betekent dat boeren iets moeten omploegen. Het is dus geen teeltverbod. Boeren mogen hun gewassen gewoon laten staan, zij mogen deze strook alleen niet bemesten, waardoor de gewasopbrengst mogelijk lager zal zijn. De financiële schade voor boeren zal daarmee mogelijk relatief meevallen, maar dit neemt niet weg dat dit ontzettend vervelend is.

Q: Gaat u boeren tegemoet komen die hun bedrijfsplannen nu moeten aanpassen en daarbij in de kosten oplopen?

Ik vind het heel vervelend dat boeren nu op korte termijn plannen moeten aanpassen. Tot begin december 2022 moesten maatregelen in principe zo uitgevoerd worden zoals deze in de derogatiebeschikking waren opgenomen. De financiële schade valt mogelijk mee, omdat het verschil met de brief van 2 december alleen is dat boeren die niet aan GLB deelnemen per 1 maart 2023 niet mogen bemesten op bufferstroken, het is dus geen teeltverbod. Dit neemt niet weg dat de onduidelijkheid en onzekerheid die hierdoor ontstaat erg vervelend is. Ik zou het vervelend vinden als er boeren zijn die door de Kamerbrief van 2 december andere besluiten hebben genomen. Ik blijf graag in gesprek met de sector, met name de akkerbouwsector, over waar zaken knel lopen.

Q: Zijn de boeren niet beter af met het verlies van de volledige derogatiebeschikking? Dan weten zij in een keer waar zij aan toe zijn.

Ik snap dat dat een gedachte kan zijn. Maar de mestafzetkosten zouden daarmee ineens erg snel stijgen zonder dat bedrijven de tijd hebben om hier hun bedrijfsvoering op te kunnen aanpassen. En uiteindelijk gaat het de EC en het kabinet erom dat we de doelen op milieu en waterkwaliteit halen. Met het volledig wegvallen van de derogatie, lopen we het risico dat bedrijven bijvoorbeeld ook geen grasland meer aanhouden op hun bedrijf. Daarnaast is niet uitgesloten dat ook bij het volledig wegvallen van de derogatie, er nog steeds maatregelen volgen waar de Nederlandse landbouw aan moet voldoen om de waterkwaliteit te verbeteren.

Q: Dit is in korte tijd de zoveelste klap voor de boeren, hoe kunt u hen nog perspectief geven?

Dit is niet fraai voor boeren en zorgt ook echt voor een aanpassing van bedrijfsvoering op korte termijn. Maar deze beslissing is juist ook bedoeld om op de langere termijn perspectief te kunnen houden, met het behoud van deze derogatie. Uiteindelijk zijn dit wel aanpassingen waarmee de landbouw bijdraagt aan het verbeteren van de waterkwaliteit van Nederland. Natuurlijk moeten we daarnaast, in het Landbouwakkoord, zorgen dat alle aanpassingen dragelijk zijn voor de sector. Zij

moeten de transitie wel kunnen maken. Daar ga ik nog steeds vol voor, met de partijen van het Landbouwakkoord.

Q: Weet u zeker dat de EC met de huidige brief wel akkoord is?

We zijn doorlopend met de Europese Commissie in gesprek. Ik heb naar aanleiding van deze gesprekken er vertrouwen in dat we hiermee op de juiste weg zijn.

Q: Kunt u niet terug naar Brussel om opnieuw te onderhandelen?

Volgens mij laat ook deze gebeurtenis nog maar eens zien dat er geen onderhandelingsruimte is op dit dossier met Europa. Nederland loopt achter op de waterkwaliteitsdoelen en daar moeten we stappen op zetten. Brussel volgt Nederland daarin nauwgezet. We liggen echt onder een vergrootglas.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 20 januari 2023 19:18
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Antw: Woordvoeringslijn derogatie

Ik denk dat t goede lijnen zijn.

Graag goed opletten dat we niet ongewild een lijn van financiële compensatie openzetten. De zin in de kamer brief is wat het is voor nu.

Fijn weekend aan allen, hopelijk blijft het rustig.

Gr ^{5.1 tweede lid e}

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>
Datum: 20 januari 2023 om 18:42:14 CET
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Woordvoeringslijn derogatie

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: zondag 22 januari 2023 15:31
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1 tweede lid e
5.1.2.e
Urgentie: Hoog

Beste allen,

5.1 tweede lid e , 5.1 tweede lid e) en ik hebben morgenmiddag om 14u15 een overleg met 5.1.2.e 5.1.2.e vraagt om bullets (géén uitgeschreven spreekteksten) om e.e.a. uit te leggen.

Hieronder een voorzet met verzoek om correcties/aanvullingen.

Groet,

5.1 tweede lid

+++

BEREIKEN/VERMIJDEN

- Politiek draagvlak creëren bij de Commissie voor de Nederlandse invulling van het Nitraatbesluit teneinde dat de Commissie zal besluiten niet over te gaan tot ingebrekestelling.

TER INLEIDING/ACHTERGROND

- 19/12: C SSR Sinkevičius sent letter to minister Adema (following a technical meeting b/w LNV – ENV on 14/12) in which he expressed his concern about the compatibility of the implementation progress of the Derogation Decision, in particular on:
  - the obligation to establish **buffer strips** (as of 1 January 2023)
  - the intermediate designation of **nutrient polluted areas** (as of January 2023)
  - delay of key measures of the 7th Nitrates Action Programme, in particular catch crops
- 23/12: MLNV sent reply letter:
  - reassure intention to implement the Decision within the shortest possible time
  - will inform the Commission in writing by mid-January on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas
- 19/12: LNV has informed both Parliament and the Commission on the progress and next steps:
  - Before March 1, 2023 the Implementing rules Manure Law will be published, laying down a.o.:
    - downward adjusted application standards for nitrate (2023)
    - (intermediate) designation of **nutrient polluted areas** (2023) > 42% of total agricultural area
    - **buffer strips** (by ministerial decree, expected to enter into force as of March 1, 2023)
    - **No derogation can be approved at farm level before the nutrient polluted areas have been designated and buffer strips are established.**
  - The measure to stimulate the growing of catch crops will become effective I 2023, instead of 2024 (7th Action Programme)

- From discussions at technical level, it appears that with the establishment of the buffer strips NL fulfills its obligation (although not in time) and designation of nutrient polluted areas not 100% (in the eyes of the Commission).

U kunt aangeven dat:

- The ministry has informed the Commission on January 20 in writing on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas. (Parliament was informed at the same time).
- Over the past few weeks there have been constructive meetings with ENV to inform and discuss the steps NL is taking to fulfill its obligations. We trust that concerns about the establishment of buffer strips and the implementation of the key measures of the 7th Nitrates Action Programme have been addressed.
- Views on the way in which the Netherlands has **designated intermediately nutrient polluted areas**, may differ. This is as far as the Netherlands can go at this moment, given a) the available data , and b) what is maximum responsible politically.
- The intermediate designation is based on the advice of the Expert Commission Fertilisers (areas at the level of management areas of the water boards in which 50% of the water bodies qualify as poor for both fosfor and nitrogen based on the) . The Netherlands will follow-up on the advice in two steps (designation 2023 and 2024). The rationale for the 2-step approach is:
  - that based on the available data the Commission of Experts can map the contribution from agriculture to the nutrient load on surface waters only at the level of management areas of the water boards. A further differentiation at the level of river basin will be made this year for the final designation of nutrient polluted areas as of 2024.
  - given that the Derogation Decision stipulates that the final designation of nutrient polluted areas should include at least the areas designated in 2023, using the rough data for the designation in 2023 runs the risk that areas will be unjustly designated now, not having the leeway to reverse designations.
- Minister wrote in his letter to the Csr Sinkevičius that it is his sincere intention to also meet the environmental targets. **Water quality** is integral part of the national, integrated approach to the nitrogen problem:
  - Later this month the Government will publish the regional/provincial targets for a.o. water
  - Provinces have to submit their provincial, area-focused plans July 1, 2023 at the latest for implementation as of January 1, 2023

[ANDERE STAPPEN/IJKPUNTEN OM WATERKWALITEIT TE VERBETEREN]?

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: zondag 22 januari 2023 17:15
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: Antw: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek Robert 5.1.2.e

Ha

Ik weet niet zeker of er regionale doelen voor water worden bekend gemaakt. In welke brief?
We hebben toch krw doelen gewoon?

Verder voeren we geen extra dingen boven 7e ap en derogatie en krw dingen uit tbv waterkwaliteit denk ik, maar die dingen zijn wel te benadrukken.

En de bodem water sturend brief natuurlijk van lenW van 25 nov

Ik zou in redeneerlijn nv gebieden wel de tekst uit derogatie beschikking nemen, met transitie periode.

Team mest vult vast nog verder aan.

Gr 5.1 tweede lid e

Van: 5.1.2.e @minbuza.nl>
Datum: 22 januari 2023 om 15:31:11 CET
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>, 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e
Prioriteit: Hoog

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 08:57
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Ja, doen we.

Gesprek I&W is idd vrijdag 27^e .
Je hoort dadelijk van ons..

5.1 tweede

Van: 5.1.2.e @minbuza.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 08:55
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>;
5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 23 januari 2023 10:38
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Yep, dank je! Ik ga het verwerken.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 10:34
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Hoi,

Paar suggesties gedaan in blauw nog. Belangrijkste is dat we dat punt van "maximaal politiek haalbare" niet als belangrijkste argument moeten aanvoeren denk ik. Dat insinueert al dat we ons bewust niet aan de bepaling van de beschikking houden, en dat is niet zo. Alleen het aanwijzen van toestroomgebieden vullen we anders in, omdat dat technisch gezien gewoon niet mogelijk is. Dat is geen politiek issue.

Onze inschatting is dat het gebruiken van *one out - all out* niet politiek haalbaar is voor de aanwijzing in 2023, maar dat hoeft ook helemaal niet. De beschikking vraagt immers om gebieden die slecht, ontoereikend of matig scoren voor *nutrienten* en daarvoor hanteert voor de KRW Nederland de *one-in, all-in* systematiek.

Ik snap het als dat al een te technisch verhaal is maar het is wel de fundering onder ons verhaal in mijn ogen. Hierbij wat zinnen die je zou kunnen gebruiken.

- We are convinced that with this designation for 2023 the Netherlands follows the decision as much as is technically possible at this point. The only deviation is that instead of designating catchment areas, we will designate entire waterboards.
- The advice of the independent Expert Commission Fertilisers is to designate waterbodies based on a one out, all out system for nutrients (as is used for the biological parameters in the WFD system). This is not what the decision asks for in 2023, as the *Nationale Analyse Waterkwaliteit* should be followed which uses a one in, all in system. Therefore, this is not a politically feasible approach for the coming years, but it will be involved in the designation for 2024.

Ik denk niet dat we het nog veel technischer moeten maken dan dit. Ik moet nu een overleg in, kun je dit verwerken?

Dank en groeten,

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 09:50
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Kijk jij ook nog heel even??

Spul van I&W is ook meegenomen.

BEREIKEN/VERMIJDEN

- Politiek draagvlak creëren bij de Commissie voor de Nederlandse invulling van het Nitraatbesluit teneinde dat de Commissie zal besluiten niet over te gaan tot ingebrekestelling of intrekking van de derogatiebeschikking.

TER INLEIDING/ACHTERGROND

- 19/12: C SSR Sinkevičius sent letter to minister Adema (following a technical meeting b/w LNV – ENV on 14/12) in which he expressed his concern about the compatibility of the implementation progress of the Derogation Decision, in particular on:
  - the obligation to establish **buffer strips** (as of 1 January 2023)
  - the intermediate designation of **nutrient polluted areas** (as of January 2023)
  - delay of key measures of the 7th Nitrates Action Programme, in particular catch crops
  - [the need to evaluate the possible prolongation of the pilot on mineral concentrates] dit gaan we gewoon doen toch? Dan is possible overbodig
- 23/12: MLNV sent reply letter:
  - reassure intention to implement the Decision within the shortest possible time
  - will inform the Commission in writing by mid-January on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas and implement the obligations measures of the 7th AP.
- 20/01: LNV has informed both Parliament and the Commission on the progress and next steps:
  - Before March 1, 2023 the Implementing rules Manure Law will be published, laying down a.o.:
    - downward adjusted application standards for **nitrate manure** (2023)
    - (intermediate) designation of **nutrient polluted areas** (2023) > 42% of total agricultural area, this includes three the area of three waterboards this is supplementary to the already designated areas on sand and loess of 2022. Farmers in the nutrient polluted areas will have to apply less manure than in other areas, this applies for the whole season of 2023
    - **buffer strips** (by ministerial decree, expected to enter into force as of March 1, 2023)
    - **No derogation can be approved at farm level before the nutrient polluted areas have been designated and buffer strips are established.**
  - The measure to stimulate the growing of catch crops (measure of 7th AP) will become effective in 2023 (1st of October), instead of January 2024 (7th Action Programme)
- From discussions at technical level, it appears that with the establishment of the buffer strips NL fulfills its obligation (although not in time, but as soon as possible) and designation of nutrient polluted areas not 100% (in the eyes of the Commission). Ja dat laatste zo expliciet noemen? En is Reeds beoordeeld "The Commission". Misschien "your services" gebruiken?

U kunt aangeven dat:

- The ministry has informed the Commission on January 20 in writing on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas. (Parliament was informed at the same time). [and the application of catching crops by October 2023 instead of 1st of January 2024]

- Over the past few weeks there have been constructive meetings with ENV to inform and discuss the steps NL is taking to fulfill its obligations. We trust that concerns about the establishment of buffer strips and the implementation of the key measures of the 7th Nitrates Action Programme have been addressed.
- Views on the way in which the Netherlands has **designated intermediately nutrient polluted areas**, may differ. **This is as far as the Netherlands can go at this moment, given a) the available data, and b) what is maximum responsible politically.** With the chosen designation we are convinced that the Netherlands adheres to the obligation of the derogation decision, **which the intermediate designation in 2023 with criteria of the Water Framework directive.**
- **The intermediate designation is in line with the derogation decision that asks for a final designation in 2024 and a transitional measure in 2023.** The designation is based on the **advice of the Expert Commission Fertilisers** (areas at the level of management areas of the water boards in which 50% of the water bodies qualify as poor for both fosfor and nitrogen based on the) **and according to us it is in line with the derogation decision.** **Furthermore the approach is fully in line with the way of reporting the water framework directive.** The Netherlands will **follow-up on the advice in two steps** (designation 2023 and 2024). **The rationale for the 2-step approach is:**
  - **given that the Derogation Decision stipulates that the final designation of nutrient polluted areas should include at least the areas designated in 2023, using the rough data for the designation in 2023 runs the risk that areas will be unjustly designated now, not having the leeway to reverse designations.**
  - **For the 2024 we also want to take the contribution from agriculture into account, as mentioned in the derogation decision, together more detailed information on the catchment of the water bodies. This will result in a more detailed, specified designation of the areas for the catchment, where agriculture has a big impact (more than 19%). Ik denk dat dit al te technisch is eerlijk gezegd.**
  - **Based on the available data the Commission of Experts for 2023 we map the contribution from agriculture the nutrient load on surface waters only at the level of management areas of the water boards. A further differentiation at the level of river basin will be made this year for the final designation of nutrient polluted areas as of 2024.**
  - **For 2023, the Netherlands will use the one-in-all-in approach to determine the quality of the waterbodies, as is also used in the reporting by the Netherlands on the water framework directive. The Commission on Experts also advised that the one-out-all-out approach could be used, the Netherlands will involve this advice in the final designation in 2024. In this way, also the areas at risk (areas that can develop towards a situation with worse water quality) for pollution will be taken into account.**
- Minister wrote in his letter to the Csr Sinkevičius that it is his sincere intention to also meet the environmental targets. **Water quality** is integral part of the national, integrated approach to the nitrogen problem:
  - **On 25th November 2022 the Government informed Parliament with a set of letters on their approach on nitrogen, water quality, biodiversity and climate. Comprehensive steps will be taken and implemented, making 2023 a 'transitional year' for the Netherlands.**
  - **The water targets of the Water Framework Directive (and Nitrates directive) are an integral part of the national programme on rural areas.**
  - ~~Later this month the Government will publish the regional/provincial targets for a.o. water~~
  - **Provinces have to submit their provincial, area-focused plans July 1, 2023 at the latest for implementation as of January 1, 2023**
  - **An important measure for the surface water quality in the high sand region is to implement wide buffer strips of 100 to 250 meter around the brooks. The provinces include this measure in**

the areal focused plans, in close cooperation with the national government (measure is mentioned in the addendum).

- In the lower lying areas of the Netherlands, in those area focused plans also measures will be taken up on improving water quality focused on local circumstances. For example in the bulb area we could work with iron coated drains to reduce phosphate emissions.
- In the addendum of the 7th AP of the Netherlands, this measures is mentioned.

Van: 5.1.2.e @minlnv.nl>

Verzonden: zondag 22 januari 2023 22:18

Aan: 5.1.2.e @minbuza.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>; 5.1.2.e @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 23 januari 2023 11:00
Aan: 5.1 tweede lid e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: dossier opbouwen derogatiebeschikking
Bijlagen: 23 01 2023 debat dossier.docx; 20 01 23 Brief naar EC.pdf; 20 01 23 Kamerbrief.pdf; Uitvraag derogatie voorbereiding LVR

Urgentie: Hoog

Hallo allen,

Zoals net met een aantal besproken, moeten we nu kijken dat we vandaag spreeklijnen, QAs en stukje achtergrond (factsheetjes) voor elkaar krijgen.

We moeten nu vooral een dossiertje klaarleggen voor minister, waarbij de hoofdvragen prio 1 zijn: hoe is Brussel geïnformeerd, waarom de ruimte in implementatie gezocht, wat is de impact?, compensatiemogelijkheden, vertrouwen landbouwsector/landbouwakkoord voortgang, is dit het laatste...

Prio voor vandaag is vooral de redeneerlijnen, zie bijgaande mail van [Redacted]. Die moeten om half 5 aangeleverd zijn!

Ik had onderstaande mail al af, maar mijn verzoek nu allereerst vooral de redeneerlijnen per thema (dus focus op spreeklijn + een paar QA):

1. Algemeen (5.1 tweede lid e)
2. Bufferstroken (5.1 tweede lid e)
3. NV-gebieden (5.1 tweede lid e)
4. Pilot Mineralenconcentraat (5.1 tweede lid e)

Ik heb bijgaand de informatie die we hebben bij elkaar geplakt in een dossier. Het is een stuk uit een dossier van oktober, met erboven wat informatie die we vorige week al hebben voorbereid (stuk voor MR, spreeklijnen, QAs die we al hadden). Ik voeg ook even de Brief naar EC en Kamerbrief toe. Dit moet worden aangepast naar een dossier met de volgende opbouw, ik heb erbij gezet van wie ik vraag om de stukken aan te passen:

1. Algemene spreeklijn (5.1 tweede lid e)
  - a. QAs
  - b. Achtergrond met informatie over het proces tot dus ver (met wanneer kamerbrieven etc).
2. Bufferstroken (5.1 tweede lid e)
  - a. algemene lijn
  - b. QA
  - c. Achtergrond/factsheet (niet te lang, vooral een overzichtje wat nu de aanpak wordt)
3. NV-gebieden (5.1 tweede lid e)
  - a. Algemene lijn
  - b. QA
  - c. Achtergrond/factsheet (idem)
4. Vanggewassen (5.1 tweede lid e)
  - a. Algemene lijn
  - b. QAs
  - c. Achtergrond/Factsheet (idem)
5. Pilot mineralenconcentraat (5.1 tweede lid e)
  - a. Algemene lijn
  - b. QAs
  - c. Achtergrond/Factsheet (idem)

6. Eventueel nog wat spreeklijntjes aanvullend over wat we al wel doen (kan later).

Het zou fijn zijn als we in de loop van de dag de stukken bij elkaar hebben. Lukt het jullie rond 15.00 uur voor je onderdeel het spul te hebben bekeken/samengevoegd en aangepast? Als het niet duidelijk is of niet lukt, geef ff een seintje!
Alvast veel dank!

5.1 tweede

5.1 tweede lid e

Aan:

5.1 tweede lid e
eede lid e

Beste allen,

Naar aanleiding van de derogatiebrief van afgelopen vrijdag, wordt er deze week een debat verwacht. De mogelijkheden hiervoor zijn in het vragenuurtje, in de LVR of een apart debat. Graag wil ik hiervoor langs deze weg alvast de voorbereiding uitzetten. Kunnen jullie de voorbereiding van de onderstaande punten vandaag om 16:30 bij mij aanleveren, zodat dit nog meekan in de tas van de minister. Kunnen jullie de volgende stukken aanleveren:

- Tijdslijn van communicatie tussen EC/LNV van afgelopen jaar inclusief bijbehorende stukken, zoals agenda's en verslagen.
- Tijdslijn van communicatie tussen sector/LNV
- Redeneerlijnen

Tevens zet ik de volgende voorbereiding uit:

- Overzicht van opmerkingen die zijn gemaakt door Kamerleden naar aanleiding van de brief van 2 december over de derogatiepunten (zie bericht ^{5.1 tweede lid} Wordt gedaan door ^{5.1 tweede}
- Inleidende spreeklijn. Zet ik uit bij DC, in afstemming met jullie.

@ ^{5.1 tweede lid} Morgen van 12:15-13:00 is er een vooroverleg LVR. Graag verneem ik welke 2 mensen hiervoor kunnen worden uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 11:22
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Hoi allen,

Met elkaar hebben we vanochtend nog een en ander aangepast aan de spreeklijn. Hieronder in kleuren aangegeven, maar voor het gemak nu even een 'schone' versie gemaakt.

Belangrijkste aandachtspunten die we hebben aangepast/toegevoegd:

- De invulling die we nu kiezen voor de NV-gebieden als overgangsmaatregel, zien wij echt als het tegemoetkomen aan de overgangsmaatregel vanuit de derogatiebeschikking. Onze inschatting is dat het gebruiken van *one out - all out* niet politiek haalbaar is voor de aanwijzing in 2023, maar dat hoeft ook helemaal niet. De beschikking vraagt immers om gebieden die slecht, ontoereikend of matig scoren voor *nutrienten* en daarvoor hanteert voor de KRW Nederland de *one-in, all-in* systematiek.
- Voor de regionale aanpak/invulling waterkwaliteit in NPLG ook nog even met I&W gebeld. In het NPLG wordt ook gestuurd op de doelen vanuit de Kaderrichtlijn Water. De maatregelen die hierbij horen zijn regionaal, lokaal. In het addendum is bijvoorbeeld de aanpak van de beekdalen met bufferstroken van 100 tot 250 meter genoemd. Provincies zijn hiermee bezig, en nemen dit ook mee in hun gebiedsplannen.

Groeten,

5.1 tweede lid e

BEREIKEN/VERMIJDEN

- Politiek draagvlak creëren bij de Commissie voor de Nederlandse invulling van het Nitraatbesluit teneinde dat de Commissie zal besluiten niet over te gaan tot ingebrekestelling of intrekking van de derogatiebeschikking.

TER INLEIDING/ACHTERGROND

- 19/12: Csr Sinkevičius sent letter to minister Adema (following a technical meeting b/w LNV – ENV on 14/12) in which he expressed his concern about the compatibility of the implementation progress of the Derogation Decision, in particular on:
  - the obligation to establish **buffer strips** (as of 1 January 2023)
  - the intermediate designation of **nutrient polluted areas** (as of January 2023)
  - delay of key measures of the 7th Nitrates Action Programme, in particular catch crops
  - [the need to evaluate the prolongation of the pilot on mineral concentrates] eventueel weglaten, we gaan dit gewoon doen.
- 23/12: MLNV sent reply letter:
  - reassure intention to implement the Decision within the shortest possible time
  - will inform the Commission in writing by mid-January on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas and implement the ~~obligations~~ measures of the 7th AP.
- 20/01: LNV has informed both Parliament and the Commission on the progress and next steps:
  - Before March 1, 2023 the Implementing rules Manure Law will be published, laying down a.o.:
    - downward adjusted application standards for ~~nitrate~~ manure (2023)
    - (intermediate) designation of **nutrient polluted areas** (2023) > 42% of total agricultural area, this includes three the area of three waterboards this is supplementary to the already designated areas on sand and loess of 2022. Farmers in the nutrient polluted areas will have to apply less manure than in other areas, this applies for the whole season of 2023
    - **buffer strips** (by ministerial decree, expected to enter into force as of March 1, 2023)
    - **No derogation can be approved at farm level before the nutrient polluted areas have been designated and buffer strips are established.**

- The measure to stimulate the growing of catch crops (measure of 7th AP) will become effective in 2023 (1st of October), instead of January 2024 (7th Action Programme)
- From discussions at technical level, it appears that with the establishment of the buffer strips NL fulfills its obligation (although not in time, but as soon as possible) and designation of nutrient polluted areas not 100% (in the eyes of the Commission). *Ja dat laatste zo expliciet noemen? En is Reeds beoordeeld "The Commission". Misschien "your services" gebruiken?*

U kunt aangeven dat:

- The ministry has informed the Commission on January 20 in writing on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas. (Parliament was informed at the same time). [and the application of catching crops by October 2023 instead of 2024))
- Over the past few weeks there have been constructive meetings with ENV to inform and discuss the steps NL is taking to fulfill its obligations. We trust that concerns about the establishment of buffer strips and the implementation of the key measures of the 7th Nitrates Action Programme have been addressed.
- Views on the way in which the Netherlands has **designated intermediately nutrient polluted areas**, may differ. With the chosen designation we are convinced that the Netherlands adheres to the obligation of the derogation decision, which is the intermediate designation in 2023 with criteria of the Water Framework directive.
- The intermediate designation is in line with the derogation decision that asks for a final designation in 2024 and a transitional measure in 2023. The designation is based on the advice of the Expert Commission Fertilisers (areas at the level of management areas of the water boards in which 50% of the water bodies qualify as poor for both fosfor and nitrogen based on the) and according to us it is in line with the derogation decision. Furthermore the approach is fully in line with the way of reporting the water framework directive. The Netherlands will follow-up on the advice in two steps (designation 2023 and 2024). The rationale for the 2-step approach is:
  - We are convinced that with this designation for 2023 the Netherlands follows the decision as much as is technically possible at this point. The only deviation is that instead of designating catchment areas, we will designate entire waterboards.
  - The advice of the independent Expert Commission Fertilisers is to designate waterbodies based on a one out, all out system for nutrients) as is used for the biological parameters in the WFD system). This is not what the decision asks for in 2023, as the *Nationale Analyse Waterkwaliteit* should be followed which uses a one in, all in system. Therefore, this is not a (politically) feasible approach for the coming years, but it will be taken into account in the designation for 2024.
  - For 2023, the Netherlands will use the one-in-all-in approach to determine the quality of the waterbodies, as is also used in the reporting by the Netherlands on the water framework directive. The Commission on Experts also advised that the one-out-all-out approach could be used, the Netherlands will involve this advice in the final designation in 2024. In this way, also the areas at risk (areas that can develop towards a situation with worse water quality) for pollution will be taken into account.
- Minister wrote in his letter to the Csr Sinkevičius that it is his sincere intention to also meet the environmental targets. **Water quality** is integral part of the national, integrated approach to the nitrogen problem:
  - On 25th November 2022 the Government informed Parliament with a set of letters on their approach on nitrogen, water quality, biodiversity and climate. Comprehensive steps will be taken and implemented, making 2023 a 'transitional year' for the Netherlands.
  - The water targets of the Water Framework Directive (and Nitrates directive) are an integral part of the national programme on rural areas.
  - Provinces have to submit their provincial, area-focused plans July 1, 2023 at the latest for implementation as of January 1, 2024
  - An important measure for the surface water quality in the high sand region is to implement wide buffer strips of 100 to 250 meter around the brooks. The provinces include this measure in the areal focused plans, in close cooperation with the national government (this measure is mentioned in the addendum).
  - [Another example of a measure: In the lower lying areas of the Netherlands, in those area focused plans also measures will be taken up on improving water quality focused on local

circumstances. For example in the bulb area we could work with iron coated drains to reduce phosphate emissions.]

- In the addendum of the 7th AP of the Netherlands, the measure on buffer strips around brooks is mentioned.

BEREIKEN/VERMIJDEN

- Politiek draagvlak creëren bij de Commissie voor de Nederlandse invulling van het Nitraatbesluit teneinde dat de Commissie zal besluiten niet over te gaan tot ingebrekestelling of intrekking van de derogatiebeschikking.

TER INLEIDING/ACHTERGROND

- 19/12: Csr Sinkevičius sent letter to minister Adema (following a technical meeting b/w LNV – ENV on 14/12) in which he expressed his concern about the compatibility of the implementation progress of the Derogation Decision, in particular on:
  - the obligation to establish **buffer strips** (as of 1 January 2023)
  - the intermediate designation of **nutrient polluted areas** (as of January 2023)
  - delay of key measures of the 7th Nitrates Action Programme, in particular catch crops
  - [the need to evaluate the possible prolongation of the pilot on mineral concentrates] *dit gaan we gewoon doen toch? Dan is possible overbodig*
- 23/12: MLNV sent reply letter:
  - reassure intention to implement the Decision within the shortest possible time
  - will inform the Commission in writing by mid-January on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas and implement the obligations measures of the 7th AP.
- 20/01: LNV has informed both Parliament and the Commission on the progress and next steps:
  - Before March 1, 2023 the Implementing rules Manure Law will be published, laying down a.o.:
    - downward adjusted application standards for **nitrate manure** (2023)
    - (intermediate) designation of **nutrient polluted areas** (2023) > 42% of total agricultural area, this includes three the area of three waterboards this is supplementary to the already designated areas on sand and loess of 2022. Farmers in the nutrient polluted areas will have to apply less manure than in other areas, this applies for the whole season of 2023
    - **buffer strips** (by ministerial decree, expected to enter into force as of March 1, 2023)
    - **No derogation can be approved at farm level before the nutrient polluted areas have been designated and buffer strips are established.**
  - The measure to stimulate the growing of catch crops (measure of 7th AP) will become effective in 2023 (1st of October), instead of January 2024 (7th Action Programme)
- From discussions at technical level, it appears that with the establishment of the buffer strips NL fulfills its obligation (although not in time, but as soon as possible) and designation of nutrient polluted areas not 100% (in the eyes of the Commission). *Ja dat laatste zo expliciet noemen? En is 5.1.2.e "The Commission". Misschien "your services" gebruiken?*

U kunt aangeven dat:

- The ministry has informed the Commission on January 20 in writing on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted

areas. (Parliament was informed at the same time). [and the application of catching crops by October 2023 instead of 1st of January 2024)

- Over the past few weeks there have been constructive meetings with ENV to inform and discuss the steps NL is taking to fulfill its obligations. We trust that concerns about the establishment of buffer strips and the implementation of the key measures of the 7th Nitrates Action Programme have been addressed.
- Views on the way in which the Netherlands has **designated intermediately nutrient polluted areas**, may differ. ~~This is as far as the Netherlands can go at this moment, given a) the available data, and b) what is maximum responsible politically.~~ With the chosen designation we are convinced that the Netherlands adheres to the obligation of the derogation decision, **which the intermediate designation in 2023 with criteria of the Water Framework directive.**
- **The intermediate designation is in line with the derogation decision that asks for a final designation in 2024 and a transitional measure in 2023.** The designation is based on the advice of the Expert Commission Fertilisers (areas at the level of management areas of the water boards in which 50% of the water bodies qualify as poor for both fosfor and nitrogen based on the) **and according to us it is in line with the derogation decision.** **Furthermore the approach is fully in line with the way of reporting the water framework directive.** The Netherlands will follow-up on the advice in two steps (designation 2023 and 2024). The rationale for the 2-step approach is:
  - We are convinced that with this designation for 2023 the Netherlands follows the decision as much as is technically possible at this point. The only deviation is that instead of designating catchment areas, we will designate entire waterboards.
  - The advice of the independent Expert Commission Fertilisers is to designate waterbodies based on a one out, all out system for nutrients) as is used for the biological parameters in the WFD system). This is not what the decision asks for in 2023, as the *Nationale Analyse Waterkwaliteit* should be followed which uses a one in, all in system. Therefore, this is not a politically feasible approach for the coming years, but it will be involved in the designation for 2024.
  -
  - given that the Derogation Decision stipulates that the final designation of nutrient polluted areas should include at least the areas designated in 2023, using the rough data for the designation in 2023 runs the risk that areas will be unjustly designated now, not having the leeway to reverse designations.
  - For the 2024 we also want to take the contribution from agriculture into account, as mentioned in the derogation decision, together more detailed information on the catchment of the water bodies. This will result in a more detailed, specified designation of the areas for the catchment, where agriculture has a big impact (more than 19%). *Ik denk dat dit al te technisch is eerlijk gezegd.*
  - Based on the available data the Commission of Experts for 2023 we map the contribution from agriculture the nutrient load on surface waters only at the level of management areas of the water boards. A further differentiation at the level of river basin will be made this year for the final designation of nutrient polluted areas as of 2024.
  - For 2023, the Netherlands will use the one-in-all-in approach to determine the quality of the waterbodies, as is also used in the reporting by the Netherlands on the water framework directive. The Commission on Experts also advised that the one-out-all-out approach could be used, the Netherlands will involve this advice in the final designation in 2024. In this way, also the areas at risk (areas that can develop towards a situation with worse water quality) for pollution will be taken into account.

- Minister wrote in his letter to the Csr Sinkevičius that it is his sincere intention to also meet the environmental targets. **Water quality** is integral part of the national, integrated approach to the nitrogen problem:
  - On 25th November 2022 the Government informed Parliament with a set of letters on their approach on nitrogen, water quality, biodiversity and climate. Comprehensive steps will be taken and implemented, making 2023 a 'transitional year' for the Netherlands.
  - The water targets of the Water Framework Directive (and Nitrates directive) are an integral part of the national programme on rural areas.
  - ~~Later this month the Government will publish the regional/provincial targets for a.o. water~~
  - Provinces have to submit their provincial, area-focused plans July 1, 2023 at the latest for implementation as of January 1, 2023
  - An important measure for the surface water quality in the high sand region is to implement wide buffer strips of 100 to 250 meter around the brooks. The provinces include this measure in the areal focused plans, in close cooperation with the national government (measure is mentioned in the addendum).
  - In the lower lying areas of the Netherlands, in those area focused plans also measures will be taken up on improving water quality focused on local circumstances. For example in the bulb area we could work with iron coated drains to reduce phosphate emissions.
  - In the addendum of the 7th AP of the Netherlands, this measures is mentioned.

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>

Verzonden: maandag 23 januari 2023 10:34

Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>

Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 23 januari 2023 11:31
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Uitvraag derogatie voorbereiding LVR
Bijlagen: Politieke reacties derogatiebrief 2 december 2022.docx

Beste allen

5.1 tweede lid e heeft een overzicht gemaakt over de wisseling over de brief van 2 december. Voor zover hij kan overzien, is dit alles wat is gewisseld. Als er vanuit jullie aanvulling is, dan verneem ik dat graag.

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 10:54
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Uitvraag derogatie voorbereiding LVR
Urgentie: Hoog

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Politieke reacties derogatie najaar 2022

Datum: 23 januari 2023

Auteur: 5.1 tweede lid e

Derogatiebrief 2 december 2022

- De SGP benadrukt in het begrotingsdebat dat onderzoeksresultaten die aantonen dat drijfmestgebruik minder uitspoeling geeft wordt meegenomen om bij Brussel elke ruimte voor versoepeling te kunnen benutten.
- De VVD reageerde bij het begrotingsdebat door te stellen: *"het is niet uit te leggen, absoluut niet uit te leggen, dat boeren door het droevige verlies van de derogatie op kosten worden gejaagd, omdat ze kostbare mest moeten afvoeren en dat ze tegelijkertijd peperdure, gasverbruikende en vervuilende kunstmest terug moeten kopen."* Van Campen zette druk op MLNV om een uitzondering te krijgen voor kunstmestvervangers. Bij het vragenuur op 20 december 2022 vroeg de VVD opnieuw naar het inzetten van de stikstofwinst van het derogatieverlies voor PAS-melders.
- De ChristenUnie reageert op social media positief over het uitstellen van de conceptlijst voor vanggewassen en winterteelten. Grinwis zegt op 5 december 2022: *"Akkerbouwers op zand en löss zonk de moed in de schoenen en hebben massaal gereageerd op de veel te korte winterteeltenlijst. Terecht! En 't heeft zin gehad; @ministerlnv heeft deze lijst van tafel gehaald voor 2023. Nu op naar beleid met kwaliteit voor ondernemer, bodem en water"*
- GroenLinks reageerde op 5 december 2022 juist kritisch op het uitstellen van de conceptlijst. Bromet: *"Heel gek dat vorige week nog een brief kwam van minister @markharbers met grote zorgen over de waterkwaliteit, en een week later de @ministerlnv de boel weer voor zich uitschuift."*
- D66 reageerde bij één van de LVR-tweeminutendebatten op 20 december 2022 met het volgende: *"Ik heb geen motie, maar een signaal uit Brussel. Dat gaat over de derogatie. De minister heeft aangekondigd de verplichte bufferstroken langs de waterlopen voor het jaar 2023 niet te doen. Dat is in strijd met de derogatiebeschikking. Daardoor is er een enorm risico dat de beschikking helemaal gaat vervallen. Ik krijg graag een reactie van de minister hierop."*

De uitwisseling met MLNV daarop verliep als volgt:

Minister Adema:

Allereerst de vraag van de heer De Groot over de derogatiebeschikking en de vraagtekens die daarbij gezet zijn door de Europese Commissie. We zijn daarover in gesprek. De Commissie heeft vragen gesteld of wij wel op een goede manier, om zo te zeggen, voldoen aan alle voorwaarden. Dat gesprek loopt. Wij zijn in gesprek om te kijken hoe we dat zo snel mogelijk kunnen oplossen. Maar dat gesprek loopt en er is op zich wat ons betreft op dit moment geen reden tot grote zorg.

De heer Tjeerd de Groot (D66):

Maar hoe ziet de minister dat dan zelf? Want hij houdt zich formeel niet aan de derogatiebeschikking en daarmee loopt Nederland en lopen de Nederlandse boeren een groot risico.

Minister Adema:

Daarom zijn we ook intensief in gesprek met de Europese Commissie, dus om daaruit te komen met elkaar. Dat gesprek loopt nog steeds. Na het reces zijn er al afspraken gepland. Het is niet zo dat dat direct tot grote zorgen leidt. Maar goed, we zijn er wel intensief over in gesprek. En die zorg begrijp ik natuurlijk; dat is logisch.

Relevante aangenomen moties bij het TMD Mest d.d. 6 oktober 2022

Aangenomen	-de motie-Bromet/Thijssen over de gevolgen van het afbouwen van de derogatie meenemen in de perspectiefbrief, het Nationaal Programma Landelijk Gebied en de gebiedsprocessen	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de motie-Bromet/Thijssen over onderzoeken hoe mest- en gifvrije bufferstroken door teelt van alternatieve gewassen en natuurbeheer kunnen bijdragen aan het verdienvermogen van creatieve, innoverende boeren	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de motie-Van Campen c.s. over een offensief om kunstmestvervangers bij aanvang van het komende mestseizoen toe te staan	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de motie-Van Campen c.s. over het inzetten van ontstane ammoniakruimte voor vergunningverlening van PAS-melders	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de motie-Van Campen c.s. over een maatschappelijke kosten-batenanalyse naar het verlies van derogatie	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de motie-Boswijk c.s. over een analyse van de impact op de akkerbouw en voedselproductie	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de gewijzigde motie-Boswijk c.s. over in gesprek gaan met provincies over een alternatieve wijze van financiering van slootkanten	Oordeel Kamer
Aangenomen	-de motie-Grinwis c.s. over rekening houden met inzaai en aangegane verplichtingen van bedrijven voor 2023 Voor: SP, BIJ1, Volt, Fractie Den Haan, Lid Gündoğan, Lid Omtzigt, de ChristenUnie, de VVD, de SGP, het CDA, BBB, JA21, de PVV, FVD en Groep Van Haga	Ontraden
Aangenomen	-de motie-Tjeerd de Groot/Boswijk over het monitoren van de afname van grasland op nationaal, regionaal en bedrijfsniveau	Oordeel Kamer

Bij de motie Grinwis c.s. over rekening houden met inzaai ontstond het volgende debat:

Mevrouw Bromet (GroenLinks):

We hebben hier heel vaak gesproken over mest en derogatie. Het systeem dat ik steeds zag was dat er voornemens waren van het kabinet en dat de Kamer die dan probeerde af te zwakken, met als gevolg dat Brussel nu ingegrepen heeft. Hoe kijkt de heer Grinwis naar de geschiedenis van dit debat en de maatregelen die Nederland niet genomen

heeft en die wel genomen hadden moeten worden?

De heer Grinwis (ChristenUnie):

Als je lang teruggaat, dan zie je gewoon dat Nederland al lange tijd moeite heeft om zich te houden aan Europese richtlijnen. Daardoor hebben we als Den Haag een slechte positie opgebouwd in Brussel. We slaan daar geen deuk meer in een pakje boter. Sterker nog, we staan met de rug tegen de muur. Tegelijkertijd ben ik van een fractie die probeert inhoudelijk naar de feiten te blijven kijken. Inhoudelijk zie ik gewoon dat Brussel met het onder druk zetten van Den Haag en van Nederland steeds meer grijpt naar middelvoorschriften. Uiteindelijk brengt dat ons wat mij betreft verder van het doel, namelijk de ondernemer prikkelen in zijn ondernemerschap en vakmanschap. In het verleden hebben we dat bijvoorbeeld met MINAS gedaan. Op zo'n manier kun je zorgen voor een goede harmonie tussen landbouw, natuur en waterkwaliteit. De pijnlijke constatering die we vandaag moeten doen is volgens mij dat we een derogatiebeschikking hebben met bufferstroken van 3 meter als heel zichtbare maatregel. Maar gaat dit ons nou echt helpen om de waterkwaliteit op de lange termijn te verbeteren? Is dit nou het middel waarmee we sturen op het doel, namelijk een gezonde kwaliteit van water, zowel in de grond als aan de oppervlakte? Dat betwijfel ik.

De voorzitter:

Een vervolgvraag van mevrouw Bromet.

Mevrouw Bromet (GroenLinks):

Ik was eigenlijk op zoek naar een reflectie op de rol van bijvoorbeeld het vorige kabinet en de kabinetten daarvoor en op de rol van de Kamer. Heeft de manier waarop wij landbouw en veeteelt bedrijven er niet voor gezorgd dat we nu met de rug tegen de muur staan, zoals de heer

Grinwis het noemt?

De heer Grinwis (ChristenUnie):

Ik kan het best wel met collega Bromet eens zijn. Jarenlang zijn we iedere keer als we een geitenpaadje zagen daarop gaan lopen. We hebben continu de marges opgezocht. Gisteren stond in het teken van Remkes die een wijs advies heeft gegeven. Ook bij dat onderwerp kwamen we tot de ontdekking dat we iedere keer ruimte hebben gezocht in vergunningverlening door de ruimtes heel klein te maken. Daarmee hebben we ons als land helemaal klemgezet. Dus ja, we zijn heel lang geitenpaadjes in gelopen, waardoor we grenzen zijn overgegaan en nu met de rug tegen de muur staan. Ik ben het dus met mevrouw Bromet eens. Maar dat ontslaat ons niet van de plicht om te bekijken of het werkbaar is wat er nu allemaal over boeren, bijvoorbeeld akkerbouwers, wordt uitgestort. Zij hebben de wintergerst al gezaaid en zijn als we spreken de wintertarwe aan het zaaien. Laat dat geen reden zijn om niet te zorgen dat we in balans komen met onze leefomgeving, maar laten we wel kijken naar wat werkbaar is en of het daadwerkelijk bijdraagt aan het doel. Bij sommige middelvoorschriften twijfelt de ChristenUniefractie er echt aan of ze bijdragen aan het doel. Ik ben altijd graag bereid tot reflectie, maar laten we feitelijk blijven kijken of het daadwerkelijk bijdraagt aan het doel.

MLNV reageerde als volgt:

Dan heb ik de motie op stuk nr. 473 over het uitstel van maatregelen van de heren Grinwis, Boswijk en Van Campen. Ik begrijp heel goed dat u dit vraagt. Ik heb begrip voor de sector, die inmiddels met het oogst- en het zaaiplan van start is gegaan. Dat begint al in de herfst. Dat realiseer ik me dus heel goed. Alleen, we zitten wel met 1 januari 2023, waarop de beschikking ingaat. Ik kan hier nu dus helaas

geen toezegging over doen. Dat betekent dat ik deze motie moet ontraden.

Van: 5.1 tweede lid e [redacted]@minbuza.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 11:49
Aan: 5.1 tweede lid e [redacted]
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e [redacted]

Allen heel veel dank! Ik zal uiteraard zorgen voor terugkoppeling van het egsprek vanmiddag.

Groet,

5.1 tweede lid
[redacted]

From: 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>
Sent: maandag 23 januari 2023 11:22
To: 5.1.2.e [redacted]@minbuza.nl>; 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>; 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>; 5.1.2.e [redacted]@minInv.nl>
Subject: FW: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e [redacted]

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 12:27
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Ha 5.1 tweede lid e

Antwoord:

- Coming year...is correct...voor 2024 betrekken we idd wel one out all out.
- 5.1. tweede lid a 5.1 tweede lid e ...vooral ter achtergrond
VOOR 5.1 tweede lid e

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1.2.e @minbuza.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 12:13
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>;
5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e
@minInv.nl>
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Allen,

Toch nog een paar vragen/opmerkingen. Zie tekst hieronder.

5.1.2.e

From: 5.1.2.e @minInv.nl>
Sent: maandag 23 januari 2023 11:22
To: 5.1.2.e @minbuza.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e
@minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>
Subject: FW: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Hoi allen,

Met elkaar hebben we vanochtend nog een en ander aangepast aan de spreeklijn. Hieronder in kleuren aangegeven, maar voor het gemak nu even een 'schone' versie gemaakt.

Belangrijkste aandachtspunten die we hebben aangepast/toegevoegd:

- De invulling die we nu kiezen voor de NV-gebieden als overgangsmaatregel, zien wij echt als het tegemoetkomen aan de overgangsmaatregel vanuit de derogatiebeschikking. Onze inschatting is dat het gebruiken van *one out - all out* niet politiek haalbaar is voor de aanwijzing in 2023, maar dat hoeft ook helemaal niet. De beschikking vraagt immers om gebieden die slecht, ontoereikend of matig scoren *voor nutriënten* en daarvoor hanteert voor de KRW Nederland de *one-in, all-in* systematiek.
- Voor de regionale aanpak/invulling waterkwaliteit in NPLG ook nog even met I&W gebeld. In het NPLG wordt ook gestuurd op de doelen vanuit de Kaderrichtlijn Water. De maatregelen die hierbij horen zijn regionaal, lokaal. In het addendum is bijvoorbeeld de aanpak van de beekdalen met bufferstroken van 100 tot 250 meter genoemd. Provincies zijn hiermee bezig, en nemen dit ook mee in hun gebiedsplannen.

Groeten,

BEREIKEN/VERMIJDEN

- Politiek draagvlak creëren bij de Commissie voor de Nederlandse invulling van het Nitraatbesluit teneinde dat de Commissie zal besluiten niet over te gaan tot ingebrekestelling of intrekking van de derogatiebeschikking.

TER INLEIDING/ACHTERGROND

- 19/12: Csr Sinkevičius sent letter to minister Adema (following a technical meeting b/w LNV – ENV on 14/12) in which he expressed his concern about the compatibility of the implementation progress of the Derogation Decision, in particular on:
  - the obligation to establish **buffer strips** (as of 1 January 2023)
  - the intermediate designation of **nutrient polluted areas** (as of January 2023)
  - delay of key measures of the 7th Nitrates Action Programme, in particular catch crops
  - [the need to evaluate the prolongation of the pilot on mineral concentrates] eventueel weglaten, we gaan dit gewoon doen.
- 23/12: MLNV sent reply letter:
  - reassure intention to implement the Decision within the shortest possible time
  - will inform the Commission in writing by mid-January on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas and implement the obligations measures of the 7th AP.
- 20/01: LNV has informed both Parliament and the Commission on the progress and next steps:
  - Before March 1, 2023 the Implementing rules Manure Law will be published, laying down a.o.:
    - downward adjusted application standards for nitrate manure (2023)
    - (intermediate) designation of **nutrient polluted areas** (2023) > 42% of total agricultural area, this includes three the area of three waterboards this is supplementary to the already designated areas on sand and loess of 2022. Farmers in the nutrient polluted areas will have to apply less manure than in other areas, this applies for the whole season of 2023
    - **buffer strips** (by ministerial decree, expected to enter into force as of March 1, 2023)
    - **No derogation can be approved at farm level before the nutrient polluted areas have been designated and buffer strips are established.**
  - The measure to stimulate the growing of catch crops (measure of 7th AP) will become effective in 2023 (1st of October), instead of January 2024 (7th Action Programme)
- From discussions at technical level, it appears that with the establishment of the buffer strips NL fulfills its obligation (although not in time, but as soon as possible) and designation of nutrient polluted areas not 100% (in the eyes of the Commission). *Ja dat laatste zo expliciet noemen? En is 5.1.2.e "The Commission". Misschien "your services" gebruiken? > Dit is alleen ter achtergrond voor 5.1.2.e*

U kunt aangeven dat:

- The ministry has informed the Commission on January 20 in writing on the progress of and steps taken to fully implement the specific obligations to establish buffer strips and designate polluted areas. (Parliament was informed at the same time). [and the application of catching crops by October 2023 instead of 2024])
- Over the past few weeks there have been constructive meetings with ENV to inform and discuss the steps NL is taking to fulfill its obligations. We trust that concerns about the establishment of buffer strips and the implementation of the key measures of the 7th Nitrates Action Programme have been addressed.
- Views on the way in which the Netherland has **designated intermediately nutrient polluted areas**, may differ. With the chosen designation we are convinced that the Netherlands adheres to the obligation of the derogation decision, which the intermediate designation in 2023 with criteria of the Water Framework directive.
- The intermediate designation is in line with the derogation decision that asks for a final designation in 2024 and a transitional measure in 2023. The designation is based on the advice of the Expert Commission Fertilisers (areas at the level of management areas of the water boards in which 50% of the water bodies qualify as poor for both fosfor ánd nitrogen based on the) and according to us it is in line with the derogation decision. Furthermore the approach is fully in line

with the way of reporting the water framework directive. The Netherlands will follow-up on the advice in two steps (designation 2023 and 2024). The rationale for the 2-step approach is:

- We are convinced that with this designation for 2023 the Netherlands follows the decision as much as is technically possible at this point. The only deviation is that instead of designating catchment areas, we will designate entire waterboards.
- The advice of the independent Expert Commission Fertilisers is to designate waterbodies based on a one out, all out system for nutrients) as is used for the biological parameters in the WFD system). This is not what the decision asks for in 2023, as the *Nationale Analyse Waterkwaliteit* should be followed which uses a one in, all in system. Therefore, this is not a (politically) feasible approach for the coming years (VRAAG: staat jaren bewust in meervoud, of bedoelen we nu/dit jaar. We nemen het toch mee in de definitieve aanwijzing 2024, of is er toch aarzeling)) but it will be taken into account in the designation for 2024.
- For 2023, the Netherlands will use the one-in-all-in approach to determine the quality of the waterbodies, as is also used in the reporting by the Netherlands on the water framework directive. The Commission on Experts also advised that the one-out-all-out approach could be used, the Netherlands will involve this advice in the final designation in 2024. In this way, also the areas at risk (areas that can develop towards a situation with worse water quality) for pollution will be taken into account.
- Minister wrote in his letter to the Csr Sinkevičius that it is his sincere intention to also meet the environmental targets. **Water quality** is integral part of the national, integrated approach to the nitrogen problem:
  - On 25th November 2022 the Government informed Parliament with a set of letters on their approach on nitrogen, water quality, biodiversity and climate. Comprehensive steps will be taken and implemented, making 2023 a 'transitional year' for the Netherlands.
  - The water targets of the Water Framework Directive (and Nitrates directive) are an integral part of the national programme on rural areas.
  - Provinces have to submit their provincial, area-focused plans July 1, 2023 at the latest for implementation as of January 1, 2024
  - An important measure for the surface water quality in the high sand region is to implement wide buffer strips of 100 to 250 meter around the brooks. The provinces include this measure in the areal focused plans, in close cooperation with the national government (this measure is mentioned in the addendum).
  - [Another example of a measure: In the lower lying areas of the Netherlands, in those area focused plans also measures will be taken up on improving water quality focused on local circumstances. For example in the bulb area we could work with iron coated drains to reduce phosphate emissions.]
  - In the addendum of the 7th AP of the Netherlands, the measure on buffer strips around brooks is mentioned.

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 23 januari 2023 13:43
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: stuk voor mondelinge vraag
Bijlagen: 23 01 2023 mondelinge vraag.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik heb een en ander bij elkaar geplakt. Lees nu idd dat er geen QAs nodig zijn, maar laat ze nog maar even staan.

Verder moet ik nog wel ff kijken of die factsheet zo lang moet.

Maar kunnen jullie alvast meekijken op spreeklijn en QAs? (rest mag ook, maar ff voor de prio).

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1.2.e)
Verzonden: maandag 23 januari 2023 14:59
Aan: 5.1.2.e
CC: 5.1.2.e
Onderwerp: RE: stuk voor mondelinge vraag
Bijlagen: 23 01 2023 debat dossier 5.1.2.docx

Ha 5.1.2.e

Hierbij alvast mijn reactie op de algemene spreeklijn. Ingevoegd heb ik de door 5.1.2.e opgestelde passage over compensatie.

5.1.2.e kijkt naar de factsheets.

Ik zal kijken of ik ook al naar de Q&A's kan kijken vanmiddag, maar dat kan eventueel ook morgen toch? Maakt immers geen deel uit van het dossier dat vandaag naar de minister moet.

Groet, 5.1.2.e

Van: 5.1.2.e @minInv.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 13:43
Aan: 5.1.2.e @minezk.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>
CC: 5.1.2.e @minezk.nl>
Onderwerp: stuk voor mondelinge vraag

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: maandag 23 januari 2023 17:41
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: mondelinge vraag dossier derogatiebeschikking
Bijlagen: 23 01 2023 mondelinge vraag def.docx

Urgentie: Hoog

Ha 5.1 tweede lid e

Hier de nu afgeronde versie van dossier mondelinge vraag.
Graag jouw blik.

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: maandag 23 januari 2023 19:57
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: dossier voor minister vwb derogatie
Bijlagen: 23 01 2023 mondelinge vraag 20.00 uurdef.docx

Hoi 5.1 tweede

Bijgevoegd het dossier voor de minister.

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e [redacted]@minbuza.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 11:14
Aan: 5.1 tweede lid e [redacted]
CC: 5.1 tweede lid e [redacted]
Onderwerp: RE: Tijdljn besprekingen met EC

Allen,

Hierbij 'mijn' tijdljn:

21 okt	Koffie met 5.1 tweede lid e [redacted] informeel gesprek terugkijkend op proces. Geen verslag.
7-8 nov	4DG-overleg met CIE. Derogatie door NL niet opgebracht. CIE onderstreept bij verschillende gelegenheden het belang van de implementatie van de derogatie.
21 nov	Kennismakingsgesprek MLNV met C SSR. Sinkevičius. C SSR. onderstreept het belang van de implementatie van de derogatie
29 nov	Kennismakingsgesprek 5.1 tweede lid e [redacted] met art. 5.1. lid 2, e/DG ENV
2 dec	Kamerbrief is met 5.1.2.e [redacted] gedeeld, conform afspraak
12 dec	MLNV informeert C SSR. Sinkevičius informeel dat er problemen zijn met de implementatie van de derogatieverplichtingen en dat daarover en technische onderhandelingen lopen.
14 dec	Technisch overleg LNV/PAV – 5.1.2.e [redacted] over implementatie nitraatderogatie
19 dec	Brief C SSR. Sinkevičius aan MLNV ontvangen/doorgestuurd
20 dec	Telefonisch overleg 5.1.2.e [redacted]-LNV met 5.1.2.e [redacted]
13 jan	Overleg 5.1.2.e [redacted]-LNV met 5.1.2.e [redacted]
19 jan	Telefonisch overleg 5.1.2.e [redacted]-LNV met 5.1.2.e [redacted]
23 jan	5.1.2.e [redacted] geeft informele toelichting op de Kamerbrief van 20 januari

Misschien goed om te realiseren dat ook aan de kant van 5.1.2.e [redacted] wisseling van de wacht plaatsgevonden heeft (5.1 tweede lid e [redacted] > art. 5.1.) en dat verzoeken om kennismaking daardoor uitgesteld zijn tot na 1 november.

Groet,

5.1 tweede lid e [redacted]

From: 5.1 tweede lid e [redacted]@minInv.nl>
Sent: dinsdag 24 januari 2023 10:29
To: 5.1 tweede lid e [redacted]@minInv.nl>; 5.1 tweede lid e [redacted]@minInv.nl>;
 5.1 tweede lid e [redacted]@minbuza.nl>
Cc: 5.1 tweede lid e [redacted]@minInv.nl>
Subject: Tijdljn besprekingen met EC

Hi,

Mogelijk dat vandaag een tijdljn naar de TK gaat over de gesprekken met EC. Ik heb bijgaand op basis van eerdere document van 5.1 tweede lid e [redacted] een opzet gemaakt. Zouden jullie de gele delen willen aanvullen.

@5.1 tweede lid e [redacted] aan jou de vraag wat en wanneer er besproken is bij de pull aside van Sikevičius en Adema.

Zouden jullie zsm hiermee aan de slag kunnen?

Dank.

5.1 tweede lid

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 14:01
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Kamerstuk: Aanvullende informatie implementatie derogatiebeschikking
Bijlagen: 26131379.docx; 26131379.Bijlage 1 Brief van de Europese Commissie inzake derogatie.pdf; 26131379.Bijlage 2 Brief aan de Europese Commissie - Sinkevicius inzake derogatie.pdf; 26131379.Beslisnota Kamerbrief Aanvullende informatie implementatie derogatiebeschikking.pdf

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @koop.overheid.nl | 5.1 tweede lid e_5.1 twee@koop.overheid.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 13:44
Aan: tkdocumenten@tweedekamer.nl
CC: 5.1 tweede lid e@eerstekamer.nl; 5.1 tweede lid e @tweedekamer.nl
Onderwerp: Kamerstuk: Aanvullende informatie implementatie derogatiebeschikking

Geachte griffie,

In de bijlage ontvangt u het kamerstuk "Aanvullende informatie implementatie derogatiebeschikking".

Op Rijksoverheid.nl wordt de volgende introductietekst bij het stuk gepubliceerd:
"Minister Adema (LNV) stuurt de Tweede Kamer aanvullende informatie over de implementatie van de derogatiebeschikking."

Mocht u vragen hebben over het stuk, dan graag contact met mij opnemen op 5.1 tweede lid e @minezk.nl.

Met vriendelijke groet,

Team Stukkenstroom
(BBR CS, het team Stukkenstroom werkt voor EZK en LNV)

Deze e-mail is verstuurd vanuit een geautomatiseerd systeem dat geen e-mails kan ontvangen.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 14:44
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Vragen

En aanvullend:

- 5.1.2.i, 5.2.1
[Redacted]
[Redacted]

Van: 5.1.2.e
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 14:41
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl; 5.1.2.e
@minInv.nl
CC: 5.1.2.e @minInv.nl; 5.1.2.e
@minInv.nl
Onderwerp: Vragen

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 17:32
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: Vragen debat morgen

Hi 5.1 tweede lid e

Zie bijgaand nog enkele aanvullende vragen die we voor morgen kunnen voorbereiden. Zouden jullie dit willen oppakken? Laten we dit morgenochtend doen.

Groet, 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 17:18
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Vragen debat morgen

Super, dank 5.1 tweede lid e Onderstaand mijn aanvullingen, voor zover ik het nu overzie

---

Van: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 16:34
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Vragen debat morgen

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 17:49
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: Tijdljn besprekingen met EC 1457
Bijlagen: Tijdljn besprekingen met EC 1457.docx

Zie bijgaand nog een iets aangepaste tijdljn. Zouden jullie hier ook nog een keer doorheen willen gaan met de blik dat dit naar de Tk gaat? En dan (morgenochtend?) een oplegbriefje erbij maken?

Tnx! 5.1 tweede lid

Tijdslijn besprekingen met EC sinds de publicatie van de derogatiebeschikking

- Op 5 september 2022 is een brief over de hoofdlijnen van de derogatiebeschikking verstuurd aan het parlement (Kamerstuk 33 037, nr. 450). Hierover is voorafgaand aan verzending (telefonisch) ambtelijk contact geweest met de EC.
- Op 13 september 2022 heeft een Commissiedebat plaatsgevonden waarin deze brief is besproken.
- Op 15 september 2022 is er gestemd over de derogatiebeschikking Mestbeleid in het Nitraatcomité, op 15 september 2022 is de Tweede Kamer in een korte brief geïnformeerd over de voortgang van de derogatie, namelijk dat het Nitraatcomité heeft ingestemd met de derogatie (Kamerstuk 33037, nr. 453). Deze brief is kort voorafgaand aan verzending ambtelijk met de EC gedeeld.
- Op woensdag 28 september jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de precieze inhoud van de conceptbeschikking, omdat deze abusievelijk door de EC openbaar was gemaakt op het Comitology Register (Kamerstuk 33037, 480). Op 30 september jl. is de derogatiebeschikking formeel gepubliceerd door de EC (Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/2069 van de Commissie)¹.
- Op 6 oktober 2022 heeft een Tweeminutendebat Mestbeleid plaatsgevonden, waarin onder meer de motie Grinwis c.s. (Kamerstuk 33037, nr. 473), die vraagt om bij zowel de uitwerking van de maatregelen uit het zevende actieprogramma die zien op het inzaaien van gewassen als bij de uitwerking van de bufferstroken uit de derogatiebeschikking rekening te houden met de agrarische bedrijfspraktijk, met name met inzaai en aangegane verplichtingen van de betreffende bedrijven voor 2023, is ingediend. Deze is ontraden door de minister van LNV. Deze motie is aangenomen.
- Op 21 oktober 2022 is informeel overlegd door 5.1.2.e met 5.1.2.e , er is teruggekeken op het proces van de derogatiebeschikking.
- Op 21 november 2022 vond een kennismakingsgesprek plaats van de minister LNV met Eurocommissaris Sinkevicius. Daarin heeft de Eurocommissaris het belang van de implementatie van de derogatie onderstreept.
- Op 29 november 2022 is ambtelijk overleg geweest met de EC. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren het pakket Kamerbrieven van 25 november jl. en de stand van zaken in de implementatie van de derogatiebeschikking. Daar is de EC op hoofdlijnen geïnformeerd over de implementatie van de derogatiebeschikking door Nederland en de voorgenomen Kamerbrief daarover.
- Op 2 december is parallel aan verzending van de brief over tijdsplan van implementatie aan het parlement deze brief aan de EC verzonden.
- Op 8 december 2022 heeft de EC ambtelijk per mail aangegeven verrast te zijn door de inhoud van de brief. Aansluitend is telefonisch ambtelijk contact geweest en afgesproken hier een nader technisch overleg over te voeren.
- Op 12 december informeert de minister van LNV Eurocommissaris Sinkevicius informeel en marge van de Landbouw- en Visserijraad dat er ingewikkeldheden rondom de

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32022D2069&qid=1674554546763>

implementatie van de derogatieverplichtingen zijn en dat daarover en technische onderhandelingen lopen.

- Op 14 december 2022 is daartoe een nader ambtelijk gesprek geweest waarin de EC vragen heeft gesteld en Nederland de voorgenomen wijze van implementatie van de beschikking heeft toegelicht. De EC heeft daarin zorgen geuit over de tijdige implementatie van de derogatiebeschikking door Nederland. Daarbij is afgesproken dat Nederland midden januari de EC schriftelijk een update zou sturen van de uitwerking van de derogatie, specifiek over de bufferstroken en de Nutriënt verontreinigde gebieden.
- Op 19 december 2022 is door Eurocommissaris Sinkevičius een brief gestuurd aan de minister van LNV. Hierin is benadrukt dat Nederland niet op de derogatie kan blijven vertrouwen als de voorwaarden niet tijdig worden uitgevoerd, en dat ook de maatregelen uit het 7^e AP ten grondslag liggen aan de derogatie. Ook wordt de pilot mineralenconcentraat benoemd.
- Op 20 december is telefonisch ambtelijk contact geweest tussen 5.1.2.e en de EC.
- Op 20 december 2022 is de minister van LNV op vragen van het lid de Groot tijdens een tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad ingegaan op de vragen van de EC over de implementatie van de derogatiebeschikking.
- Op 23 december 2022 is door de minister van LNV naar de Eurocommissaris reactie gestuurd per brief, waarin wordt aangegeven dat NL er alles aan doet om de beschikking zo snel als mogelijk te implementeren. Daarin is de afspraak om midden januari de EC nader te informeren, herbevestigd. Voorafgaand aan verzending van deze brief is ambtelijk contact geweest met de EC over de inhoud van de brief.
- Op 11 januari 2023 is ambtelijk per mail een nieuwe voorgestelde planning van de implementatie van de bufferstroken en vanggewassen alsmede de aanwijzing van de verontreinigde gebieden gedeeld. Hier is diezelfde dag nog door de EC ambtelijk op gereageerd, dat dit een stap in de goede richting is.
- Op 13 januari 2023 is deze lijn nader informeel ambtelijk besproken. Hierin is aangegeven dat nadere onderbouwing van de aanwijzing van de verontreinigde gebieden gewenst was.
- Op 18 januari 2023 is nadere onderbouwing van de aanwijzing van de verontreinigde gebieden ambtelijk gedeeld met de EC. Deze is op 19 januari 2023 ambtelijk besproken met de EC.
- Mede op basis van deze besprekingen heeft de minister LNV op 19 januari 2023 besloten op vrijdag 20 januari 2023 in de ministerraad een Kamerbrief waarin de versnelde invoering van de maatregelen over bufferstroken en vanggewassen alsmede de aanwijzing van de door nutriënt verontreinigde gebieden wordt aangekondigd toe te lichten.
- Op 20 januari 2023 is de Kamerbrief van diezelfde dag, alsmede een reactie aan de EC met technische uiteenzetting van de eerder gedeelde versnelling van implementatie van maatregelen, gedeeld met de EC op ambtelijk niveau.
- Op 23 januari 2023 is ambtelijk door 5.1.2.e gesproken met de EC op DG-niveau om de Kamerbrief en reactie aan EC toe te lichten.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 18:14
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: Doorst: Uitkomst RvW 24 januari 2023

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 17:48
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minezk.nl>
Onderwerp: Doorst: Uitkomst RvW 24 januari 2023

Beste 5.1 tweede lid en 5.1 tweede lid

Zie onderstaand verzoek (in geel gearceerd). Kunnen jullie dit oppakken?

Groet,

5.1 tweed

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Datum: 24 januari 2023 om 16:56:17 CET
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>
Onderwerp: Uitkomst RvW 24 januari 2023

- het lid **BROMET** (GroenLinks) debat met de minister voor Natuur en Stikstof over het opkopen van boerderijen voor hun stikstofrechten door Schiphol
Per motie was gezegd dat we dit niet wilden. Er is een wildwestsituatie, recht van de sterkste. Steun: PvdD, PVV, BBB, PvdA, SGP, FvD, Denk, Volt
CDA/SP/VVD/D66/CU: snelste via CD in februari. D66: benodigde brieven moeten uiterlijk 3 februari in de Kamer. BBB: MNenS wil uitstellen/over verkiezingen heen tillen. Dus graag snel debat. SP: wil geen uitstel CD's.
- het lid **KOPS** (PVV) debat met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het bericht 'Bom onder boerendeal' (Telegraaf, 20 januari 2023)
Nog steeds geen oplossing PAS-melders. Steun: BBB, FvD, SP (omdat onzeker is of CDs doorgaan), JA21/BVNL
Geen steun. GL: wil in PV steun om stikstofdebat door te laten gaan en dit dan te betrekken. CDA geeft aan dat in de PV te zullen steunen, maar nu geen apart debat. PvdD: komt ook nog apart debat landbouwakkoord. VVD: laten we proces de ruimte geven
- het lid **KOPS** (PVV) debat met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over het bericht 'Minister Adema heeft Kamer en boeren verkeerd geïnformeerd en komt met slechte boodschap' (Telegraaf.nl, 20 januari 2023)
Kamer en boeren zijn door MLNV voor de gek gehouden. MLNV is al in december geïnformeerd maar heeft gezwegen. Steun: GL/PvdA (dermate ernstig), BBB (voorzie dat we bij LVR in tijdnood komen), DENK, VOLT, FvD, PvdD, JA21
CDA/SGP/D66: morgen debat bij CD LVR. VVD: onjuiste verwachtingen bij boeren, idd morgen debat.

PvdA: vaag wat in oktober, november en december is gebeurd. Daar wil Thijssen duidelijkheid over: welke gesprekken er zijn geweest, welke correspondentie. Graag voor het debat morgen. (gesteund door BBB/PvdD/SP)

- het lid **KOPS** (PVV) vooraankondiging Tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad 30 januari (CD 25/1), deze week inclusief stemmingen

Woensdag of donderdag incl stemmingen. Gaat rekening mee worden gehouden in de agenda.

- het lid **VESTERING** (PvdD) debat met de ministers voor Natuur en Stikstof, voor Volkshuisvesting en Ruimtelijk Ordening en van Economische Zaken en Klimaat over het bericht dat Nederland steeds vaker te maken gaat krijgen met natuurbranden, met mogelijk grote consequenties voor huizen, infrastructuur, landbouw, energievoorziening en natuur (Nos.nl, 23 januari 2023)

Steeds grotere branden die steeds moeilijker te stoppen zijn. Klimaatverandering is oorzaak. Debat nog voor komende zomer. Steun: PvdA, SP, BBB (ook maar 1 team in NL dat hier in gespecialiseerd is), GL, VOLT,

VVD: kan bij CD brandweer. SGP: eerst een brief. D66/CU/DENK: erg belangrijk, maar kan ook kwijt in andere debatten.

Toegevoegd als 30-ledendebat

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 22:33
Aan: 5.1 tweede lid e)
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: concept dossier mest
Bijlagen: 24 01 2023 debat dossier - DC.docx

Hallo 5.1 tweede lid e

Ik heb geprobeerd de algemene spreeklijn iets meer aan te passen naar een lopend verhaal. Daarnaast heb ik in de beantwoording nog wat opmerkingen geplaatst en aanpassingen gemaakt.

Voor de volledigheid, vragen die ik veel krijg (misschien kunnen we die ook vast meegeven in de voorbereiding):

- Kunt u aangeven hoeveel boeren hiermee te maken krijgen? (Ik leg steeds uit dat inschatting moeilijk te maken is en combinatie met bedrijven die gebruikmaken van GLB)
- LTO heeft het over omploegen, moeten boeren inderdaad de bufferstrook omploegen en hoe gaat u om met de kosten die hierbij gepaard gaan?
- Wat is nu precies de overtuiging geweest op 2 december waardoor de minister dacht; zo ga ik het doen?

Groet,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 18:30
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl> 5.1 tweede lid e)
<5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: concept dossier mest

@5.1 tweede lid e) hierbij een versie waarin ik al wat heb geschaafd aan de inleidende tekst.

Misschien het beste als je daarin verder gaat?

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: dinsdag 24 januari 2023 17:32
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: concept dossier mest
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1 tweede lid e

Zoals afgesproken, mail ik je bijgaand het concept dossier.

Ons verzoek of jij heel goed naar de algemene spreeklijn kunt kijken. Er staan ook een hele serie Q&A's, die vast nog wat ingedikt worden. Die hoeft je niet te doen, maar dan heb je wel een idee en als je wilt mag je altijd suggesties geven.

Ook 5.1 tweede lid e gaat vanavond door het stuk.

Morgenochtend op tijd gaan we de opmerkingen verwerken.
Alvast veel dank!

Groeten,

5.1 tweede lid e .

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 09:35
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Spoed Korte check tijdljntje
Bijlagen: Tijdljn correspondentie Europese Commisie over implementatie derogatie en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn - 5.1 tweede lid e .docx

Hierbij!

From: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Sent: woensdag 25 januari 2023 09:04
To: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Subject: Spoed Korte check tijdljntje
Importance: High

Ha 5.1 tweede lid e

Mede op basis van jouw tabelletje is dit onze tijdljn geworden, die ook opgevraagd is door de Kamer. Kun jij nog even een korte check doen? En daarbij ook de vraag wat ook alweer de strekking was van je telefoongesprek van 20 december (dag na de brief van Sinkevicius)? Dan hebben we dat vanmiddag paraat.

De brief moet nog voor vanmiddag naar de Kamer dus als het snel lukt zou dat erg fijn zijn!

Dank!

Met vriendelijke groet,

5.1 tweede lid e

_____

.....

Directie Plantaardige Agroketens & Voedselkwaliteit

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | A-Noord 4

Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M: +316 5.1 tweede lid e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,

wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Tweede Kamer der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC DEN HAAG

Datum
Betreft Tijdlĳn correspondentie Europese Commissie over implementatie
derogatie en zevende actieprogramma Nitraatrichtlijn

Geachte Voorzitter,

In de Regeling van Werkzaamheden van 24 januari 2023 is door de Tweede Kamer gevraagd om een tijdlĳn met van de correspondentie met de Europese Commissie in de maanden na de vaststelling van de derogatiebeschikking. Hieronder geef ik deze.

Tijdlĳn besprekingen met EC sinds de publicatie van de derogatiebeschikking

- Op 5 september 2022 is een brief over de hoofdlijnen van de derogatiebeschikking verstuurd aan het parlement (Kamerstuk 33 037, nr. 450). Hierover is voorafgaand aan verzending (telefonisch) ambtelĳk contact geweest.
- Op 13 september 2022 heeft een Commissiedebat plaatsgevonden waarin deze brief is besproken.
- Op 15 september 2022 is er gestemd over de derogatiebeschikking Mestbeleid in het Nitraatcomité, op 15 september 2022 is de Tweede Kamer in een korte brief geïnformeerd over de voortgang van de derogatie, namelijk dat het Nitraatcomité heeft ingestemd met de derogatie (Kamerstuk 33037, nr. 453). Deze brief is kort voorafgaand aan verzending ambtelĳk met de EC gedeeld.
- Op woensdag 28 september jl. is de Tweede Kamer geïnformeerd over de precieze inhoud van de conceptbeschikking, omdat deze abusievelĳk door de EC openbaar was gemaakt op het Comitology Register (Kamerstuk 33037, 480). Op 30 september jl. is de derogatiebeschikking formeel gepubliceerd door de EC (Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/2069 van de Commissie)¹.
- Op 6 oktober 2022 heeft een Tweeminutendebat Mestbeleid plaatsgevonden, waarin onder meer de motie Grinwis c.s. (Kamerstuk 33037, nr. 473), die vraagt om bij zowel de uitwerking van de maatregelen uit het zevende actieprogramma die zien op het inzaaien van gewassen als bij de uitwerking van de bufferstroken uit de derogatiebeschikking rekening te houden met de agrarische bedrijfspraktĳk, met name met inzaai en aangegane verplichtingen van de betreffende bedrijven voor 2023, is ingediend. Deze is ontraden door de minister van LNV. Deze motie is aangenomen.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX%3A32022D2069&qid=1674554546763>

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
0000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/inv

Behandeld door
C.P.T. de Vos

T 070 378 5.1 twep
5.1 tweede lid e @minInv.nl

Ons kenmerk
DGA-PAV / 26134262

Uw kenmerk

Bijlage(n)

- Op 21 oktober 2022 ~~is informeel overlegd door hebben~~ de PV met en DG ENVI ambtelijk ~~in een informeel gesprek, er is~~ teruggekeken op het proces van de derogatiebeschikking.
- Op 21 november 2022 vond een kennismakingsgesprek plaats van de minister LNV met Eurocommissaris Sinkevičius. Daarin heeft de Eurocommissaris het belang van de implementatie van de derogatie onderstreept.
- Op 29 november 2022 is ambtelijk overleg geweest met de EC. Onderwerpen die aan de orde kwamen waren het pakket Kamerbrieven van 25 november jl. en de stand van zaken in de implementatie van de derogatiebeschikking. Daar is de EC op hoofdlijnen geïnformeerd over de implementatie van de derogatiebeschikking door Nederland en de voorgenomen Kamerbrief daarover.
- Op 2 december is parallel aan verzending van de brief over tijdsfad van implementatie aan het parlement deze brief aan de EC verzonden.
- Op 8 december 2022 heeft de EC ambtelijk per mail aangegeven verrast te zijn door de inhoud van de brief. Aansluitend is telefonisch ambtelijk contact geweest en afgesproken hier een nader technisch overleg over te voeren.
- Op 12 december informeert de minister van LNV Eurocommissaris Sinkevičius informeel en marge van de Landbouw- en Visserijraad dat er ingewikkeldheden rondom de implementatie van de derogatieverplichtingen zijn en dat daarover en technische onderhandelingen lopen.
- Op 14 december 2022 is daartoe een nader ambtelijk gesprek geweest waarin de EC vragen heeft gesteld en Nederland de voorgenomen wijze van implementatie van de beschikking heeft toegelicht. De EC heeft daarin zorgen geuit over de tijdige implementatie van de derogatiebeschikking door Nederland. Daarbij is afgesproken dat Nederland midden januari de EC schriftelijk een update zou sturen van de uitwerking van de derogatie, specifiek over de bufferstroken en de Nutriënt verontreinigde gebieden.
- Op 19 december 2022 is door Eurocommissaris Sinkevičius een brief gestuurd aan de minister van LNV. Hierin is benadrukt dat Nederland niet op de derogatie kan blijven vertrouwen als de voorwaarden niet tijdig worden uitgevoerd, en dat ook de maatregelen uit het 7^e AP ten grondslag liggen aan de derogatie. Ook wordt de pilot mineralenconcentraat benoemd.
- Op 20 december is telefonisch ambtelijk contact geweest tussen de Permanente Vertegenwoordiging en de EC, waarin ENV zijn ongenoegen heeft uitgesproken over de gang van zaken en aangegeven heeft dat NL juridisch gezien vanaf 1 januari 2023 formeel in gebreke is.
- Op 20 december 2022 is de minister van LNV op vragen van het lid de Groot tijdens een tweeminutendebat Landbouw- en Visserijraad ingegaan op de vragen van de EC over de implementatie van de derogatiebeschikking.
- Op 23 december 2022 is door de minister van LNV naar de Eurocommissaris reactie gestuurd per brief, waarin wordt aangegeven dat NL er alles aan doet om de beschikking zo snel als mogelijk te implementeren. Daarin is de afspraak om midden januari de EC nader te informeren, herbevestigd. Voorafgaand aan verzending van deze brief is ambtelijk contact geweest met de EC over ~~de inhoud van~~ de brief.
- Op 11 januari 2023 is ambtelijk per mail een nieuwe voorgestelde planning van de implementatie van de bufferstroken en vanggewassen alsmede de aanwijzing van de verontreinigde gebieden gedeeld. Hier is diezelfde dag

Ons ke
DGA-PA

Met opmerkingen ^{5.1 twee} Was geen overleg, maar een informeel gesprek bij een kop koffie.

Met opmerkingen ^{5.1 twee} (2): Moeten we hier niet wat meer duiding op krijgen?

nog door de EC ambtelijk op gereageerd, dat dit een stap in de goede richting is.

- Op 13 januari 2023 is deze lijn nader informeel ambtelijk besproken met de EC. Hierin is aangegeven dat nadere onderbouwing van de aanwijzing van de verontreinigde gebieden gewenst was.
- Op 18 januari 2023 is nadere onderbouwing van de aanwijzing van de verontreinigde gebieden ambtelijk gedeeld met de EC. Deze is op 19 januari 2023 ambtelijk besproken met de EC.
- Mede op basis van deze besprekingen heeft de minister LNV op 19 januari 2023 besloten op vrijdag 20 januari 2023 in de ministerraad een Kamerbrief waarin de versnelde invoering van de maatregelen over bufferstroken en vanggewassen alsmede de aanwijzing van de door nutriënt verontreinigde gebieden wordt aangekondigd, toe te lichten.
- Op 20 januari 2023 is de Kamerbrief van diezelfde dag, alsmede een reactie aan de EC met technische uiteenzetting van de eerder gesondeerde versnelling van implementatie van maatregelen, gedeeld met de EC op ambtelijk niveau.
- Op 23 januari 2023 is ambtelijk door de Permanent Vertegenwoordiger gesproken met de EC op DG-niveau om de Kamerbrief en reactie aan EC toe te lichten.

Piet Adema
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 13:57
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: 25 01 2023 Algemene spreeklijn
Bijlagen: 25 01 2023 Algemene spreeklijn.docx

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 13:20
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: 25 01 2023 Algemene spreeklijn

Aangepaste algemene lijn nav bespreking minister

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 14:03
Aan: 5.1 tweede lid e
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
CC: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: 25 01 2023 Algemene spreeklijn
Bijlagen: 25 01 2023 Algemene spreeklijn.docx; 25 01 2023 debat dossier 10 uur.docx; Vraag 1 CDA.docx; Vraag 2 CDA.docx; Vraag 3 CDA (002).docx; Vraag 4 CDA.docx; Vraag 5 CDA.docx; Vraag 6 CDA.docx; Vraag 7 CDA.docx

Hallo allen,

We zitten klaar voor het debat. Bijgevoegd krijgen jullie het dossier en al beantwoorde vragen van het CDA.

Als je een vraag wordt gesteld, kun je dit mogelijk gebruiken.

We gaan beginnen,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e minInv.nl>
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 13:57
Aan: 5.1 tweede lid e @minezk.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: 25 01 2023 Algemene spreeklijn

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 13:20
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e <5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: 25 01 2023 Algemene spreeklijn

Aangepaste algemene lijn nav bespreking minister

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: donderdag 26 januari 2023 12:19
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: FW: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e
[redacted]

Deze moeten we dus goed bekijken.

Moet het nog ietsje hoger over/korter en een kort stukje over de ontwikkelingen in de Nederlandse...

Doe jij voorzetje of ik?

5.1 tweede

Van: 5.1.2.e @minbuza.nl>
Verzonden: maandag 23 januari 2023 11:49
Aan: 5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e @minInv.nl>;
5.1.2.e @minInv.nl>; 5.1.2.e
@minInv.nl>
Onderwerp: RE: URGENT: Derogatie: spreekpunten voor gesprek 5.1.2.e

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 10:24
Aan: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: hoe zijn onderhandelingen over het overgangsjaar gegaan..

Ja, okay. Ik zat ff te twijfelen, tweede lezing. Eens, houd het idd bij 29 november en verder! Check!

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 10:23
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: hoe zijn onderhandelingen over het overgangsjaar gegaan..

Hoi 5.1 tweede lid

Ik denk dat dit gaat over de gesprekken in aanloop naar de brief van 2 december (het overgangsjaar) en niet zozeer over de onderhandelingen over de derogatie in het algemeen.

Misschien moeten we daar niet teveel op ingaan omdat dit natuurlijk ook woensdag uitvoerig is behandeld in het CD. Meer dan zoiets zeggen zou ik niet doen:

Op 29 november 2022 zijn gesprekken gevoerd met de diensten van de EC waarin de destijds gekozen aanpak is voorgelegd. Op dat moment is hier niet afkeurend op gereageerd. Daarom is gekozen deze aanpak voort te zetten.

Of gewoon refereren naar het CD.

Groeten,

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 10:11
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: hoe zijn onderhandelingen over het overgangsjaar gegaan..

Ha 5.1 tweede lid

Ik zit nu even te werken aan de antwoorden voor het SO.

Er zit er eentje in waar we denk ik iets moeten zeggen over de onderhandelingen van vorig zomer..zie hieronder in geel.

Kun je even meedenken op het antwoord? Tekstueel wil ik nog wel wat schaven, maar heb jij nog wat slims voor het antwoord op het gele stukje..

Ik doe hieronder mijn voorzet..

De leden van de CDA-fractie verzoeken de minister om aan te geven hoe de onderhandelingen met Brussel over het overgangsjaar precies zijn gegaan, welke afspraken er zijn gemaakt en hoe het mogelijk is dat deze volgens de EC in Nederland verkeerd zijn geïnterpreteerd? Welke gevolgen heeft de afkeuring door de EC voor de boeren op financieel en praktisch vlak en op welke manier wordt dat gecompenseerd? Kan de minister deze leden ook meenemen in de gevolgen die het zou hebben gehad als Nederland had besloten om deze signalen uit Brussel te negeren en het overgangsjaar te handhaven?

Met de Europese Commissie (hierna EC) zijn in 2022 tijdens de onderhandelingen intense gesprekken gevoerd over de waterkwaliteit in Nederland. Duidelijk was dat aanvullende maatregelen ten aanzien van de waterkwaliteit nodig zijn om te voldoen aan de doelen van de Nitraatrichtlijn en de Kaderrichtlijn water. In Kamerbrieven van 26 april 2022, 5 juli 2022 en 15 juli 2022 is de Tweede Kamer geïnformeerd over het proces voor het verlenen van derogatie van de Nitraatrichtlijn voor de periode 2022–2025 (Kamerstuk 33 037, nrs. 439, 446 en 448). In deze brieven is aangegeven dat in de derogatieonderhandelingen met de diensten van de hierna: EC een balans is gezocht tussen een inzet die haalbaar is in Brussel, maar die ook (langjarig) duidelijkheid geeft voor de sector en aansluit bij de noodzakelijke transitie van de landbouw in het kader van de gebiedsgerichte aanpak die onder meer gericht is op het behalen van de doelen voor waterkwaliteit. Het resultaat was de derogatiebeschikking die op 30 september is gepubliceerd. Hierin is het afbouwpad voor de derogatie vastgesteld. Daarnaast is in de derogatiebeschikking een aantal voorwaarden opgenomen, zoals het vaststellen van bufferstroken, de aanwijzing van met nutriënten verontreinigde gebieden en het verlagen van de productieplafonds. Met deze voorwaarden worden aanvullende maatregelen opgelegd, waarmee beoogd wordt dat Nederland werkt aan de opgave voor verbetering van de waterkwaliteit.

....rest volgt...

Gr. 5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 10:42
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: RE: Nitraat: bilateraal Adema - Sinkevicius 30/01 (en marge LVR)
Bijlagen: Bespreekpunten gesprek Sinkevicius rev.docx; Wijzigingen nav brief Sinkevicius.docx

Hoi 5.1 tweede lid e

Ik heb bijgaand wat suggesties gedaan in je documentje. Kijken jullie maar..
Qua factsheet kun je misschien wat uit het dossier halen, bijgevoegd een stukje over de wijzigingen.

Gr. 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 10:05
Aan: '5.1 tweede lid e @minbuza.nl'; 5.1 tweede lid e <5.1 tweede lid e@minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Nitraat: bilateraal Adema - Sinkevicius 30/01 (en marge LVR)

Hoi allen,

Ik heb een aanzet gedaan (zowel in EN als NL voor het gemak van de minister). Het blijft zoeken naar een balans tussen de techniek en de politiek. Als we het te technisch maken lopen we denk het risico de Commissaris te verwarren. Maar je wil ook geen belangrijke punten weglaten.

Misschien handig om aanvullend nog een soort factsheetje te maken?

Er is mij gevraagd dit 11 uur aan te leveren omdat de tas van de minister om 12 sluit. Lukt het jullie voor die tijd input te geven?

Ik kan me voorstellen dat het voor die tijd niet lukt dit met 5.1 tweede lid e af te stemmen 5.1 tweede lid e misschien meegeven aan minister dat het parallel nog aan hem wordt voorgelegd?

Groeten,

5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: donderdag 26 januari 2023 14:24
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: RE: Nitraat: bilateraal Adema - Sinkevicius 30/01 (en marge LVR)

Dank jullie wel. Eerst en vooral heel blij dat we de minister nog hebben!

Nog een tip, het is een politiek gesprek. Probeer de boodschap kort en krachtig te houden. Ik denk niet dat we in moeten gaan op one-in all-out principes en dat soort technische dingen. Daar is het technisch overleg voor.

De kernboodschap is volgens mij:

Aangeven dat:

- Er een inschattingfout is gemaakt (harmonisatie bufferstroken en complexiteit aanwijzing NV-gebieden).
- Dat niet bijdraagt niet bij aan het wederzijds vertrouwen. Mea culpa.
- NL gaat voldoen voldoen aan de gestelde voorwaarden door:
  - Instelling bufferstroken per 1 maart (via ministeriele regeling)
  - Aanwijzing 1^e fase (cfm. beschikking) NV-gebieden per 1 maart (via ...). (nu op waterschapsbasis en vanaf 2024 op gebied stoomniveaus)
  - Vanggewassen in 2023 (via ...)
  - Verbod (?) uitrijden mest in periode 15/2-1/3
- u begrijpt dat er zorgen blijven over de definitieve aanwijzing van de NV-gebieden in 2024.
- U graag hoort wat u in het proces daarnaartoe kan doen om de Commissie het comfort te geven dat NL zijn verplichtingen nakomt.

Graag géén uitgeschreven spreekteksten maar bouwstenen zoals hierboven. In een 1:1 gesprek maakt dat voor de minister lastig om te reageren op wat de Commissaris zegt.

Pilot mestvervangers zou ik alleen noemen als ernaar gevraagd wordt (ambtelijk wordt deze voor nu geparkeerd).

Lukt het jullie om morgen een eerste outline te hebben, dan kan ik die nog aan 5.1 tweede lid e laten zien.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid e

From: 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>
Sent: donderdag 26 januari 2023 11:39
To: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e [@minbuza.nl](mailto:5.1@minbuza.nl)>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>
Cc: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e [@minlnv.nl](mailto:5.1@minlnv.nl)>
Subject: RE: Nitraat: bilateraal Adema - Sinkevičius 30/01 (en marge LVR)

Hoi,

5.1 tweede lid e kunnen idd wel kijken naar de vorige voorbereiding en nav het debat van gisteren/vandaag kijken wat aangevuld/aangepast moet worden op deze lijn. Zullen we expliciet aangeven in het stukje (afgestemd met 5.1 tweede lid e).

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Verzonden: donderdag 26 januari 2023 11:16
Aan: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: RE: Nitraat: bilateraal Adema - Sinkevičius 30/01 (en marge LVR)

Dank je 5.1 tweede lid e

Ik denk dat het goed is dat er een (kleine) aanvulling komt nav debat gisteren bv over mogelijkheden uitrijden mest in periode 15/2-1/3

Kunnen jullie daarvoor zorgen 5.1 tweede lid e ?

Groet,

Guido

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: woensdag 25 januari 2023 08:44
Aan: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Nitraat: bilateraal Adema - Sinkevičius 30/01 (en marge LVR)

Beste allen,

En marge van de landbouwwraad maandag a.s. hebben we een kort bilateraal overleg in kunnen plannen met Sinkevičius.

5.1 tweede lid e stelde voor de spreeklijn te gebruiken die voor hem was voorbereid t.b.v. gesprek met 5.1 tweede lid e. Dat scheelt ook in de voorbereiding. Maar graag ook even mondeling bespreken (uiteraard na het debat vandaag) wat onze kernboodschap is (bv. mea culpa, met de voorgestelde maatregelen voldoet NL aan de gestelde voorwaarden).

Voorgestelde delegatie: minister, 5.1 tweede lid e, 5.1 tweede lid e en 5.1 tweede lid e.

Heel veel sterkte vandaag!

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

De wijzigingen die ik moet aanbrengen zijn de volgende:

- Voor behoud van de derogatie, zijn we genoodzaakt de planning van de invoering van twee maatregelen te versnellen:
  - de invoering van bufferstroken
  - en de maatregel om te stimuleren vanggewassen te stimuleren en in te zaaien voor 1 oktober.
- Daarnaast heb ik in mijn brief van afgelopen vrijdag duidelijkheid gegeven over de aanwijzing van de met nutriënten verontreinigde gebieden voor 2023. Dit is in lijn met hetgeen ik daarover in mijn brief van 2 december jl. heb geschreven, namelijk dat ik daarover advies van de Commissie Deskundigen meststoffenwet heb gevraagd en dat ik de Tweede Kamer daarover uiterlijk in het voorjaar van 2023 zou informeren.
- Bufferstroken: voor bufferstroken betekent dit dat ik als tussenstap nu toch zo snel als mogelijk een ministeriele regeling vaststel (uiterlijk 28 februari 2023) zodat deze verplichting vanuit de derogatiebeschikking per 1 maart 2023 in werking kan gaan (was 1-1-2024). Dit betekent dat de bufferstroken niet bemest mogen worden, het gaat dus niet om een teeltverbod. Voor de langere termijn (per 1-1-2024) blijf ik doorwerken aan regelgeving waarin de bestaande teeltvrije zones in het Activiteitenbesluit

milieubeheer met beperkingen voor het opbrengen van mest en gewasbeschermingsmiddelen wordt geharmoniseerd met wat geldt vanuit de derogatiebeschikking (voor mest) en vanuit het GLB (voor mest, gewasbeschermingsmiddelen en biociden). Dit is eenduidiger voor ondernemers, uitvoering en handhaving.

- Vanggewassen: deze maatregel uit het 7^e AP wil ik niet langer uitstellen tot 1-1-2024, maar conform het 7^e AP per 1 oktober 2023 in werking laten gaan.
- Met nutriënten verontreinigde gebieden: ik heb met de Kamerbrief van 20 januari jongstleden de extra gebieden die in 2023 moeten worden aangewezen naast de in 2022 al aangewezen centrale en zuidelijke zandgebieden en lössgebieden bekend gemaakt. Deze aanwijzing was ook aangekondigd in mijn brief van 2 december jl., waarbij ik ook het proces met de adviesaanvraag bij de Commissie Deskundigen Meststoffenwet en het informeren van uw Kamer uiterlijk in het voorjaar van 2023 heb toegelicht. De regeling waarin ik dit effectueer volgt uiterlijk eind februari en zal per 1 maart in moeten gaan. Er worden drie waterschappen aangewezen. Boeren in deze gebieden krijgen dan te maken met een verlaagd derogatieregime (220 ipv 240 kg N/ha aan dierlijke mest uitrijden). Hierdoor komen zij overigens in aanmerking voor een hogere vergoeding onder de subsidieregeling behoud grasland (de tegemoetkoming die in september is aangekondigd door het kabinet vanwege derogatieverlies).

In 2024 zal de definitieve aanwijzing plaatsvinden, waarbij ook de adviezen van de CDM over de wijze van aanwijzing van vervuilde gebieden zal worden meegenomen.

Van: 5.1 tweede lid e
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 16:06
Aan: 5.1 tweede lid e r); 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Bespreekpunten gesprek Sinkevicius rev 5.1.2.e
Bijlagen: 27 01 2023 Bespreekpunten gesprek Sinkevicius.docx

Veel dank allen!

1 toevoeging, dat de regeling bufferstroken vandaag naar TK is gestuurd (even ervan uitgaande dat dit inderdaad gebeurt vandaag.

5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 15:50
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e r@minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Bespreekpunten gesprek Sinkevicius rev 5.1.2.e
Urgentie: Hoog

Hoi 5.1 tweede lid e , 5.1 tweede lid e

Met veel dank aan 5.1 tweede lid e hebben we een opzetje voor een spreeklijn voor as maandag voor gesprek van minister met commissaris Sinkevicius.
Kunnen jullie hier naar kijken en suggesties voor aanpassing doen?
Het stuk is nog niet met 5.1.2.e gecheckt.

Alvast veel dank!

Groeten,
5.1 tweede lid e , ook namens 5.1 tweede lid e

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 15:22
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: Bespreekpunten gesprek Sinkevicius rev 5.1.2.e

5.1 tweede lid

Hierbij mijn tekstvoorstel, nog niet afgestemd met 5.1 tweede lid e (zit de hele dag in Coreper), wel met onze jurist.

Zodra ik terug hoor van 5.1 tweede lid e (heb ik we gemaïld) laat ik je het weten.

Groet,

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 22:40
Aan: 5.1 tweede lid e
;5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: Conceptspreektekst bila MLNV - SINK
Bijlagen: 27 01 2023 Bespreekpunten gesprek Sinkevicius rev_5.1.2e.docx

Prima aanpassingen 5.1 tweede lid

Omdat de tekst hier en daar niet helemaal lekker liep, nog een paar kleine tekstsuggesties.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

From: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Sent: vrijdag 27 januari 2023 17:12
To: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>;
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Cc: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>; 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Subject: FW: Conceptspreektekst bila MLNV - SINK

Hoi allen,

Ik heb de opmerkingen van 5.1 tweede lid e hieronder verwerkt in bijgaand stukje (waarin ook aanvulling van

5.1 tweede lid e

Ik heb in tracks nog iets toegevoegd over de aanwijzing van de waterschappen ..graag jullie blik.

Groeten,

5.1 tweede

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: vrijdag 27 januari 2023 16:44
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: FW: Conceptspreektekst bila MLNV - SINK

Opmerkingen/aanvullingen van 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid

From: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Sent: vrijdag 27 januari 2023 15:46
To: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Cc: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Subject: RE: Conceptspreektekst bila MLNV - SINK

Dank je wel. Vind het iets te verontschuldigend in het begin. Heb in de tekst gesleuteld. Ook ontbreekt nog hoe we tot de 3 waterschappen zijn gekomen en hoe we dat gaan terugbrengen tot de oorsprong van de belasting.

+++

INLEIDING

- Thank you very much for having made time available for me to tell you where we stand and what we have done regarding the derogation.
- your letter of December 19th, made me realize more work needed to be done in implementing the measures of the derogation decision.
- I am here today to explain which actions I have taken to ensure that the implementation of the Nitrate Derogation Decision is in line with the conditions laid down in the Decision.
- I face quite some constraints in meeting the timelines:
  - I was appointed in October after my predecessor stepped down unexpectedly early September.

It took me some time to understand the details of this very complicated matter
This is a time of great turmoil in the agricultural sector. Colleagues of mine even needed personal protection.
How to restore calm amongst the public and build trust towards you remains my first and main pre-occupation.
  - The time between the final decision on the derogation and the legal date of implementation my predecessor thought to be feasible.
- After your letter up to Friday 20 February we have been working on the outstanding issues, both legally, operationally and politically.
We had several full cabinet meetings on the issue.
- I have now taken the necessary steps to implement the Decision in line with its conditions, despite a tough debate in parliament last Wednesday.
- No single derogation will be given until the legislation has entered into force before 1 March.

VERVOLG

- On buffer strips we will meet the conditions:
  - establishing buffer strips for manure as of 1 March (by ministerial regulation)
  - laying down the first step in the designation of nutrients polluted areas in regulations as of 1 March.
  - Introducing catch crops in 2023, to show that I am serious about improving water quality, despite the potentially drastic effects on the sector.
- The Netherlands continues to work on improving water quality by implementing the Seventh Action Program and its addendum. It is also an integral part of the National Programme for the Rural Areas, our integrated approach to reduce nitrogen emissions, improve water quality, restore nature and meet climate targets.
  - To avoid the situation we faced last month and rebuild trust, I would like to propose the following:
  - We will inform your services proactively and periodically in a transparent way on the progress in the implementation of the measures of the derogation decision.

Indien gevraagd naar de aanwijzing van de Nutrienten verontreinigde gebieden

- The Netherlands will follow the Decision in having now designated the nutrients polluted areas for the transition year 2023.
- Some concerns remain about the final designation of the polluted areas in 2024. However, we are in the process with scientists and water boards for the additional designation of areas in 2024.

Does the commissioner have any suggestions for the process to give your services/the Commission the comfort that NL fulfills its obligations.

Indien gevraagd naar de periode 15 februari- 1 maart zonder bufferstroken

- Unfortunately, the buffer strips cannot be laid down in regulation any sooner than March 1 due to the associated procedural steps.
- But at the same time, we are moving the first date on which manure can be spread on arable land from 15 February to 15 March, as part of the seventh action programme.
- Only on grassland and on a few excepted crops is it then still not mandatory to take the wider buffer strips into account.
- But practically all farmers with grassland participate in the CAP, and are therefore already obliged to comply with the wider buffer strips. The effect of this will therefore be very limited.

TOT SLOT

- Last but not least, I would like to express my gratitude for the cooperation with your services, be it at technical, top administrative, political level or at the level of external communication.
- I am aware your services are investing time in the Netherlands, and I appreciate it.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Bespreekpunten gesprek Sinkevicius 30 januari 2023

INLEIDING

- Thank you very much for having made time available for me to tell you where we stand and what we have done regarding the derogation.
- Your letter of December 19th, made me realize more work needed to be done in implementing the measures of the derogation decision.
- I am here today to explain which actions I have taken to ensure that the implementation of the Nitrate Derogation Decision is in line with the conditions laid down in the Decision.
- I face quite some constraints in meeting the timelines:
  - I was appointed in October after my predecessor stepped down unexpectedly early September.
  - It took me some time to understand the details of this very complicated matter
  - This is a time of great turmoil in the agricultural sector. Colleagues of mine even needed personal protection.

How to restore calm amongst the public and build trust towards you remains my first and main pre-occupation.

  - The time between the final decision on the derogation and the legal date of implementation my predecessor thought to be feasible.
- After your letter up to Friday 20 January we have been working on the outstanding issues, both legally, operationally and politically. We had several full cabinet meetings on the issue.
- I have now taken the necessary steps to implement the Decision in line with its conditions, despite a tough debate in parliament last Wednesday.
- No single derogation will be given until the legislation has entered into force before 1 March.

VERVOLG

- On **buffer strips** we will meet the conditions. ~~Last Friday I have sent to Parliament for a scrutiny procedure, a Ministerial Regulation establishing buffer strips as of March 1+ establishing buffer strips for manure as of 1 March (by ministerial regulation). The regulation has been sent to Parliament last Friday for a scrutiny procedure.~~
- As of March 1 ~~laying down~~ the first, transitional, step in the **designation of nutrients polluted areas**, will be laid down in regulations ~~as of 1 March.~~
  - ~~For 2023 we have We appointed~~ designated the entire management areas of ~~three waterboards for 2023.~~ The criteria used was that 50% of the water body qualifies as poor for both phosphor and nitrogen.
  - ~~This is done without the specific data available in order to know to the contribution of agriculture to the pollution in detail (which is not necessary this year).~~
  - ~~For 2024 we will collaborate with waterboards, in order to be able to designate areas more specifically, with data on the contribution of agriculture. This will result in a designation in more detail. We want to discuss with your services on the way we forward with this.~~
- ~~introducing catch crops~~ As of 1st October 2023 I will introduce **catch crops**, to show that I am serious about improving water quality, despite the potentially drastic effects on the sector.
- The Netherlands continues to work on improving water quality by implementing the Seventh Action Program and its addendum. It is also an integral part of the National Programme for the Rural Areas, our integrated approach to reduce nitrogen emissions, improve water quality, restore nature and meet climate targets.
- To avoid a the situation we faced past month and rebuild trust, I would like to propose the following:

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Vet, Cursief

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt, Vet, Cursief

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

Met opmerkingen [5.1.2.e]: Zou ik niet zo zeggen.

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt, Vet, Cursief

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Verdana, 9 pt

Met opmaak

heeft opmaaktoegepast: Lettertype:Vet, Cursief

Met opmaak: Inspringing:Links: 0 cm

- We will inform your services proactively and periodically in a transparent way on the progress in the implementation of the measures of the derogation decision.

TOT SLOT

- Last but not least, I would like to express my gratitude for the cooperation with your services, be it at technical, top administrative, political level or at the level of external communication.
- I am aware your services are investing time in the Netherlands, and I appreciate it.

Indien gevraagd naar de aanwijzing van de Nutrienten verontreinigde gebieden

- The Netherlands will follow the Decision in having now designated the nutrients polluted areas for the transition year 2023.
- Some concerns remain about the final designation of the polluted areas in 2024. However, we are in the process with scientists and water boards for the additional designation of areas in 2024.
- Does the commissioner have any suggestions for the process to give your services/the Commission the comfort that NL fulfills its obligations.

Indien gevraagd naar de periode 15 februari- 1 maart zonder bufferstroken

- Unfortunately, the buffer strips cannot be laid down in regulation any sooner than March 1 due to the associated procedural steps.
- But at the same time, we are moving the first date on which manure can be spread on arable land from 15 February to 15 March, as part of the seventh action programme.
- Only on grassland and on a few excepted crops is it then still not mandatory to take the wider buffer strips into account.
- But practically all farmers with grassland participate in the CAP, and are therefore already obliged to comply with the wider buffer strips. The effect of this will therefore be very limited.

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: zondag 29 januari 2023 18:08
Aan: 5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e ,
 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: (URGENT) BILA MLNV - SINK: aanvullende info gevraagd
Urgentie: Hoog

Dag 5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e heeft intussen nog weer een keer gesproken met 5.1.2.e , die o.m. met de volgende vraag kwam: Vergeet u niet The designation of the eutrophied waters” (zie volledige terugkoppeling onderaan mijn mail)

Zouden jullie (in de vorm van een Q&A) – in Jip en Janneke taal – een paar bullets willen aanleveren? Ik heb naar 5.1 tweede lid e (voor zijn begrip) het volgende geschreven (maar is wel heel simplistisch gesteld):

- In de methodiek die voor dit jaar wordt gehanteerd, is voor het bepalen van de toestand voor nutriënten gekeken naar waar zowel stikstof als fosfor niet voldoen, conform de wijze waarop Nederland in het kader van de KRW rapporteert en hetgeen is opgenomen in derogatiebeschikking voor 2023 (De Nationale Analyse Waterkwaliteit).
- Voor definitieve aanwijzing van nutriënten verontreinigende gebieden per 2024 wordt bij het bepalen van de toestand voor nutriënten gekeken naar waar stikstof óf fosfor niet voldoen (het zgn. one-out, all-out principe), op het niveau stroomgebieden.

Kunnen jullie ook naar onderbouwing kijken invulling onderstaand staatje (en basis voor art 4.1):

Beoordeling toestand nutriënten in regionale waterlichamen volgens Kaderrichtlijn Water, 2027

Bron: Waterbeheerders, Wageningen Environmental Research, Deltares; bewerking PBL

Groet,

5.1 tweede lid

5.1.2.a

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: zondag 29 januari 2023 19:29
Aan: '5.1 tweede lid e'
CC: 5.1 tweede lid e)
Onderwerp: RE: (URGENT) BILA MLNV - SINK: aanvullende info gevraagd

Hi 5.1 tweede lid e

vraag om nog geen individuele beschikkingen te verlenen kan de minister bevestigend antwoorden.
- De bufferstroken zullen per 1 maart ingaan. De regeling is vrijdag voor voorhang naar het parlement gestuurd, deze voorhang duurt 4 weken. De nv gebieden voor 2023 zijn nu bekend en zullen op 1 maart zijn aangewezen. De regeling die regelt dat ondernemers derogatie aan kunnen vragen voor 2023 zal pas op zijn vroegst na 1 maart ingaan, waarmee aan de vraag van de Commissie wordt voldaan dat dit niet gebeurt vóór wettelijke verankering van de maatregelen.

en aan de bullits over nv gebieden zou je kinnen toevoegen:
- voor de aanwijzing in 2024 is het ook nodig om te kijken naar eutrofiëring, naast bijvoorbeeld de bijdrage van de landbouw aan vervuiling. Dat zullen we uiteraard doen. Bij eutrofiëring is vervuiling door of stikstof of fosfor van belang, dus dat sluit aan bij de one-out-all-out systematiek die we bij de aanwijzing voor 2024 willen betrekken. We blijven graag in goed overleg met de EC de komende tijd over de aanwijzing voor 2024.

En over de staatjes:

Die staatjes komen uit de Nationale Analyse Waterkwaliteit. Aan de Commissie deskundigen meststoffenwet (CDM) is gevraagd een update van die gegevens te maken, waarop de aanwijzing in 2023 wordt gebaseerd. Dat hebben ze gedaan in hun advies. Daarin worden wateren die geel, oranje of rood zijn als 'niet-goed' gekwalificeerd. Waarbij dus voor 2023 geldt dat beide nutriënten oranje, geel of rood moeten zijn in een waterlichaam, en we voor 2024 ook gaan kijken naar de wateren waar 1 van de twee niet goed is. De EC heeft het CDM-advies ook.

Verder eens met de lijn.

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: zondag 29 januari 2023 18:08
Aan: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e)
5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e @minInv.nl>; 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e @minInv.nl>
Onderwerp: (URGENT) BILA MLNV - SINK: aanvullende info gevraagd
Urgentie: Hoog

Reeds eerder beoordeeld in dit verzoek

Van: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
Verzonden: maandag 30 januari 2023 23:37
Aan: 5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e 5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
5.1 tweede lid e
CC: 5.1 tweede lid e
, C.C.
Onderwerp: FLITS bilateraal gesprek MLNV - C SSR. Sinkevicius 30 januari 2023

Beste collega,

En marge van de Landbouw- en Visserijraad op 30 januari jl. sprak MLNV kort met Commissaris Sinkevicius. Aanleiding voor het gesprek was de implementatie van de nitraatderogatie.

Kernpunten uit het gesprek:

MLNV:

- lichtte de politieke en maatschappelijke context toe waarin de implementatie van de derogatiebeschikking najaar 2022 nader is uitgewerkt.
- gaf aan op schema te liggen met de voorgenomen acties zoals aangegeven in de brief aan de Commissie van 20 januari en er vertrouwen in te hebben dat NL hiermee aan de voorwaarden voldoet.
- wees de Commissaris op de elementen die NL wel al tijdig geïmplementeerd heeft.

Commissaris Sinkevicius

- benadrukte het grote belang van de vastberadenheid van MLNV.
- wees erop dat de deadlines voor implementatie politiek overeengekomen zijn
- zei zich bewust te zijn van de situatie in NL en deze nauwlettend te volgen
- onderstreepte dat er geen derogatie verleend mag worden zolang niet aan alle voorwaarden van de beschikking is voldaan
- riep MLNV transparant te zijn richting de boeren op basis van EU wet- en regelgeving en niet te improviseren
- zei 1 maart af te wachten

Afgesproken is om:

- de Commissie op de hoogte te houden over de volgende stappen die genomen worden in aanloop naar 1 maart.

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid e

5.1 tweede lid e

.....
[Permanent Representation of](#)

the Kingdom of the Netherlands to the European Union
Embassy of the Kingdom of the Netherlands in Belgium
4-10 Avenue de Cortenbergh | 1040 Brussels | Belgium

M +32 5.1 tweede lid e

E 5.1 tweede lid e @minbuza.nl

Twitter: @5.1 tweede lid e

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: dinsdag 11 april 2023 16:55
Aan: 5.1 tweede lid e
Onderwerp: FW: Brief minister Adema aan Sinkevicius
Bijlagen: Letter minister Adema 23 December.pdf

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 23 december 2022 17:20
Aan: 5.1 tweede lid e @minaz.nl>; 5.1 tweede lid e @minaz.nl' 5.1 tweede lid e @minaz.nl>
Onderwerp: FW: Brief minister Adema aan Sinkevicius

Hi 5.1 tweede lid e

Bijgaand ter info de brief die via 5.1.2.e naar de Commissaris gaat. Er is cfm besprokene met MP contact geweest tussen 5.1.2.e en Commissie (5.1.2.e

Fijne dagen!

H gr 5.1 tweede lid

Van: 5.1 tweede lid e)
Verzonden: vrijdag 23 december 2022 17:03
Aan: 5.1 tweede lid e @minbuza.nl>
CC: 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e)
<5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e @minlnv.nl>; 5.1 tweede lid e
<5.1 tweede lid e @minlnv.nl>
Onderwerp: Brief minister Adema aan Sinkevicius

Hi 5.1 tweede lid e

Bijgaand de door minister ondertekende brief aan Sinkevicius, inclusief verwerking aanpassing van dhr. de Groot. Minister is akkoord met die aanpassing. Zou jij deze aan de EC willen sturen en 5.1.2.e willen informeren?

Dank!

En dan nu echt: fijne feestdagen!

Hartelijke groet,

5.1 tweede lid

5.1 tweede lid e

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Bezuidenhoutseweg 73 | Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

5.1 tweede lid e @minlnv.nl Tel. +31 (0)6 5.1 tweede lid e